

Sytuacja demograficzna województwa pomorskiego w 2019 r.

Demographic situation of Pomorskie Voivodship in 2019

Sytuacja demograficzna województwa pomorskiego w 2019 r.

Demographic situation of Pomorskie Voivodship in 2019

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Gdańsku, Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Gdańsk, Pomeranian Centre for Regional Surveys

pod kierunkiem

supervised by

Jerzego Auksztola

Zespół autorski

Editorial team

Beata Bojarska, Dorota Piotrowska, Magdalena Poleszuk

Prace redakcyjne

Editorial work

Gabriela Adamska-Szreder, Anna Borkowska, Anna Karczewska, Mirosława Lindenberg, Andrzej Sirocki

Tłumaczenie

Translation

Małgorzata Kruszewska

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Małgorzata Kloz

ISSN 2545-1391

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

<http://gdansk.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/ludnosc>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Gdańsku przekazuje Państwu trzecie wydanie, ukazującej się w cyklu rocznym, publikacji *Sytuacja demograficzna województwa pomorskiego w 2019 r.* Opracowanie stanowi próbę analizy sytuacji i procesów demograficznych zachodzących w kilkunastoletnim szeregu czasowym, a także wskazuje kierunki przemian i podstawowe tendencje.

Na opracowanie składa się analiza stanu i struktury, ruchu naturalnego oraz migracji ludności województwa na tle wskaźników ogólnopolskich oraz w odniesieniu do pozostałych województw i powiatów województwa pomorskiego. W publikacji zawarto również definicje podstawowych pojęć i wskaźników, metody badań oraz wykorzystywane źródła informacji. Uzupełnieniem komentarza analitycznego są tablice, wykresy i kartogramy, które ilustrują wybrane cechy, zjawiska i zaobserwowane tendencje. Dodatkowo na stronie internetowej zaprezentowano w formie tabelarycznej wybrane dane w podziale na podregiony, powiaty i gminy.

Bardziej szczegółowe informacje o stanie i strukturze ludności oraz o ruchu naturalnym i migracjach dostępne są na stronie internetowej GUS <http://stat.gov.pl> → Banki i bazy danych – między innymi w bazie Demografia, w Banku Danych Lokalnych oraz w ramach Platformy Analitycznej SWAiD – Dziedzinowe Bazy Wiedzy – Demografia.

Oddając do rąk Państwa *Sytuację demograficzną województwa pomorskiego w 2019 r.* wyrażam nadzieję, że niniejsze opracowanie okaże się przydatne przy podejmowaniu decyzji dotyczących życia społecznego i gospodarczego mieszkańców województwa pomorskiego i stanowić będzie bogate źródło informacji dla wszystkich osób zainteresowanych sytuacją demograficzną regionu.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Gdańsku

Jerzy Auksztol

Gdańsk, lipiec 2020 r.

Preface

The Statistical Office in Gdańsk presents the third edition of the annual *Demographic situation of Pomorskie Voivodship in 2019*. The study endeavours to analyse the demographic situation and processes occurring during a time series of over a decade, and indicates the directions of changes and basic trends.

The publication consists of an analysis of size and structure, vital statistics and migrations of the Voivodship's population presented against a background of nationwide indicators and in comparison with other voivodships and powiats of Pomorskie Voivodship. The volume also contains definitions of basic concepts and indicators, survey methods and sources of information. The analytical commentary is complemented by tables, charts and cartograms that illustrate selected features, phenomena and observed trends. Additionally, selected data disaggregated by subregions, powiats and gminas, are presented in tabular form on the website.

More detailed information on the population profile, vital statistics and migrations is available on the website of Statistics Poland <http://stat.gov.pl> → Banks and databases – in Demography database etc., in Local Data Bank, and within Analytical Platform SWAiD – Knowledge Databases – Demography.

Presenting *Demographic situation of Pomorskie Voivodship in 2019*, I trust that it will be useful in decision making about social and economic life of inhabitants of Pomorskie Voivodship, and will make a valuable source of information for all persons interested in demographic situation of the region.

Director
of the Statistical Office
in Gdańsk

Jerzy Auksztol

Gdańsk, July 2020

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
Preface	4
Objaśnienia znaków umownych. Skróty	13
Symbols. Abbreviations	
Synteza	14
Executive summary	16
Rozdział 1. Stan i struktura ludności	18
Chapter 1. Size and population structure	
1.1. Stan ludności	19
1.1. Population size	
1.2. Ludność według miejsca zamieszkania	21
1.2. Population by place of residence	
1.3. Ludność według płci	24
1.3. Population by sex	
1.4. Ludność według ekonomicznych grup wieku	29
1.4. Population by economic age groups	
1.5. Trwanie życia	38
1.5. Life expectancy	
1.6. Starzenie się ludności	40
1.6. Population ageing	
1.7. Trójkąt Osanna	51
1.7. Osann Triangle	
Rozdział 2. Ruch naturalny ludności	54
Chapter 2. Vital statistics of population	
2.1. Małżeństwa	55
2.1. Marriages	
2.2. Separacje prawne	61
2.2. Legal separations	
2.3. Rozwody	64
2.3. Divorces	
2.4. Urodzenia żywe	68
2.4. Live births	
2.5. Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności	76
2.5. Female fertility rate and reproduction rates	
2.6. Zgony	85
2.6. Deaths	
2.7. Zgony według przyczyn	93
2.7. Deaths by causes	
2.8. Przyrost naturalny	99
2.8. Natural increase	
2.9. Typologia demograficzna Webba	102
2.9. Webb's demographic typology	

	Str. Page
Rozdział 3. Migracje ludności na pobyt stały	108
Chapter 3. Migrations of population for permanent residence	
3.1. Migracje wewnętrzne	110
3.1. Internal migration	
3.2. Migracje zagraniczne	123
3.2. International migration	
3.3. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	127
3.3. Internal and international net migration for permanent residence	
Uwagi metodologiczne	130
Methodological notes	

Spis tablic

List of tables

	Str. Page
Tablica 1. Ludność na podstawie bilansów w 2019 r.	18
Table 1. Population on the basis of balances in 2019	
Tablica 2. Miasta i ludność w miastach w 2019 r.	22
Table 2. Towns and population in urban areas in 2019	
Tablica 3. Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską w 2019 r.	24
Table 3. Gminas and rural population in 2019	
Tablica 4. Ludność według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku w 2019 r.	25
Table 4. Population by place of residence, sex and age groups in 2019	
Tablica 5. Ludność według ekonomicznych grup wieku w 2019 r.	29
Table 5. Population by economic age groups in 2019	
Tablica 6. Współczynniki obciążenia demograficznego w 2019 r.	36
Table 6. Dependency ratios in 2019	
Tablica 7. Przeciętne dalsze trwanie życia według płci w 2019 r.	38
Table 7. Life expectancy by sex in 2019	
Tablica 8. Ludność według biologicznych grup wieku i mediana wieku w 2019 r.	41
Table 8. Population by biological age groups and median age in 2019	
Tablica 9. Indeks starości w 2019 r.	48
Table 9. Ageing ratio in 2019	
Tablica 10. Ekonomiczne grupy wieku w województwie pomorskim na podstawie typologii trójkąta Osanna w 2019 r.	52
Table 10. Economic age groups in Pomorskie Voivodship based on Osann triangle typology in 2019	
Tablica 11. Podstawowe dane o ruchu naturalnym ludności w 2019 r.	54
Table 11. Major data on vital statistics of population in 2019	
Tablica 12. Nowożeńcy według płci, poprzedniego stanu cywilnego i wieku w 2019 r.	59
Table 12. Marrying persons by sex, previous marital status and age in 2019	
Tablica 13. Separacje prawne orzeczone w 2019 r.	61
Table 13. Legal separations ordered in 2019	

	Str. Page
Tablica 14. Rozwody w 2019 r.	65
Table 14. Divorces in 2019	
Tablica 15. Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności w 2019 r.	77
Table 15. Female fertility and reproduction rates of population in 2019	
Tablica 16. Zgony według wieku w 2019 r.	88
Table 16. Deaths by age in 2019	
Tablica 17. Zgony niemowląt według wieku w 2019 r.	92
Table 17. Infant deaths by age in 2019	
Tablica 18. Zgony niemowląt według wybranych przyczyn w 2018 r.	98
Table 18. Infant deaths by selected causes in 2018	
Tablica 19. Przyrost naturalny w 2019 r.	99
Table 19. Natural increase in 2019	
Tablica 20. Typologia demograficzna powiatów według Webba	106
Table 20. Demographic typology of powiats by Webb	
Tablica 21. Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały w 2019 r.	109
Table 21. Internal and international migration of population for permanent residence in 2019	
Tablica 22. Migracje wewnętrzne według wieku i kierunków migracji w 2019 r.	112
Table 22. Internal migration by age and directions of migration in 2019	
Tablica 23. Migracje wewnątrzwojewódzkie i międzywojewódzkie według powiatów w 2019 r. . . .	122
Table 23. Intra-voivodship and inter-voivodship migration by powiats in 2019	
Tablica 24. Migracje zagraniczne ludności w 2019 r.	123
Table 24. International migration of population in 2019	

Dodatkowe tablice dostępne na stronie internetowej

Additional tables available on the website

Tablica I. Powierzchnia i ludność według podregionów, powiatów i gmin w 2019 r.

Table I. Area and population by subregions, powiats and gminas in 2019

Tablica II. Ruch naturalny ludności według podregionów, powiatów i gmin w 2019 r.

Table II. Vital statistics of population by subregions, powiats and gminas in 2019

Tablica III. Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały według podregionów, powiatów i gmin w 2019 r.

Table III. Internal and international migration of population for permanent residence by subregions, powiats and gminas in 2019

Spis wykresów

List of charts

	Str. Page
Wykres 1. Ludność	19
Chart 1. Population	
Wykres 2. Powierzchnia i ludność w 2019 r.	21
Chart 2. Total area and population in 2019	
Wykres 3. Ludność według miejsca zamieszkania	23
Chart 3. Population by place of residence	
Wykres 4. Współczynnik feminizacji według grup wieku w 2019 r.	27
Chart 4. Feminisation rate by age groups in 2019	
Wykres 5. Ludność według płci i wieku w 2019 r.	28
Chart 5. Population by sex and age in 2019	
Wykres 6. Ludność według ekonomicznych grup wieku	30
Chart 6. Population by economic age groups	
Wykres 7. Ludność według ekonomicznych grup wieku i miejsca zamieszkania w 2019 r.	31
Chart 7. Population by economic age groups and place of residence in 2019	
Wykres 8. Ludność według ekonomicznych grup wieku i powiatów w 2019 r.	32
Chart 8. Population by economic age groups and powiats in 2019	
Wykres 9. Współczynnik obciążenia demograficznego według płci i miejsca zamieszkania w 2019 r.	34
Chart 9. Dependency ratio by sex and place of residence in 2019	
Wykres 10. Częstkowe współczynniki obciążenia demograficznego	36
Chart 10. Partial dependency ratios	
Wykres 11. Częstkowe współczynniki obciążenia demograficznego według powiatów w 2019 r.	37
Chart 11. Partial dependency ratios by powiats in 2019	
Wykres 12. Przeciętne trwanie życia według województw w 2019 r.	39
Chart 12. Life expectancy by voivodships in 2019	
Wykres 13. Przeciętne trwanie życia	40
Chart 13. Life expectancy	
Wykres 14. Mediana wieku ludności według płci	42
Chart 14. Median age of population by sex	
Wykres 15. Mediana wieku ludności według miejsca zamieszkania	43
Chart 15. Median age of population by place of residence	
Wykres 16. Mediana wieku ludności według powiatów w 2019 r.	43
Chart 16. Median age of population by powiats in 2019	
Wykres 17. Współczynnik starości demograficznej	44
Chart 17. Old age rate	
Wykres 18. Indeks starości	47
Chart 18. Ageing ratio	
Wykres 19. Podwójne starzenie się według województw w 2019 r.	49
Chart 19. Double ageing of population by voivodships in 2019	
Wykres 20. Starzenie się ludności według powiatów w 2019 r.	50
Chart 20. Ageing of population by powiats in 2019	

	Str. Page
Wykres 21. Małżeństwa zawarte	56
Chart 21. Marriages contracted	
Wykres 22. Małżeństwa zawarte według miejsca zamieszkania i województw w 2019 r.	57
Chart 22. Marriages contracted by place of residence and voivodships in 2019	
Wykres 23. Mediana wieku zawierania pierwszych małżeństw (kawaler z panną)	59
Chart 23. Median age at first marriage (unmarried before)	
Wykres 24. Małżeństwa zawarte i rozwiązane w 2019 r.	60
Chart 24. Marriages contracted and dissolved in 2019	
Wykres 25. Separacje prawne orzeczone	62
Chart 25. Ordered legal separations	
Wykres 26. Rozwody	65
Chart 26. Divorces	
Wykres 27. Rozwody według okresu trwania małżeństwa w 2019 r.	66
Chart 27. Divorces by duration of marriage in 2019	
Wykres 28. Rozwody według przyczyn rozkładu pożycia małżeńskiego w 2019 r.	67
Chart 28. Divorces by causes of marriage breakdown in 2019	
Wykres 29. Urodzenia żywe	69
Chart 29. Live births	
Wykres 30. Urodzenia żywe na 1000 ludności według miejsca zamieszkania i województw w 2019 r.	70
Chart 30. Live births per 1,000 population by place of residence and voivodships in 2019	
Wykres 31. Urodzenia żywe według wieku matki	72
Chart 31. Live births by mother's age	
Wykres 32. Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka i wieku matki w 2019 r.	73
Chart 32. Live births by birth order and mother's age in 2019	
Wykres 33. Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka i miejsca zamieszkania w 2019 r.	74
Chart 33. Live births by birth order and place of residence in 2019	
Wykres 34. Płodność kobiet	78
Chart 34. Female fertility rate	
Wykres 35. Płodność kobiet według miejsca zamieszkania i województw w 2019 r.	78
Chart 35. Female fertility rate by place of residence and voivodships in 2019	
Wykres 36. Współczynnik dzietności według województw w 2019 r.	80
Chart 36. Total fertility rate by voivodships in 2019	
Wykres 37. Współczynniki dzietności i reprodukcji brutto	82
Chart 37. Total fertility rate and gross reproduction rate	
Wykres 38. Współczynnik reprodukcji brutto według powiatów w 2019 r.	83
Chart 38. Gross reproduction rate by powiats in 2019	
Wykres 39. Współczynnik dynamiki demograficznej	84
Chart 39. Demographic dynamics rate	
Wykres 40. Zgony	86
Chart 40. Deaths	
Wykres 41. Zgony na 1000 ludności według miejsca zamieszkania i województw w 2019 r.	87
Chart 41. Deaths per 1,000 population by place of residence and voivodships in 2019	
Wykres 42. Zgony na 1000 ludności według płci i miejsca zamieszkania w 2019 r.	88
Chart 42. Deaths per 1,000 population by sex and place of residence in 2019	

	Str. Page
Wykres 43. Zgony niemowląt	91
Chart 43. Infant deaths	
Wykres 44. Zgony według wybranych przyczyn	93
Chart 44. Deaths by selected causes	
Wykres 45. Zgony według wybranych przyczyn i wieku w 2018 r.	94
Chart 45. Deaths by selected causes and age in 2018	
Wykres 46. Zgony według wybranych przyczyn i płci w 2018 r.	95
Chart 46. Deaths by selected causes in 2018	
Wykres 47. Zgony według wybranych przyczyn i powiatów w 2018 r.	97
Chart 47. Deaths by selected causes and powiats in 2018	
Wykres 48. Ruch naturalny ludności	99
Chart 48. Vital statistics of population	
Wykres 49. Przyrost/ubytok naturalny na 1000 ludności według miejsca zamieszkania i województw w 2019 r.	100
Chart 49. Natural increase/decrease per 1,000 population by place of residence and voivodships in 2019	
Wykres 50. Przyrost/ubytok naturalny na 1000 ludności według powiatów w 2019 r.	101
Chart 50. Natural increase/ decrease per 1,000 population by powiats in 2019	
Wykres 51. Saldo migracji ludności	108
Chart 51. Net migration of population	
Wykres 52. Napływ i odpływ ludności w migracjach wewnętrznych	111
Chart 52. Inflow and outflow of population in internal migration	
Wykres 53. Migracje wewnętrzne ludności według płci i wieku w 2019 r.	114
Chart 53. Internal migration of population by sex and age in 2019	
Wykres 54. Kierunki migracji wewnątrzwojewódzkich w 2019 r.	115
Chart 54. Directions of intra-voivodship migration in 2019	
Wykres 55. Migracje międzywojewódzkie według województw w 2019 r.	116
Chart 55. Inter-voivodship migration by voivodships in 2019	
Wykres 56. Kierunki migracji międzywojewódzkich w 2019 r.	119
Chart 56. Directions of inter-voivodship migration in 2019	
Wykres 57. Migracje wewnętrzne ludności (napływ) według powiatów w 2019 r.	120
Chart 57. Internal migration of population (inflow) by powiats in 2019	
Wykres 58. Migracje wewnętrzne ludności (odpływ) według powiatów w 2019 r.	121
Chart 58. Internal migration of population (outflow) by powiats in 2019	
Wykres 59. Migracje zagraniczne ludności	124
Chart 59. International migration of population	
Wykres 60. Migracje zagraniczne ludności według płci i wieku w 2019 r.	125
Chart 60. International migration of population by sex and age in 2019	
Wykres 61. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na 1000 ludności według miejsca zamieszkania	127
Chart 61. Internal and international net migration per 1,000 population by place of residence	
Wykres 62. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na 1000 ludności według miejsca zamieszkania i województw w 2019 r.	128
Chart 62. Internal and international net migration per 1,000 population by place of residence and voivodships in 2019	

Spis map

List of maps

	Str. Page
Mapa 1. Udział ludności powiatów w ogólnej liczbie ludności województwa w 2019 r.	20
Map 1. Share of population of powiats in total population of Voivodship in 2019	
Mapa 2. Gęstość zaludnienia w 2019 r.	21
Map 2. Density of population in 2019	
Mapa 3. Współczynnik feminizacji w 2019 r.	26
Map 3. Feminisation rate in 2019	
Mapa 4. Współczynnik obciążenia demograficznego w 2019 r.	34
Map 4. Dependency ratio in 2019	
Mapa 5. Współczynnik starości demograficznej w 2019 r.	46
Map 5. Old age rate in 2019	
Mapa 6. Kwalifikacja powiatów według ekonomicznych grup wieku na podstawie typologii trójkąta Osanna w 2019 r.	53
Map 6. Qualification of powiats by economic age groups based on Osann triangle typology in 2019	
Mapa 7. Małżeństwa na 1000 ludności w 2019 r.	58
Map 7. Marriages per 1,000 population in 2019	
Mapa 8. Separacje prawne orzeczone na 100 tys. ludności w 2019 r.	63
Map 8. Ordered legal separations per 100 thousand population in 2019	
Mapa 9. Rozwody na 1000 ludności w 2019 r.	68
Map 9. Divorces per 1,000 population in 2019	
Mapa 10. Urodzenia żywe na 1000 ludności w 2019 r.	71
Map 10. Live births per 1,000 population in 2019	
Mapa 11. Urodzenia żywe małżeńskie w 2019 r.	76
Map 11. Marital live births in 2019	
Mapa 12. Współczynnik dzietności w 2019 r.	81
Map 12. Total fertility rate in 2019	
Mapa 13. Współczynnik dynamiki demograficznej w 2019 r.	85
Map 13. Demographic dynamics rate in 2019	
Mapa 14. Zgony na 1000 ludności w 2019 r.	90
Map 14. Deaths per 1,000 population in 2019	
Mapa 15. Typologia demograficzna województw według Webba w 2019 r.	103
Map 15. Demographic typology of voivodships by Webb in 2019	
Mapa 16. Typologia demograficzna powiatów według Webba w 2019 r.	105
Map 16. Demographic typology of powiats by Webb in 2019	
Mapa 17. Napływ migrantów z innych województw do województwa pomorskiego na pobyt stały według płci w 2019 r.	117
Map 17. Inflow of migrants from other voivodships to Pomorskie Voivodship for permanent residence by sex in 2019	
Mapa 18. Odpływ migrantów do innych województw z województwa pomorskiego na pobyt stały według płci w 2019 r.	118
Map 18. Outflow of migrants to other voivodships from Pomorskie Voivodship for permanent residence by sex in 2019	

	Str. Page
Mapa 19. Saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności w 2019 r.	119
Map 19. Internal net migration per 1,000 population in 2019	
Mapa 20. Saldo migracji zagranicznych na 1000 ludności w 2019 r.	126
Map 20. International net migration per 1,000 population in 2019	
Mapa 21. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na 1000 ludności w 2019 r.	129
Map 21. Internal and international net migration per 1,000 population in 2019	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło. magnitude zero.
Zero (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.
„W tym” "Of which"	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. indicates that not all elements of the sum are given.

Skróty

Abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc
g	gram gram
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
r.	rok
dok. cont.	dokończenie continued
p.proc.	punkt procentowy
np. e.g.	na przykład for example
etc.	and the like
tj. i.e.	to jest that is
tzn.	to znaczy
nr (Nr) No.	numer number
Dz. U.	Dziennik Ustaw
poz.	pozycja
art. Art.	artykuł article
ust.	ustęp
USC	Urząd Stanu Cywilnego
WE EC	Wspólnoty Europejskie European Communities

Synteza

W końcu 2019 r. województwo pomorskie **zamieszkiwało** 2343,9 tys. osób, tj. 6,1% ludności Polski. Pod względem liczby ludności województwo pomorskie zajęło 7 miejsce w kraju, po województwach: mazowieckim, śląskim, wielkopolskim, małopolskim, dolnośląskim i łódzkim. **Na 1 km² powierzchni województwa** przypadało średnio 128 osób.

W końcu omawianego roku **w miastach mieszkało** 1488,1 tys. osób, co oznacza wzrost o 2,5 tys. osób w stosunku do stanu z końca 2018 r. Jednocześnie w dalszym ciągu na terenie województwa obserwowano wzrost liczby **mieszkańców wsi**, gdzie według stanu na koniec 2019 r. mieszkało 855,8 tys. osób, o 7,9 tys. więcej niż rok wcześniej. Tym samym udział ludności wiejskiej (wskaźnik ruralizacji) wyniósł 36,5% wobec 36,3% w końcu 2018 r. Dla porównania udział mieszkańców wsi w ogólnej liczbie ludności Polski w końcu 2019 r. był wyższy i wyniósł 40,0%.

Kobiety stanowiły 51,3% ogólnej liczby ludności województwa, a **współczynnik feminizacji** (liczba kobiet na 100 mężczyzn) wyniósł 105 w województwie ogółem (analogicznie jak w 2018 r.), 110 wśród ludności miejskiej i 98 na obszarach wiejskich.

W 2019 r. **liczba dzieci i młodzieży w wieku przedprodukcyjnym** (0-17 lat) stanowiła 19,7% populacji województwa i zwiększyła się o 0,1 p.proc. w stosunku do 2018 r. Udział **osób w wieku produkcyjnym** (18-59/64 lata) w ogólnej liczbie ludności wyniósł 59,8% (wobec 60,3% w 2018 r.). Zaobserwowano dalszy wzrost liczby **osób w wieku poprodukcyjnym** (60/65 lat i więcej). Udział tej grupy w ogólnej liczbie ludności wyniósł 20,5% i zwiększył się o 0,5 p.proc. w stosunku do 2018 r.

Efektom zmian w strukturze wieku ludności był wzrost wartości **współczynnika obciążenia demograficznego**, tj. liczby osób w wieku nieprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym. W 2019 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 67,3 osoby w wieku nieprodukcyjnym (w 2018 r. – 65,8 osób).

W województwie pomorskim obserwuje się proces starzenia się społeczeństwa, chociaż postępujący wolniej niż w kraju. Potwierdzeniem tego jest m.in. stopniowy wzrost mediany wieku ludności oraz wartości współczynnika starości demograficznej czy indeksu starości. W 2019 r. **mediana wieku** w województwie wyniosła 40,0 lat, podczas gdy rok wcześniej 39,6 lat. **Współczynnik starości demograficznej** (udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności) wzrósł z 16,4% w 2018 r. do 16,9% w 2019 r. Na 100 osób w wieku 0-14 lat w 2019 r. przypadało 101 osób w wieku 65 lat i więcej (**indeks starości**), podczas gdy rok wcześniej było to 98 osób. Jednocześnie wydłuża się **przeciętne trwanie życia**, które w 2019 r. dla mężczyzn wyniosło 74,8 lat, a dla kobiet 81,8 lat (w 2018 r. odpowiednio 74,7 lat i 81,9 lat).

Ruch naturalny ludności należy do tych zjawisk demograficznych, które niewątpliwie wpływają na tempo przyrostu lub ubytku liczby ludności w danym regionie. W 2019 r. liczba urodzeń była o 3,6 tys. wyższa od liczby zgonów. W rezultacie **przyrost naturalny** w województwie pomorskim (liczony na 1000 ludności), podobnie jak przed rokiem, był najwyższy w kraju i wyniósł 1,5 (1,8 w 2018 r.). W miastach wskaźnik ten ukształtował się na poziomie minus 0,1 wobec 0,1 w 2018 r., a na obszarach wiejskich zmniejszył się z 4,7 w 2018 r. do 4,3 w 2019 r.

W 2019 r. w województwie pomorskim **współczynnik płodności kobiet** (liczba urodzeń żywych na 1000 kobiet w wieku 15-49 lat) wyniósł 46,88 i był najwyższy w kraju (41,81).

W 2018 r. **najczęstszymi przyczynami zgonów**, zarówno w województwie jak i w kraju, były choroby układu krążenia – 41,9% ogólnej liczby zgonów w województwie oraz nowotwory – 28,5% (w kraju odpowiednio 40,5% i 26,4%).

W 2019 r. w województwie zarejestrowano 11,9 tys. **nowych małżeństw**, o 4,3% mniej niż w 2018 r. W przeliczeniu na 1000 ludności liczba zawartych małżeństw wyniosła 5,1 (5,4 rok wcześniej). W 2019 r. w województwie pomorskim orzeczono 36 **separacji prawnych** i 3303 **rozwoły** (odpowiednio o 4 i 256 mniej niż w 2018 r.).

Migracje ludności, obok przyrostu naturalnego, są istotnym czynnikiem mającym wpływ na stan zaludnienia. W 2019 r., podobnie jak w roku poprzednim, **saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały** było dodatnie i wyniosło 2,7 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców województwa. W kraju saldo migracji na 1000 mieszkańców również było dodatnie i wyniosło 0,2.

W 2019 r. w województwie pomorskim zameldowało się na pobyt stały 37,1 tys. osób, w tym 1,2 tys. osób przybyło z zagranicy. Wśród **ludności napływowej** przeważały kobiety (52,6%) oraz osoby osiedlające się w miastach (56,3%). **Odływ ludności** wyniósł 30,7 tys. osób, w tym za granicę wyjechało (wymeldowało się z pobytu stałego) 0,8 tys. osób. Z terenu województwa częściej wymeldowywały się kobiety (52,4%) oraz osoby zamieszkałe w miastach (62,7%).

Executive summary

At the end of 2019, Pomorskie Voivodship was **inhabited** by 2,343.9 thousand people, i.e. 6.1% of the population of Poland. In terms of population size, Pomorskie Voivodship ranked seventh in Poland, following Mazowieckie, Śląskie, Wielkopolskie, Małopolskie, Dolnośląskie and Łódzkie. There were on average 128 people **per 1 km² of the Voivodship's area**.

Urban population stood at 1,488.1 thousand people at the end of the analysed year, which represents an increase of 2.5 thousand persons compared with the end of 2018. Simultaneously, 855.8 thousand **rural residents** were recorded in the Voivodship as at the end of 2019, by 7.9 thousand more than a year earlier. Thus, the percentage of rural population (ruralisation rate) accounted for 36.5% versus 36.3% at the end of 2018. By comparison, the share of rural residents in the total population of Poland was higher at the end of 2019 and reached 40.0%.

Women accounted for 51.3% of the total population of the Voivodship, and the **feminisation rate** (number of women per 100 men) was 105 in the Voivodship in total (like in 2018), 110 in urban population and 98 in rural areas.

In 2019, the **number of children and youth of pre-working age** (0-17 years) accounted for 19.7% of the Voivodship's population and increased by 0.1 percentage point on 2018. The share of **working age people** (18-59/64) in the total population was 59.8% (against 60.3% in 2018). A further growth in the number of **post-working age people** (60/65 years and more) was observed. The share of this group in the total population was 20.5%, by 0.5 percentage points more than in 2018.

An increase in **dependency ratio**, i.e. the number of people of non-working age per 100 persons of working age was the effect of changes in the population age profile. There were 67.3 persons of non-working age per 100 persons of working age in 2019 (in 2018 – 65.8 people).

The population of Pomorskie Voivodship is slowly ageing, yet not as markedly as countrywide. This is confirmed by, for example, a gradual increase in the median age of the population and the value of old age rate or the ageing ratio. In 2019, the **median age** in the Voivodship amounted to 40.0 years, while it was 39.6 years a year earlier. The **old age rate** (share of people aged 65 and more in the total population) increased from 16.4% in 2018 to 16.9% in 2019. There were 101 people aged 65 and more (**ageing ratio**) per 100 people aged 0-14 in 2019, while a year earlier – 98 people. Simultaneously, the **life expectancy**, which in 2019 amounted to 74.8 years for men and 81.8 years for women (in 2018, 74.7 and 81.9, respectively) is rising.

Vital statistics belongs to those demographic phenomena that undoubtedly affect the rate of population growth or loss in a given region. In 2019, the number of births was by 3.6 thousand bigger than the number of deaths. As a result, the **natural increase** in Pomorskie Voivodship (per 1,000 people) was the highest in Poland, like in the previous year, and reached 1.5 (1.8 in 2018). This indicator stood at minus 0.1 (plus 0.1 in 2018) in cities, while in rural areas, it decreased from 4.7 in 2018 to 4.3 in 2019.

In 2019, **female fertility rate** (the number of live births per 1,000 women aged 15-49) was 46.88 in Pomorskie Voivodship, and was the highest in Poland (41.81).

In 2018, diseases of the circulatory system, accounting for 41.9% of the total number of deaths in the Voivodship, were the **most common causes of deaths** both in the Voivodship and countrywide, followed by neoplasms – 28.5% (respectively 40.5% and 26.4% countrywide).

There were 11.9 thousand **new marriages** per 1,000 people in the Voivodship in 2019, by 4.3% fewer than in 2018, 5.1 (5.4 a year earlier). In 2019, 36 **separations** and 3,303 **divorces** were adjudicated in Pomorskie Voivodship (by 4 and 256 fewer, respectively, than in 2018).

Population migrations, in addition to the natural increase, are an important factor affecting the population size. In 2018, as in the previous year, **internal and international net migration for permanent residence** was positive and accounted for 2.7 per 1,000 inhabitants of the Voivodship. Countrywide, net migration per 1,000 inhabitants was also positive and reached 0.2.

In 2019, 37.1 thousand people were registered for permanent residence in Pomorskie Voivodship, including 1.2 thousand people from abroad. Women prevailed in the **inflowing population** (52.6%) and people settling in cities (56.3%). The **population outflow** was 30.7 thousand people, including 0.8 thousand people who moved abroad (deregistered from permanent residence). Women (52.4%) and city dwellers (62.7%) deregistered more often from permanent residence in the Voivodship.

Rozdział 1

Chapter 1

Stan i struktura ludności

Size and population structure

Dane o liczbie i rozmieszczeniu ludności opracowano **metodą bilansową**. Metoda bilansowa jest stosowana do opracowywania szacunków danych o liczbie i strukturze ludności w okresach między spisowych. Zakłada ona przyjęcie wyników ostatniego spisu powszechnego ludności za bazę wyjściową, a następnie uwzględnianie danych o ruchu naturalnym (urodzenia i zgony) oraz migracjach (na pobyt stały i czasowy).

Data on the size and spatial distribution of the population have been compiled using the **balance method**. The balance method is applied preparing data on the population size and structure between censuses. This method assumes the adoption of the latest census results as the starting point and then taking into account data on vital statistics (births and deaths) and migrations (for permanent residence and for temporary stay).

Bilansów stanu i struktury ludności dokonuje się według następującego schematu:

Stan ludności na początek okresu (roku, półrocza)

- + urodzenia żywe
- zgony
- + saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały
- + saldo ludności zameldowanej na pobyt czasowy
- +(-) przesunięcia ludności z tytułu zmian administracyjnych
- = stan ludności na koniec okresu (roku, półrocza).

Balances of the population size and structure are prepared as follows:

The population size at the beginning of the period (year, half-year)

- + live births
- deaths
- + balance of internal and international migration for permanent residence
- + balance of population registered for temporary stay
- +(-) changes in the population size due to administrative changes
- = the population size at the end of the period (year, half-year).

Tablica 1. Ludność na podstawie bilansów w 2019 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Table 1. Population on the basis of balances in 2019

As of 31 December

Wyszczególnienie	Ogółem Total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Specification
Ogółem	2 343 928	1 141 225	1 202 703	Total
miasta	1 488 127	709 840	778 287	urban areas
wieś	855 801	431 385	424 416	rural areas
Ludność na 1 km ²	128	62	66	Population per 1 km ²

1.1. Stan ludności

1.1. Population size

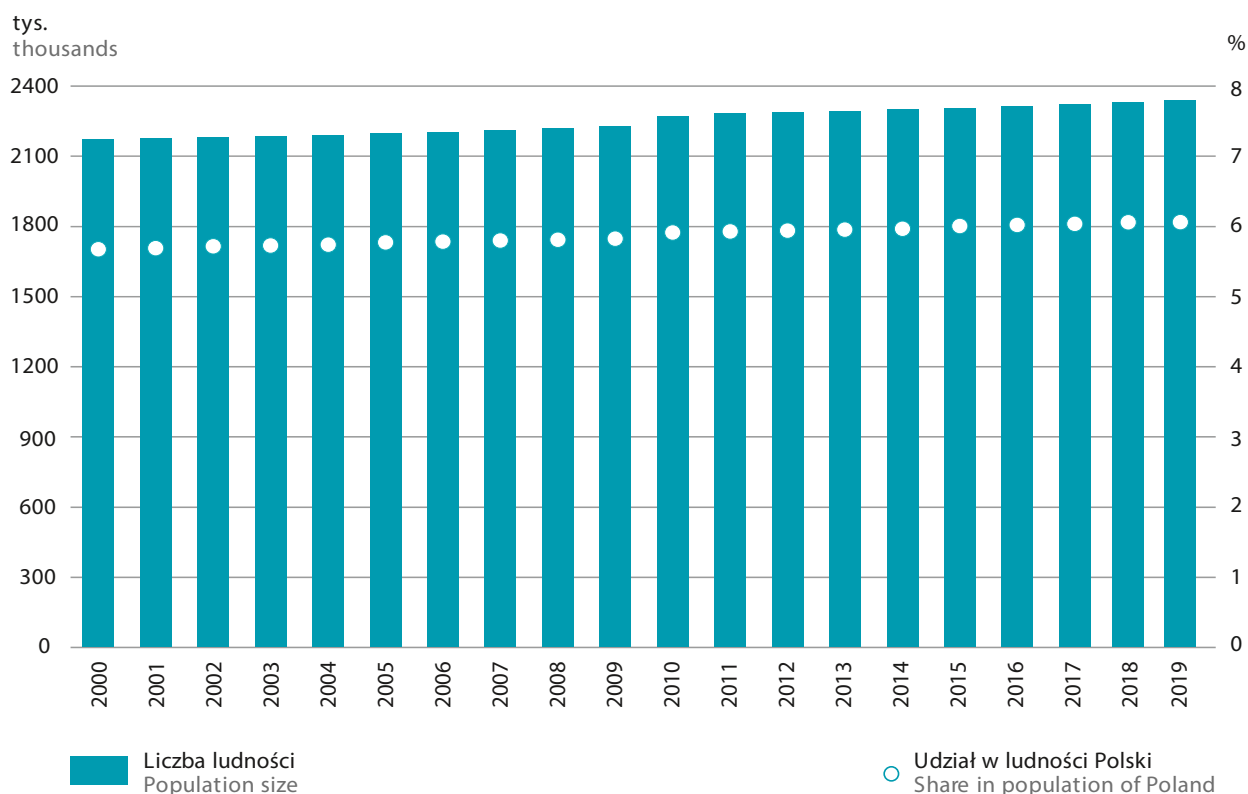
W województwie pomorskim liczba ludności systematycznie wzrasta od 2000 r. Wpływ na to miał obserwowany od wielu lat dodatni przyrost naturalny oraz dodatnie saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały. Według stanu w dniu 31 grudnia 2019 r. województwo pomorskie zamieszkiwało 2343,9 tys. osób, o 10,4 tys. więcej niż w poprzednim roku. Tempo przyrostu ludności wyniosło 0,4%, co oznacza, że na każde 1000 mieszkańców województwa przybyły 4 osoby (tak samo jak w 2018 r.). Przyrost ludności odnotowano jeszcze tylko w województwach: małopolskim, mazowieckim i wielkopolskim. W Polsce liczba ludności zmniejszała się od 2012 r. (z wyjątkiem nieznacznego wzrostu w 2017 r.).

Mieszkańcy województwa pomorskiego stanowili 6,1% ludności Polski. Pod względem liczby ludności województwo pomorskie zajęło 7 miejsce w kraju po województwach: mazowieckim, śląskim, wielkopolskim, małopolskim, dolnośląskim i łódzkim.

The population has been systematically increasing in Pomorskie Voivodship since 2000, due to both positive natural increase and positive net internal and international migration for permanent residence. As of 31 December 2019, there were 2,343.9 thousand inhabitants in Pomorskie Voivodship, by 10.4 thousand more than in the previous year. The rate of population growth reached 0.4%, which means that the number of residents increased by 4 persons per every 1,000 inhabitants of the Voivodship (like in 2018). The population growth was also recorded only in Małopolskie, Mazowieckie and Wielkopolskie Voivodships. The population size has been decreasing in Poland since 2012 (with the exception of a slight increase in 2017).

The inhabitants of Pomorskie Voivodship made up 6.1% of the population of Poland. In terms of population size, Pomorskie was ranked 7th in Poland following Mazowieckie, Śląskie, Wielkopolskie, Małopolskie, Dolnośląskie and Łódzkie.

Wykres 1. Ludność
Chart 1. Population

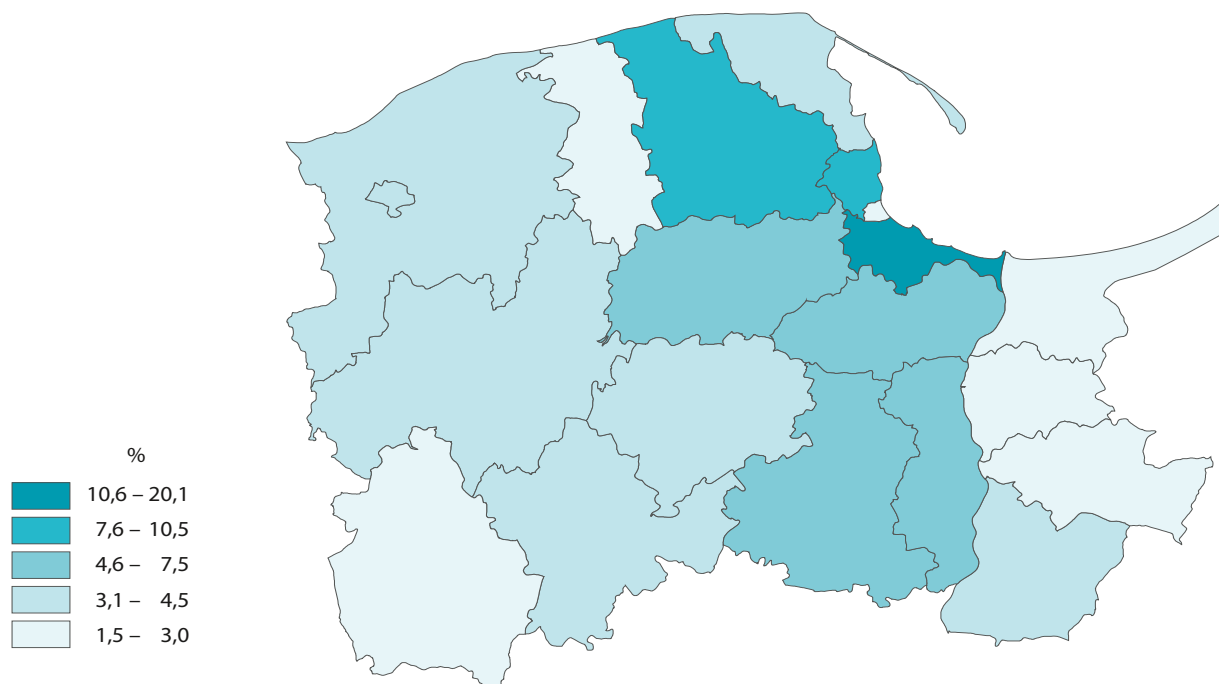

Na koniec 2019 r. w województwie pomorskim najwięcej ludności liczyły miasta na prawach powiatu Gdańsk (470,9 tys. osób) i Gdynia (246,3 tys. osób), a także powiat wejherowski (217,8 tys. osób). Najniższą liczbę ludności odnotowano w powiecie nowodworskim (35,6 tys. osób) oraz w Sopocie (35,7 tys. osób).

At the end of 2019, the biggest number of inhabitants was recorded in the cities with powiat status – Gdańsk (470.9 thousand people) and Gdynia (246.3 thousand people) as well as in Wejherowski Powiat (217.8 thousand). Nowodworski Powiat (35.6 thousand people) and Sopot (35.7 thousand people) were the least populated.

Mapa 1. Udział ludności powiatów w ogólnej liczbie ludności województwa w 2019 r.

Map 1. Share of population of powiats in total population of Voivodship in 2019

Powierzchnia województwa pomorskiego liczyła 18323 km², co stanowiło 5,9% powierzchni Polski. Gęstość zaludnienia wyniosła 128 osób na 1 km² i była wyższa niż w kraju o 5 osób. Województwem o największym zagęszczeniu ludności było województwo śląskie (366 osób na 1 km²), a o najmniejszym województwo podlaskie (58 osób na 1 km²).

Na terenie województwa pomorskiego gęstość zaludnienia była zróżnicowana przestrzennie – od 2102 osób na 1 km² w Słupsku do 36 osób na 1 km² w powiecie bytowskim i człuchowskim.

The area of Pomorskie Voivodship amounted to 18,323 km², which represented 5.9% of Poland's area. The population density reached 128 people per 1 km² and was by 5 persons bigger than countrywide. Śląskie had the highest density (366 people per 1 km²), while Podlaskie Voivodship was the least inhabited (58 people per 1 km²).

The population density was diversified in Pomorskie Voivodship – from 2,102 people per 1 km² in Słupsk to 36 people per 1 km² in Bytowski and Człuchowski Powiats.

Gęstość zaludnienia

Liczba ludności przypadająca na 1 km² powierzchni danego obszaru.

Density of population

The number of inhabitants per 1 km² of an area.

Mapa 2. Gęstość zaludnienia w 2019 r.

Map 2. Density of population in 2019

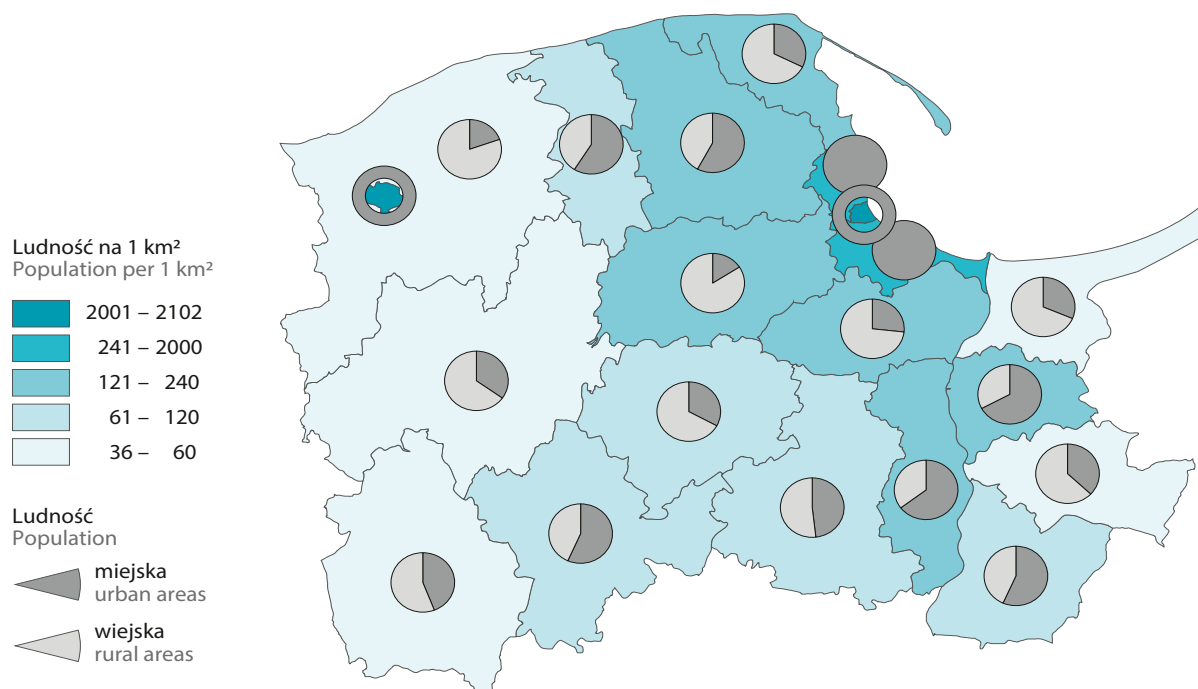
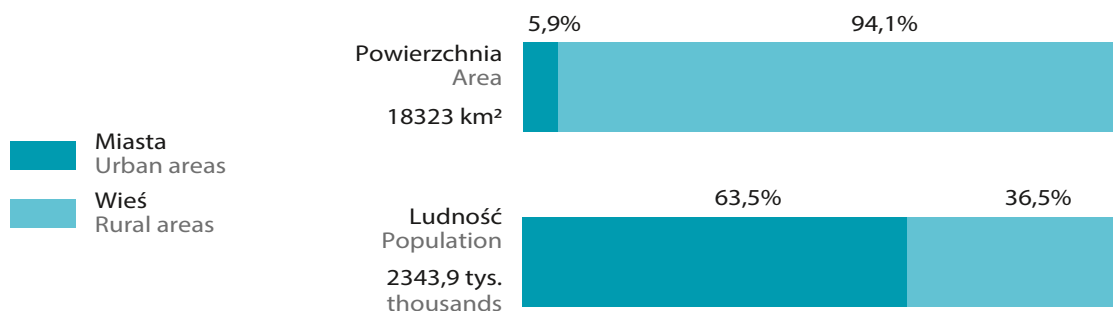
1.2. Ludność według miejsca zamieszkania**1.2. Population by place of residence****Wykres 2. Powierzchnia i ludność w 2019 r.**

Chart 2. Total area and population in 2019

Podobnie jak w całym kraju, w województwie pomorskim przeważała ludność zamieszkała w miastach. W końcu 2019 r. było to 1488,1 tys. osób. Współczynnik urbanizacji (udział ludności miejskiej) wyniósł 63,5% i był wyższy niż Polsce o 3,5 p.proc. W 12 województwach przeważała ludność miejska, przy czym najwyższy jej udział odnotowano w województwie śląskim (76,6%).

Like in the whole country, urban population prevailed in Pomorskie Voivodship. It reached 1,488.1 thousand people at the end of 2019. The urbanisation rate (the percentage of urban population) accounted for 63.5% and was by 3.5 percentage points higher than countrywide. Urban population prevailed in 12 voivodships, its largest share was recorded in Śląskie Voivodship (76.6%).

Pomimo wzrostu o 2,5 tys. liczby ludności w miastach województwa pomorskiego w stosunku do 2018 r., współczynnik urbanizacji zmniejszył się o 0,2 p.proc. Jego roczny spadek (od 0,2 p.proc. do 0,4 p.proc.) obserwujemy od 2000 r.

W 2019 r. w większości powiatów województwa (za wyjątkiem Gdańska, Gdyni oraz powiatów: gdańskiego, kartuskiego i wejherowskiego) odnotowano ubytek liczby ludności miejskiej w stosunku do 2018 r. Współczynnik urbanizacji zmniejszył się we wszystkich powiatach, z wyjątkiem powiatu nowodworskiego. Wskaźnik powyżej średniej wojewódzkiej odnotowano w powiecie malborskim (67,1%) i tczewskim (64,2%). Natomiast powiatami, których mieszkańcy miast stanowili mniej niż 30% ogólnej liczby ludności były: kartuski (15,2%), słupski (19,2%) i gdański (26,4%).

Ludność Gdańska, największego miasta województwa pomorskiego, stanowiła 20,1% ogólnej liczby ludności województwa.

W końcu 2019 r. w województwie pomorskim gęstość zaludnienia w miastach wyniosła 1388 osób na 1 km² (dla Polski – odpowiednio 1039 osób) i był to jeden z wyższych wskaźników w kraju. Największe zaludnienie odnotowano w województwie mazowieckim (1596 osób na 1 km²), a najmniejsze w opolskim (617 osób na 1 km²).

Pod względem gęstości zaludnienia w miastach zauważalne jest zróżnicowanie przestrzenne w powiatach województwa pomorskiego – od 2265 osób na 1 km² w powiecie tczewskim do 90 osób na 1 km² w powiecie nowodworskim.

Wśród gmin miejskich największe zagęszczenie ludności odnotowano w Tczewie – 2679 osób na 1 km², a najmniejsze w Krynicy Morskiej – 11 osób na 1 km².

Although the urban population of Pomorskie Voivodship increased by 2.5 thousand people compared to 2018, the urbanisation rate fell by 0.2 percentage points. Its annual decline (from 0.2 to 0.4 percentage points) has been observed since 2000.

In 2019, there was a decrease in urban population, compared to 2018, in most powiats of the Voivodship (except for Gdańsk, Gdynia and Gdański, Kartuski and Wejherowski Powiats). The urbanisation rate decreased in all, except Nowodworski Powiat. The rate above the Voivodship average was recorded in Malborski (67.1%) and Tczewski (64.2%) Powiats. However, urban population accounted for less than 30% of the total population of Kartuski (15.2%), Słupski (19.2%) and Gdański (26.4%) Powiats.

The population of Gdańsk, the largest city in Pomorskie, accounted for 20.1% of the total population of the Voivodship.

At the end of 2019, the population density of the cities of Pomorskie Voivodship amounted to 1,388 people per 1 km². It was one of the highest rates countrywide (1,039 people per 1 km²), while the highest rate was recorded in Mazowieckie Voivodship (1,596 people per 1 km²), and the lowest in Opolskie (617 people per 1 km²).

In terms of population density in towns, powiats of Pomorskie Voivodship also displayed a significant differentiation – from 2,265 people per 1 km² in Tczewski Powiat to 90 people per 1 km² in Nowodworski.

Among urban gminas, the highest population density was recorded in Tczew – 2,679 people per 1 km², and the lowest in Krynica Morska – 11 people per 1 km².

Tablica 2. Miasta i ludność w miastach w 2019 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Table 2. Towns and population in urban areas in 2019
As of 31 December

Liczba ludności Population size	Miasta Towns	Ludność w miastach Population in urban areas	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
Ogółem Total	42	1 488 127	63,5
Poniżej 5000 Below	8	25 056	1,1
5000–9999	13	97 864	4,2
10000–19999	6	81 980	3,5
20000–49999	11	415 340	17,7
50000–99999	2	150 632	6,4
100000 i więcej and more	2	717 255	30,6

W dalszym ciągu na terenie województwa obserwuje się wzrost liczby mieszkańców wsi, gdzie na koniec 2019 r. mieszkało 855,8 tys. – o 0,9% (7,9 tys.) więcej niż rok wcześniej. Oznacza to, że w ciągu 2019 r. na każde 1000 mieszkańców wsi przybyło 9 osób. Współczynnik ruralizacji (udział ludności wiejskiej) wyniósł 36,5%. W ogólnej liczbie ludności Polski udział mieszkańców wsi był wyższy niż w województwie pomorskim i w końcu 2019 r. wyniósł 40,0%. Ludność wiejska przeważała w czterech województwach, a najbardziej w województwie podkarpackim (58,6%).

W 2019 r. wzrost liczby ludności zamieszkałej na wsi w porównaniu z 2018 r. odnotowano w 11 powiatach województwa, w tym największy w powiatach sąsiadujących z Trójmiastem: kartuskim (2,3%), gdańskim (2,2%), puckim i wejherowskim (po 1,7%). W powiecie puckim odnotowano również największy wzrost wskaźnika ruralizacji – z 68,3% do 68,7%.

W 2019 r. najlichniesz gmina wiejska województwa pomorskiego – Żukowo (34,1 tys. osób) odnotowała również największy przyrost liczby ludności w porównaniu z 2018 r. (5,5%).

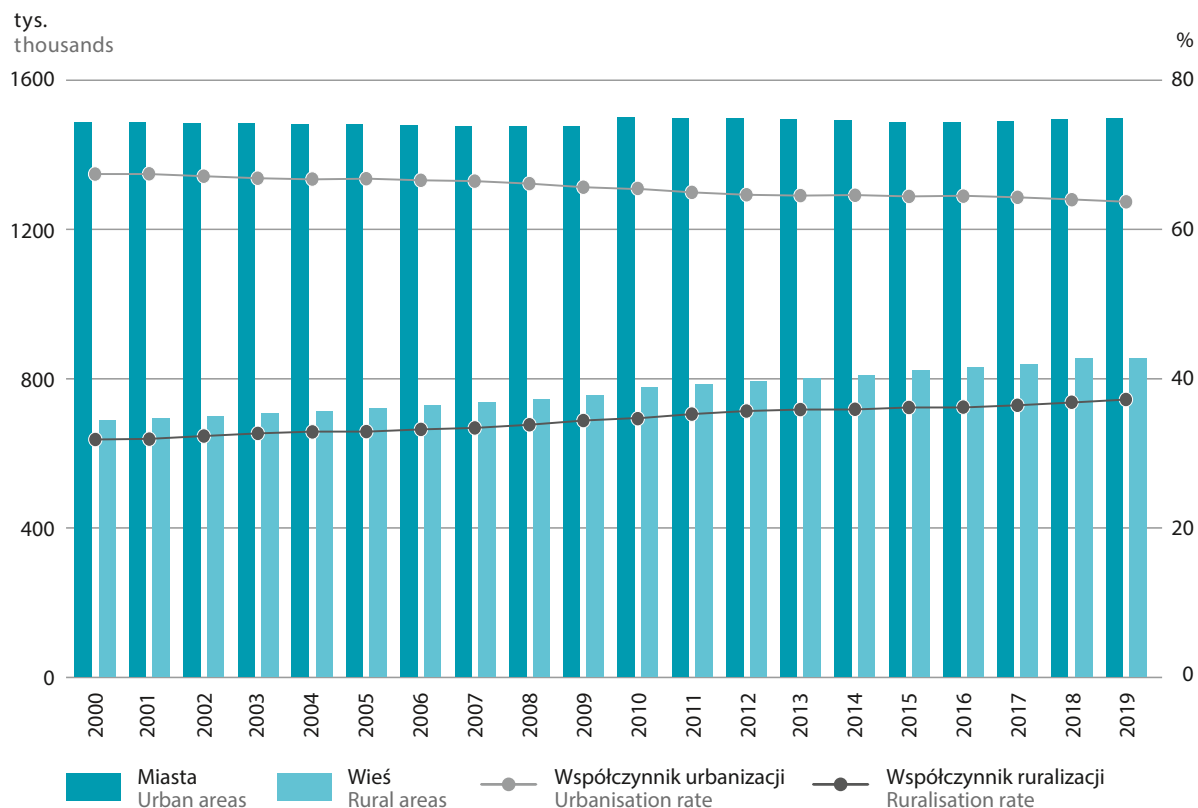
The rural population in the Voivodship is systematically increasing. At the end of 2019, it reached 855.8 thousand people – by 0.9% (7.9 thousand) more than in the prior year. This means an increase of 9 people for every 1,000 rural residents during 2019. The ruralisation rate (percentage of rural population) made up 36.5%. The share of rural residents was higher in the total population of Poland than in Pomorskie Voivodship and reached 40.0% at the end of 2019. The rural population predominated in four voivodships, the most in Podkarpackie (58.6%).

In 2019, 11 powiats of Pomorskie Voivodship recorded an increase in rural population as compared with 2018, the largest around the Tri-City: Kartuski (2.3%), Gdański (2.2%), Pucki and Wejherowski (1.7% each) Powiats. Pucki Powiat also achieved the largest increase in the ruralisation rate – from 68.3% to 68.7%.

In 2019, the largest rural gmina of Pomorskie Voivodship – Żukowo (34.1 thousand people) also recorded the highest population growth in comparison with 2018 (5.5%).

Wykres 3. Ludność według miejsca zamieszkania

Chart 3. Population by place of residence

Gęstość zaludnienia na wsi na koniec 2019 r. była zdecydowanie niższa niż w miastach i wyniosła 50 osób na 1 km². W kraju wskaźnik ten był nieznacznie wyższy – 53 osoby na 1 km². Wśród województw największą liczbą osób na wsi na 1 km² charakteryzowało się województwo małopolskie (131), a najmniejszą województwo podlaskie (24).

W województwie pomorskim gęstość zaludnienia na wsi wahała się od 112 osób na 1 km² w powiecie gdańskim do 21 osób na 1 km² w powiecie człuchowskim.

The rural population density was definitely lower than urban at 50 people per 1 km² at the end of 2019. Nationally, this rate was slightly higher – 53 people per 1 km². Małopolskie had the biggest rural population per 1 km² (131), whereas Podlaskie Voivodship recorded the smallest number of rural residents (24).

The rural population density in Pomorskie Voivodship ranged from 112 people per 1 km² in Gdański Powiat to 21 people per 1 km² in Człuchowski Powiat.

Tablica 3. Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską w 2019 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Table 3. Gminas and rural population in 2019

As of 31 December

Liczba ludności Population size	Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu ludności in % of total population
Ogółem Total	101	855 801	36,5
Poniżej 2000 Below	2	1 354	0,1
2000–4999	32	120 121	5,1
5000–6999	22	131 631	5,6
7000–9999	19	162 673	6,9
10000 i więcej and more	26	440 022	18,8

a Wiejskie i miejsko-wiejskie.

a Rural and urban-rural.

1.3. Ludność według płci

1.3. Population by sex

Struktura ludności według płci w województwach, podobnie jak w kraju, od wielu lat nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety. W końcu 2019 r. w województwie pomorskim kobiety stanowiły 51,3%, przy czym ich udział był wyższy w miastach niż na wsi (52,3% wobec 49,6%). W kraju udział kobiet był niewiele wyższy niż w województwie pomorskim i wyniósł 51,6%.

The population distribution by sex, both in the voivodships and countrywide, has been stable for many years. Women prevail slightly in the total population. At the end of 2019, women accounted for 51.3% in Pomorskie Voivodship, but their share was higher in cities than in rural areas (52.3% versus 49.6%). Women had a slightly bigger share countrywide than in Pomorskie Voivodship and stood at 51.6%.

Tablica 4. Ludność według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku w 2019 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Table 4. Population by place of residence, sex and age groups in 2019

As of 31 December

Wiek Age	Ogółem Total		Miasta Urban areas		Wieś Rural areas		Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males		
	ogółem grand total	w tym mężczyźni of which males	razem total	w tym mężczyźni of which males	razem total	w tym mężczyźni of which males	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Ogółem Total	2 343 928	1 141 225	1 488 127	709 840	855 801	431 385	105	110	98
0-4 lata years	131 800	67 753	78 801	40 538	52 999	27 215	95	94	95
5-9	128 831	66 290	74 191	38 156	54 640	28 134	94	94	94
10-14	133 574	68 587	75 803	38 992	57 771	29 595	95	94	95
15-19	114 839	58 825	64 522	33 092	50 317	25 733	95	95	96
20-24	125 635	64 051	69 635	35 244	56 000	28 807	96	98	94
25-29	155 673	78 575	90 918	45 321	64 755	33 254	98	101	95
30-34	184 174	92 444	116 701	57 833	67 473	34 611	99	102	95
35-39	198 859	99 752	129 566	64 498	69 293	35 254	99	101	97
40-44	184 828	92 903	120 153	59 802	64 675	33 101	99	101	95
45-49	156 926	78 838	99 017	49 150	57 909	29 688	99	101	95
50-54	133 127	66 615	82 226	40 214	50 901	26 401	100	104	93
55-59	139 400	68 281	87 054	41 284	52 346	26 997	104	111	94
60-64	159 786	75 457	106 824	48 497	52 962	26 960	112	120	96
65-69	145 566	65 974	103 818	45 324	41 748	20 650	121	129	102
70-74	101 376	44 069	75 611	32 022	25 765	12 047	130	136	114
75-79	57 473	22 875	43 541	17 028	13 932	5 847	151	156	138
80-84	48 343	17 092	36 357	12 821	11 986	4 271	183	184	181
85 lat i więcej years and more	43 718	12 844	33 389	10 024	10 329	2 820	240	233	266

W województwie najwyższym udziałem kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców danego powiatu charakteryzowały się miasta na prawach powiatu: Sopot (53,5%), Słupsk (52,9%), Gdynia (52,8%) i Gdańsk (52,6%), a najniższym powiat kościerski (50,0%).

In the Voivodship, the highest share of women in the total number of inhabitants of a powiat was characteristic for cities with powiat status: Sopot (53.5%), Słupsk (52.9%), Gdynia (52.8%) and Gdańsk (52.6%). Kościerski Powiat concentrated the lowest rates (50.0%).

Współczynnik feminizacji

Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn.

Feminisation rate

Number of women per 100 men.

W 2019 r. w województwie pomorskim współczynnik feminizacji ukształtował się na tym samym poziomie co w 2018 r. i wyniósł 105. W kraju był niewiele wyższy – na 100 mężczyzn przypadało 107 kobiet. Województwem o największej przewadze liczby kobiet nad liczbą mężczyzn było województwo łódzkie, gdzie analizowany wskaźnik wyniósł 110.

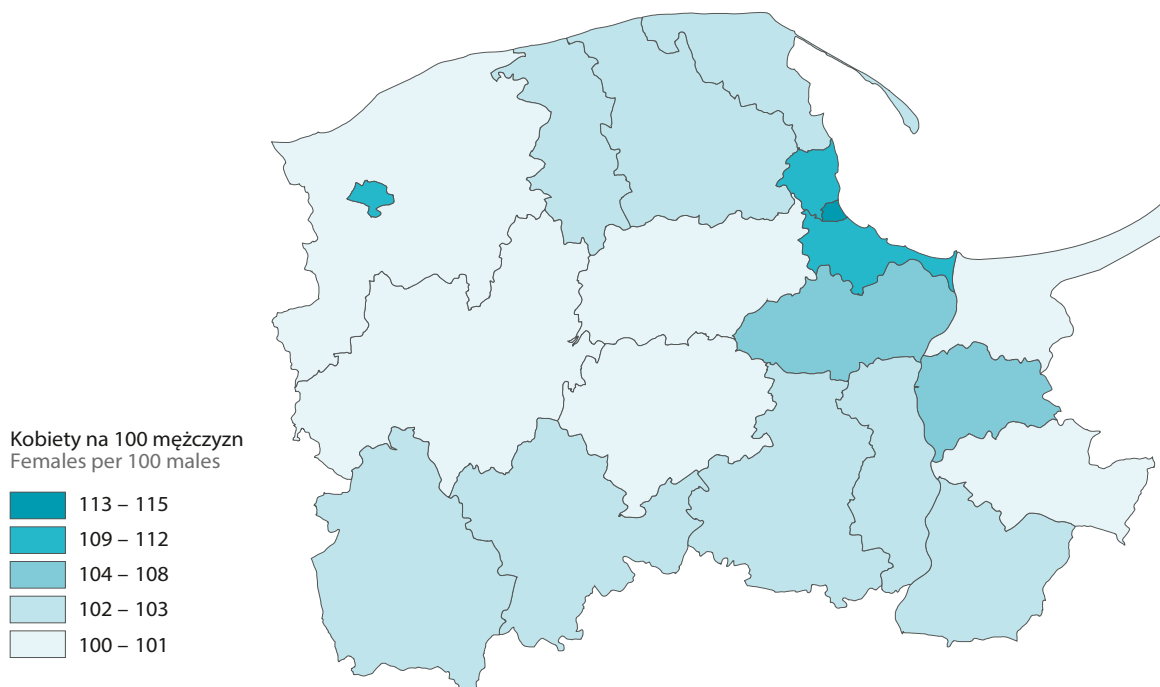
In 2019, the feminisation rate in Pomorskie Voivodship was the same as in 2018 and stood at 105. It was slightly higher countrywide – there were 107 women to 100 men. Łódzkie recorded the biggest prevalence of women over men, i.e. 110.

Wielkość współczynnika feminizacji różni się w zależności od miejsca zamieszkania. W miastach województwa pomorskiego występowała liczebna przewaga kobiet – na 100 mężczyzn przypadało przeciętnie 110 kobiet. Na wsi sytuacja była odwrotna – na 100 mężczyzn przypadało 98 kobiet. W kraju przewaga kobiet występowała zarówno w mieście (111), jak i na wsi (101).

The feminisation rate shows a significant disparity between urban and rural areas. Women outnumbered men in cities of Pomorskie Voivodship – there were on average 110 women to every 100 men. In rural areas, on the contrary, there were 98 women per 100 men. Countrywide, the prevalence of women occurred in both urban (111) and rural areas (101).

Mapa 3. Współczynnik feminizacji w 2019 r.

Map 3. Feminisation rate in 2019

W województwie pomorskim najwyższą wartość współczynnika feminizacji zaobserwowano w miastach na prawach powiatu: w Sopocie, gdzie współczynnik feminizacji wyniósł 115, w Słupsku i Gdyni – po 112 oraz w Gdańsku – 111.

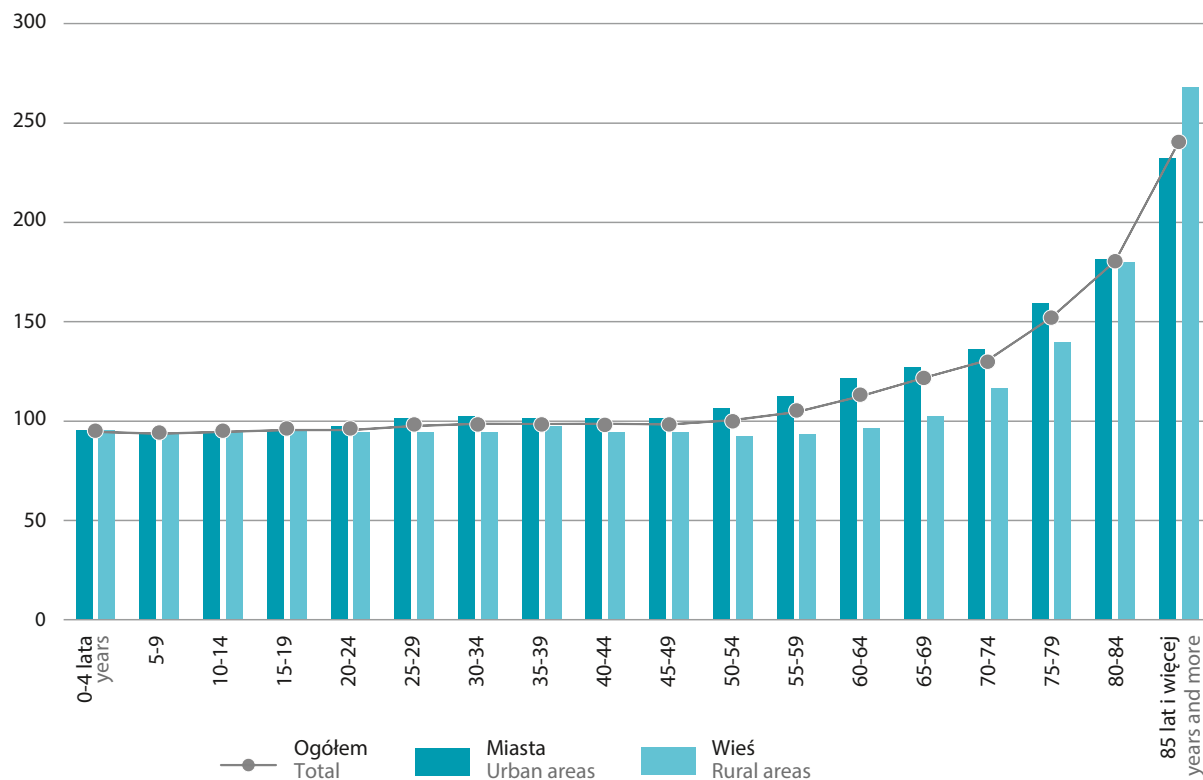
Relacje obydwu płci i nadwyżki jednej nad drugą zmieniają się w zależności od wieku. Większa liczba urodzeń chłopców niż dziewczynek powoduje, że w młodszych grupach wieku współczynnik feminizacji jest mniejszy niż 100. Analizując 5-letnie grupy wieku w 2019 r. można zauważyć, że nadwyżka liczby mężczyzn utrzymywała się do 54 roku życia, a współczynnik feminizacji w grupie 0-54 lat wyniósł 97. W kolejnych grupach wieku notowano już nadwyżkę liczby kobiet. Nadumieralność mężczyzn powoduje, że w starszych grupach wieku przewaga kobiet jest już znacząca. W grupie wiekowej 70 lat i więcej na 100 mężczyzn przypadało 159 kobiet.

In Pomorskie Voivodship, the highest feminization rate was recorded in cities with powiat status: in Sopot where it reached the value of 115, Słupsk and Gdynia – 112 in each and 111 in Gdańsk.

The proportions between sexes and prevalence of one over the other vary according to age. More boys are born than girls. Therefore, the feminisation rate in younger groups is below 100. Analysing 5-year age groups in 2019, it shows that until age 54 inclusive, men outnumbered women. The feminisation rate stood at 97 in the 0-54 age group. The female advantage was observed in subsequent age groups. Excess mortality of men means that the prevalence of women is significant in older age groups. There were 159 women per 100 men among people aged 70 years and more.

Wykres 4. Współczynnik feminizacji według grup wieku w 2019 r.

Chart 4. Feminisation rate by age groups in 2019

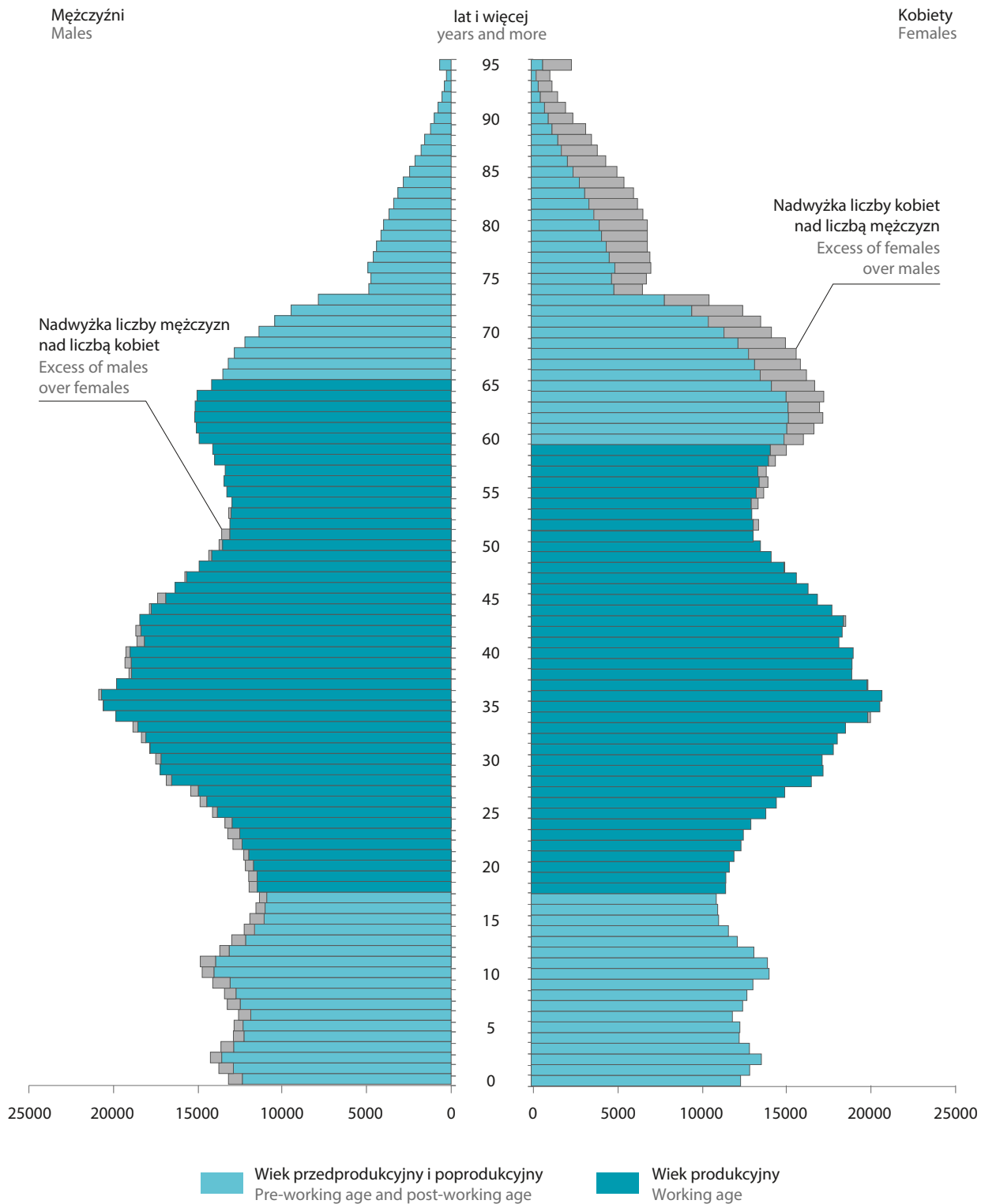

Różnice w proporcji płci w poszczególnych grupach wieku przebiegają odmiennie w miastach i na wsi. W 2019 r. w miastach przewaga liczby mężczyzn nad liczbą kobiet występowała do 24 roku życia. Współczynnik feminizacji w tej grupie wieku wyniósł 95. Natomiast na wsi nadwyżka mężczyzn była notowana w grupie 0-64 lata, dla której analizowany wskaźnik wyniósł 95. W pozostałych grupach wieku występowała przewaga kobiet, w tym w grupie wiekowej 70 lat i więcej na 100 mężczyzn przypadły 163 kobiety w miastach i 148 na wsi.

Discrepancies between sexes in different age groups are distributed differently in urban and rural areas. In 2019, male urban residents prevailed in the age group up to 24. Feminisation rate in this age group was 95. In contrast, the surplus of men in rural areas was recorded in the 0-64 age group, for which the analysed indicator was 95. Women outnumbered men in other age groups. Among the 70-ish, there were 163 women to 100 men in urban and 148 women in rural areas.

Wykres 5. Ludność według płci i wieku w 2019 r.

Chart 5. Population by sex and age in 2019

1.4. Ludność według ekonomicznych grup wieku

1.4. Population by economic age groups

Ekonomiczne grupy wieku:

- wiek przedprodukcyjny – mężczyźni i kobiety w wieku 0-17 lat,
- wiek produkcyjny – mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety w wieku 18-59 lat:
 - wiek mobilny (18-44 lata mężczyźni i kobiety),
 - wiek niemobilny (45-64 lata mężczyźni i 45-59 lat kobiety),
- wiek poprodukcyjny – mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety – 60 lat i więcej.

Economic age groups:

- pre-working age – males and females aged 0-17,
- working age – males aged 18-64 and females aged 18-59:
 - mobility age (18-44 males and females),
 - non-mobility age (45-64 males and 45-59 females),
- post-working age – 65 and more for males and 60 and more for females.

Ludność w wieku nieprodukcyjnym

Ludność w wieku przedprodukcyjnym oraz ludność w wieku poprodukcyjnym.

The non-working age population

The pre-working age population and the post-working age population.

Tablica 5. Ludność według ekonomicznych grup wieku w 2019 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Table 5. Population by economic age groups in 2019

As of 31 December

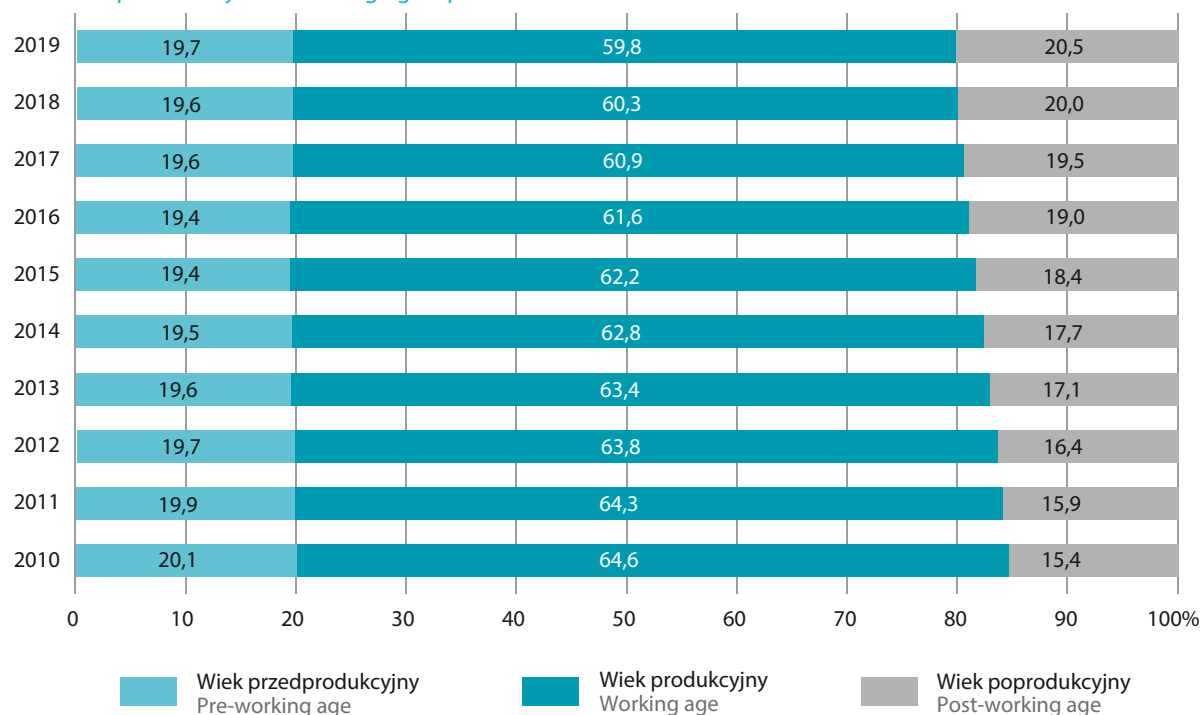
Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	Mężczyźni Males	Kobiety Females
Ogółem Total	2 343 928	1 488 127	855 801	1 141 225	1 202 703
w wieku: of age:					
Przedprodukcyjnym Pre-working	462 084	267 106	194 978	237 488	224 596
Produkcyjnym Working	1 401 039	869 978	531 061	740 883	660 156
mobilnym mobility	896 129	553 184	342 945	451 692	444 437
niemobilnym non-mobility	504 910	316 794	188 116	289 191	215 719
Poprodukcyjnym Post-working	480 805	351 043	129 762	162 854	317 951

W 2019 r. w województwie pomorskim po raz kolejny zmieniła się struktura ludności według ekonomicznych grup wieku. Istotne zmiany dotyczyły udziału osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności. Natomiast nieznacznie wzrósł udział osób w wieku przedprodukcyjnym. Zbliżona sytuacja wystąpiła w kraju.

2019 was another year in Pomorskie Voivodship to record a change in the population structure according to economic age groups. Substantial changes occurred in the share of people of working and post-working age in the total population. The share of pre-working age population mounted up slightly. A similar situation occurred countrywide.

Wykres 6. Ludność według ekonomicznych grup wieku

Chart 6. Population by economic age groups

W końcu 2019 r. w województwie pomorskim było 462,1 tys. dzieci i młodzieży w wieku przedprodukcyjnym. W porównaniu z 2018 r. ich liczba wzrosła o 3,6 tys., a udział w ogólnej liczbie ludności województwa wyniósł 19,7% (w Polsce – 18,1%). Pod tym względem województwo pomorskie ponownie znalazło się na pierwszej pozycji w kraju, podczas gdy na ostatnim województwo opolskie z udziałem 16,0%.

Na koniec 2019 r. liczba ludności w wieku produkcyjnym wyniosła 1401,0 tys. osób (o 6,4 tys. mniej niż rok wcześniej), co stanowiło 59,8% ogólnej liczby ludności województwa. W kraju wskaźnik ten był nieznacznie wyższy (60,0%), natomiast w poszczególnych województwach wartość ta wahała się od 58,8% w województwie łódzkim do 61,5% w województwie podkarpackim.

W województwie pomorskim, podobnie jak w Polsce, liczba ludności w wieku produkcyjnym oraz jej udział w ogólnej liczbie ludności zmniejszyły się po raz kolejny. W porównaniu z 2018 r. w województwie liczba ludności w wieku mobilnym zmniejszyła się o 7,2 tys., natomiast w wieku niemobilnym wzrosła o 0,8 tys. Udziały obu grup w ogólnej liczbie ludności zmniejszyły się odpowiednio o 0,5 i 0,1 p.proc., analogicznie jak w kraju.

At the end of 2019, there were 462.1 thousand pre-working age children and youth in Pomorskie Voivodship. In comparison with 2018, their number rose by 3.6 thousand, and the share in the total population of the Voivodship stood at 19.7% (18.1% countrywide). It again ranked Pomorskie Voivodship first in Poland, while the lowest share was recorded for Opolskie Voivodship – 16.0%.

At the end of 2019, working age population reached 1,401.0 thousand people (by 6.4 thousand fewer than in the previous year), constituting 59.8% of the total population of the Voivodship. The indicator was slightly higher nationally (60.0%), while across voivodships, it ranged from 58.8% in Łódzkie to 61.5% in Podkarpackie Voivodship.

In Pomorskie Voivodship, as in the whole country, the number of working age population and its share in the total population declined again. In comparison with 2018, the number of mobility age people fell by 7.2 thousand while non-mobility age people rose by 0.8 thousand. The shares of both groups in the total population decreased respectively by 0.5 and 0.1 percentage points, like countrywide.

W dalszym ciągu w całym kraju obserwowany jest systematyczny wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. W województwie pomorskim w końcu 2019 r. liczba ludności w tej grupie wieku wyniosła 480,8 tys. W porównaniu z 2018 r. jej udział w ogólnej liczbie ludności wzrósł o 0,5 p.proc. do 20,5%. Był to jeden z najniższych udziałów w kraju (po województwach: podkarpackim, małopolskim, wielkopolskim i warmińsko-mazurskim). W Polsce udział ludności w wieku poprodukcyjnym był wyższy i stanowił 21,9%. Natomiast najwyższy wskaźnik odnotowano w województwie łódzkim – 24,3%.

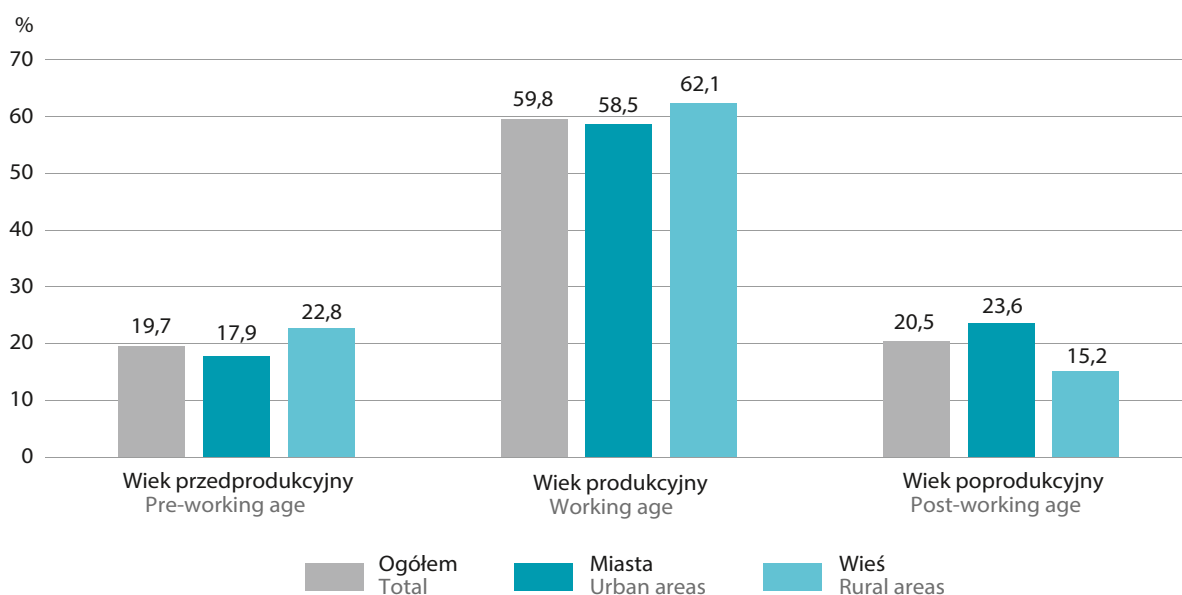
Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku różniła się w zależności od miejsca zamieszkania. W 2019 r. udział osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym w miastach był niższy niż w województwie (odpowiednio o 1,8 i 1,3 p.proc.), podczas gdy na wsi był wyższy (odpowiednio o 3,1 i 2,3 p.proc.). Odwrotna sytuacja dotyczyła ludności w wieku poprodukcyjnym – udział w miastach był wyższy niż w województwie (o 3,1 p.proc.), natomiast na wsi niższy (o 5,4 p.proc.). Dodatkowo w miastach województwa pomorskiego wyższy był udział osób w wieku poprodukcyjnym (23,6%) niż przedprodukcyjnym (17,9%), podczas gdy na wsi wyższy był udział osób w wieku przedprodukcyjnym (22,8%) niż poprodukcyjnym (15,2%). Analogiczne relacje wystąpiły w strukturze analizowanych grup ludności w kraju.

A steady growth in the size of post-working age population is observed across the whole country. This age group population reached 480.8 thousand in Pomorskie Voivodship at the end of 2019. Compared with 2018, its share in the total population grew by 0.5 percentage points and reached 20.5%. This was one of the lowest shares in Poland (following Podkarpackie, Małopolskie, Wielkopolskie and Warmińsko-Mazurskie Voivodships). Nationally, the percentage of post-working age people was higher at 21.9%. The highest rate was recorded in Łódzkie Voivodship – 24.3%.

Urban and rural areas in Pomorskie Voivodship were characterised by a different population structure according to economic age groups. In 2019, the share of pre-working and working age people in cities was below the Voivodship's average (by 1.8 and 1.3 percentage points respectively), while it was higher in rural areas (by 3.1 and 2.3 percentage points respectively). The reverse situation occurred in post-working age population. Its share was above the Voivodship's average in cities (by 3.1 percentage points) and below in rural areas (by 5.4 percentage points). Additionally, urban areas in Pomorskie Voivodship concentrated higher percentage of post-working (23.6%) than pre-working age population (17.9%), while the share of pre-working (22.8%) was higher than post-working age people (15.2%) in rural areas. Similar relations occurred countrywide.

Wykres 7. Ludność według ekonomicznych grup wieku i miejsca zamieszkania w 2019 r.

Chart 7. Population by economic age groups and place of residence in 2019

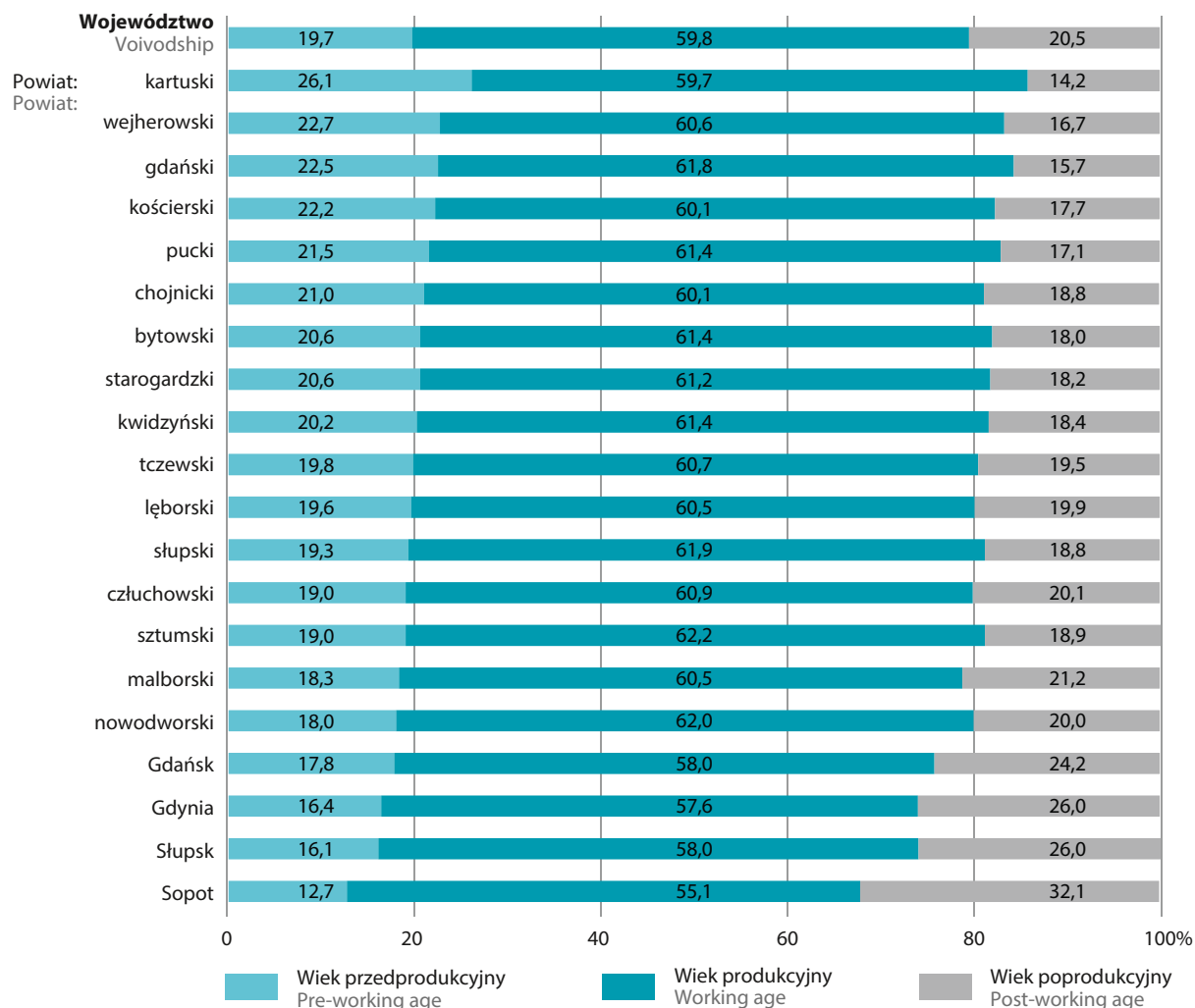

W powiatach województwa pomorskiego struktura ludności według ekonomicznych grup wieku była zróżnicowana. W 2019 r. najmniej korzystna sytuacja wystąpiła w miastach na prawach powiatu: Gdańsku, Gdyni, Słupsku i Sopocie. Najniższymi wskaźnikami charakteryzował się Sopot, w którym odnotowano najmniejszy udział osób w wieku przedprodukcyjnym (12,7%) i produkcyjnym (55,1%), a także najwyższy udział osób w wieku poprodukcyjnym (32,1%). Z kolei powiat kartuski odznaczał się najwyższym wśród powiatów udziałem ludności w wieku przedprodukcyjnym (26,1%) i najniższym udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym (14,2%), przy czym udział osób w wieku produkcyjnym był jednym z niższych w województwie (59,7%). Największy udział osób w wieku produkcyjnym odnotowano w powiecie sztumskim (62,2%).

The population structure according to economic age groups varied in powiats of Pomorskie Voivodship. In 2019, the least favourable situation occurred in the cities with powiat status: Gdańsk, Gdynia, Słupsk and Sopot. The lowest indicators were recorded in Sopot which concentrated the smallest share of pre-working (12.7%) and working age people (55.1%), and the biggest post-working age population (32.1%). By contrast, Kartuski Powiat had the highest percentage of pre-working age people (26.1%) and the lowest share of post-working age population (14.2%), while the share of working age people was one of the lowest in the Voivodship (59.7%). The largest share of working age people was recorded in Sztumski Powiat (62.2%).

Wykres 8. Ludność według ekonomicznych grup wieku i powiatów w 2019 r.

Chart 8. Population by economic age groups and powiats in 2019

Na tle wszystkich powiatów w kraju pozytywnie wyróżnił się powiat kartuski, w którym jednocześnie udział ludności wieku przedprodukcyjnym był najwyższy, a udział ludności w wieku poprodukcyjnym najniższy. Natomiast negatywnie odznaczyło się miasto na prawach powiatu Sopot, gdzie udziały ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym były najniższe w kraju, a udział ludności w wieku poprodukcyjnym najwyższy.

Kartuski Powiat, with the highest proportion of pre-working age population, and simultaneously the lowest post-working age population, stood out among all powiats in Poland. Sopot, conversely, recorded the lowest shares of both pre-working and working age population countrywide, and the highest rate of post-working age population.

Współczynnik obciążenia demograficznego

Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Dependency ratio

The non-working age population per 100 persons of working age.

Efektom zmian w strukturze wieku ludności województwa pomorskiego jest obserwowany od 2011 r., a w Polsce od 2010 r., coroczny wzrost współczynnika obciążenia demograficznego. W 2019 r. w województwie na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 67,3 osób w wieku nieprodukcyjnym. Po województwach łódzkim, mazowieckim i śląskim (gdzie współczynnik obciążenia demograficznego wyniósł odpowiednio 70,2, 69,6 i 67,7 osób) był to jeden z najwyższych współczynników w kraju. Najniższy odnotowano w województwie podkarpackim (62,7 osoby). W skali kraju analizowany wskaźnik był niższy niż w województwie pomorskim i wyniósł 66,7 osób.

W 2019 r. w miastach województwa pomorskiego na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 71,1 osób w wieku nieprodukcyjnym, natomiast na wsi – 61,1 osób.

Istotne różnice obserwuje się w relacji liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym według płci. Dla kobiet współczynnik obciążenia demograficznego wyniósł 82,2, podczas gdy dla mężczyzn wysokość wskaźnika ukształtowała się na znacznie niższym poziomie osiągając wartość 54,0. Najmniej korzystną relację między wskazanymi ekonomicznymi grupami wieku ludności obserwuje się dla kobiet zamieszkałych w miastach, gdzie wskaźnik obciążenia demograficznego wyniósł 87,7.

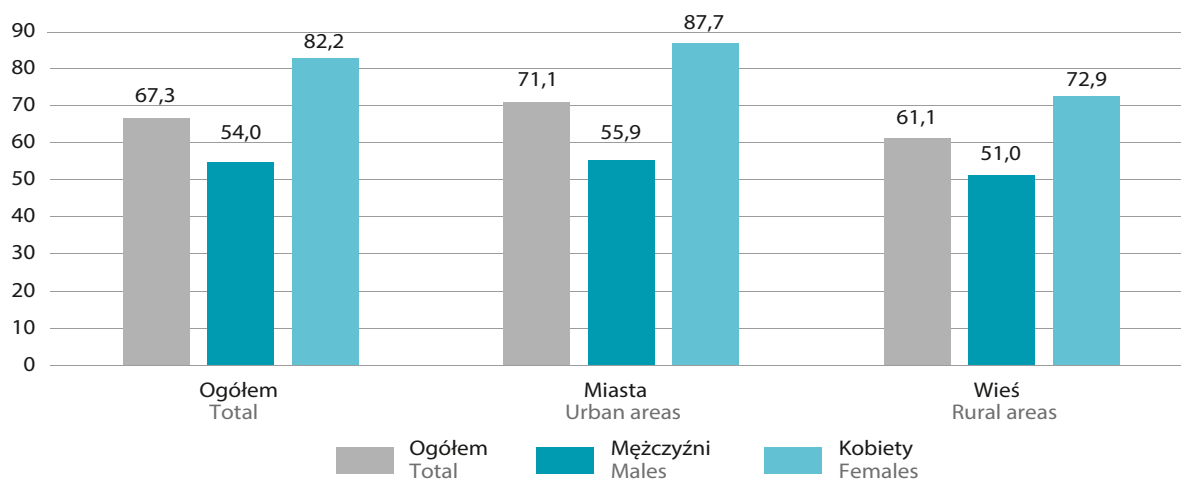
Changes in the age distribution of the population, observed in Pomorskie Voivodship since 2011 and in Poland since 2010, resulted in an annual increase in dependency ratio. In 2019, there were 67.3 non-working age people per 100 working age people in the Voivodship. It was one of the highest ratios in Poland, following Łódzkie, Mazowieckie and Śląskie (where the dependency ratio was 70.2, 69.6 and 67.7 respectively). The lowest ratio was recorded in Podkarpackie Voivodship (62.7 people). It was lower nationally than in Pomorskie Voivodship and averaged 66.7 people.

In 2019, there were 71.1 non-working age to 100 working age people in cities of Pomorskie Voivodship, while in rural areas – 61.1 persons.

The relation of the number of non-working to working age population by sex displayed significant differences. The dependency ratio, 82.2 for women, was markedly lower for men – 54.0. The least favourable relation among the indicated economic age groups was recorded for female urban residents – 87.7.

Wykres 9. Współczynnik obciążenia demograficznego według płci i miejsca zamieszkania w 2019 r.

Chart 9. Dependency ratio by sex and place of residence in 2019

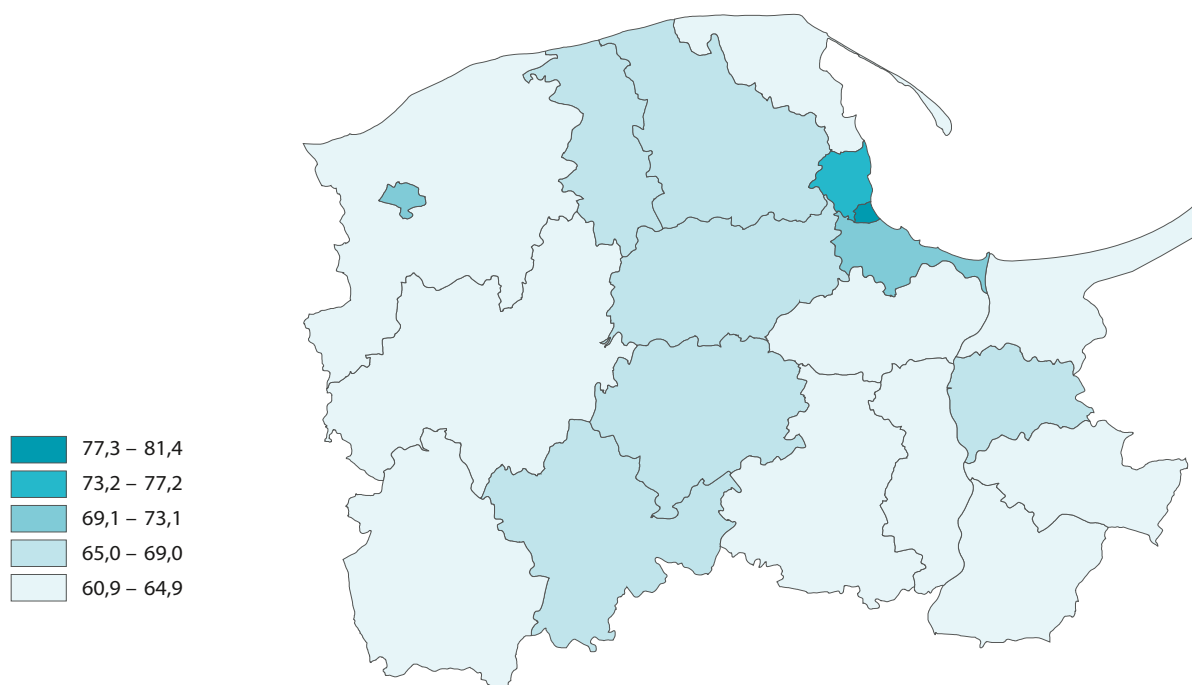

Pod względem wysokości współczynnika obciążenia demograficznego powiaty województwa pomorskiego były zróżnicowane. W 2019 r. najwyższy współczynnik obciążenia demograficznego odnotowano w Sopocie (81,4 osób) i w Gdyni (73,7 osób), natomiast najniższy w powiecie sztumskim (60,9 osób) i nowodworskim (61,2 osób).

The dependency ratio varied across powiats of Pomorskie Voivodship. In 2019, the highest dependency ratio was recorded in Sopot (81.4 people) and Gdynia (73.7 people), while the lowest in Sztumski Powiat (60.9 people) and in Nowodworski Powiat (61.2 people).

Mapa 4. Współczynnik obciążenia demograficznego w 2019 r.

Map 4. Dependency ratio in 2019

Współczynnik obciążenia demograficznego ludnością w wieku przedprodukcyjnym

Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Pre-working age dependency ratio

Pre-working age population per 100 persons of working age.

Współczynnik obciążenia demograficznego ludnością w wieku poprodukcyjnym

Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Post-working age dependency ratio

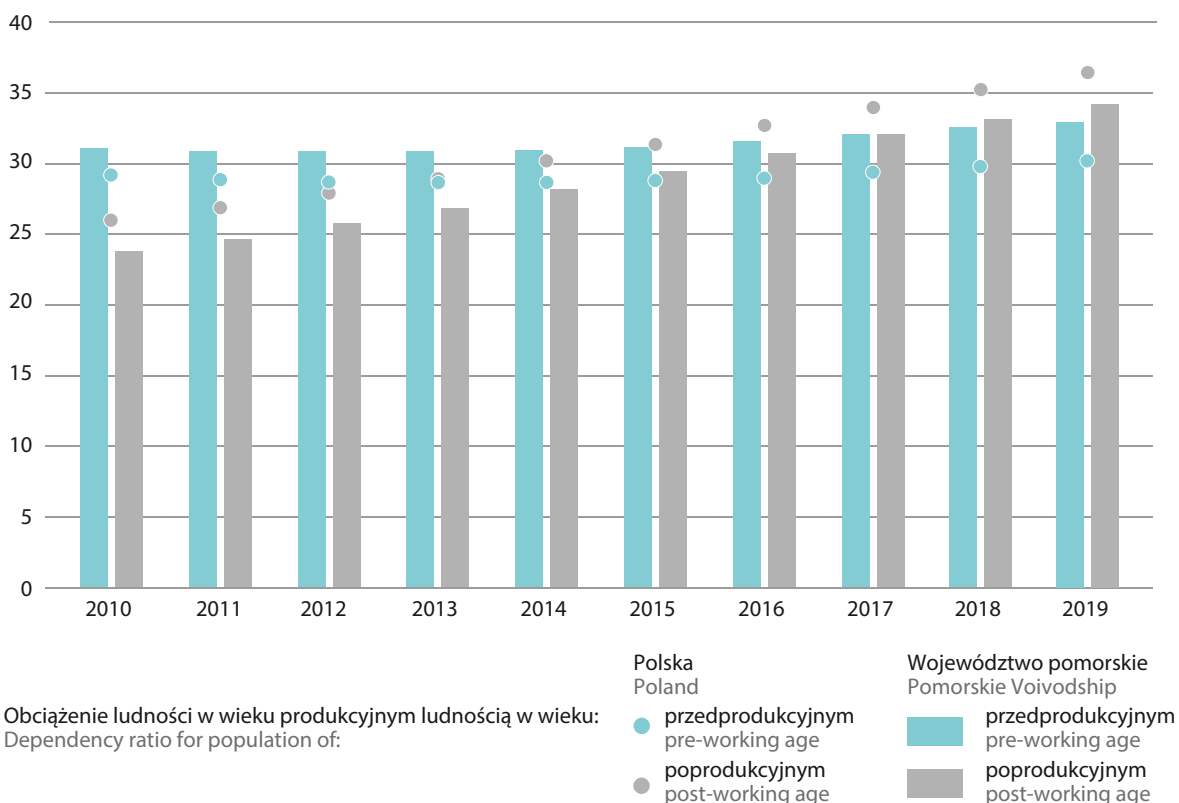
Post-working age population per 100 persons of working age.

Zmiany w strukturze ekonomicznych grup wieku w województwie pomorskim miały wpływ na wzrosty częściowych współczynników obciążenia demograficznego, tj. obciążenia ludności w wieku produkcyjnym ludnością w wieku przedprodukcyjnym oraz obciążenia ludności w wieku produkcyjnym ludnością w wieku poprodukcyjnym. Wskaźnik dla pierwszej grupy osób nieznacznie rósł od 2014 r., osiągając w końcu 2019 r. wartość 33,0 osoby w wieku przedprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. W 2018 r. wskaźnik ten wyniósł 32,6 osób. Natomiast dla wieku poprodukcyjnego wzrosty notowane od 2006 r. były bardziej znaczące. W 2019 r. na 100 osób wieku produkcyjnym przypadały 34,3 osoby w wieku poprodukcyjnym, podczas gdy w 2018 r. były to 33,2 osoby. Pomimo niekorzystnych zmian w województwie pomorskim relacja osób w wieku przedprodukcyjnym do 2016 r. przewyższała relację osób w wieku poprodukcyjnym. W 2017 r. relacje te zrównały się, natomiast od 2018 r. współczynnik obciążenia demograficznego ludnością w wieku poprodukcyjnym przewyższa współczynnik obciążenia demograficznego ludnością w wieku przedprodukcyjnym. Taka sama relacja w 2019 r. wystąpiła we wszystkich województwach, przy czym największą różnicę odnotowano w województwie łódzkim – 12,4 osób. W Polsce współczynnik obciążenia ludnością w wieku poprodukcyjnym od 2013 r. przewyższał współczynnik obciążenia osobami w wieku przedprodukcyjnym. W 2019 r. analizowane wskaźniki wyniosły odpowiednio 36,5 osób i 30,2 osób.

Changes in the structure of economic age groups in Pomorskie Voivodship had an impact on the increase in partial age dependency ratios, i.e. the burden of pre-working age people on the working age population and the burden of post-working on the working population. The indicator for the first group was slightly rising from 2014 to reach 33.0 pre-working age people per 100 persons of working age at the end of 2019. In 2018, this indicator stood at 32.6 people. However, the increases recorded after 2006 were more pronounced for the post-working age. In 2019, there were 34.3 post-working age people per 100 people of working age, while in 2018 – 33.2 persons. Despite unfavourable changes in Pomorskie Voivodship, the rates for people of pre-working age exceeded those for post-working age population until 2016. In 2017, these relations were equal, while since 2018, the post-working age dependency ratio has been higher than the pre-working age dependency ratio. The same situation occurred in other voivodships in 2019, however the biggest difference was recorded in Łódzkie Voivodship – 12.4 people. On a national scale, the post-working age dependency ratio was higher than the pre-working age dependency ratio starting from 2013. In 2019, the analysed ratios stood at 36.5 persons and 30.2 persons respectively.

Wykres 10. Częstokowe współczynniki obciążenia demograficznego

Chart 10. Partial dependency ratios

Obciążenie ludności w wieku produkcyjnym ludnością w wieku:
Dependency ratio for population of:

Polska
Poland

● przedprodukcyjnym
pre-working age
● poprodukcyjnym
post-working age

Województwo pomorskie
Pomorskie Voivodship

■ przedprodukcyjnym
pre-working age
■ poprodukcyjnym
post-working age

Tablica 6. Współczynniki obciążenia demograficznego w 2019 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Table 6. Dependency ratios in 2019

As of 31 December

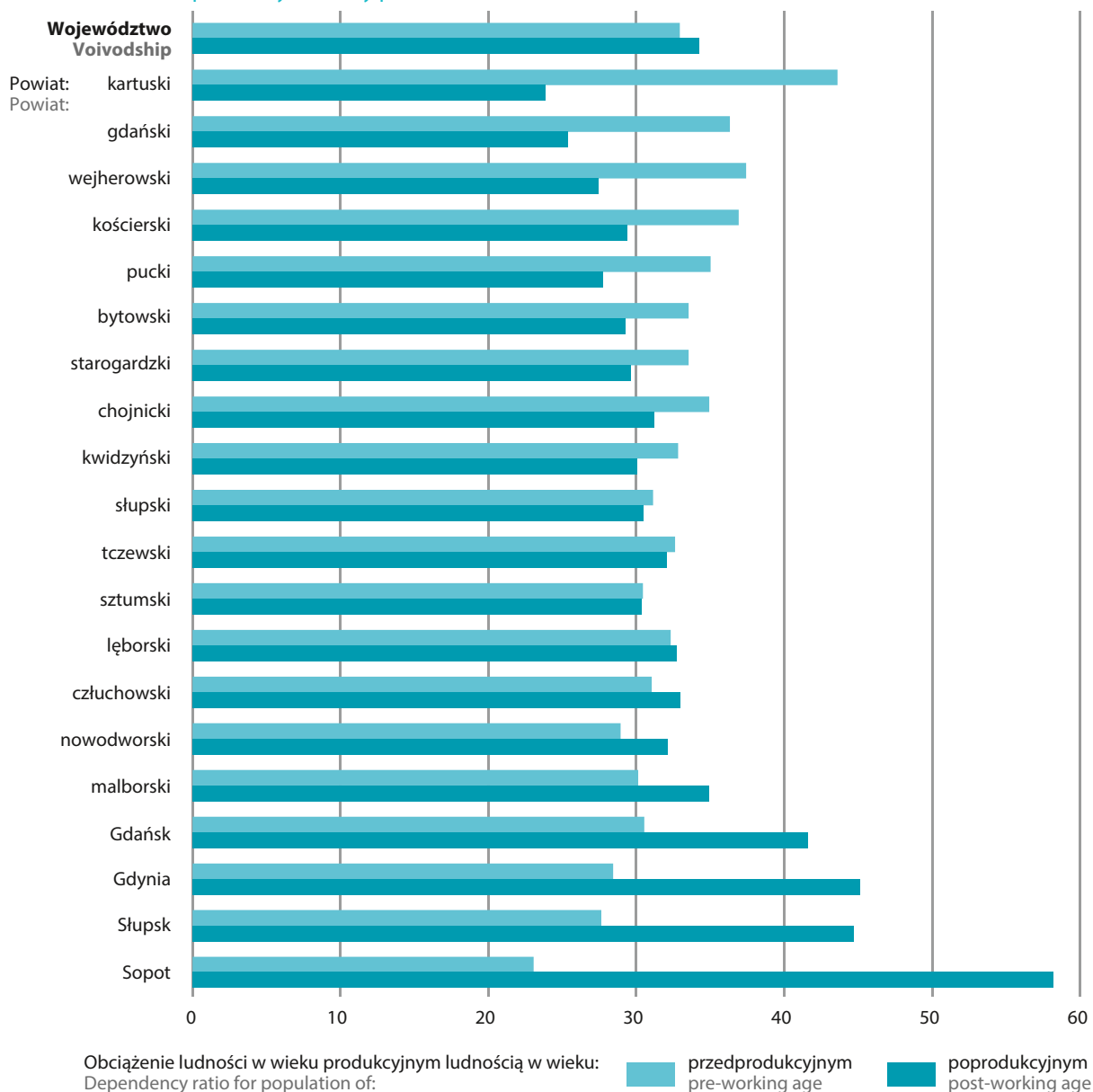
Obciążenie ludnością w wieku	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	Dependency ratio of population of the age
Ogółem Total				
Nieprodukcyjnym	67,3	71,1	61,1	Non-working
Przedprodukcyjnym	33,0	30,7	36,7	Pre-working
Poprodukcyjnym	34,3	40,4	24,4	Post-working
Mężczyźni Males				
Nieprodukcyjnym	54,0	55,9	51,0	Non-working
Przedprodukcyjnym	32,1	30,2	35,0	Pre-working
Poprodukcyjnym	22,0	25,7	16,0	Post-working
Kobiety Females				
Nieprodukcyjnym	82,2	87,7	72,9	Non-working
Przedprodukcyjnym	34,0	31,3	38,7	Pre-working
Poprodukcyjnym	48,2	56,4	34,3	Post-working

W 2019 r. w powiatach województwa pomorskiego relacja częściowych współczynników obciążenia demograficznego była zróżnicowana. W większości powiatów wskaźnik dla wieku przedprodukcyjnego był wyższy niż dla poprodukcyjnego. W miastach na prawach powiatu oraz w powiatach: malborskim, nowodworskim, człuchowskim i lęborskim relacja była odwrotna. Jednak najmniej korzystna sytuacja wystąpiła w Sopocie, gdzie wskaźnik dla wieku przedprodukcyjnego wyniósł 23,1 osoby, a dla wieku poprodukcyjnego 58,3 osób.

In 2019, partial dependency ratios in powiats of Pomorskie Voivodship were diverse. In most of them, the ratio for pre-working age was higher than for post-working age. In cities with powiat status and in Malborski, Nowodworski, Człuchowski and Lęborski Powiats, the relation was reversed. However, the least favourable situation occurred in Sopot where the indicator for pre-working age was 23.1 people, and 58.3 people for post-working age.

Wykres 11. Częstkowe współczynniki obciążenia demograficznego według powiatów w 2019 r.

Chart 11. Partial dependency ratios by powiats in 2019

1.5. Trwanie życia

1.5. Life expectancy

Przeciętne dalsze trwanie życia

Wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

Life expectancy

Is expressed by the average number of years which a person at the exact age x can expect to live, assuming a steady level of mortality in the period for which life expectancy tables were compiled.

Tablica 7. Przeciętne dalsze trwanie życia według płci w 2019 r.

Table 7. Life expectancy by sex in 2019

Płeć Sex	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat Life expectancy at the age				
	0	15	30	45	60
Ogółem Total					
Mężczyźni Males	74,82	60,23	45,78	31,82	19,58
Kobiety Females	81,77	67,15	52,38	37,81	24,22
Miasta Urban areas					
Mężczyźni Males	75,46	60,83	46,32	32,31	20,05
Kobiety Females	82,09	67,45	52,70	38,14	24,51
Wieś Rural areas					
Mężczyźni Males	73,51	58,98	44,60	30,70	18,46
Kobiety Females	80,91	66,34	51,54	36,94	23,44

W 2019 r. w województwie pomorskim mężczyźni żyli przeciętnie 74,8 lat, a kobiety 81,8 lat. W skali kraju wskaźnik trwania życia dla mężczyzn był niższy i wyniósł 74,1 lat, a dla kobiet wyniósł również 81,8 lat. Porównując wskaźniki z 2018 r. można zauważyć niewielkie zmiany – wzrost o 0,2 roku dla mężczyzn i spadek o 0,1 roku dla kobiet w województwie, a w kraju wzrost dla mężczyzn o 0,2 roku i dla kobiet o 0,1 roku. Natomiast w porównaniu z 2005 r. różnice są już znaczące – w województwie pomorskim mężczyźni i kobiety żyli dłużej odpowiednio o 3,1 i 2,0 lat, a w kraju dłużej o 3,3 i 2,3 lata.

W przekroju wojewódzkim obserwuje się zróżnicowanie przeciętnego trwania życia. W 2019 r. rozpiętość między najwyższym i najniższym wskaźnikiem wśród województw dla mężczyzn wyniosła 2,9 lat. Najkrótsze trwanie życia mężczyzn było notowane w województwie

In Pomorskie Voivodship, life expectancy averaged 74.8 years for men and 81.8 years for women in 2019. Countrywide, life expectancy was lower for men and amounted to 74.1 years, while it was stable at 81.8 years for women. Small changes were noted when comparing the indicators with 2018 – a 0.2-year increase for men and a 0.1-year decrease for women in the Voivodship, countrywide – an increase of 0.2 years for men and 0.1 years for women. However, the differences are more pronounced as compared with 2005 – in Pomorskie Voivodship, men and women lived respectively 3.1 and 2.0 years longer, while countrywide – 3.3 and 2.3 years longer.

Life expectancy varies across voivodships. In 2019, the span between the highest and lowest rates for men reached 2.9 years. The shortest duration of male lives was recorded in Łódzkie Voivodship (72.5 years), while the longest in Podkarpackie (75.4 years).

łódzkim (72,5 lat), podczas gdy najdłuższe w województwie podkarpackim (75,4 lat). Pod względem wysokości tego wskaźnika województwo pomorskie uplasowało się na trzecim miejscu w kraju. Wśród kobiet zróżnicowanie było mniejsze i wyniosło 2,4 lat. Kobiety najkrócej żyły w województwie śląskim (80,8 lat), a najdłużej w województwie podkarpackim (83,2 lata). Województwo pomorskie znalazło się na 8 pozycji w kraju.

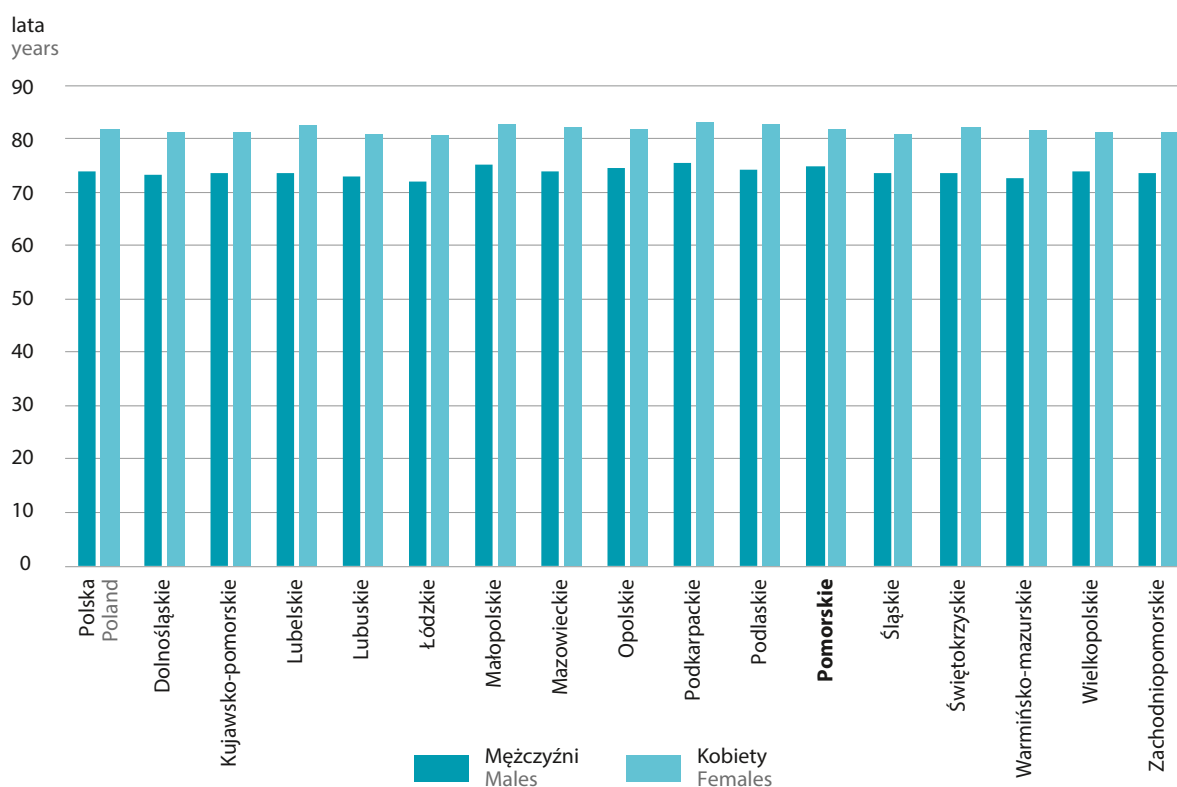
Nadumieralność mężczyzn jest wyraźnie widoczna we wszystkich województwach. W 2019 r. największą różnicę między przeciętnym trwaniem życia mężczyzn i kobiet odnotowano w województwie podlaskim – 8,8 lat, natomiast najmniejszą w województwie pomorskim i śląskim – po 7,0 lat. W skali całego kraju było to 7,7 lat.

Pomorskie Voivodship ranked third in Poland in terms of life expectancy rate. The gap was smaller for women and amounted to 2.4 years. Women lived the shortest in Śląskie Voivodship (80.8 years) and the longest in Podkarpackie (83.2 years). Pomorskie Voivodship was the 8th in Poland.

Excess male mortality is clearly pronounced in all voivodships. In 2019, the largest gap between male and female life expectancy was 8.8 years in Podlaskie Voivodship, while the smallest in Pomorskie and Śląskie – 7.0 years each. Nationally, it averaged 7.7 years.

Wykres 12. Przeciętne trwanie życia według województw w 2019 r.

Chart 12. Life expectancy by voivodships in 2019

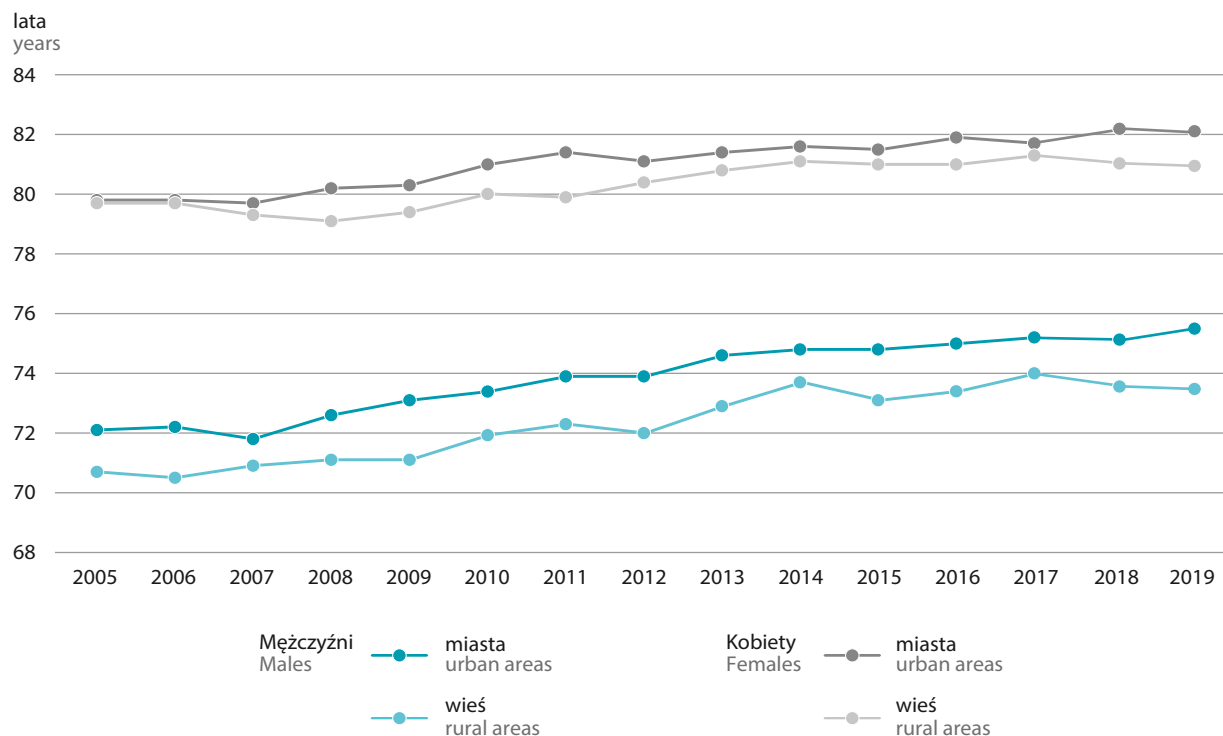

W województwie pomorskim mężczyźni mieszkający w miastach żyją dłużej niż zamieszkali na wsi. W 2019 r. ich przeciętne trwanie życia wyniosło 75,5 lat, a na wsi 73,5 lat. Przeciętne trwanie życia kobiet jest mniej zróżnicowane analizując miejsce zamieszkania. Trwanie życia kobiet wyniosło 82,1 lat w miastach i 80,9 lat na wsi. Poza tym w miastach dysproporcje między trwaniem życia obu płci były mniejsze. Różnica w miastach wyniosła 6,6 lat, a na wsi 7,4 lat.

Male urban residents live longer than rural inhabitants in Pomorskie Voivodship. In 2019, their life expectancy was 75.5 years, while in rural areas it stood at 73.5 years. Female life expectancy varied less taking into account the place of residence. The life expectancy for women amounted to 82.1 years in urban and 80.9 years in rural areas. Besides, disproportions between the duration of life of both sexes were smaller in cities. The gap was 6.6 years in cities, and 7.4 years in rural areas.

Wykres 13. Przeciętne trwanie życia

Chart 13. Life expectancy

W kraju obserwujemy podobne tendencje, przy czym trwanie życia mężczyzn w miastach było niższe niż w województwie pomorskim o 1,0 rok, a na wsi o 0,1 roku, natomiast kobiet w miastach niższe o 0,4 roku, a na wsi wyższe o 0,9 roku. W kraju różnica między trwaniem życia kobiet i mężczyzn zamieszkałych w miastach była mniejsza (7,2 lat) niż na wsi (8,4 lat).

Wśród województw dysproporcje między przeciętnym trwaniem życia mężczyzn i kobiet były mniejsze wśród mieszkańców miast i wyniosły od 6,6 lat w województwie pomorskim do 8,0 lat w podlaskim. Na wsi najmniejsza różnica była notowana w województwie śląskim i zachodniopomorskim – po 7,3 lat, a największa w województwie podlaskim – 10,1 lat.

1.6. Starzenie się ludności**1.6. Population ageing**

Dłuższe trwanie życia i zmiany w strukturze wieku ludności zarówno w województwie pomorskim, jak i w kraju, skutkują stopniowym starzeniem się społeczeństwa. Potwierdzeniem tego procesu jest m.in. wzrost mediany wieku, współczynnika starości demograficznej czy indeksu starości.

The corresponding relations were alike countrywide, but the life expectancy for men in urban areas was 1.0 years lower than in Pomorskie Voivodship, and 0.1 years lower in rural areas. The rates for females were 0.4 years lower in cities and 0.9 years higher in rural areas. Countrywide, the discrepancy in life duration between women and men in urban areas was smaller (7.2 years) than in rural areas (8.4 years).

Across voivodships, the disproportions between life expectancy for men and women were smaller among urban residents and ranged from 6.6 years in Pomorskie Voivodship to 8.0 years in Podlaskie. In rural areas, the smallest difference was recorded in Śląskie and Zachodniopomorskie Voivodships – 7.3 years each, and the largest in Podlaskie – 10.1 years.

Longer life span and changes in the age distribution of the population both in Pomorskie Voivodship and in the whole country result in gradual ageing of the society. An increase in the median age, old age rate, ageing ratio, etc. confirm this process.

Tablica 8. Ludność według biologicznych grup wieku i mediana wieku w 2019 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Table 8. Population by biological age groups and median age in 2019
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	Mężczyźni Males	Kobiety Females
W liczbach bezwzględnych In absolute numbers					
Ogółem Total	2 343 928	1 488 127	855 801	1 141 225	1 202 703
0–14 lat years	394 205	228 795	165 410	202 630	191 575
15–64	1 553 247	966 616	586 631	775 741	777 506
65 lat i więcej years and more	396 476	292 716	103 760	162 854	233 622
w tym 85 lat i więcej of which 85 years and more	43 718	33 389	10 329	12 844	30 874
W % In %					
Ogółem Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0–14 lat years	16,8	15,4	19,3	17,8	15,9
15–64	66,3	65,0	68,5	68,0	64,6
65 lat i więcej years and more	16,9	19,7	12,1	14,3	19,4
w tym 85 lat i więcej of which 85 years and more	1,9	2,2	1,2	1,1	2,6
Mediana wieku Median age					
Ogółem Total	40,0	41,8	36,7	38,7	41,3

Mediana wieku (wiek środkowy) ludności

Jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

Median age of population

Is a parameter determining age limit which half the population has already exceeded and the other half has not reached yet.

W końcu 2019 r. mediana wieku ludności województwa pomorskiego wyniosła 40,0 lat, co oznacza, że połowa ludności województwa przekroczyła 40,0 lat, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła tego wieku. Ponownie była to najniższa wartość w Polsce. Natomiast najwyższy wiek środkowy – 43,1 lata – odnotowano w województwie opolskim. Dla kraju wartość ta wyniosła 41,3 lat.

Z roku na rok, zarówno w województwie pomorskim, jak i w kraju, wartość mediany wzrasta. Od 2011 r. coroczne wzrosty wyniosły 0,3–0,4 roku. W 2019 r. w porównaniu z 2005 r. wiek środkowy w województwie wzrósł o 4,7 lat, a w kraju o 4,6 lat.

At the end of 2019, the median age of the population of Pomorskie Voivodship amounted to 40.0 years, which means that half the people in the Voivodship were 40.0 years and older and half were younger. It was again the lowest value in Poland where the median age was higher and reached 41.3 years. The highest median value – 43.1 years – was recorded in Opolskie Voivodship.

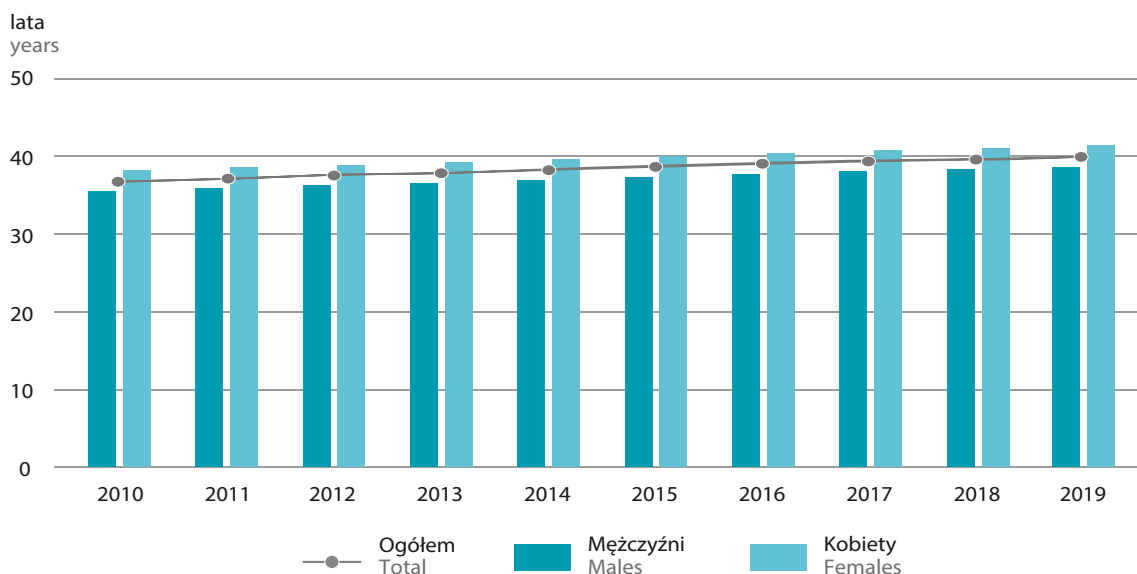
Year by year, both in Pomorskie Voivodship and nationwide, the median value has been increasing. Since 2011, annual increases have amounted to 0.3–0.4 years. In 2019, as compared with 2005, the median age in the Voivodship increased by 4.7 years, while nationally by 4.6 years.

Wartość mediany wieku jest wyższa dla kobiet niż dla mężczyzn. W 2019 r. w województwie pomorskim wiek środkowy kobiet (41,3 lat) przewyższał o 2,6 lat medianę mężczyzn. Była to najniższa różnica między wskaźnikami dla obu płci, jak i najniższa wartość mediany dla kobiet spośród wszystkich województw. Najwyższą różnicę pomiędzy medianą dla kobiet i mężczyzn odnotowano w województwie łódzkim (4,4 lata), tu też mediana wieku kobiet miała najwyższą wartość (45,2 lat). W kraju zarówno różnica między wskaźnikami dla obu płci, jak i mediana wieku kobiet była większa niż w województwie pomorskim i wyniosły odpowiednio 3,3 lata i 43,0 lata.

The value of median age is higher for women than for men. In 2019, the median age of females in the Voivodship (41.3 years) exceeded that of males by 2.6 years. It was the smallest gap between the rates for both sexes, as well as the lowest median value for women across all voivodships. The biggest gap was recorded in Łódzkie Voivodship (4.4 years), where also the median age of women had the highest value (45.2 years). Nationally, the difference between the indicators for sex and the median age was higher than in Pomorskie Voivodship and reached 3.3 years, while the median age of women was 43.0 years.

Wykres 14. Mediana wieku ludności według płci

Chart 14. Median age of population by sex

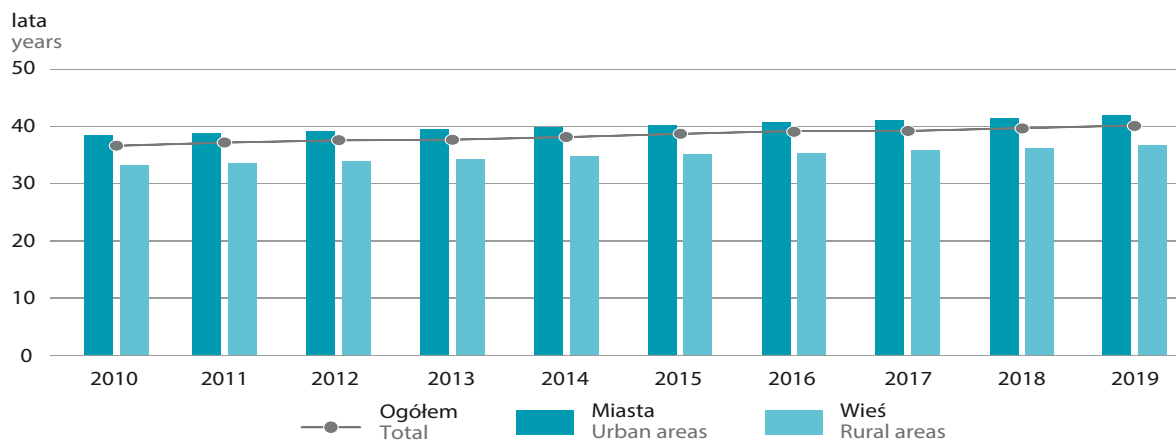

W województwie pomorskim mediana wieku ludności zamieszkałej w miastach była wyższa niż mieszkańców wsi. W 2019 r. wiek środkowy ludności miejskiej (41,8 lat) o 5,1 lat przewyższał wiek środkowy ludności zamieszkałej na wsi, który kształtował się na poziomie 36,7 lat. Spośród wszystkich województw była to największa różnica między medianą wieku ludności dla miast i wsi, jak też i najniższa wartość mediany dla mieszkańców wsi. Najwyższym wiekiem środkowym ludności zamieszkałej na wsi charakteryzowało się województwo opolskie – 42,2 lat. Natomiast województwo podlaskie było jedynym, w którym wiek środkowy mieszkańców wsi wyniósł tyle samo co wiek środkowy osób zamieszkałych w miastach (41,4 lat). W Polsce różnica między medianą wieku ludności miast i wsi była mniejsza niż w województwie pomorskim i wyniosła 3,0 lata, natomiast mediana wieku mieszkańców miast i wsi była większa (wyniosła odpowiednio 42,5 i 39,5 lat).

In Pomorskie Voivodship, the median age of urban population was higher than that of rural residents. In 2019, the median age of the urban population (41.8 years) was by 5.1 years higher than that of the rural residents which stood at 36.7 years. It was the biggest difference between urban and rural areas, as well as the lowest median value for rural residents among all voivodships. Opolskie Voivodship was characterised by the highest median age of rural population – 42.2 years. The median age of rural and urban populations was equal only in Podlaskie (41.4 years). The gap between median age of urban and rural population was smaller countrywide than in Pomorskie Voivodship and reached 3.0 years, while the median age of urban and rural residents was higher (42.5 and 39.5 years, respectively).

Wykres 15. Mediana wieku ludności według miejsca zamieszkania

Chart 15. Median age of population by place of residence

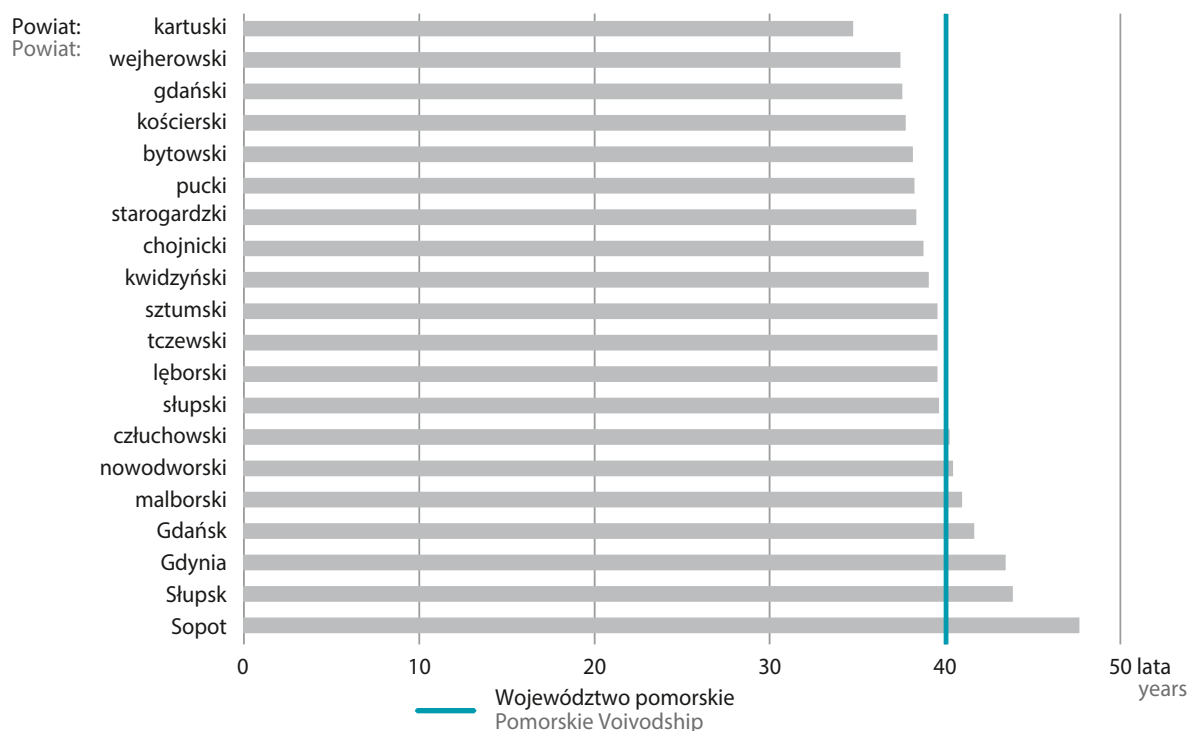

Pod względem wysokości mediany wieku powiaty województwa pomorskiego były zróżnicowane. W 2019 r. w 7 powiatach wiek środkowy był wyższy niż w województwie, a najwyższą wartością charakteryzowały się miasta na prawach powiatu, a zwłaszcza Sopot – 47,7 lat. Natomiast najniższą powiaty zlokalizowane w sąsiedztwie Trójmiasta – kartuski (34,8 lat), wejherowski (37,5 lat) i gdański (37,6 lat).

Median age varied across powiats of Pomorskie Voivodship. In 2019, it was above the Voivodship average in seven powiats. The highest value of the indicator was recorded in cities with powiat status, particularly in Sopot – 47.7 years, while the smallest median value was recorded in the Tri-City neighborhood – Kartuski (34.8 years), Wejherowski (37.5 years) and Gdański Powiat (37.6 years).

Wykres 16. Mediana wieku ludności według powiatów w 2019 r.

Chart 16. Median age of population by powiats in 2019

Współczynnik starości demograficznej

Udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności.

Old age rate

The share of people aged 65 years and more in the total population.

Zwiększanie się współczynnika starości demograficznej jest kolejnym potwierdzeniem postępującego procesu starzenia się społeczeństwa.

Liczba ludności w wieku 65 lat i więcej wzrasta corocznie zarówno w województwie pomorskim, jak i w kraju. W końcu 2019 r. w województwie pomorskim wyniosła 396,5 tys. osób, o 3,8% więcej niż w 2018 r. i o 51,3% więcej niż w 2005 r. (w kraju odpowiednio więcej o 3,2% i 36,9%).

Zmiany liczby ludności w wieku 65 lat i więcej wpłynęły na wysokość współczynnika starości demograficznej, który w województwie pomorskim wyniósł 16,9%. W Polsce, podobnie jak w latach wcześniejszych, wskaźnik ten był wyższy i w 2019 r. osiągnął wartość 18,1%. Od 2005 r. różnica w wielkości omawianego wskaźnika sięgała od 1,1 do 1,4 p.proc. na korzyść województwa pomorskiego.

W 2019 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, zarówno w województwie pomorskim jak i w kraju, odnotowano wzrost współczynnika starości demograficznej odpowiednio o 0,5 p.proc. i o 0,6 p.proc. W porównaniu z 2005 r. w województwie wskaźnik wzrósł o 5,0 p.proc., a w Polsce o 4,8 p.proc.

An increased share of the old age rate is another confirmation of the progressive ageing of the society.

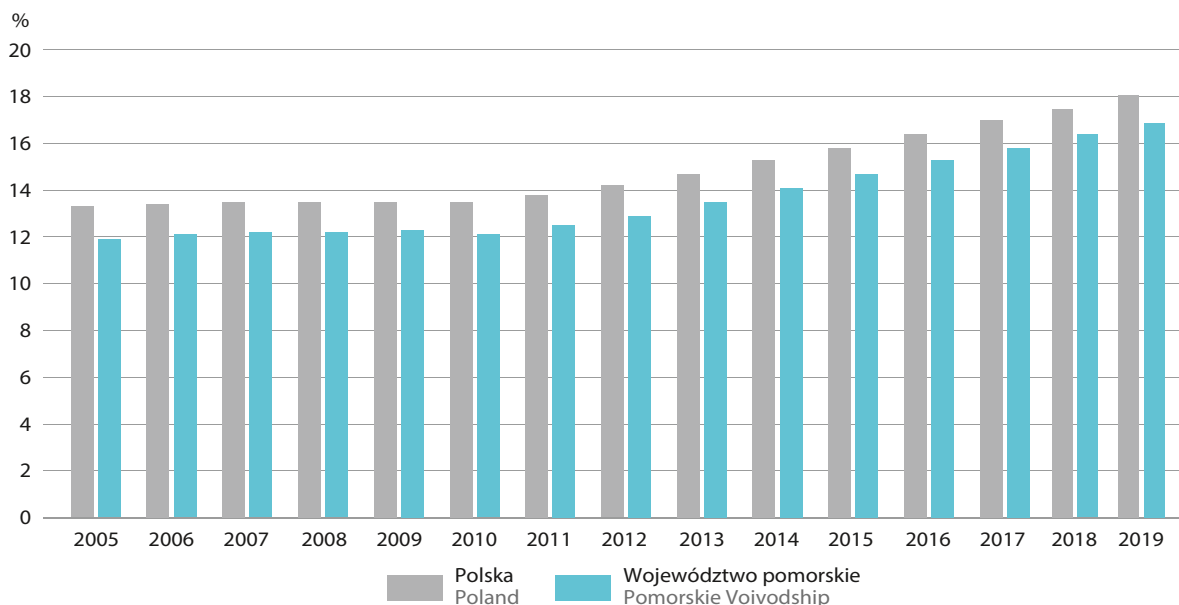
The population aged 65 years and more has been increasing year by year in Pomorskie and across Poland. In the Voivodship, it reached 396.5 thousand people at the end of 2019, which was by 3.8% more than in 2018 and by 51.3% more than in 2005 (in Poland, by 3.2% and 36.9% more respectively).

The changes in the number of people aged 65 and more were reflected in the old age rate which accounted for 16.9% in Pomorskie Voivodship. The indicator was higher for Poland, like in previous years, and reached 18.1% in 2019. Since 2005, the difference has ranged between 1.1 and 1.4 percentage points in favour of Pomorskie.

In 2019, compared with the previous year, a 0.5 and 0.6 percentage point increase in the old age rate was recorded respectively in Pomorskie Voivodship and in Poland. In comparison with 2005, the ratio increased by 5.0 percentage points in the Voivodship, and by 4.8 percentage points nationally.

Wykres 17. Współczynnik starości demograficznej

Chart 17. Old age rate

W 8 województwach współczynnik starości demograficznej był niższy niż przeciętnie w kraju. Wśród nich najniższy odnotowano w województwach: warmińsko-mazurskim (16,6%), wielkopolskim (16,8%) i pomorskim (16,9%). Najwyższym udziałem osób w wieku 65 lat i więcej charakteryzowało się województwo łódzkie (20,1%).

Z powodu nadumieralności mężczyzn współczynnik starości demograficznej dla kobiet jest znacznie wyższy niż dla mężczyzn. W 2019 r. w województwie pomorskim wyniósł on odpowiednio 19,4% dla kobiet i 14,3% dla mężczyzn. W Polsce omawiane wskaźniki dla obu płci, jak i dysproporcja między nimi, były wyższe niż w województwie i wyniosły odpowiednio 21,1% i 14,9%, a różnica 6,2 p.proc.

Wartość analizowanego wskaźnika dla kobiet w województwie pomorskim była najniższa w kraju, podczas gdy najwyższą wartość odnotowano w województwie łódzkim (23,8%).

Wśród województw współczynnik starości demograficznej dla mężczyzn charakteryzował się mniejszą rozpiętością (2,8 p.proc.) niż dla kobiet (4,3 p.proc.). Najniższą wartość wskaźnika dla mężczyzn odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (13,5%), natomiast najwyższą w województwie świętokrzyskim (16,3%).

Zróżnicowanie współczynnika starości demograficznej notowano również wśród ludności zamieszkałej w miastach i na wsi. W 2019 r. w województwie pomorskim współczynnik starości demograficznej w miastach (19,7%) był znacznie wyższy niż w na wsi (12,1%). Analogicznie było w Polsce, z tym że różnica była mniejsza i wyniosła 4,4 p.proc. przy wskaźniku 19,9% w miastach i 15,5% na wsi.

Rozpiętość współczynnika starości demograficznej na wsi wśród województw była większa niż jego rozpiętość w miastach – odpowiednio 6,3 p.proc. i 4,6 p.proc. Województwo pomorskie charakteryzowało się najniższym udziałem osób w wieku 65 lat i więcej zamieszkałych na wsi (12,1%), podczas gdy województwo podlaskie najwyższym (18,4%). Równocześnie w województwie podlaskim odnotowano najniższy wskaźnik dla miast (17,4%), podczas gdy najwyższy w województwie świętokrzyskim (22,0%).

The old age rate was below the national average in eight voivodships. The lowest rate was recorded in Warmińsko-Mazurskie (16.6%), Wielkopolskie (16.8%) and Pomorskie (16.9%) Voivodships. Łódzkie Voivodship recorded the highest percentage of people aged 65 and more (20.1%).

The old age rate is much higher for women due to excess mortality of men. In 2019, it accounted for 19.4% for women and 14.3% for men in Pomorskie Voivodship. The rates for both sexes and the gap between them averaged higher nationally than for the Voivodship – 21.1% for women and 14.9% for men respectively, while the gap reached 6.2 percentage points.

The analysed rate for women in Pomorskie Voivodship was the lowest countrywide. The highest percentage was recorded in Łódzkie Voivodship (23.8%).

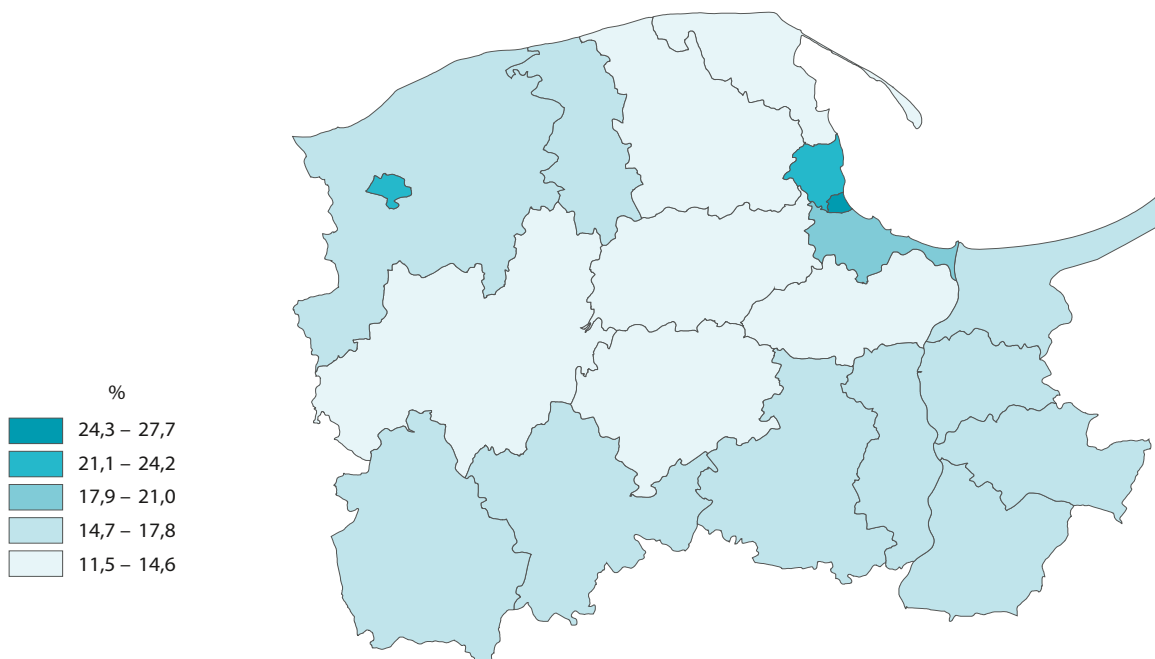
Across voivodships, the old age rate for men had a smaller spread (2.8 percentage points) than for women (4.3 percentage points). The lowest value occurred in Warmińsko-Mazurskie Voivodship (13.5%), while the highest in Świętokrzyskie Voivodship (16.3%).

The old age rate varied also between urban and rural populations. In 2019, it was markedly higher in urban (19.7%) than rural areas (12.1%) of Pomorskie Voivodship. Likewise, the difference was lower on a national scale and accounted for 4.4 percentage points at 19.9% in cities and 15.5% in rural areas.

Across voivodships, the spread between the old age rate in rural areas was higher than in cities – 6.3 and 4.6 percentage points respectively. Pomorskie Voivodship was characterised by the lowest share of rural residents aged 65 and more (12.1%), while the highest share occurred in Podlaskie Voivodship (18.4%). Simultaneously, the lowest rate for urban areas was recorded in Podlaskie (17.4%), while the highest in Świętokrzyskie Voivodship (22.0%).

Mapa 5. Współczynnik starości demograficznej w 2019 r.

Map 5. Old age rate in 2019

W powiatach województwa pomorskiego udział ludności w wieku 65 lat i więcej był zróżnicowany. W końcu 2019 r. większość z nich (z wyjątkiem miast na prawach powiatu i powiatu malborskiego) charakteryzowała się niższym niż przeciętnie w województwie współczynnikiem starości demograficznej. Rozpiętość wskaźnika w powiatach była duża i wyniosła 16,2 p.proc. Najniższy udział osób wieku 65 lat i więcej odnotowano w powiecie kartuskim (11,5%) i gdańskim (12,6%). Były to też najniższe wartości wśród wszystkich powiatów w kraju. Natomiast miasta na prawach powiatu charakteryzowały się najwyższym współczynnikiem starości demograficznej, a w szczególności Sopot, gdzie wskaźnik ten wyniósł 27,7%. Była to jednocześnie najwyższa wartość w kraju.

The share of people aged 65 and more varied across powiats of Pomorskie Voivodship. At the end of 2019, the old age rate in most powiats was below the Voivodship average (except cities with powiat status and Malborski Powiat). The span was large and accounted for 16.2 percentage points. The lowest share of persons aged 65 and more was recorded in Kartuski Powiat (11.5%) and Gdański Powiat (12.6%), which were the lowest volumes countrywide. Conversely, cities with powiat status were characterised by the highest old age rate, principally Sopot where it reached 27.7% and represented the highest volume in Poland.

Indeks starości

Liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0-14 lat (liczba dziadków na 100 wnuczków).

Ageing ratio

The number of people aged 65 years and more per 100 persons aged 0-14 (number of grandparents per 100 grandchildren).

Oprócz zmian w strukturze ludności w najstarszych grupach wieku (65 lat i więcej) istotne są również zmiany wśród ludności w najmłodszej grupie wieku (0-14 lat). Miernikiem pokazującym relacje między tymi grupami jest indeks starości.

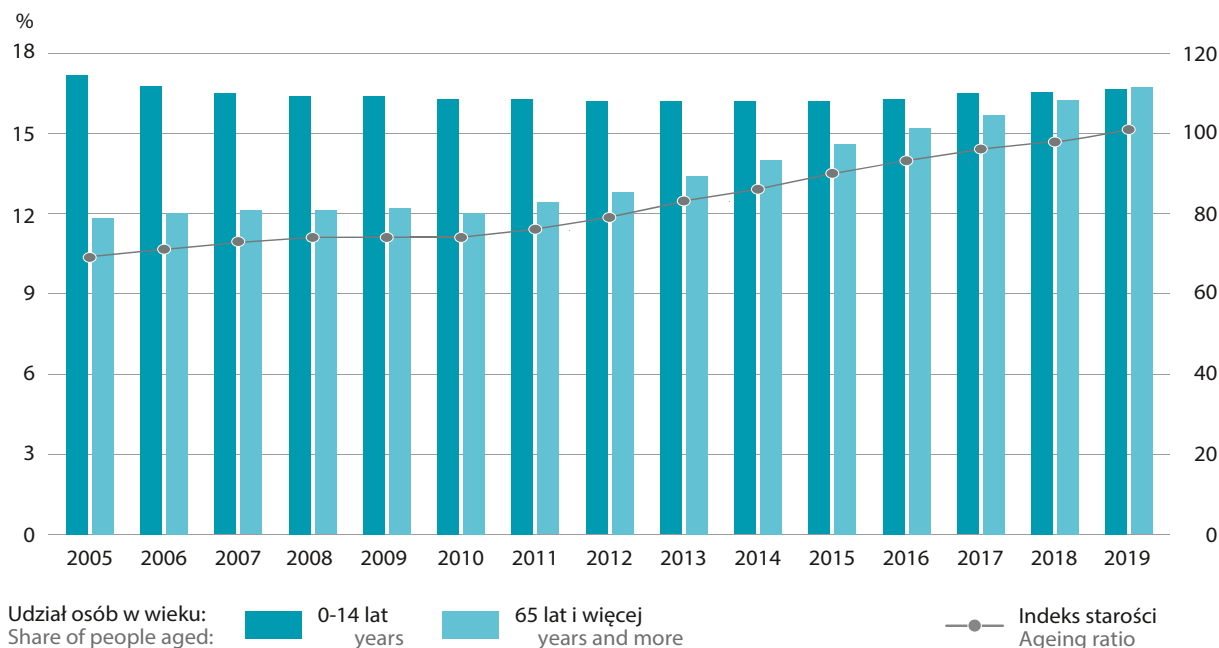
W wyniku systematycznego zwiększania się udziału osób starszych i utrzymywania się na zbliżonym poziomie udziału osób młodych, obserwuje się z roku na rok coraz wyższe wartości indeksu starości. W końcu 2019 r. w województwie pomorskim różnica w wielkości tych populacji wyniosła 2,3 tys. na niekorzyść osób młodych, w związku z czym po raz pierwszy indeks starości przekroczył wartość 100 i wyniósł 101. Oznacza to, że na 100 wnuczków (osoby w wieku 0-14 lat) przypadało 101 dziadków (osoby w wieku 65 i więcej lat). W stosunku do poprzedniego roku odnotowano wzrost wskaźnika o 3 osoby, a w stosunku do 2005 r. wzrost o 32 osoby.

In addition to changes in the population structure in the oldest age groups (65 years and more), the changes in the youngest age group population (0-14 years) are also significant. The indicator showing the relationship between these groups is the ageing ratio.

As a result of a systematic increase in the share of elderly people and a stable participation of young people, the ageing ratio has been growing year by year. At the end of 2019 in Pomorskie Voivodship, the difference in the number of elderly and young people stood at 2.3 thousand to the disadvantage of young people. Therefore, the ageing ratio exceeded 100 and reached 101 for the first time. It means that for every 100 grandchildren (people aged 0-14), there were 101 grandparents (people aged 65 and over). In comparison with the previous year, there were 3 more persons, while compared with 2005 – 32 persons.

Wykres 18. Indeks starości

Chart 18. Ageing ratio

W Polsce w 2019 r. indeks starości był znacznie wyższy niż w województwie pomorskim. Na 100 osób w wieku 0-14 lat przypadało 118 osób w wieku 65 i więcej lat (o 3 osoby więcej niż w 2018 r. i o 36 osób więcej niż w 2005 r.).

W przekroju województw indeks starości był zróżnicowany. W połowie z nich analizowany wskaźnik kształtował się poniżej przeciętnego w kraju, przy czym najmniejsze jego wartości odnotowano w województwie pomorskim (101 osób) i wielkopolskim (102 osoby). Najwyższą wartość osiągnął on w województwach: świętokrzyskim (143 osoby) oraz łódzkim i opolskim (po 140 osób).

In 2019, the ageing ratio was much higher nationally than in Pomorskie Voivodship. For every 100 people aged 0-14, there were 118 people aged 65 and over (by 3 more than in 2018 and 36 more people than in 2005).

The ageing ratio was varied across voivodships. In half of them, it was below the national average, with the smallest values recorded in Pomorskie (101 people) and Wielkopolskie (102 people) Voivodships. The highest value was achieved in Świętokrzyskie (143 people), Łódzkie and Opolskie (140 people in each).

Biorąc pod uwagę płeć i miejsce zamieszkania zaobserwowano dużą rozpiętość wartości indeksu starości. Wskaźnik ten dla kobiet wyniósł 122 i w porównaniu ze wskaźnikiem dla mężczyzn był wyższy o 42 osoby. W miastach województwa pomorskiego na 100 osób w wieku 0-14 lat przypadało 128 osób w wieku 65 i więcej lat – o 65 osób więcej niż wśród osób zamieszkałych na wsi.

A large disparity in the ageing ratio was observed when considering sex and place of residence. The index stood at 122 for women and was by 42 higher than for men. In cities of Pomorskie Voivodship, there were 128 people aged 65 and more for every 100 people aged 0-14 – by 65 people more than in rural areas.

Tablica 9. Indeks starości w 2019 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Table 9. Ageing ratio in 2019
As of 31 December

Płeć	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	Sex
Ogółem	101	128	63	Total
Mężczyźni	80	100	54	Males
Kobiety	122	158	72	Females

Wartość indeksu starości jest również zróżnicowana w zależności od powiatu. W końcu 2019 r. w województwie pomorskim najwięcej osób w wieku 65 lat i więcej przypadających na 100 osób w wieku 0-14 lat było w miastach na prawach powiatu: Sopot – 254 osoby, Gdyni – 159 osób, Słupsku – 158 osób i w Gdańsku – 132 osoby. Najniższą wartością indeksu starości charakteryzowały się powiaty: kartuski – 52 osoby, gdański – 65 osób i wejherowski – 69 osób.

The ageing ratio is also diversified depending on powiats. At the end of 2019, the biggest number of people aged 65 and more per 100 people aged 0-14 in Pomorskie Voivodship was recorded in cities with powiats status: Sopot – 254 people, Gdynia – 159 people, Słupsk – 158 people and Gdańsk – 132 people. The lowest value of the index was found in Kartuski Powiat – 52 people, Gdański – 65 people and Wejherowski – 69 people.

Podwójne starzenie się ludności

Udział osób w wieku 85 lat i więcej wśród osób w wieku 65 lat i więcej.

Oznacza zmianę struktury populacji w starszym wieku charakteryzującą się zwiększaniem liczby i proporcji osób w najstarszych grupach wiekowych.

Double ageing of population

The share of people aged 85 and more among people aged upwards of 65.

It means a change in the structure of the elderly population characterised by an increase in the number and proportion of people in the oldest age groups.

Proporcja liczby osób najstarszych (85 lat i więcej) wśród osób starszych (65 lat i więcej) również jest miernikiem obrazującym skalę starzenia się społeczeństwa i pokazuje tzw. zjawisko podwójnego starzenia się, tj. zmianę udziału osób sędziwych wśród osób starszych. W województwie pomorskim do 2016 r. udział ten wzrastał z roku na rok, osiągając w końcu 2016 r. wartość 11,1%. Od 2017 r. analizowany wskaźnik pozostaje na niezmiennym poziomie – 11,0% (w porównaniu z 2015 r. wzrost o 4,1 p.proc.).

The proportion of the oldest people (85 years and more) in the elderly population (65 years and more) is also a measure indicating the population ageing. It reveals the so-called double ageing, namely a change in the share of aged people among the elderly. This share had been increasing in Pomorskie year by year until 2016 to reach 11.1% at the end of 2016. Since 2017, the index has been stable at 11.0% (in comparison with 2005, an increase of 4.1 percentage points).

W kraju udział osób w wieku 85 lat i więcej wśród osób w wieku 65 lat i więcej był wyższy niż w województwie pomorskim i wyniósł 11,7% (tyle samo co w 2018 r. i o 4,7 p.proc. więcej niż w 2005 r.).

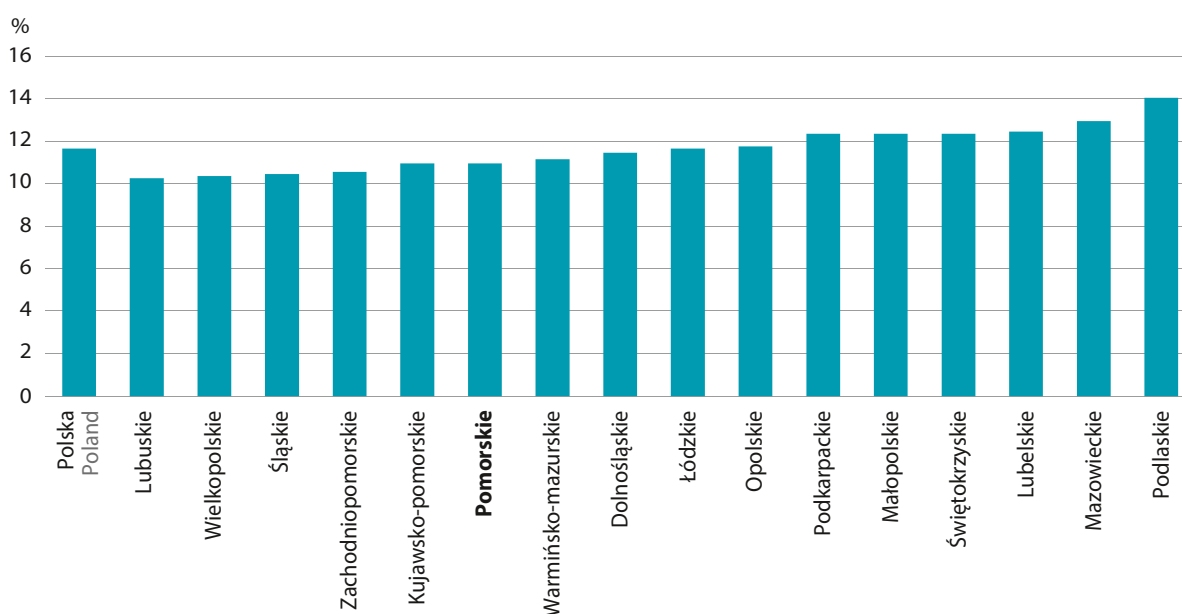
W przekroju województw zjawisko podwójnego starzenia się w większości z nich kształtowało się podobnie jak w kraju. Największą różnicę w wielkości omawianego wskaźnika w porównaniu z wartością dla kraju odnotowano w województwach: podlaskim – o 2,4 p.proc. więcej (14,1%), mazowieckim – o 1,4 p.proc. więcej (13,0%) oraz w lubuskim – o 1,4 p.proc. mniej (10,3%).

Nationally, the share of people aged 85 and more in the population aged over 65 was higher than in Pomorskie Voivodship and represented 11.7% (the same as in 2018 and by 4.7 percentage points more than in 2005).

The phenomenon of double ageing was alike in most voivodships and on a national scale. In relation to the national indicator, the biggest difference in the analysed ratio was noted in Podlaskie Voivodship – 2.4 percentage points more than nationally (14.1%), Mazowieckie Voivodship – 1.4 percentage points more (13.0%) and in Lubuskie – 1.4 percentage points less (10.3%).

Wykres 19. Podwójne starzenie się według województw w 2019 r.

Chart 19. Double ageing of population by voivodships in 2019

W 2019 r. w województwie pomorskim nie zaobserwowano dużej różnicy między analizowanym udziałem dla osób zamieszkałych w miastach (11,4%) i na wsi (10,0%). W kraju różnica ta była zbliżona, przy czym dla miast udział osób w wieku 85 lat i więcej wśród osób w wieku 65 lat i więcej był nieznacznie niższy (11,3%), natomiast na wsi istotnie wyższy (12,5%).

Większe dysproporcje odnotowano w przypadku wielkości analizowanego wskaźnika dla kobiet i dla mężczyzn. W końcu 2019 r. w województwie pomorskim różnica ta wyniosła 5,3 p.proc., przy wskaźniku dla kobiet – 13,2% i dla mężczyzn 7,9%. W kraju różnica była wyższa – 5,7 p.proc., przy wskaźnikach odpowiednio 14,0% i 8,3%.

In 2019, there was no significant difference between the analysed share of urban (11.4%) and rural residents (10.0%) in Pomorskie Voivodship. This difference was similar countrywide, where the share of urban residents aged 85 and more among those aged 65 and more was slightly smaller (11.3%), while in rural areas it was significantly higher (12.5%).

Higher disproportions in the analysed index were recorded for women than men. At the end of 2019, the difference was 5.3 percentage points in Pomorskie Voivodship where the share for women was 13.2%, and for men – 7.9%. Nationally, the difference was higher – 5.7 percentage points, and 14.0% and 8.3%, respectively.

Poziom podwójnego starzenia się dość znacznie różni się między powiatami województwa, a rozpiętość między najwyższą a najniższą jego wartością wyniosła 8,0 p.proc. Najniższą wartością analizowanego wskaźnika charakteryzował się powiat pucki (8,5%), a najwyższą Sopot (16,6%).

Analizowane wskaźniki potwierdzają obserwowany globalnie proces starzenia się ludności, który jednak w województwie pomorskim przebiega wolniej niż w pozostałych województwach. Świadczy o tym najniższa wartość mediany wieku ludności zamieszkującej województwo, jeden z najniższych udziałów osób w wieku 65 lat i więcej oraz najwyższy udział osób w wieku 14 lat i mniej. Podobna sytuacja obserwowana jest jeszcze w województwie małopolskim i wielkopolskim.

Dokonując analizy przestrzennej województwa można stwierdzić, że najbardziej korzystnymi wskaźnikami demograficznymi charakteryzują się powiaty sąsiadujące z Trójmiastem: gdański, kartuski i wejherowski. Natomiast najszybsze tempo starzenia się ludności można zaobserwować w Sopocie oraz w pozostałych miastach na prawach powiatu.

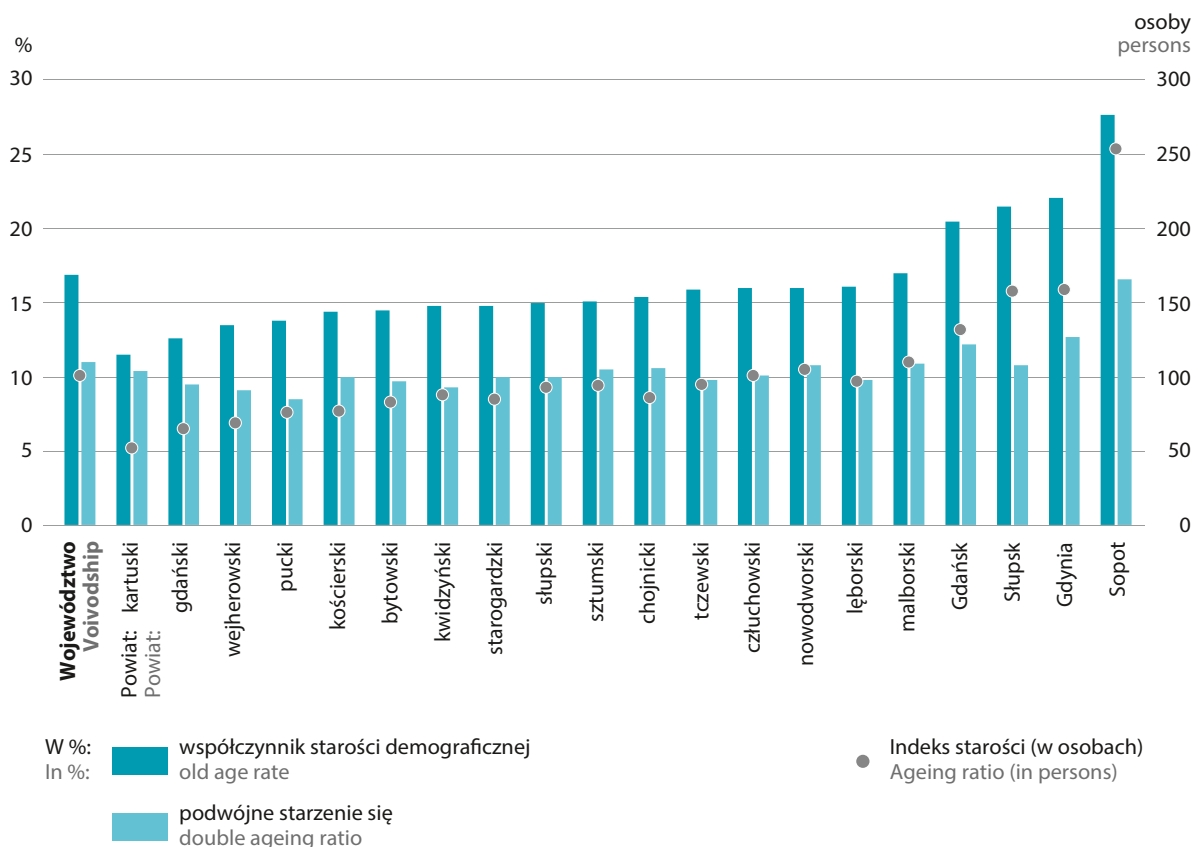
There was a large spread (8.0 percentage points) in the share of people aged 85 and more among people aged upwards of 65 among powiats in Pomorskie Voivodship. The lowest value of the analysed indicator was recorded in Pucki Powiat (8.5%), while the highest in Sopot (16.6%).

The analysed indicators confirm the globally observed process of population ageing. However, it is slower in Pomorskie than in other voivodships. It is evidenced by the lowest value of the median age of population living in the Voivodship, one of the lowest shares of people aged 65 and more as well as the largest share of people aged 14 and less. A similar situation occurs in Małopolskie and Wielkopolskie Voivodships.

The spatial analysis of the Voivodship proves that the powiats neighboring the Tri-City (Gdański, Kartuski and Wejherowski) have the most favourable demographic indicators. Conversely, the highest rate of the population ageing can be observed in Sopot and other cities with powiat status.

Wykres 20. Starzenie się ludności według powiatów w 2019 r.

Chart 20. Ageing of population by powiats in 2019

1.7. Trójkąt Osanna

1.7. Osann triangle

Do przedstawienia procesów starzenia się społeczeństwa, oprócz analizowanych wcześniej wskaźników demograficznych, można wykorzystać tzw. trójkąt Osanna. Jest to jedna z metod badania, która pozwala na stwierdzenie podobieństw i różnic obszarów na podstawie trzech cech badanej zmiennej. Trójkąt Osanna buduje się w układzie współrzędnych, którego osiami są boki trójkąta równobocznego charakteryzujące jedną z cech.

W przypadku analizy starzenia się społeczeństwa wykorzystano udziały poszczególnych ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem danej jednostki terytorialnej. W efekcie charakter struktury wieku danej jednostki terytorialnej wyraża położenie odpowiadającego jej punktu, który znajduje się w miejscu przecięcia się trzech linii równoległych do trzech boków trójkąta. Trójkąt ten podzielono na sześć typów określających etapy rozwoju struktury wieku ludności. Jako kryterium podziału zastosowano przeciętne udziały poszczególnych grup wiekowych osób (położenie punktu wewnątrz trójkąta informuje o udziale poszczególnych grup wieku w ogólnej liczbie ludności). Typy wieku ludności pogrupowano klasyfikując powiaty według struktury wieku ludności jako młode demograficznie, stabilne demograficznie i starzejące się demograficznie.

W 2019 r., według typologii trójkąta Osanna, województwo pomorskie zaklasyfikowano do typu młodości demograficznej (typ II). Wynika to z wyższego niż przeciętnie w kraju udziału w ogólnej liczbie ludności osób w wieku przedprodukcyjnym (19,7% w województwie pomorskim wobec 18,1% w kraju) oraz niższego udziału osób w wieku produkcyjnym (odpowiednio 59,8% i 60,0%), a także osób w wieku poprodukcyjnym (20,5% wobec 21,9%). Do typu II młodości demograficznej zaklasyfikowano jeszcze województwo mazowieckie, natomiast do młodych demograficznie, ale typu III, zaklasyfikowano województwa: małopolskie, podkarpackie, warmińsko-mazurskie i wielkopolskie. Województwa: kujawsko-pomorskie, lubuskie i podlaskie zaklasyfikowano do stabilizacji demograficznej typu IV, a pozostałe do typu V (lubelskie, opolskie i zachodniopomorskie) i typu VI (dolnośląskie, łódzkie, śląskie i świętokrzyskie), czyli starzenia się demograficznego.

Analizując od 2005 r. sytuację województwa pomorskiego za pomocą metody trójkąta Osanna można zaklasyfikować je do typu młodości demograficznej, przy czym do 2011 r. do typu III, a w kolejnych latach do typu II.

W 2019 r. większość powiatów województwa pomorskiego zakwalifikowano jako młode demograficznie, co wynika z wyższego niż przeciętnie w województwie udziału osób w wieku przedprodukcyjnym i niższego niż przeciętnie w województwie udziału osób

In addition to the demographic indicators analysed earlier, the so-called Osann triangle can be used to present population ageing processes. This is one of research methods which enables finding similarities and differences in areas based on three features of the studied variable. Osann triangle is built in a coordinate system whose axes are the sides of an equilateral triangle characterising one of the features.

The shares of economic age groups in the total population of a given territorial unit were employed to analyse the population ageing. As a result, the age profile of a given territorial unit is expressed by the position of its corresponding point which is located at the intersection of three lines parallel to three sides of the triangle. This triangle is divided into six types defining the stages of development of the population age structure. The average shares of particular age groups were used as a criterion for the division (position of the point within the triangle informs about the share of each age group in the total population). The age types of the population were grouped by powiats as demographically young, stable, and demographically ageing.

In 2019, according to the typology of Osann triangle, Pomorskie Voivodship was classified as demographically young (type II). This is due to its higher than national average share of pre-working age people in the total population (19.7% in Pomorskie versus 18.1% countrywide) and a lower share of working age (59.8% and 60.0% respectively) and post-working age people (20.5% and 21.9%). Mazowieckie Voivodship also was classified as demographically young type II, while Małopolskie, Podkarpackie, Warmińsko-Mazurskie and Wielkopolskie Voivodships were classified as demographically young, but type III. Kujawsko-Pomorskie, Lubuskie and Podlaskie Voivodships were classified under type IV demographic stabilisation, and other (Lubelskie, Opolskie and Zachodniopomorskie) as type V, while Dolnośląskie, Łódzkie, Śląskie and Świętokrzyskie represented type VI, i.e. demographic ageing.

Analysing Pomorskie Voivodship using the Osann triangle method since 2005, it can be classified as the demographic youth type, whereby it was classified as type III until 2011, and in subsequent years as type II.

In 2019, the majority of powiats of Pomorskie Voivodship were classified as demographically young, which results from a higher share of pre-working age people than the Voivodship's average and lower than the Voivodship's average share of post-working

w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności danego powiatu. Powiaty te położone są w sąsiedztwie Trójmiasta oraz w północnej i południowej części województwa.

age people in the total population of a given powiat. These powiats are located in the vicinity of the Tri-City and in the northern and southern part of the Voivodship.

Tablica 10. Ekonomiczne grupy wieku w województwie pomorskim na podstawie typologii trójkąta Osanna w 2019 r.
Table 10. Economic age groups in Pomorskie Voivodship based on Osann triangle typology in 2019

Typ Type	Wiek przedprodukcyjny Pre-working age	Wiek produkcyjny Working age	Wiek poprodukcyjny Post-working age	Ludność w stadium Population at a stage of
	w % in %			
II	>19,7	<59,8	<20,5	Młodości demograficznej Demographic youth
III	>19,7	>59,8	<20,5	
I	>19,7	<59,8	>20,5	Stabilizacji demograficznej Demographic stabilisation
IV	<19,7	>59,8	<20,5	
V	<19,7	>59,8	>20,5	Starzenia się demograficznego Demographic ageing
VI	<19,7	<59,8	>20,5	

Do powiatów stabilnych demograficznie (typ IV) zaklasyfikowano 5 powiatów położonych we wschodniej i zachodniej części województwa, tj. nowodworski i sztumski oraz człuchowski, lęborski i słupski. Natomiast miasta na prawach powiatu: Gdańsk, Gdynia, Słupsk i Sopot zaliczono do typu VI oznaczającego starzenie się demograficzne, wynikające z niższego niż przeciętnie w województwie udziału osób w wieku przedprodukcyjnym i wyższego niż przeciętnie w województwie udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności. Powiat malborski został zaklasyfikowany jako typ V, czyli także starzenie się demograficzne. Do typu I nie zakwalifikowano żadnego z powiatów województwa.

W porównaniu z 2018 r. tylko powiat lęborski zmienił status z młodości demograficznej (typ III) na stabilizację demograficzną (typ IV). Pozostałe powiaty utrzymały ten sam typ demograficzny.

Analizując od 2005 r. sytuację demograficzną powiatów województwa pomorskiego metodą trójkąta Osanna można stwierdzić, że zmienia się ona nieznacznie. Przez cały badany okres powiaty: bytowski, chojnicki, gdański, kartuski, kościerski, kwidzyński, pucki, starogardzki, tczewski i wejherowski kwalifikowano do młodości demograficznej (zmieniały jedynie status z typu II na III, oprócz powiatu kartuskiego, gdzie przez cały czas utrzymywał się typ II i gdańskiego, gdzie utrzymywał się typ III). Miasta na prawach powiatu zaliczono do starzenia się demograficznego, przy czym Sopot przez wszystkie badane lata kwalifikowany był do typu VI, a Gdańsk, Gdynia i Słupsk w różnych latach zmieniły status z typu V na typ VI (odpowiednio w 2011 r., 2009 r. i 2014 r.). Pozostałe powiaty z młodości demograficznej (typ III) zmieniły status na stabilizację demograficzną (typ IV): człuchowski w 2015 r., malborski w 2007 r., nowodworski w 2014 r., słupski i sztumski w 2017 r., a lęborski w 2019 r. Natomiast w 2018 r. powiat malborski ze stabilizacji demograficznej (typ IV) przeszedł w starzenie się demograficzne (typ V).

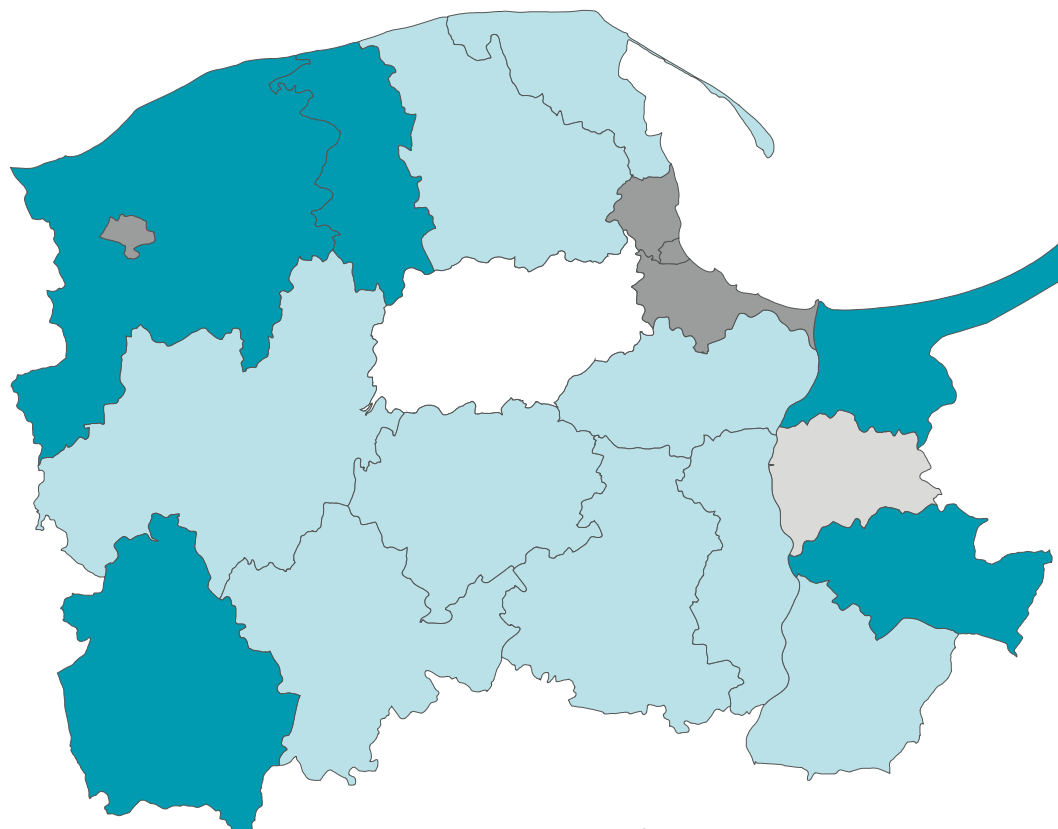
Demographically stable powiats (type IV) included 5 powiats located in the eastern and western part of the Voivodship, namely Nowodworski, Sztumski, Człuchowski, Lęborski and Słupski. Cities with powiat status: Gdańsk, Gdynia, Słupsk and Sopot were classified as type VI defining demographic ageing which resulted from a lower than the Voivodship's average participation of pre-working age population and a higher than average share of post-working age people in the total population of the Voivodship. Malborski Powiat was classified as type V, i.e. also demographic ageing. No powiats were classified under type I.

Compared to 2018, only Lęborski Powiat shifted from demographic youth (type III) to demographic stabilisation (type IV). Other powiats maintained the same demographic type.

It can be concluded that the demographic situation of powiats in Pomorskie Voivodship, analysed using the Osann triangle method, has been marginally changing since 2005. Throughout the whole study period, the following powiats: Bytowski, Chojnicki, Gdański, Kartuski, Kościerski, Kwidzyński, Pucki, Starogardzki, Tczewski and Wejherowski were classified as demographically young (they only changed their status from type II to III, except Kartuski which was stable at type II and Gdański which was stable at type III). Cities with powiat status were classified as demographically ageing, only Sopot represented type VI over the whole study period, and Gdańsk, Gdynia and Słupsk changed their status from type V to type VI (in 2011, 2009 and 2014 respectively). Other powiats changed their status from demographic youth (type III) to demographic stabilisation (type IV), namely: Człuchowski in 2015, Malborski in 2007, Nowodworski in 2014, Słupski and Sztumski in 2017, Lęborski in 2019. Malborski Powiat shifted from demographic stabilisation (type IV) to demographic ageing (type V) in 2018.

Mapa 6. Kwalifikacja powiatów według ekonomicznych grup wieku na podstawie typologii trójkąta Osanna w 2019 r.

Map 6. Qualification of powiats by economic age groups based on Osann triangle typology in 2019

Typy demograficzne
Demographic types

**młodość demograficzna
demographic youth**

Typ Type II A > 19,7%; B < 59,8%; C > 20,5% (1)

Typ Type III A > 19,7%; B > 59,8%; C < 20,5% (9)

**stabilizacja demograficzna
demographic stabilisation**

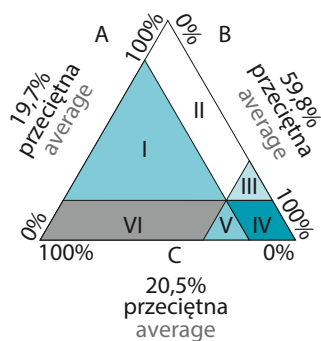
Typ Type I A > 19,7%; B < 59,8%; C > 20,5% (0)

Typ Type IV A < 19,7%; B > 59,8%; C < 20,5% (5)

**starzenie się demograficzne
demographic ageing**

Typ Type V A < 19,7%; B > 59,8%; C > 20,5% (1)

Typ Type VI A < 19,7%; B < 59,8%; C > 20,5% (4)

W nawiasach podano liczbę powiatów.
The number of powiats is given in brackets.

Rozdział 2

Chapter 2

Ruch naturalny ludności

Vital statistics of population

Ruch naturalny uwzględnia fakty zawierania związków małżeńskich, rozwodzenia się, separacji, urodzeń i zgonów powodujące zmiany w stanie liczebnym i strukturze ludności według płci, wieku i stanu cywilnego.

Vital statistics encompasses such issues as contracting marriages, divorcing, separating, births and deaths resulting in changes in the population size and distribution according to sex, age and marital status.

Tablica 11. Podstawowe dane o ruchu naturalnym ludności w 2019 r.

Table 11. Major data on vital statistics of population in 2019

Wyszczególnienie	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	Specification
Małżeństwa	11 932	7 634	4 298	Marriages
na 1000 ludności	5,1	5,1	5,0	per 1,000 population
w tym wyznaniowe ^a	6 607	3 899	2 708	of which religious ^a
na 1000 ludności	2,8	2,6	3,2	per 1,000 population
Separacje prawne orzeczone	36	27	9	Separations
na 100 tys. ludności	1,5	1,8	1,1	per 100 thousand population
Rozwody	3 303	2 330	973	Divorces
na 1000 ludności	1,4	1,6	1,1	per 1,000 population
Urodzenia żywe	26 041	15 399	10 642	Live births
na 1000 ludności	11,1	10,4	12,5	per 1,000 population
Zgony	22 450	15 490	6 960	Deaths
na 1000 ludności	9,6	10,4	8,2	per 1,000 population
w tym niemowląt	94	48	46	of which infants
na 1000 urodzeń żywych	3,6	3,1	4,3	per 1,000 live births
Przyrost naturalny	3 591	-91	3 682	Natural increase
na 1000 ludności	1,5	-0,1	4,3	per 1,000 population

a Ze skutkami cywilnymi.

a With civil law effects.

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 czerwca).

Rates concerning vital statistics of the population in the territorial distribution were calculated as the ratio of the number of defined events to the population size (as of 30 June).

2.1. Małżeństwa

2.1. Marriages

Małżeństwo

Związek między dwiema osobami płci odmiennej, zawarty zgodnie z obowiązującym prawem, pociągający za sobą pewne wzajemne prawa i obowiązki, ustalone w przepisach i zwyczajach.

Dane o małżeństwach uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego – ustawa Prawo o aktach stanu cywilnego z dnia 28 listopada 2014 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 2224).

Marriage

A union between two persons of the opposite sex, contracted according to the applicable law, bringing certain mutual rights and responsibilities, established by legislation and customs.

Data regarding marriages refer to marriages contracted in a form provided by law at the registry offices – Act of 28 November 2014, the Vital Records Law (uniform text Journal of Laws 2018 item 2224).

W 2019 r. w województwie pomorskim zarejestrowano 11,9 tys. nowych małżeństw, o 4,3% mniej niż rok wcześniej. W skali kraju we wszystkich województwach odnotowano spadek liczby zawieranych małżeństw – najmniej w województwie dolnośląskim (o 1,9%), a największy w województwie opolskim (o 9,9%). W Polsce łącznie zawarto 183,4 tys. małżeństw, o 4,7% mniej niż w 2018 r.

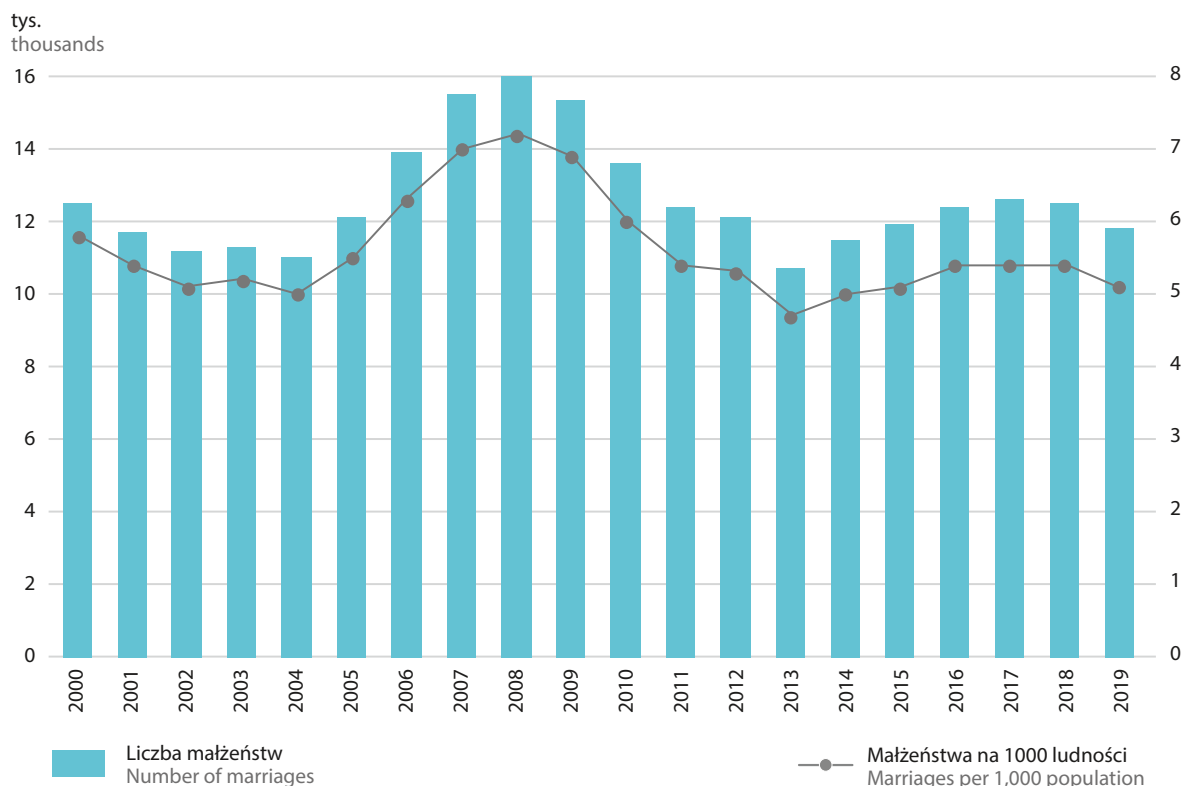
Spadek liczby zawieranych małżeństw miał wpływ na zmianę współczynnika małżeństw. W województwie pomorskim liczba zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności zmniejszyła się z 5,4 w 2018 r. do 5,1 w 2019 r. Po województwie małopolskim (5,3) była to druga najwyższa wartość w kraju. Najniższą wartością współczynnika charakteryzowało się województwo opolskie i świętokrzyskie (po 4,3). W Polsce wartość analizowanego współczynnika wyniosła 4,8 (5,0 w 2018 r.).

In 2019, 11.9 thousand new marriages were concluded in Pomorskie Voivodship, by 4.3% fewer than in the prior year. On a national scale, fewer marriages were contracted in all voivodships. The smallest decrease was recorded in Dolnośląskie Voivodship (1.9%), whereas the largest (a 9.9%) in Opolskie Voivodship. A total of 183.4 thousand marriages were contracted in Poland, by 4.7% fewer than in 2018.

The decline in contracted marriages had an impact on the change in the marriage rate. In Pomorskie Voivodship, the number of marriages per a population of 1,000 decreased from 5.4 in 2018 to 5.1 in 2019. It was the second highest value in Poland following Małopolskie Voivodship (5.3). Opolskie and Świętokrzyskie were characterised by the lowest marriage rate (4.3 each). The national rate stood at 4.8 (5.0 in 2018).

Wykres 21. Małżeństwa zawarte

Chart 21. Marriages contracted

Dane o **małżeństwach** w podziale terytorialnym opracowano według miejsca zamieszkania męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania żony przed ślubem).

Data regarding **marriages** in the territorial distribution were compiled according to the husband's place of residence before the marriage (in the case when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is taken into account).

W 2019 r. małżeństwa zarejestrowane w miastach stanowiły 64,0% ogólnej liczby małżeństw. Do 2018 r. częstość ich zawierania była niższa niż na wsi, natomiast w 2019 r. ta tendencja się odwróciła. Na 1000 ludności w miastach odnotowano 5,1 małżeństw, podczas gdy na wsi – 5,0. W kraju udział zarejestrowanych małżeństw w miastach był niższy niż w województwie pomorskim i wyniósł 60,2%. Częstość zawieranych małżeństw również była niższa – po 4,8 w miastach i na wsi.

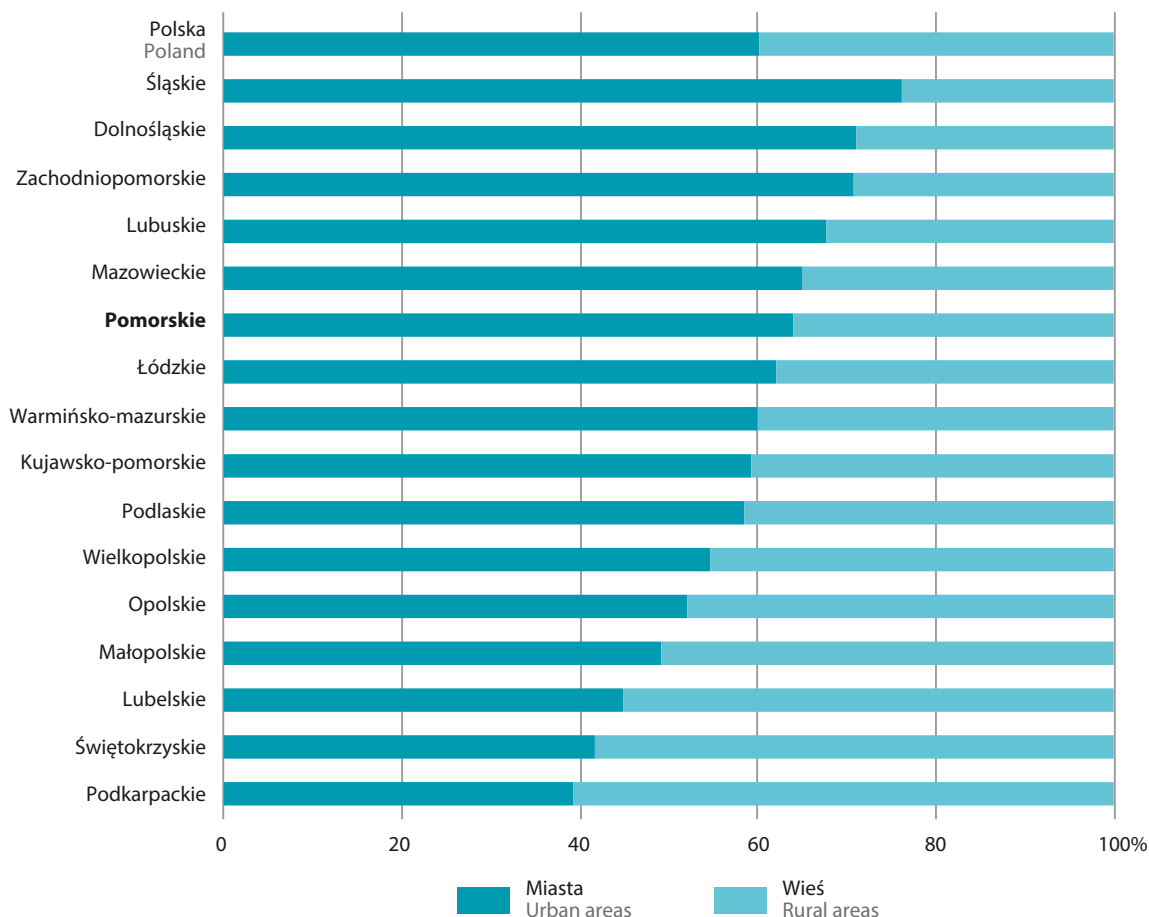
W przekroju wojewódzkim obserwuje się duże zróżnicowanie liczby zawieranych małżeństw według miejsca zamieszkania. Najwyższy udział małżeństw zawartych w miastach odnotowano w województwie śląskim – 76,2%, a najniższy w województwie podkarpackim – 39,3%.

In 2019, marriages registered in cities accounted for 64.0% of the total number of marriages. Their frequency was lower than in rural areas until 2018, but the trend changed in 2019. There were 5.1 contracted marriages per a population of 1,000 in urban and 5.0 in rural areas. Countrywide, the percentage of registered marriages accounted for 60.2% in cities, which was below the average for Pomorskie Voivodship. They were also less frequent – 4.8 in urban and in rural areas.

In a cross-classification by voivodships, there is a large diversity of marriages as regards the place of residence. The biggest number of marriages in cities was recorded in Śląskie Voivodship – 76.2%, while the lowest in Podkarpackie Voivodship – 39.3%.

Wykres 22. Małżeństwa zawarte według miejsca zamieszkania i województw w 2019 r.

Chart 22. Marriages contracted by place of residence and voivodships in 2019

W 2019 r. tylko w czterech powiatach województwa zawarto więcej małżeństw niż w poprzednim roku. Największy wzrost odnotowano w powiecie kościerskim (o 6,0%) i słupskim (o 4,5%), natomiast największy spadek zarejestrowano w powiecie gdańskim (o 15,6%) i człuchowskim (o 13,3%). Gdańsk oraz powiat kartuski charakteryzowały się najwyższą liczbą małżeństw na 1000 ludności – odpowiednio 5,9 i 5,8 (były to też jedne z najwyższych w kraju wskaźników, po Krakowie – 6,2 oraz Wrocławiu i powiecie limanowskim – po 6,1). Najniższą wartość omawianego wskaźnika odnotowano w Słupsku – 4,0.

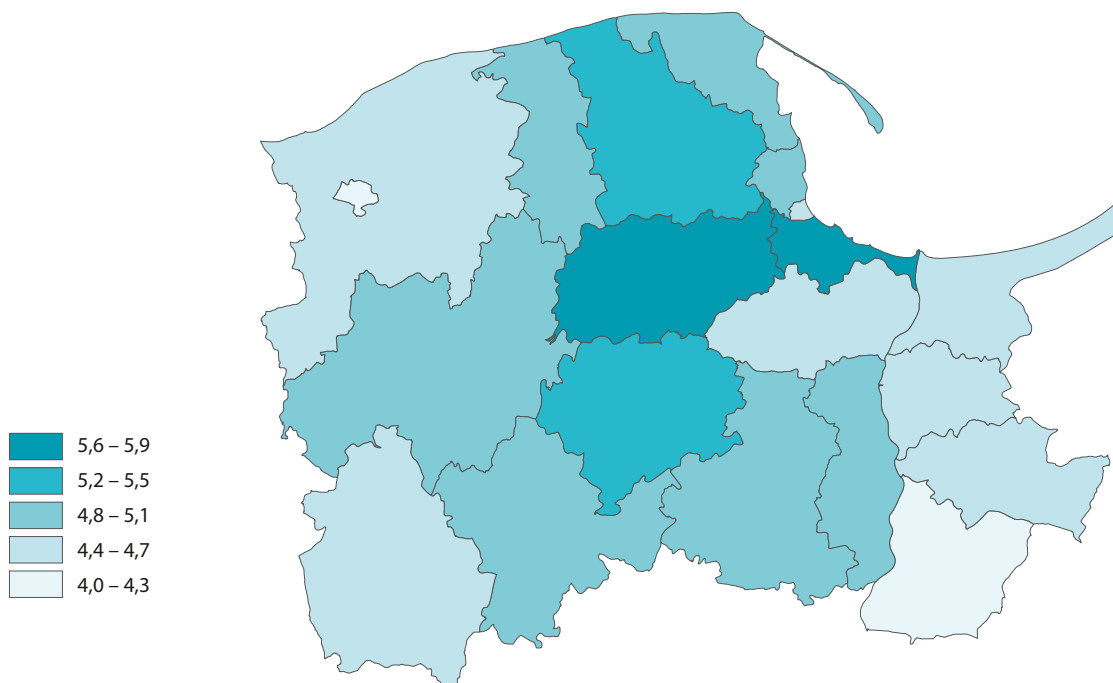
Należy zaznaczyć, że zmiany w liczbie zawieranych małżeństw mają wpływ na liczbę urodzeń w perspektywie kolejnych 2-3 lat po zawarciu małżeństwa, tj. im więcej nowych małżeństw, tym więcej urodzeń.

In 2019, more marriages were contracted only in four powiats of the Voivodship than in the prior year. The largest increase occurred in Kościerski Powiat (6.0%) and Słupski Powiat (4.5%), while the largest decrease was recorded in Gdański Powiat (15.6%) and Człuchowski Powiat (13.3%). The most marriages per 1,000 people were contracted in Gdańsk and Kartuski Powiat – 5.9 and 5.8 respectively (on a national scale, it represented one of the highest values, following Kraków – 6.2 as well as Wrocław and Limanowski Powiat – 6.1 each). The lowest rate was noted in Słupsk – 4.0.

It should be noted that changes in the number of contracted marriages have an impact on the number of births within 2-3 consecutive years of the marriage, i.e. the more new marriages, the more births.

Mapa 7. Małżeństwa na 1000 ludności w 2019 r.

Map 7. Marriages per 1,000 population in 2019

Mediana wieku (wiek środkowy) nowożeńców

Jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa nowożeńców już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

Median age of marrying persons

Is a parameter determining the exact age, which half the grooms and brides has already crossed and the other half has not yet reached.

W województwie pomorskim stopniowo zwiększa się wiek nowożeńców. W 2019 r. mediana wieku dla mężczyzn wyniosła 30,6 lat, a dla kobiet 28,5 lat (odpowiednio o 0,3 i 0,4 roku więcej niż w 2018 r.). W 2005 r. było to odpowiednio 27,3 i 25,1 lat. W 2005 r. 28,0% mężczyzn zawierających małżeństwo nie przekroczyło 25 lat, a w 2019 r. – już tylko 11,0%. Wśród kobiet udział ten zmniejszył się odpowiednio z 48,8% do 22,6%. W 2019 r. kobiety najczęściej wychodziły za mąż w wieku 25-29 lat (37,1%) podczas gdy w 2005 r. najczęściej w wieku 20-24 lata (42,7%). Mężczyźni również najczęściej żenili się w wieku 25-29 lat (35,4% w 2019 r.).

The age of newlyweds is gradually rising in Pomorskie Voivodship. In 2019, the median age was 30.6 years for men and 28.5 years for women (by 0.3 and 0.4 year more than in 2018, respectively). The corresponding figures in 2005 were 27.3 and 25.1 years. In 2005, 28.0% of men did not exceed 25 years at marriage, and in 2019 – only 11.0%. This share decreased from 48.8% to 22.6% for women, respectively. In 2019, the most common women's age at marriage was 25-29 years (37.1% in 2019), while in 2005 – 20-24 years (42.7%). Men also usually got married between 25 and 29 (35.4% in 2019).

Tablica 12. Nowożeńcy^a według płci, poprzedniego stanu cywilnego i wieku w 2019 r.Table 12. Marrying persons^a by sex, previous marital status and age in 2019

Wiek nowożeńców Age of marrying persons	Mężczyźni Males				Kobiety Females			
	ogółem total	kawaler single	wdowiec widower	rozwiedzony divorced	ogółem total	panna single	wdowa widow	rozwiedziona divorced
Ogółem Total	11 854	9 778	217	1 859	11 781	9 713	288	1 780
19 lat i mniej years and less	13	13	-	-	132	132	-	-
20-24	1 289	1 286	-	3	2 533	2 522	-	11
25-29	4 202	4 159	1	42	4 369	4 238	3	128
30-34	2 762	2 572	2	188	2 057	1 754	7	296
35-39	1 390	1 077	2	311	1 015	647	18	350
40-44	712	361	5	346	586	229	26	331
45-49	486	154	11	321	405	101	41	263
50-54	324	84	12	228	237	35	43	159
55-59	217	30	33	154	176	22	51	103
60 lat i więcej years and more	459	42	151	266	271	33	99	139

a Dane opracowano osobno dla mężczyzn i kobiet zamieszkałych przed ślubem w Polsce.

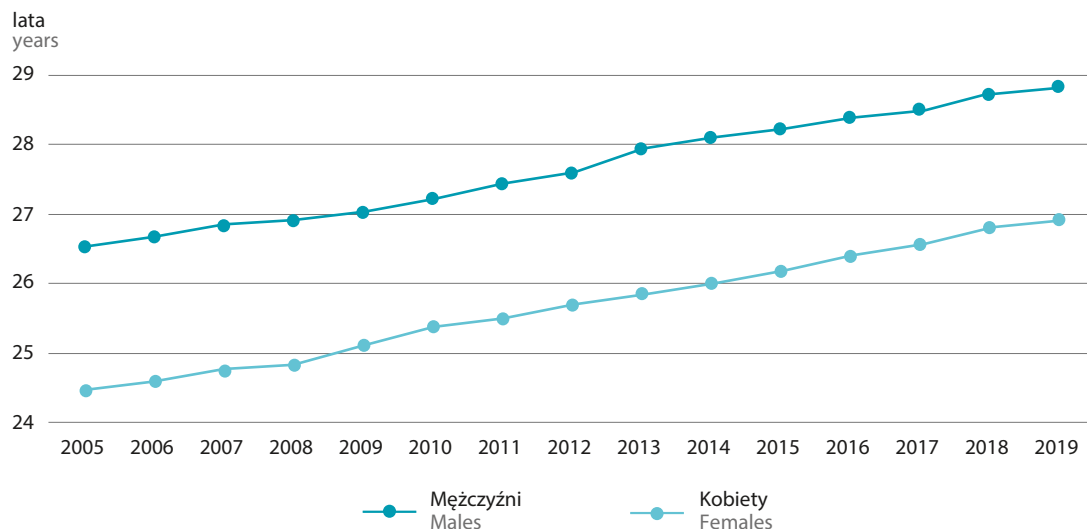
a Data were collected separately for men and women living in Poland before marriage.

Niezmiennie wśród nowozawartych związków zdecydowaną większość stanowią małżeństwa pierwsze, tj. panien z kawalerami. W 2019 r. takich małżeństw było 9,0 tys. (75,4%), w tym w miastach 71,3%, a na wsi 79,2%. Zarówno kawalerowie, jak i panny zawierający małżeństwo są coraz starsi. W 2019 r. mediana wieku kawalerów wyniosła 28,9 lat, o 2,4 lata więcej niż w 2005 r. Natomiast mediana wieku panien wzrosła z 24,5 lat w 2005 r. do 27,0 lat w 2019 r.

The couples marrying for the first time are invariably prevailing among newlyweds. In 2019, there were 9.0 thousand such marriages (75.4%), 71.3% in urban areas, and 79.2% in rural areas. Both grooms and brides are getting older. In 2019, the median age of men at first marriage was 28.9 years, 2.4 years more than in 2005. The bride's age increased from 24.5 years in 2005 to 27.0 years in 2019.

Wykres 23. Mediana wieku zawierania pierwszych małżeństw (kawaler z panną)

Chart 23. Median age at first marriage (unmarried before)

Małżeństwa wyznaniowe ze skutkami cywilnymi stanowiły 55,4% wszystkich małżeństw zawartych w 2019 r. – o 3,5 p.proc. mniej niż rok wcześniej (w Polsce odpowiednio 59,6%, o 2,3 p.proc. mniej). W miastach województwa pomorskiego rzadziej niż na wsi zawierano małżeństwa wyznaniowe (51,1% ogółu zawartych małżeństw w miastach wobec 63,0% na wsi). Małżeństwa wyznaniowe przeważały w większości województw (z wyjątkiem zachodniopomorskiego, lubuskiego i dolnośląskiego), w tym najwyższy ich udział odnotowano w województwie podkarpackim (73,2%), a najniższy w województwie zachodniopomorskim (44,3%).

W 2019 r. w większości powiatów województwa pomorskiego zawarto więcej małżeństw wyznaniowych. Największym udziałem takich małżeństw charakteryzował się powiat kartuski (72,3%) i kościerski (69,5%). W pięciu powiatach przeważały małżeństwa cywilne, w tym w Słupsku i Sopocie odnotowano ich największy udział (odpowiednio 61,3% i 55,0%).

Według stanu w końcu grudnia 2019 r. w województwie pomorskim istniało 537,2 tys. małżeństw. W ciągu 2019 r. zostało rozwiązanych 12,2 tys. małżeństw (o 2,3% mniej niż w poprzednim roku). Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych osób pozostających w stanie małżeńskim odnotowano dodatni bilans małżeństw zawartych i rozwiązanych (1,2 tys.). Częstszą przyczyną rozwiązania małżeństwa była śmierć męża (51,5% ogólnej liczby rozwiązanych małżeństw) niż rozwód (odpowiednio 27,1%). Z powodu śmierci żony rozwiązanych zostało 21,4% małżeństw.

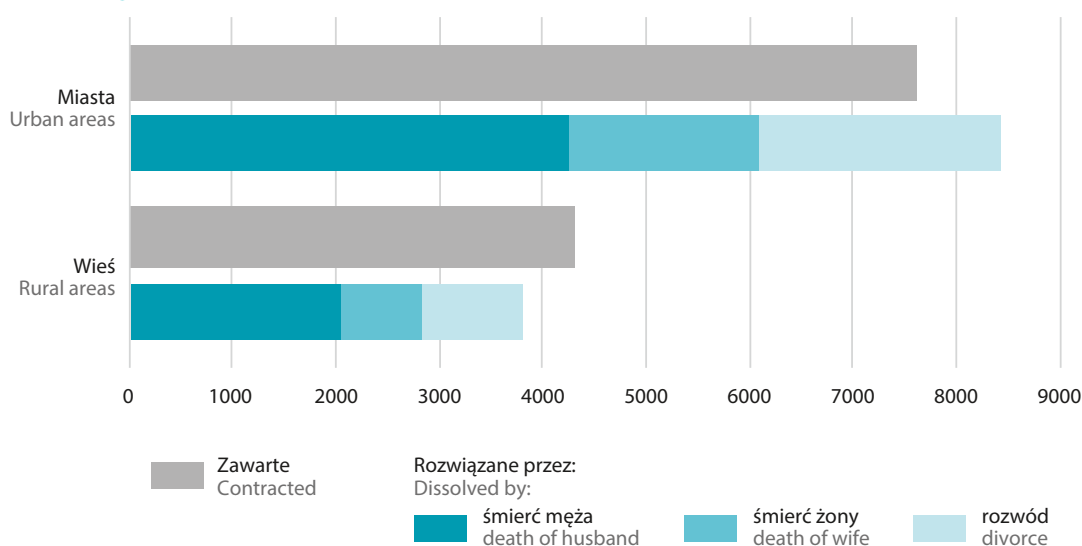
Religious marriages with civil effects constituted 55.4% of all marriages contracted in 2019, a 3.5 percentage point decline on the previous year (nationally, 59.6%, 2.3 percentage points less). In urban areas of Pomorskie Voivodship, religious marriages were less frequent than in rural areas (51.1% of all marriages in cities versus 63.0% in rural areas). Religious marriages prevailed in most voivodships (with the exception of Zachodniopomorskie, Lubuskie and Dolnośląskie Voivodships), the largest share was recorded in Podkarpackie Voivodship (73.2%), while the smallest – in Zachodniopomorskie (44.3%).

In 2019, religious marriages prevailed in most powiats of Pomorskie Voivodship. The largest percentage of such marriages was recorded in Kartuski (72.3%) and Kościerski (69.5%) Powiats. Civil marriages prevailed in five powiats of which Słupsk and Sopot recorded the biggest share (61.3% and 55.0%, respectively).

As at the end of December 2019, there were 537.2 thousand married couples in Pomorskie Voivodship. 12.2 thousand marriages were dissolved in 2019 (by 2.3% fewer than in the previous year). Having taken into account net internal and international migrations of married persons, there was a positive balance of contracted and dissolved marriages (1.2 thousand). A more frequent cause of a marriage termination was the husband's death (51.5% of the total number of dissolved marriages) rather than divorce (27.1% respectively). 21.4% of marriages were dissolved as a consequence of the wife's death.

Wykres 24. Małżeństwa zawarte i rozwiązane w 2019 r.

Chart 24. Marriages contracted and dissolved in 2019

Wśród województw dodatni bilans małżeństw, oprócz województwa pomorskiego, odnotowano jeszcze tylko w województwie małopolskim. W Polsce różnica między małżeństwami zawartymi i rozwiązanymi była ujemna i wyniosła minus 42,3 tys.

A positive balance of marriages, apart from Pomorskie Voivodship, was recorded only in Małopolskie Voivodship. The difference between contracted and dissolved marriages was negative at national level and amounted to minus 42.3 thousand.

2.2. Separacje prawne

2.2. Legal separations

Separacja prawna

Uchylenie wspólnoty małżeńskiej bez prawa wstępowania w nowy związek małżeński przez którąkolwiek ze stron. Orzeczenia separacji dokonuje odpowiedni sąd w formie przewidzianej prawem. W odróżnieniu od rozwodu – separacja nie ma charakteru ostatecznego rozwiązania małżeństwa, na zgodne żądanie małżonków sąd orzeka zniesienie separacji.

Legal separation

Rescission of marriage without the right to enter into a new marriage by either party. A decree of separation is ordered by the appropriate court in the form provided by the law. Unlike a divorce, separation is not a final dissolution of marriage. The court rescinds the separation at the joint request of the spouses.

Procedura prawnego orzekania separacji została wprowadzona w Polsce w końcu 1999 r. Początkowo ich liczba wzrastała bardzo szybko. W województwie pomorskim od 89 w 2000 r. do 624 w 2005 r. Od 2006 r. odnotowano spadek liczby wniosków o separację i w kilku ostatnich latach ich liczba ustabilizowała się na poziomie poniżej 100.

The legal separation procedure was implemented in Poland at the end of 1999. Initially, the number of separations was growing very quickly, ranging from 89 in 2000 to 624 in 2005 in Pomorskie Voivodship. Since 2006, there has been a decline in petitions for separation and their amount has stabilised at below 100 over the last few year.

Dane o **separacjach** w podziale terytorialnym opracowano według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża).

Data regarding **separations** in the territorial distribution were compiled according to the plaintiff's place of residence (when the person filling petition lives abroad, the place of residence of the spouse is given; in the case of unanimous petition of both parties – the husband's place of residence is assumed).

Tablica 13. Separacje prawne orzeczone w 2019 r.

Table 13. Legal separations ordered in 2019

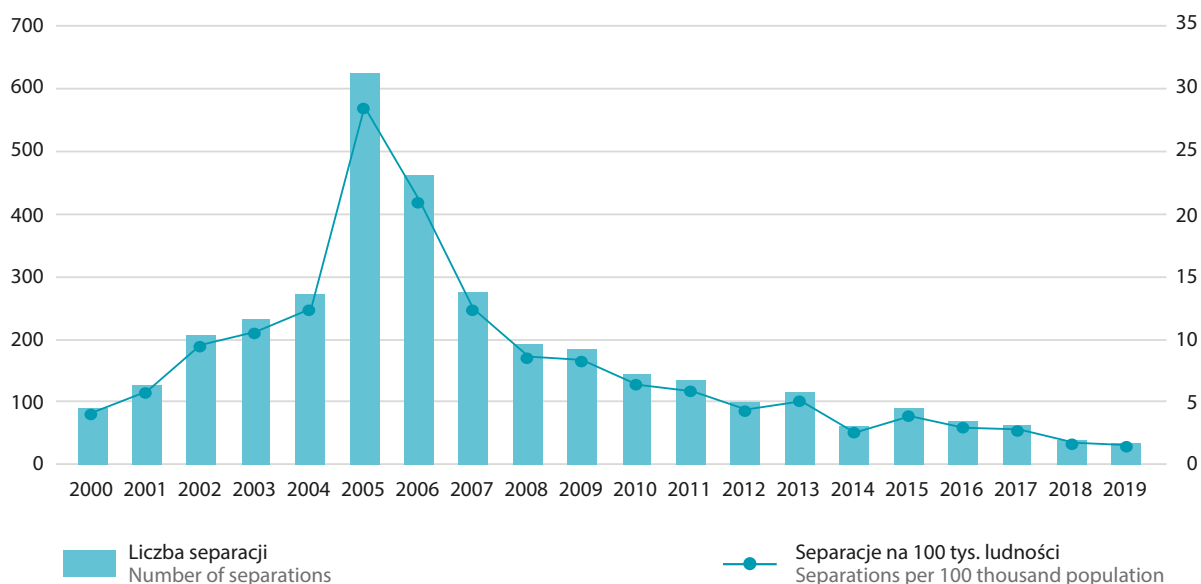
Wyszczególnienie	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	Specification
Ogółem	36	27	9	Total
na 100 tys. ludności	1,5	1,8	1,1	per 100 thousand population
na 1000 nowo zawartych małżeństw	3,0	3,5	2,1	per 1,000 newly contracted marriages
Z powództwa męża	4	3	1	Petition of husband
Z powództwa żony	32	24	8	Petition of wife

W 2019 r. w województwie pomorskim sądy orzekły 36 separacji, o 4 mniej niż rok wcześniej. W przeliczeniu na 100 tys. ludności orzeczono 1,5 separacji. Była to najniższa wartość w kraju, gdzie wskaźnik osiągnął wartość 3,1. Najwyższą wartość omawianego wskaźnika odnotowano w województwie podlaskim (5,3). Liczba separacji liczona na 1000 nowo zawartych małżeństw wyniosła w województwie pomorskim 3,0 i była to najniższa wartość w kraju, gdzie wskaźnik wyniósł 6,4. Najwięcej separacji na 1000 nowo zawartych małżeństw orzeczono w województwie podlaskim (11,2).

In 2019, courts ruled 36 separations in Pomorskie Voivodship, by 4 fewer than a year earlier. There were 1.5 separations per a population of 100,000. It was the lowest value in Poland where the rate reached 3.1. The highest value was recorded in Podlaskie Voivodship (5.3). The number of separations per 1,000 new marriages stood at 3.0 in Pomorskie Voivodship and was the lowest countrywide where it reached 6.4. The most separations per 1,000 new marriages were decreed in Podlaskie Voivodship (11.2).

Wykres 25. Separacje prawne orzeczone

Chart 25. Ordered legal separations

Większość separacji dotyczy małżeństw zamieszkałych w miastach. W województwie pomorskim w 2019 r. było to 75,0% wszystkich separacji orzeczonych (72,5% w 2018 r.). Przeliczając na 100 tys. ludności wskaźnik separacji w miastach wyniósł 1,8, a na wsi 1,1. W kraju udział orzekanych separacji w miastach był niższy niż w województwie pomorskim (69,7%), natomiast w poszczególnych województwach wartość ta wahała się od 54,5% w województwie opolskim do 85,0% w województwie zachodniopomorskim.

W województwie pomorskim w 2019 r. najczęściej separacje orzekano wśród mężczyzn, którzy w momencie wniesienia powództwa o separację mieli 60 lat i więcej (27,8%) oraz kobiet w wieku 55-59 lat (25,0%). Najwięcej separacji orzeczono wobec małżeństw zawartych przez osoby w wieku 20-24 lata – 44,4% mężczyzn i 52,8% kobiet.

Most of the separations concern marriages residing in cities, i.e. 75.0% of all separations ordered in Pomorskie Voivodship in 2019 (72.5% in 2018). The crude separation rate (per 100,000 people during the year) reached 1.8 in cities, and 1.1 in rural areas. Countrywide, the percentage of separations adjudicated in cities was lower than in Pomorskie Voivodship (69.7%), while across voivodships, it ranged from 54.5% in Opolskie to 85.0% in Zachodniopomorskie Voivodship.

In 2019, the most separation in Pomorskie Voivodship were ordered for men who were 60 and older at the moment of filing for separation (27.8%) and woman aged 55-59 (25.0%). The most separations were granted to couples who married at the age of 20-24 years – 44.4% of men and 52.8% of women.

Większość orzeczonych separacji w województwie pomorskim wniesiona była z powództwa żony (88,9%), a pozostałe z powództwa męża. Żaden przypadek nie dotyczył zgodnego wniosku obu stron.

Biorąc pod uwagę okres trwania małżeństwa, separacje najczęściej orzekano wśród małżeństw, których okres trwania wyniósł 30 lat i więcej (38,9%).

Wśród małżeństw z orzeczoną separacją 27,8% posiadało dzieci w wieku poniżej 18 lat. Wykonywanie władzy rodzicielskiej sąd najczęściej powierzał obojgu rodzicom (70,0% orzeczonych separacji małżeństw posiadających wspólnie małoletnie dzieci na wychowaniu), a następnie matce (30,0%).

W 2019 r. wśród powiatów województwa pomorskiego najwięcej separacji orzekono w Gdańsku – 13. Najwyższą wartość wskaźnika separacji (na 100 tys. ludności) odnotowano w powiecie słupskim (6,1) i w Sopocie (5,6), a najniższą w Gdyni (0,4) i powiecie kartuskim (0,7). W ośmiu powiatach nie odnotowano żadnego przypadku orzeczenia separacji.

Most separations in Pomorskie Voivodship were filed by the wife (88.9%), and rest were filed by the husband. None was a joint petition of both parties.

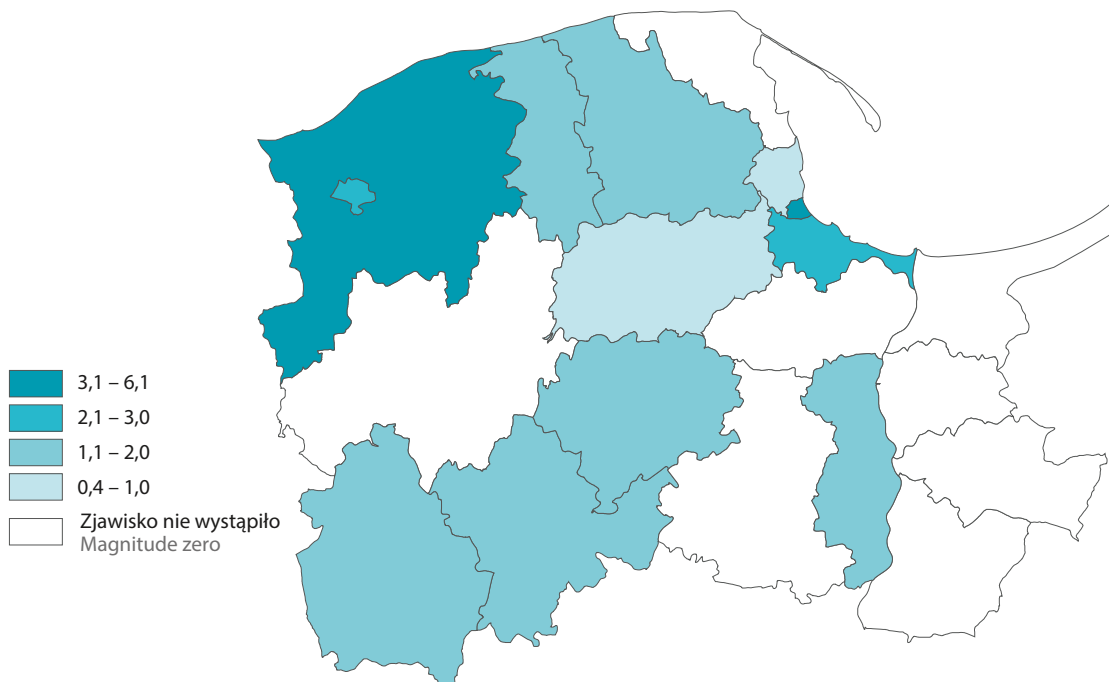
Considering duration of a marriage, separations were the most frequently adjudicated for marriages which lasted 30 years and longer (38.9%).

27.8% of the separated marriages had children aged up to 18 years. Courts entrusted the execution of parental authority to both parents (70.0% of the separation of marriages jointly upbringing minor children), then to the mother (30.0%).

Among powiats of Pomorskie Voivodship, the most separations in 2019 were recorded in Gdańsk – 13. The highest crude separation rate (per 100,000 people) was recorded in Słupski Powiat (6.1) and in Sopot (5.6), while the lowest in Gdynia (0.4) and Kartuski Powiat (0.7). No separations were recorded in eight powiats.

Mapa 8. Separacje prawne orzeczone na 100 tys. ludności w 2019 r.

Map 8. Ordered legal separations per 100 thousand population in 2019

Co roku odnotowuje się też nieliczne przypadki zniesienia separacji, tj. powrotu do małżeństwa, jednak większość pozostających w prawnej separacji małżeństw wnosi o rozwód. W województwie pomorskim w 2019 r. sądy orzekły zniesienie separacji w stosunku do 13 separowanych małżeństw, a w całym kraju w stosunku do 258.

There are also a few cases of annulment of separation every year, i.e. returning to marriage, but the majority of marriages uphold the legal separation and file for a divorce. In 2019, courts nullified 13 separations in Pomorskie Voivodship and 258 countrywide.

2.3. Rozwody

2.3. Divorces

Rozwód

Rozwiązanie związku małżeńskiego przez odpowiedni sąd w formie przewidzianej prawem.

Divorce

Dissolution of marriage by the relevant court in the form provided by the law.

Analizując dane od 2005 r. w województwie pomorskim rozpada się średnio 12 tys. małżeństw rocznie, w tym około 69% w wyniku śmierci współmałżonka, a pozostałe 31% z powodu rozwodu.

W 2019 r. rozwiodło się 3,3 tys. par małżeńskich, o 0,3 tys. mniej niż w poprzednim roku. W kraju liczba rozwodów zmniejszyła się w pięciu województwach, a najbardziej w województwie świętokrzyskim (o 15,2%) i pomorskim (o 7,2%). Natomiast największy wzrost odnotowano w województwie łódzkim (o 34,8%). W skali kraju liczba rozwodów wzrosła o 4,0%.

W 2019 r. w województwie pomorskim liczba rozwodów na 1000 ludności wyniosła 1,4 (1,5 w 2018 r.). Wśród województw wartość współczynnika rozwodów wahała się od 1,2 w województwie świętokrzyskim i podkarpackim do 2,1 w województwie dolnośląskim, przy przeciętnej wartości w kraju 1,7. Przeliczając liczbę rozwodów na 1000 nowo zawartych małżeństw wskaźnik dla województwa pomorskiego wyniósł 277 i był niższy niż w kraju (356). Najniższą wartością analizowanego wskaźnika charakteryzowało się województwo podkarpackie (254), a najwyższą województwo dolnośląskie (437).

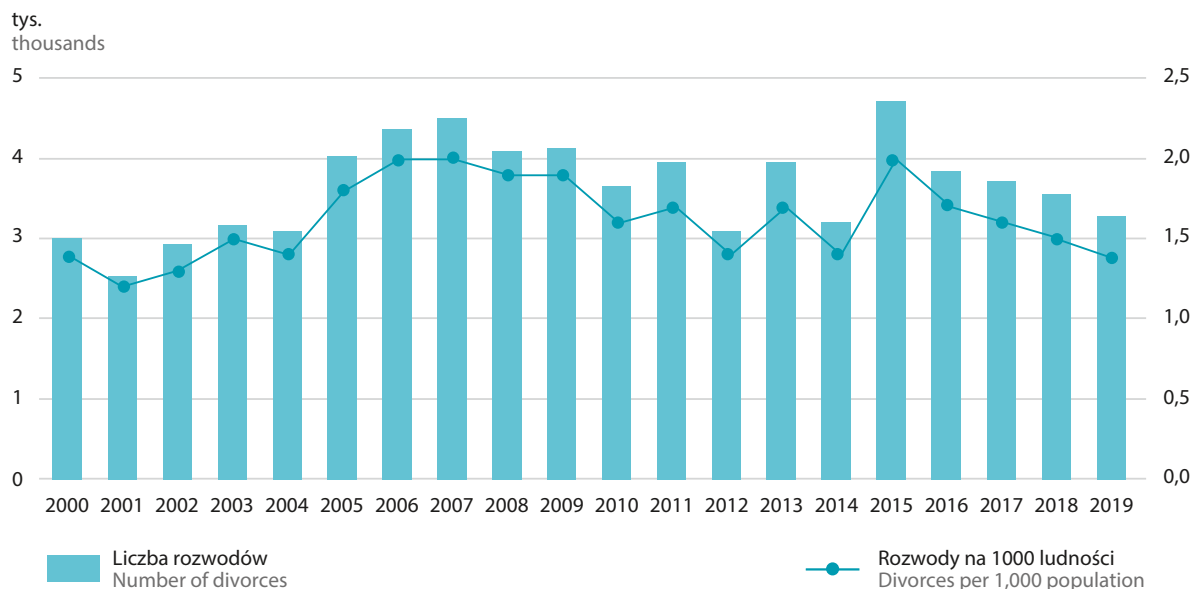
Analysing data since 2005, an average of 12 thousand marriages break up in Pomorskie Voivodship yearly, of which approximately 69% as a result of the death of a spouse, and the remaining 31% due to a divorce.

In 2019, 3.3 thousand couples got divorced, by 0.3 thousand fewer than in the previous year. Countrywide, the number of divorces declined in five voivodships, the most in Świętokrzyskie (15.2%) and Pomorskie (7.2%). The largest growth was recorded in Łódzkie Voivodship (34.8%). The divorce rate increased by 4.0% across the country.

There were 1.4 divorces per 1,000 people in Pomorskie Voivodship in 2019 (1.5 in 2018). The divorce rate ranged across voivodships from a low of 1.2 in Świętokrzyskie and Podkarpackie to a high of 2.1 in Dolnośląskie, while the national average was 1.7. There were 277 divorces to 1,000 newly contracted marriages in Pomorskie Voivodship, which was below the national average (356). The lowest value was recorded in Podkarpackie Voivodship (254), while the highest in Dolnośląskie Voivodship (437).

Wykres 26. Rozwody

Chart 26. Divorces

Dane o **rozwodach** w podziale terytorialnym opracowano według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka).

Data regarding **divorces** in the territorial breakdown were compiled according to the plaintiff's place of residence (in the case when a person filing petition lives abroad, the place of residence of the spouse is assumed).

Tablica 14. Rozwody w 2019 r.

Table 14. Divorces in 2019

Wyszczególnienie	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	Specification
Ogółem	3303	2330	973	Total
na 1000 ludności	1,4	1,6	1,1	per 1,000 population
na 1000 nowo zawartych małżeństw	277	305	226	per 1,000 newly contracted marriages
Z powództwa męża	1180	855	325	Petition of husband
Z powództwa żony	2123	1475	648	Petition of wife

Większość rozwodów dotyczy małżeństw zamieszkałych w miastach. W 2019 r. w województwie pomorskim było to 70,5% wszystkich orzeczonych rozwodów (72,8% w 2018 r.). Liczba rozwodów w przeliczeniu na 1000 ludności w miastach była wyższa niż na wsi i wyniosła odpowiednio 1,6 i 1,1. W kraju udział orzeczonych rozwodów w miastach był wyższy niż w województwie pomorskim (71,5%), natomiast w poszczególnych województwach wartość ta wahała się od 58,5% w województwie świętokrzyskim do 82,5% w województwie śląskim.

Most divorcees are urban residents. In 2019, such cases constituted 70.5% of all divorces (72.8% in 2018) adjudicated in Pomorskie Voivodship. The crude divorce rate in cities per 1,000 people was higher than in rural areas and made up 1.6 and 1.1 respectively. Countrywide, the percentage of divorces in urban areas was higher than in Pomorskie Voivodship (71.5%), while across voivodships, it fluctuated between 58.5% in Świętokrzyskie and 82.5% in Śląskie Voivodship.

W 2019 r. w województwie pomorskim najczęściej rozwód orzekano wśród mężczyzn, którzy w momencie wniesienia powództwa mieli 40-44 lata (21,6%) i 35-39 lat (20,5%) oraz wśród kobiet w wieku 35-39 lat (20,4%) i 40-44 lata (19,8%). Najwięcej rozwodów orzeczono wobec małżeństw zawartych przez osoby w wieku 20-24 lata – 36,3% mężczyzn i 46,2% kobiet oraz w wieku 25-29 lat – 34,4% mężczyzn i 25,2% kobiet.

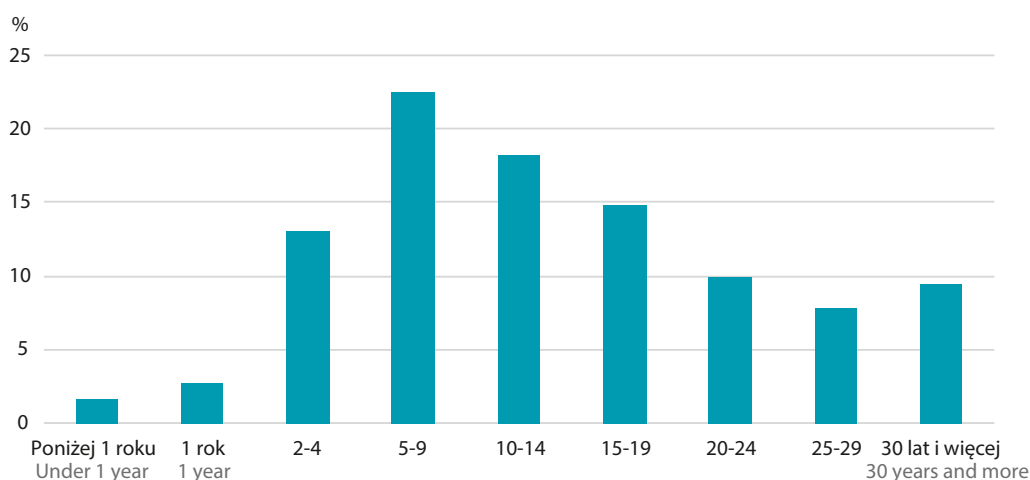
Biorąc pod uwagę okres trwania małżeństwa, rozwody najczęściej orzekano wśród małżeństw trwających 5-9 lat (22,5%) oraz 10-14 lat (18,2%).

In 2019, the most divorcees in Pomorskie Voivodship were men who were 40-44 at the time of filing petition (21.6%) and 35-39 (20.5%) as well as woman aged 35-39 (20.4%) and aged 40-44 (19.8%). The most divorces were adjudicated for couples married between the age of 20 and 24 – 36.3% of men and 46.2% of women as well as aged 25-29 – 34.4% of men and 25.2% of women.

Considering duration of a marriage, divorces were the most frequently adjudicated for marriages which lasted 5-9 years (22.5%) and 10-14 years (18.2%).

Wykres 27. Rozwody według okresu trwania małżeństwa w 2019 r.

Chart 27. Divorces by duration of marriage in 2019

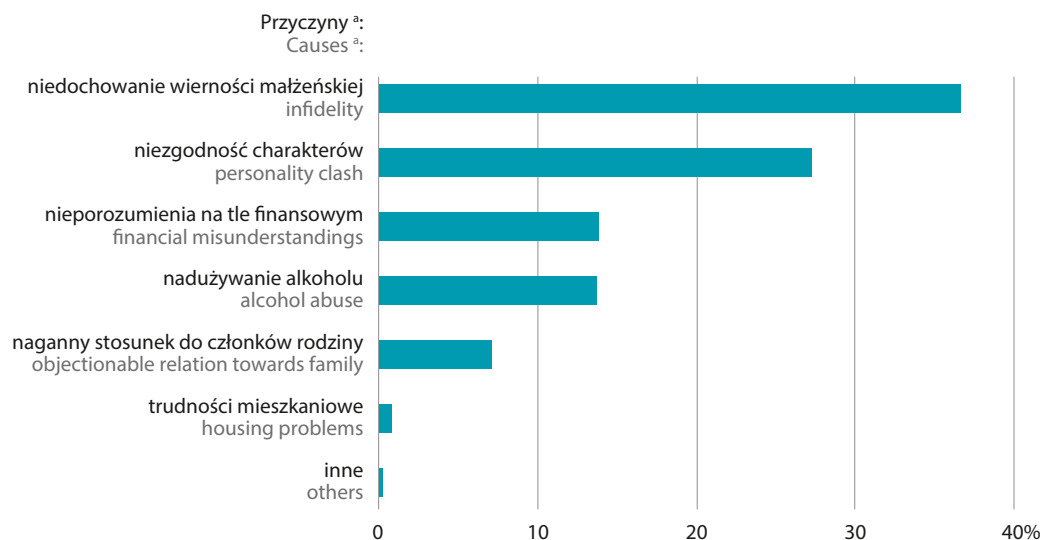

Częściej pozew o rozwód wnosili kobiety (64,3%) niż mężczyźni, a większość małżeństw rozwiązano bez orzekania o winie (78,4% ogólnej liczby małżeństw rozwiązanych). Z winy męża orzeczono 13,2% ogólnej liczby rozwodów, z winy żony – 4,1%, a 4,4% – z winy obu stron. Najczęściej wskazywanymi przyczynami rozwodu (wyłącznymi lub powiązanymi z innymi przyczynami) były niedochowanie wierności małżeńskiej (36,6% ogólnej liczby rozwodów), niezgodność charakterów (odpowiednio 27,2%) oraz nieporozumienia na tle finansowym (13,8%).

Women filed for divorce more often (64.3%) than men, and most marriages were dissolved by mutual consent (78.4% of the total number of dissolved marriages). 13.2% of all divorces were adjudicated with the husband's guilt, 4.1% with the wife's guilt and 4.4% – the fault of both parties. The most frequently indicated reasons for divorce (exclusive or related to other reasons) were failure to marital fidelity (36.6% of the total number of divorces), personality clash (27.2% respectively) and financial misunderstandings (13.8%).

Wykres 28. Rozwody według przyczyn rozkładu pożycia małżeńskiego w 2019 r.

Chart 28. Divorces by causes of marriage breakdown in 2019

^a Wyłącznie i w powiązaniu z inną przyczyną.

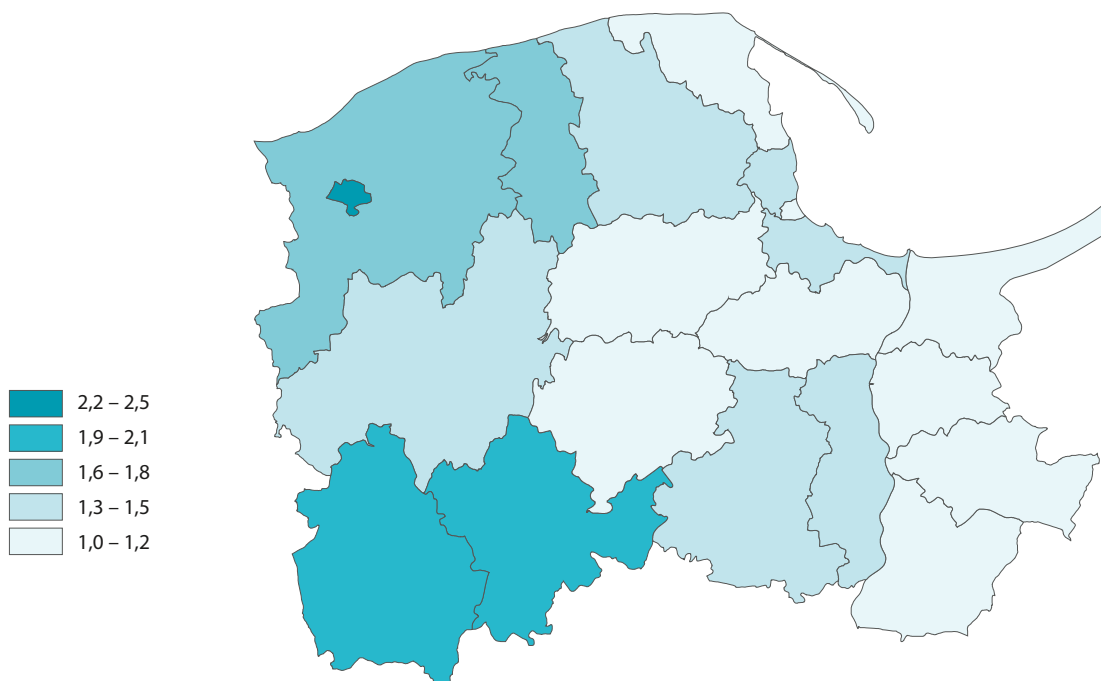
^a Exclusively or combined with other causes.

W 2019 r. spośród rozwiedzionych małżeństw 41,9% nie posiadało dzieci w wieku poniżej 18 roku życia, 33,5% posiadało jedno dziecko, 20,6% dwoje dzieci, a 4,0% troje i więcej dzieci. Skutki rozvodu dotknęły 2,9 tys. dzieci pozostających na utrzymaniu rozwiedzionych małżeństw, w tym najwięcej było dzieci w wieku 7-15 lat (58,6%) oraz 3-6 lat (25,8%). Przeciętnie na jedno rozwodzące się małżeństwo posiadające dzieci przypadało 1,5 małoletnich dzieci. Wykonywanie władzy rodzicielskiej sąd najczęściej powierzał obojgu rodzicom (73,6% rozwodów małżeństw posiadających wspólnie małoletnie dzieci na wychowaniu) oraz matce (20,2%). Tylko w 4,7% przypadków opiekę nad dziećmi przyznano ojcu, a w 0,5% rodzinie zastępczej.

In 2019, 41.9% of divorced couples did not have children under 18, 33.5% had one child, 20.6% had two children and 4.0% three or more children. The divorce affected 2.9 thousand children who were dependent on divorced parents, the most children were aged 7-15 (58.6%) and 3-6 years (25.8%). On average, there were 1.5 minor children per one divorcing couple having children. The court most often entrusted the execution of parental authority to both parents (73.6% of divorces of marriages jointly upbringing underage children) and the mother (20.2%). Only in 4.7% of the cases the custody of children was entrusted to the father, while 0.5% to a foster family.

Mapa 9. Rozwody na 1000 ludności w 2019 r.

Map 9. Divorces per 1,000 population in 2019

W 2019 r. w porównaniu z 2018 r. w sześciu powiatach województwa pomorskiego odnotowano wzrost liczby rozwodów – największy w powiecie chojnickim (o 38,9%) i w Słupsku (o 27,4%). Natomiast największy spadek liczby rozwodów odnotowano w powiecie gdańskim (o 23,9%) i nowodworskim (o 23,5%). Najniższą wartością wskaźnika rozwodów na 1000 ludności charakteryzował się powiat kartuski i kościerski (po 1,0), a najwyższą Słupsk (2,5). Natomiast wskaźnik rozwodów na 1000 nowo zawartych małżeństw przyjmował najniższe wartości w powiecie kartuskim (170) i kościerskim (196), a najwyższe w Słupsku (608) i powiecie człuchowskim (435).

In 2019, compared with 2018, an increase in the number of divorces was recorded in six powiats of Pomeranian Voivodship – the largest in Chojnicki Powiat (38.9%) and in Słupsk (27.4%). The largest decrease was recorded in Gdański (23.9%) and Nowodworski (23.5%) Powiats. Kartuski and Kościerski Powiats represented the lowest crude divorce rate (1.0 each), while Słupsk the highest (2.5). The divorce rate per 1,000 new marriages took the lowest values in Kartuski (170) and Kościerski (196) Powiats, while the highest in Słupsk (608) and in Człuchowski Powiat (435).

2.4. Urodzenia żywe**2.4. Live births****Urodzenie żywe**

Całkowite wydalenie lub wydobycie z ustroju matki noworodka, niezależnie od czasu trwania ciąży, który po takim wydaleniu lub wydobyciu oddycha bądź wykazuje jakiegokolwiek inne oznaki życia, takie jak czynność serca, tętnienie pępowiny lub wyraźne skurcze mięśni zależnych od woli, bez względu na to, czy sznur pępowiny został przecięty lub łożysko zostało oddzielone.

Live birth

The complete expulsion or extraction of a newborn from its mother, irrespective of the pregnancy duration. The newborn child after such expulsion or extraction breathes or shows any other signs of life, such as beating of the heart, pulsation of the umbilical cord or muscle contraction depending on the will, whether or not the umbilical cord has been cut or the placenta has been separated.

W 2019 r. w województwie pomorskim zarejestrowano 26,0 tys. urodzeń żywych – o 0,5 tys. (1,7%) mniej niż rok wcześniej. Ubytek liczby urodzeń odnotowano we wszystkich województwach, w tym największy w województwie łódzkim (6,0%), a najmniejszy w województwie opolskim (1,2%). W kraju spadek liczby urodzeń był większy niż w województwie pomorskim i wyniósł 3,4%.

Spadek liczby urodzeń wpłynął na zmianę współczynnika urodzeń. W województwie pomorskim liczba urodzeń żywych w przeliczeniu na 1000 ludności zmniejszyła się z 11,4 w 2018 r. do 11,1 w 2019 r. Podobnie jak w poprzednim roku była to najwyższa wartość w kraju. Najniższy współczynnik urodzeń odnotowano w województwie świętokrzyskim (8,3). W kraju liczba urodzeń na 1000 ludności była niższa niż w województwie pomorskim i w 2019 r. wyniosła 9,8 (10,1 w 2018 r.).

Podobnie jak w poprzednich latach, wśród noworodków nieznacznie przeważali chłopcy. W 2019 r. w województwie pomorskim ich udział w ogólnej liczbie urodzeń żywych wyniósł 51,6%. W kraju wartość ta była zbliżona i wyniosła 51,4%.

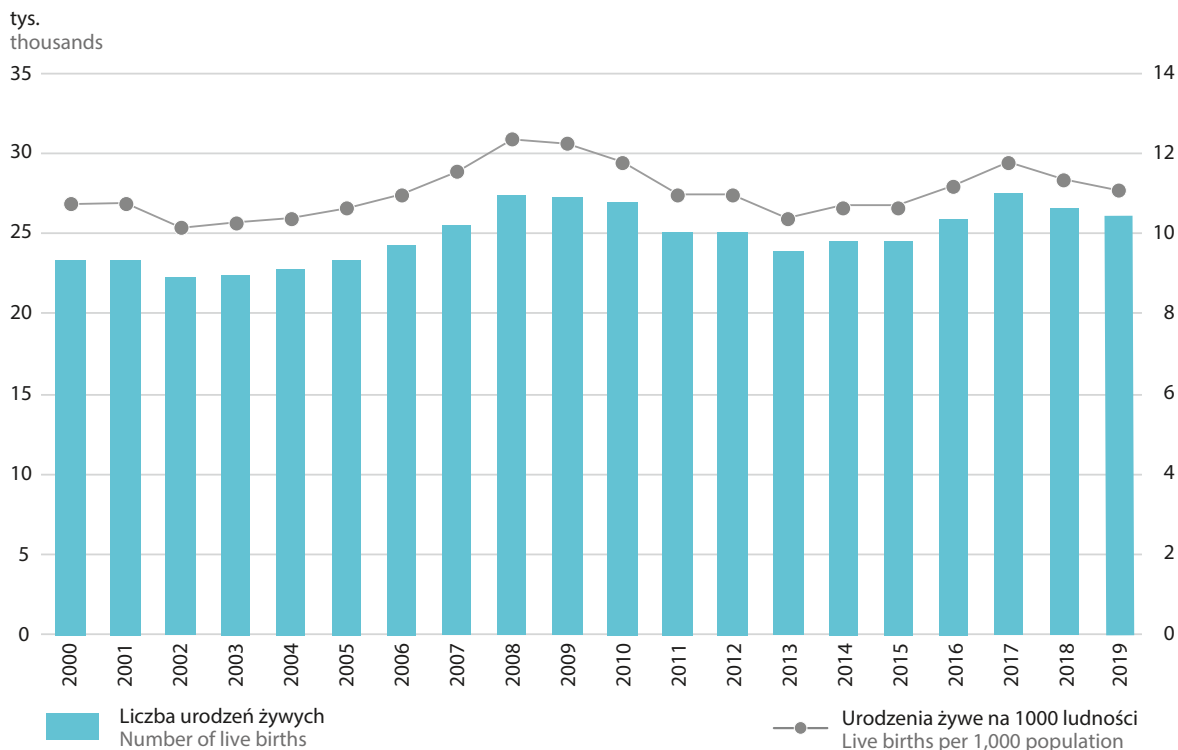
In 2019, 26.0 thousand live births were registered in Pomorskie Voivodship – by 0.5 thousand (1.7%) fewer than a year earlier. All voivodships recorded a decline, Łódzkie Voivodship the largest (6.0%), while Opolskie the smallest (1.2%). The decrease was bigger nationally than in Pomorskie Voivodship and accounted for 3.4%.

The decrease in the number of births affected the birth rate. In Pomorskie Voivodship, the number of live births per a population of 1,000 decreased from 11.4 in 2018 to 11.1 in 2019. As in the previous year, Pomorskie rated the highest countrywide. The lowest birth rate was recorded in Świętokrzyskie Voivodship (8.3). The crude birth rate per 1,000 people was lower on a national scale than in Pomorskie Voivodship, reaching 9.8 in 2019 (10.1 in 2018).

As in previous years, boys slightly prevailed among neonates. In 2019, they represented 51.6% of the total number of live births in Pomorskie Voivodship. The national figure was alike and reached 51.4%.

Wykres 29. Urodzenia żywe

Chart 29. Live births

Dane o **urodzeniach** w podziale terytorialnym opracowano według miejsca zamieszkania matki noworodka.

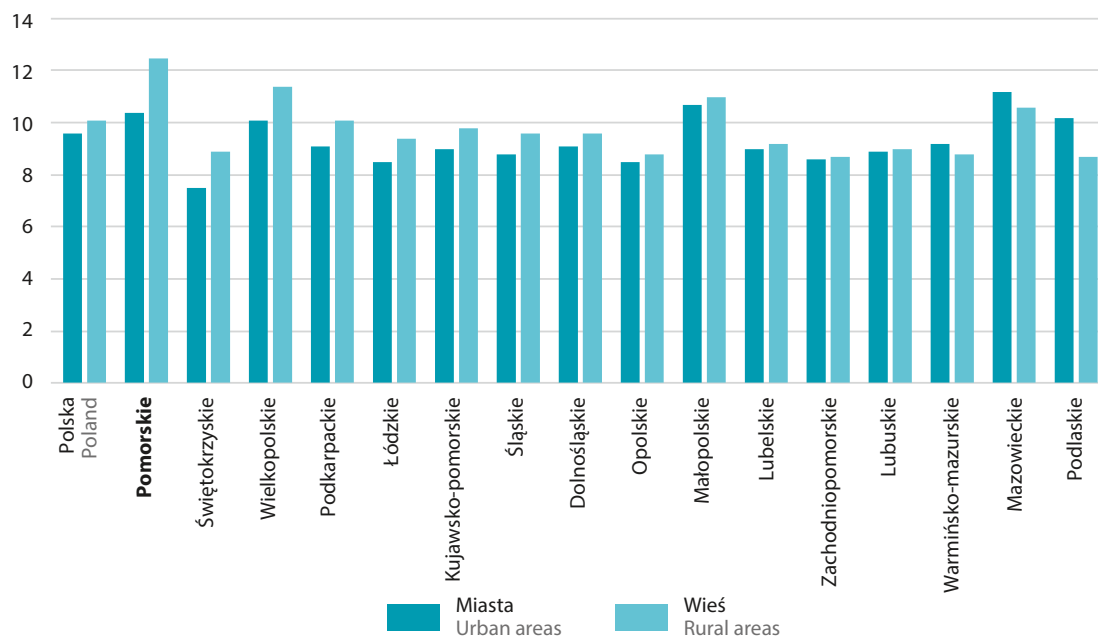
Data regarding **births** in the territorial breakdown were compiled according to the mother's place of residence.

Pomimo, że więcej urodzeń żywych notuje się w miastach, to niezmiennie od wielu lat natężenie urodzeń na wsi jest wyższe niż w miastach. Warto zaznaczyć, że z biegiem lat różnica ta się zmniejsza. W 2000 r. wskaźnik urodzeń na wsi przewyższał o 4,5 wskaźnik dla miast, podczas gdy w 2019 r. różnica ta wyniosła 2,1. W kraju sytuacja była analogiczna, z tym, że różnica między wskaźnikami była mniejsza (2,7 w 2000 r. i 0,5 w 2019 r.).

Although more live births are recorded in cities, the intensity of births in rural areas has been invariably higher for many years. It is noteworthy that this gap has been decreasing over the years. In 2000, the birth rate in rural areas was by 4.5 higher than in cities, while in 2019 the difference was 2.1. The situation was similar countrywide, but the gap was smaller (2.7 in 2000 and 0.5 in 2019).

Wykres 30. Urodzenia żywe na 1000 ludności według miejsca zamieszkania i województw w 2019 r.

Chart 30. Live births per 1,000 population by place of residence and voivodships in 2019

Uwaga. Dane posortowane według malejącej przewagi wskaźnika urodzeń dla wsi.

Note. Data sorted by narrowing advantage of the birth rate for rural areas.

W 2019 r. w miastach województwa pomorskiego urodziło się 15,4 tys. dzieci, o 2,5% mniej niż rok wcześniej. Stanowiło to 59,1% ogólnej liczby urodzeń żywych w województwie. W kraju udział wyniósł 58,8%, natomiast roczny ubytek liczby urodzeń był wyższy i wyniósł 3,7%. W województwie pomorskim w miastach na 1000 ludności odnotowano 10,4 urodzeń żywych (3 lokata w kraju). W Polsce wartość ta była niższa i wyniosła 9,6, a wśród województw wahała się od 11,2 w województwie mazowieckim do 7,5 w województwie świętokrzyskim.

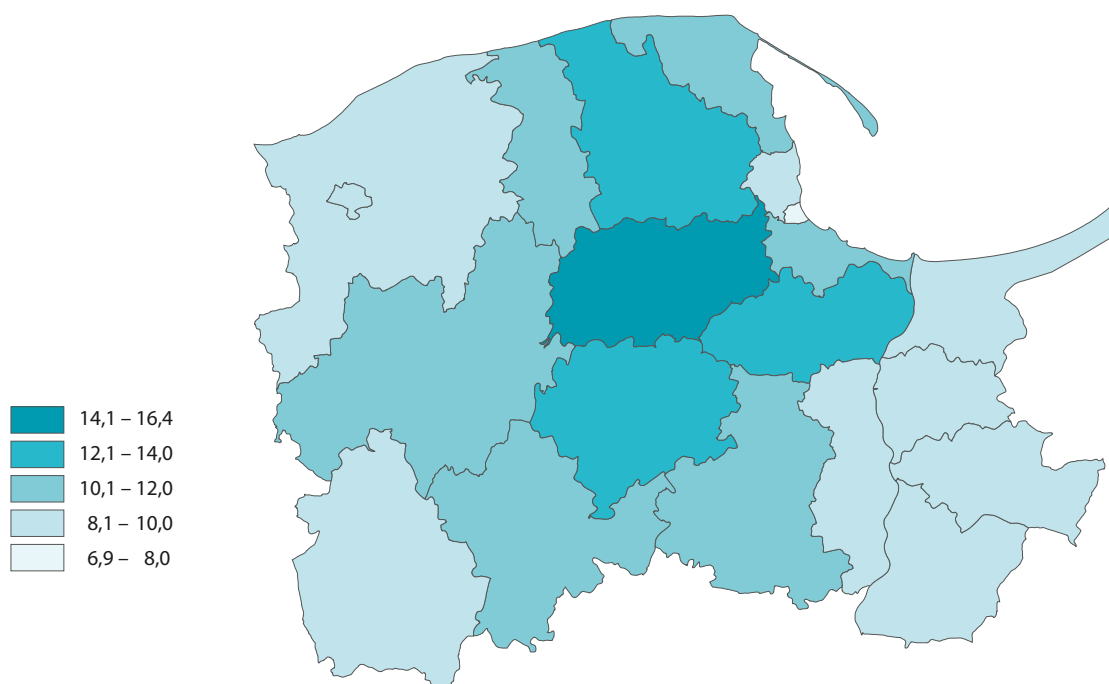
In 2019, 15.4 thousand children were born in cities of Pomorskie Voivodship, by 2.5% fewer than the year before. This represented 59.1% of the total number of live births in the Voivodship. The percentage for Poland accounted for 58.8%, while the annual decrease in the number of births was higher and averaged 3.7%. There were 10.4 live births per a population of 1,000 (3rd place in Poland) in urban areas of Pomorskie Voivodship. The national average was lower and made up 9.6, while the rate ranged from 11.2 in Mazowieckie to 7.5 in Świętokrzyskie Voivodship.

Na obszarach wiejskich województwa pomorskiego w 2019 r. zarejestrowano 10,6 tys. urodzeń żywych, o 0,6% mniej niż w poprzednim roku. W kraju liczba urodzeń na wsi zmniejszyła się o 3,0%. Wskaźnik urodzeń (liczba urodzeń żywych na 1000 ludności) w województwie wyniósł 12,5 i była to najwyższa wartość w kraju, gdzie natężenie urodzeń osiągnęło poziom 10,1. Natomiast najniższą wartość wskaźnika odnotowano w województwie zachodniopomorskim i podlaskim – po 8,7.

10.6 thousand live births were registered in rural areas of Pomorskie Voivodship in 2019, by 0.6% fewer than in the previous year. Countrywide, the number of births in rural areas decreased by 3.0%. The birth rate (the number of live births per a population of 1,000) reached 12.5 in Pomorskie and was the highest in Poland where the birth intensity was 10.1. The lowest value of the indicator was recorded in Zachodniopomorskie and Podlaskie Voivodships – 8.7 each.

Mapa 10. Urodzenia żywe na 1000 ludności w 2019 r.

Map 10. Live births per 1,000 population in 2019

W 2019 r. w ośmiu powiatach województwa pomorskiego zarejestrowano więcej urodzeń żywych niż w poprzednim roku. Największy wzrost odnotowano w powiecie nowodworskim (o 13,7%) i gdańskim (o 7,6%). Natomiast największy spadek zarejestrowano w powiecie bytowskim (15,2%) i słupskim (9,5%). Najwyższą liczbą urodzeń żywych na 1000 ludności charakteryzowały się powiaty: kartuski (16,4) oraz wejherowski i kościerski (po 12,9), podczas gdy najniższą Sopot (6,9) i Słupsk (8,6). Wartość tego wskaźnika w powiecie kartuskim była najwyższa w skali kraju, natomiast wartość dla powiatu wejherowskiego i kościerskiego uplasowała je na piątej pozycji.

Analizując strukturę wieku matek można zauważyć, że nastąpił spadek częstości urodzeń wśród kobiet będących w wieku do 29 lat, natomiast wzrósł on wśród kobiet mających 30 lat i więcej. W województwie pomorskim udział urodzeń przez kobiety do 29 lat zmniejszył się z 74,5% w 2000 r. do 50,3% w 2019 r., podczas gdy u kobiet

In 2019, more live births were registered in eight powiats of Pomorskie Voivodship than in the previous year. The largest increase occurred in Nowodworski Powiat (13.7%) and Gdański Powiat (7.6%). By contrast, the largest decrease was recorded in Bytowski Powiat (15.2%) and Słupski Powiat (9.5%). The most live births per 1,000 people were recorded in Kartuski (16.4), Wejherowski and Kościerski (12.9 each) Powiats, while the fewest in Sopot (6.9) and Słupsk (8.6). The value of this indicator ranked Kartuski Powiat the first, while Wejherowski and Kościerski Powiats fifth in Poland.

Analysing the maternal age, a drop in the birth rate was noted for women aged up to 29 years, while it increased among women aged 30 and more. In Pomorskie Voivodship, the percentage of births by women aged up to 29 fell from 74.5% in 2000 to 50.3% in 2019, while for women aged 30 and more it rose from

w wieku 30 lat i więcej wzrósł z 25,5% w 2000 r. do 49,7% w 2019 r. W Polsce sytuacja kształtowała się analogicznie, z tym, że w 2019 r. już ponad połowa urodzeń (52,5%) dotyczyła matek w wieku 30 lat i więcej.

Zmieniła się również struktura urodzeń według wieku ojca. W województwie pomorskim udział ojców w wieku do 29 lat zmniejszył się z 52,7% w 2000 r. do 32,9% w 2019 r., natomiast ojców w wieku 30 lat i więcej wzrósł odpowiednio z 39,9% do 64,0%. W kraju 66,8% dzieci urodziło się ojcom w wieku 30 lat i więcej.

W województwie pomorskim 32,6% dzieci urodziły kobiety, które w 2019 r. były w wieku 25-29 lat, a 31,6% – kobiety w wieku 30-34 lata. Natomiast ojcami najczęściej byli mężczyźni w wieku 30-34 lata (33,5%) oraz w wieku 25-29 lat (26,1%).

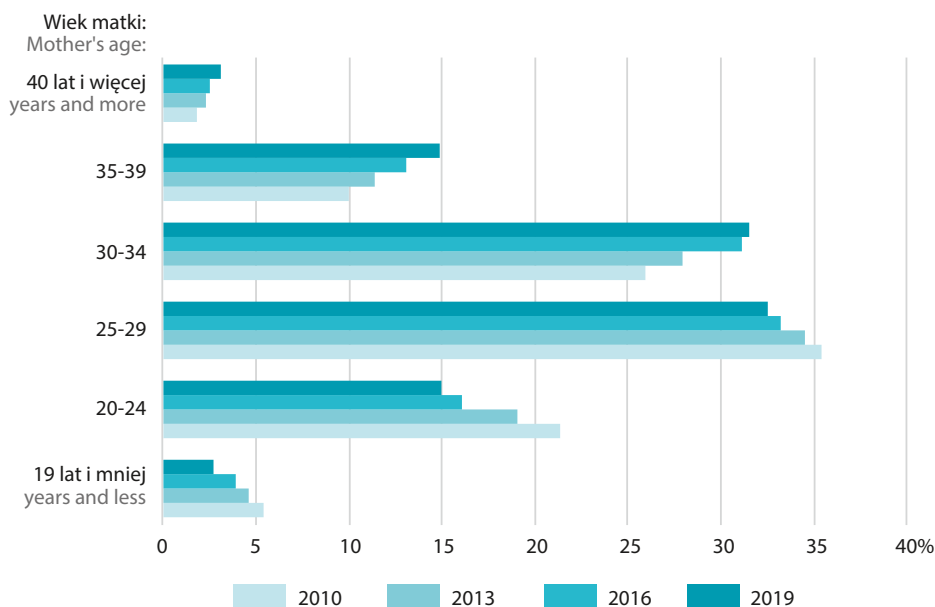
25.5% in 2000 up to 49.7% in 2019. The situation is alike countrywide, but more than half of the children (52.5%) were born to mothers aged 30 and more in 2019.

The distribution of births also changed according to the father's age. In Pomorskie Voivodship, the percentage of fathers aged up to 29 years inclusive fell from 52.7% in 2000 to 32.9% in 2019, while the rate for fathers aged 30 and more rose from 39.9% to 64.0% respectively. On a national scale, 66.8% of the children were born to fathers aged 30 and more.

In Pomorskie Voivodship, most children were born to mothers aged 25-29 (32.6% of the total number of live births) and 30-34 years (31.6%) in 2019. However, fathers were mostly aged 30-34 (33.5%) and 25-29 years (26.1%).

Wykres 31. Urodzenia żywe według wieku matki

Chart 31. Live births by mother's age

Mediana wieku (wiek środkowy) matek

Wiek matek w momencie urodzenia kolejnego dziecka, który połowa matek już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

Median maternal age

Maternal age at subsequent childbirth, which half the mothers has already crossed and the other half has not yet reached.

W analizowanym okresie w województwie pomorskim zwiększył się także wiek środkowy matek rodzących pierwsze dziecko z 24,2 lat w 2002 r. do 27,8 lat w 2019 r., podczas gdy w kraju odpowiednio z 24,3 lat do 28,2 lat.

In the analysed period, women's median age at first childbirth increased from 24.2 in 2002 to 27.8 years in 2019 in Pomorskie Voivodship and from 24.3 to 28.2 years respectively countrywide. In breakdown

W przekroju województw najniższa wartość mediany wieku matek rodzących pierwsze dziecko w 2019 r. została odnotowana w województwie warmińsko-mazurskim – 27,1 lat, a najwyższa w województwie mazowieckim – 29,2 lat.

W 2019 r. w miastach województwa pomorskiego mediana wieku matek była o 1,4 roku wyższa niż na wsi i wyniosła 30,5 lat. W przypadku urodzenia pierwszego dziecka różnica wyniosła 2,7 lat przy wartości mediany 28,7 lat w miastach.

by voivodships, the lowest women's median age at first childbirth in 2019 was recorded in Warmińsko-Mazurskie Voivodship – 27.1, the highest in Mazowieckie Voivodship – 29.2.

In 2019, the median maternal age in cities of Pomorskie Voivodship was 1.4 years higher than in rural areas and amounted to 30.5 years. The gap was 2.7 years in the case of first childbirth, while the median was 28.7 years in cities.

Kolejność urodzenia dziecka

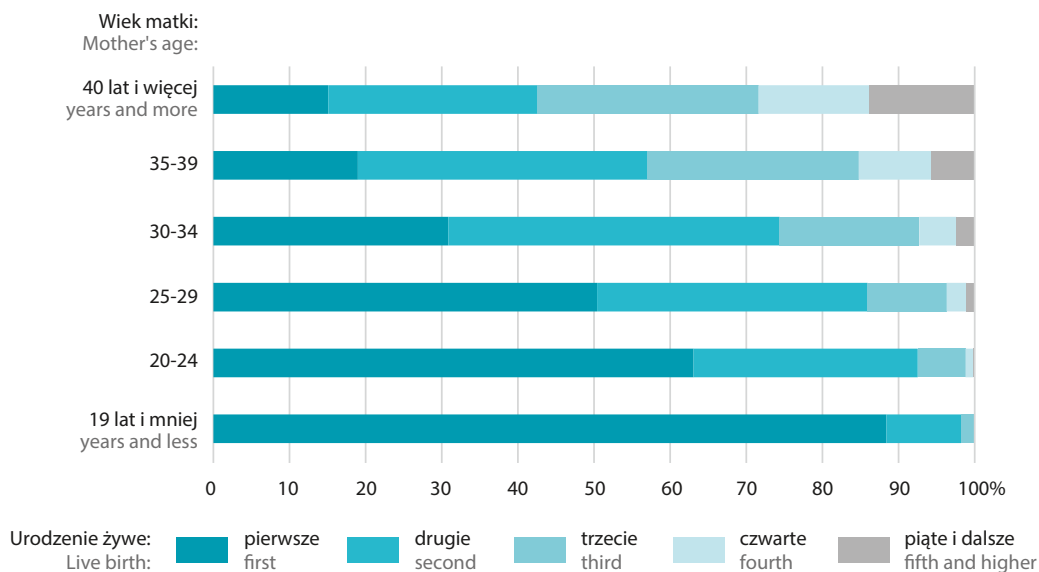
Określa, którym z kolei dzieckiem urodzonym przez matkę jest noworodek zarejestrowany w danym roku, przy uwzględnieniu wszystkich poprzednich urodzeń noworodków żywych i martwych.

Birth order of a child

Defines which subsequent child amidst those born by the mother is the neonate registered in a given year, considering all previous live and still births.

Wykres 32. Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka i wieku matki w 2019 r.

Chart 32. Live births by birth order and mother's age in 2019

W 2019 r., podobnie jak w latach poprzednich, największy udział w urodzeniach żywych ogółem miały urodzenia pierwszej i drugiej kolejności. W województwie pomorskim udział urodzeń pierwszego dziecka ukształtował się na poziomie 41,5%, a drugiego 36,7%. W kraju wartości te były zbliżone i wyniosły odpowiednio 42,7% i 35,7%. Udział urodzeń trzeciego dziecka wyniósł 15,2% w województwie pomorskim i 15,4% w kraju, a czwartego dziecka i dalszego odpowiednio 6,6% i 6,2%.

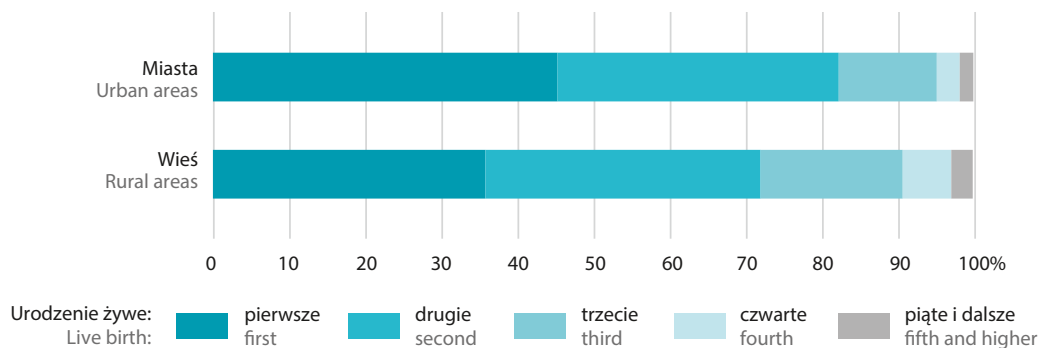
In 2019, as in previous years, the first- and second-born children had the largest share in total live births. In Pomorskie Voivodship, the birth rate of the first child stood at 41.5% and the second at 36.7%. These values were similar countrywide, accounting for 42.7% and 35.7% respectively. The third order averaged 15.2% in Pomorskie Voivodship and 15.4% in the country, and fourth or subsequent – 6.6% and 6.2% respectively.

W 2019 r. w miastach województwa pomorskiego wyższe udziały dotyczyły urodzeń pierwszego (45,3%) i drugiego dziecka (37,0%). Natomiast na wsi wyższe były udziały urodzeń trzeciego (18,7%) oraz czwartego i dalszego dziecka (9,3%).

In 2019, higher shares were recorded for births of the first (45.3%) and second offspring (37.0%) in cities of Pomorskie Voivodship. However, third (18.7%) and fourth or higher order (9.3%) prevailed in rural areas.

Wykres 33. Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka i miejsca zamieszkania w 2019 r.

Chart 33. Live births by birth order and place of residence in 2019

Analizując powiaty województwa pomorskiego w 2019 r. najwyższy udział urodzenia pierwszego dziecka i jednocześnie najniższy urodzenia czwartego i dalszego dziecka odnotowano w miastach na prawach powiatu: Gdańsku, Gdyni i Sopocie. Natomiast w powiatach bytowskim, kartuskim i kościerskim sytuacja była odwrotna – udziały pierwszych urodzeń były najniższe, a czwartego i kolejnego dziecka najwyższe.

Analysing powiaty of Pomorskie Voivodship in 2019, the firstborns' highest share was recorded in cities with powiat status: Gdańsk, Gdynia and Sopot, while the birth rates of fourth and subsequent order were the smallest. By contrast, the shares of first order births were the smallest and fourth and higher order births were the largest in Bytowski, Kartuski and Kościerski Powiaty.

W przypadku **porodów wielorakich** (np. bliźniaczych, trojacznych) w statystyce uważa się każdego noworodka za odrębne urodzenie. Natomiast jako poród uważa się zarówno urodzenie pojedyncze, w wyniku którego rodzi się jedno niemowlę, jak również urodzenie wielorakie, kiedy rodzi się dwoje lub więcej niemowląt – bez względu czy dzieci rodzą się żywe czy martwe.

In the case of **multiple births** (e.g. twin, triple) every neonate is counted in statistics as a separate birth. A childbirth means both single birth when one infant is born and a multiple birth when two or more infants are born – regardless whether born alive or stillborn.

Wśród urodzeń żywych zdecydowanie przeważają urodzenia pojedyncze. W województwie pomorskim w 2019 r. było ich 25,3 tys., 97,3% wszystkich urodzeń żywych (97,4% w kraju). Poza tym żywo urodziło się 682 dzieci z ciąż bliźniaczych i 16 z ciąż trojacznych.

Single births prevail substantially among live births. In 2019, they reached 25.3 thousand, 97.3% of all live births in Pomorskie Voivodship (97.4% on the national level). 682 children from twin pregnancy were live born and 16 from triple pregnancy.

Urodzenie małżeńskie

Urodzenie, które nastąpiło w czasie trwania małżeństwa albo przed upływem 300 dni od jego ustania lub unieważnienia, a także urodzenie, które nastąpiło przed zawarciem związku małżeńskiego, pod warunkiem, że dziecko zostało zarejestrowane po lub w momencie rejestracji związku małżeńskiego (w urzędzie stanu cywilnego).

Marital birth

Birth that occurred within the marriage duration or within 300 days of its termination or cancellation, as well as birth that occurred before the marriage, on condition that the child was registered after or at the moment of the marriage registration (at the registry office).

Mimo, że większość urodzeń żywych jest rejestrowana jako urodzenia małżeńskie, to od dłuższego czasu obserwuje się ich systematyczny spadek. W 2000 r. w województwie pomorskim udział małżeńskich urodzeń żywych stanowił 83,5% ogólnej liczby urodzeń żywych, w 2010 r. było to 74,0%, a w 2019 r. - 70,3%. W Polsce tendencja była podobna. Udział urodzeń małżeńskich zmniejszył się z 87,9% w 2000 r. do 74,6% w 2019 r. W 2019 r. w przekroju województw najwyższy udział urodzeń żywych małżeńskich odnotowano w województwie podkarpackim (86,3%) i małopolskim (85,8%), a najniższy w województwie zachodniopomorskim (58,1%) i lubuskim (59,6%).

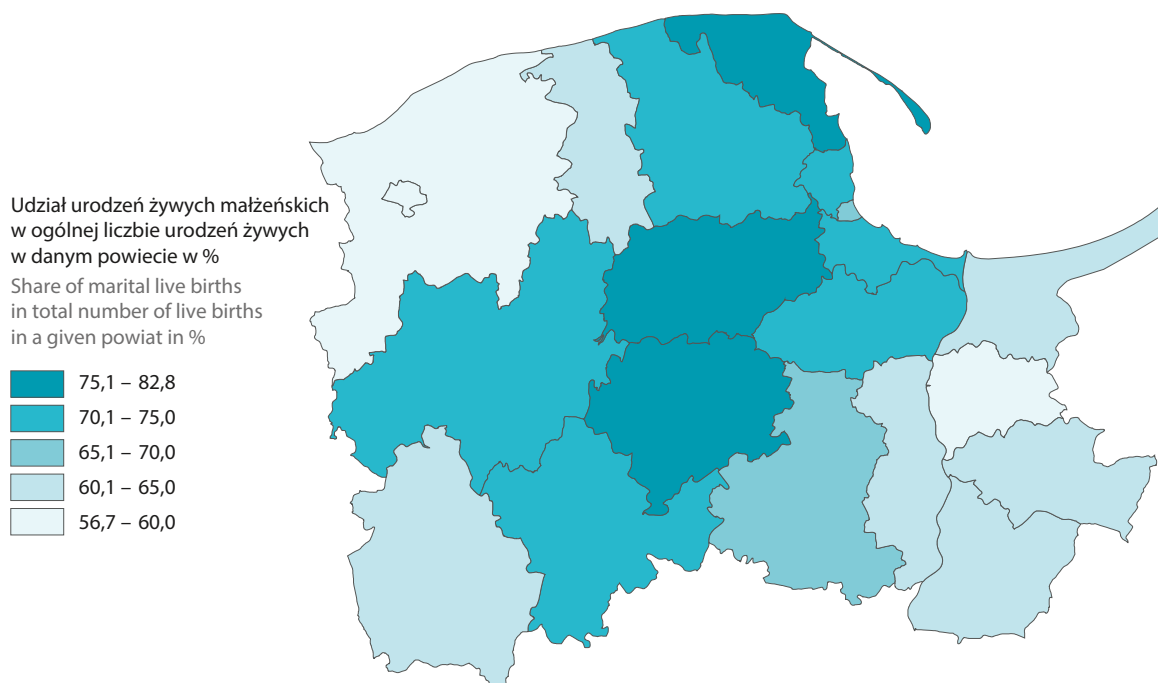
W 2019 r. zarówno w województwie pomorskim, jak i w kraju udział urodzeń żywych małżeńskich w miastach był niższy niż na wsi i wyniósł odpowiednio 68,1% wobec 73,6% dla województwa pomorskiego oraz 71,4% wobec 79,3% dla kraju. Analogiczna relacja notowana była w większości województw, za wyjątkiem województwa warmińsko-mazurskiego i zachodniopomorskiego, gdzie wyższy udział urodzeń małżeńskich odnotowano w miastach niż na wsi.

Although most live births are registered as marital births, a steady decline in their percentage has long been observed. In 2000, the share of marital births accounted for 83.5% of the total number of live births in Pomorskie Voivodship, 74.0% in 2010, and 70.3% in 2019. The trend was similar countrywide. The percentage of marital births decreased from 87.9% in 2000 to 74.6% in 2019. In a regional cross-classification, the highest share of marital live births in 2019 was recorded in Podkarpackie (86.3%) and Małopolskie (85.8%), the smallest in Zachodniopomorskie (58.1%) and Lubuskie (59.6%) Voivodships.

Both in Pomorskie Voivodship and the whole country, the share of marital live births in 2019 was lower in urban than in rural areas and reached 68.1% versus 73.6% for Pomorskie and 71.4% versus 79.3% nationally. A similar relation was observed in the majority of voivodships, with the exception of Warmińsko-Mazurskie and Zachodniopomorskie where a larger share of marital births was recorded in cities than in rural areas.

Mapa 11. Urodzenia żywe małżeńskie w 2019 r.

Map 11. Marital live births in 2019

W 2019 r. wśród powiatów województwa pomorskiego udział urodzeń żywych małżeńskich w ogólnej liczbie urodzeń żywych danego powiatu był zróżnicowany. Najwięcej urodzeń małżeńskich odnotowano w powiecie kartuskim (82,8%) i kościerskim (78,0%), podczas gdy najmniej w powiecie malborskim (56,7%) i w Słupsku (57,5%). Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania tylko w powiecie sztumskim udział analizowanego wskaźnika był wyższy w miastach niż na wsi.

In 2019, the share of marital live births in the total number of live births in powiats of Pomorskie Voivodship was varied. The highest rates of marital births were recorded in Kartuski (82.8%) and Kościerski (78.0%) Powiats, while the smallest in Malborski Powiat (56.7%) and in Słupsk (57.5%). Taking into account the place of residence, the share was larger in urban than in rural areas only in Sztumski Powiat.

2.5. Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności**2.5. Female fertility rate and reproduction rates****Płodność kobiet**

Mierzy się współczynnikiem obliczonym jako stosunek liczby urodzeń żywych w danym okresie do liczby kobiet będących w wieku rozrodczym (15-49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki płodności cząstkowe, obliczone jako stosunek liczby urodzeń żywych w danym okresie od kobiet w danym wieku do ogólnej liczby kobiet w tym samym wieku. Urodzenia z kobiet w wieku poniżej 15 lat włącza się do wieku 15 lat, a urodzenia z kobiet w wieku 50 lat i więcej do wieku 49 lat.

Female fertility rate

Is calculated as the ratio of the number of live births in a given period to the number of women of reproductive age (15-49). Besides total rates, age-specific fertility rates are published, calculated as the ratios of the number of live births in a given period from women of a given age to the total number of women who are the same age. Births from women under 15 are included in the age of 15, and births from women aged 50 and more are counted to the age of 49.

Tablica 15. Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności w 2019 r.

Table 15. Female fertility and reproduction rates of population in 2019

Wyszczególnienie	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	Specification
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku:				Fertility – live births per 1,000 females aged:
15-49 lat ^a	46,88	44,53	50,75	15-49 ^a
15-19 ^a	12,36	11,17	13,86	15-19 ^a
20-24	62,80	53,25	74,86	20-24
25-29	108,59	106,25	112,01	25-29
30-34	88,36	87,07	90,70	30-34
35-39	39,53	38,86	40,84	35-39
40-44	8,60	8,16	9,45	40-44
45-49 lat	0,43	0,47	0,36	45-49
Współczynniki:				Rates:
Dzietności ogólnej	1,598	1,518	1,706	Total fertility
Reprodukcji brutto	0,774	0,735	0,828	Gross reproduction
Dynamiki demograficznej	1,160	0,994	1,529	Demographic dynamics

a Łącznie z urodzeniami z matek w wieku poniżej 15 lat.

a Including births from mothers aged below 15.

Liczba urodzeń uzależniona jest m.in. od liczby potencjalnych matek, tj. kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat) oraz ich płodności. Pomimo, że w ostatnich latach w województwie pomorskim ich udział w ogólnej liczbie kobiet zmniejszył się (z 52,1% w 2002 r. do 46,2% w 2019 r.) to ogólny współczynnik płodności stopniowo przyjmował coraz wyższe wartości – w 2002 r. na 1000 kobiet w wieku rozrodczym przypadało 38,38 urodzeń żywych, a w 2017 r. – 49,30. W 2019 r. wartość współczynnika płodności zmniejszyła się prawie we wszystkich województwach (oprócz opolskiego), a analizowany wskaźnik przyjmował wartości od 36,53 w województwie świętokrzyskim do 46,88 w województwie pomorskim, przy wartości 41,81 w kraju.

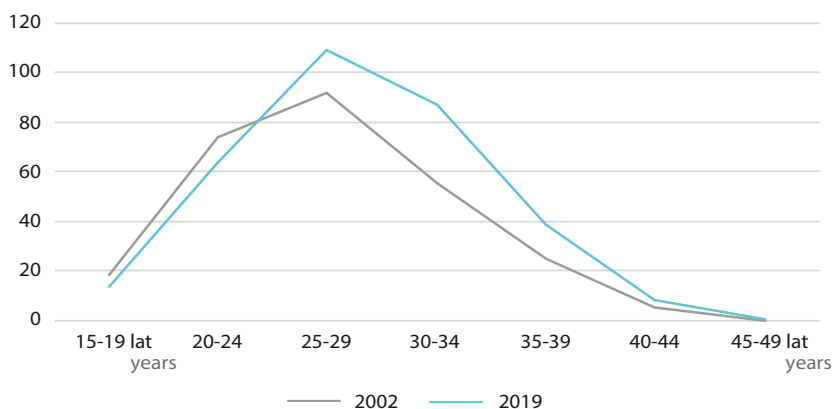
Biorąc pod uwagę wiek kobiet najwyższy współczynnik płodności w województwie pomorskim odnotowano wśród kobiet w wieku 25-29 lat (91,98 urodzeń w 2002 r. i 108,59 w 2019 r.). W analizowanym okresie przesunięciu uległa druga pod względem wysokości wartość współczynnika płodności – z grupy wieku 20-24 lata (73,97 w 2002 r.) do grupy 30-34 lata (88,36 w 2019 r.). Natomiast współczynnik płodności kobiet w wieku 15-19 lat zmniejszył się z 18,48 urodzeń w 2002 r. do 12,36 w 2019 r.

The number of births depends, inter alia, on the number of potential mothers, i.e. women of childbearing age (15-49 years) and their fertility. Although their percentage in the total number of women decreased in Pomorskie Voivodship in recent years (from 52.1% in 2002 to 46.2% in 2019), the overall fertility rate is gradually taking on higher values – in 2002, there were 38.38 live births per 1,000 women of reproductive age, while in 2017 – 49.30. In 2019, the fertility rate decreased almost in all voivodships (except Opolskie) and the analysed rate varied across voivodships between 36.53 in Świętokrzyskie and 46.88 in Pomorskie Voivodship, through 41.81 nationally.

Considering women's age, the highest fertility rate in Pomorskie Voivodship was recorded among women aged 25-29 (91.98 births in 2002 and 108.59 in 2019). During the analysed period, the second highest fertility rate shifted – from the age group of 20-24 years (73.97 in 2002) to the group of 30-34 years (88.36 in 2019). However, the fertility rate of women aged 15-19 decreased from 18.48 births in 2002 to 12.36 in 2019.

Wykres 34. Płodność kobiet

Chart 34. Female fertility rate

W 2019 r. w dziewięciu województwach wyższą płodność odnotowano wśród kobiet zamieszkałych na wsi. Największa różnica wystąpiła w województwie pomorskim, gdzie na wsi na 1000 kobiet w wieku rozrodczym przypadało 50,75 urodzeń (najwyższa wartość w kraju), a w miastach 44,53 (trzecia lokata po województwie mazowieckim i małopolskim).

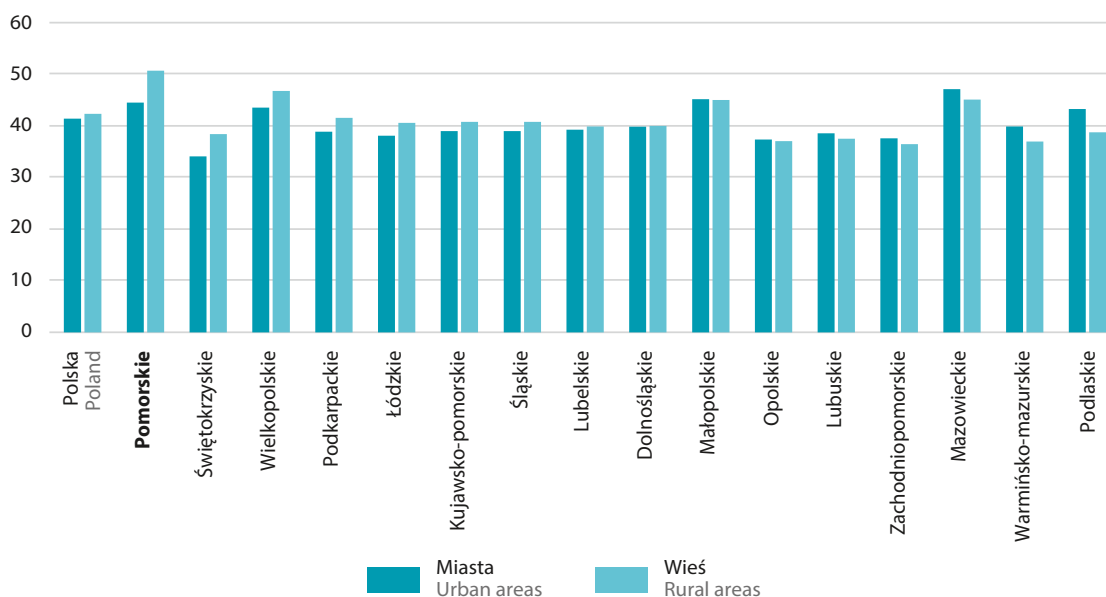
W porównaniu z latami wcześniejszymi nastąpiło zmniejszenie dysproporcji między wsią a miastem w poziomie współczynnika płodności kobiet. W 2002 r. w województwie pomorskim różnica wyniosła 15,24 urodzenia na korzyść wsi, podczas gdy w 2019 r. – 6,22 urodzeń.

In 2019, higher fertility in nine voivodships was recorded among women living in rural areas. The biggest difference occurred in Pomorskie Voivodship with 50.75 births per 1,000 women of reproductive age in rural areas (the highest value countrywide), and 44.53 in cities (third after Mazowieckie and Małopolskie Voivodships).

In comparison with previous years, the gap between rural and urban areas in female fertility rate diminished. In 2002, the discrepancy in Pomorskie Voivodship was 15.24 births in favour of rural areas, while in 2019 – 6.22 births.

Wykres 35. Płodność kobiet według miejsca zamieszkania i województw w 2019 r.

Chart 35. Female fertility rate by place of residence and voivodships in 2019

Uwaga. Dane posortowane według malejącej przewagi współczynnika płodności dla wsi.

Note. Data sorted by narrowing advantage of the female fertility rate for rural areas.

W 2019 r. najwyższymi wartościami współczynnika płodności w województwie pomorskim charakteryzował się powiat kartuski (66,91 urodzeń na 1000 kobiet w wieku rozrodczym) i kościerski (54,39 urodzenia). Jednocześnie wartość współczynnika w powiecie kartuskim była najwyższa wśród wszystkich powiatów w kraju, a powiat kościerski uplasował się na czwartej pozycji. Natomiast w Sopocie i powiecie słupskim odnotowano najniższe w województwie wartości analizowanego wskaźnika (odpowiednio 32,83 i 37,96 urodzeń).

W 2019 r. w większości powiatów województwa pomorskiego najwyższą wartość współczynnika płodności kobiet była notowana wśród kobiet w wieku 25-29 lat, a zwłaszcza w powiecie kartuskim i wejherowskim, gdzie na 1000 kobiet w tej grupie wiekowej przypadało odpowiednio 154,14 i 130,86 urodzeń. Najniższą wartość wskaźnika w analizowanej grupie wiekowej kobiet odnotowano w Sopocie (69,82 urodzeń) oraz w powiecie sztumskim (74,33 urodzenia). Duża rozpiętość współczynnika płodności notowana była w grupie kobiet w wieku 15-19 lat. Jego wartość wahała się od 7,03 urodzeń w Gdyni do 22,01 urodzeń w powiecie malborskim.

In 2019, Kartuski Powiat (66.91 births per 1,000 women of childbearing age) and Kościerski (54.39 births) recorded the highest fertility rate in Pomorskie Voivodship. The fertility rate in Kartuski Powiat was the highest countrywide and Kościerski Powiat was the fourth. However, Sopot and Słupski Powiat recorded the lowest values of the analysed rate in the Voivodship (respectively 32.83 and 37.96 births).

In 2019, the highest female fertility rate was recorded among women aged 25-29 in most powiats of Pomorskie Voivodship, principally in Kartuski and Wejherowski Powiats which concentrated, respectively, 154.14 and 130.86 births per 1,000 women in this age group. The lowest value of the indicator in the analysed age group of women was recorded in Sopot (69.82 births) and in Sztumski Powiat (74.33 births). A large spread of the fertility rate was recorded in the group of women aged 15-19, ranging from 7.03 births in Gdynia to 22.01 births in Malborski Powiat.

Współczynnik dzietności

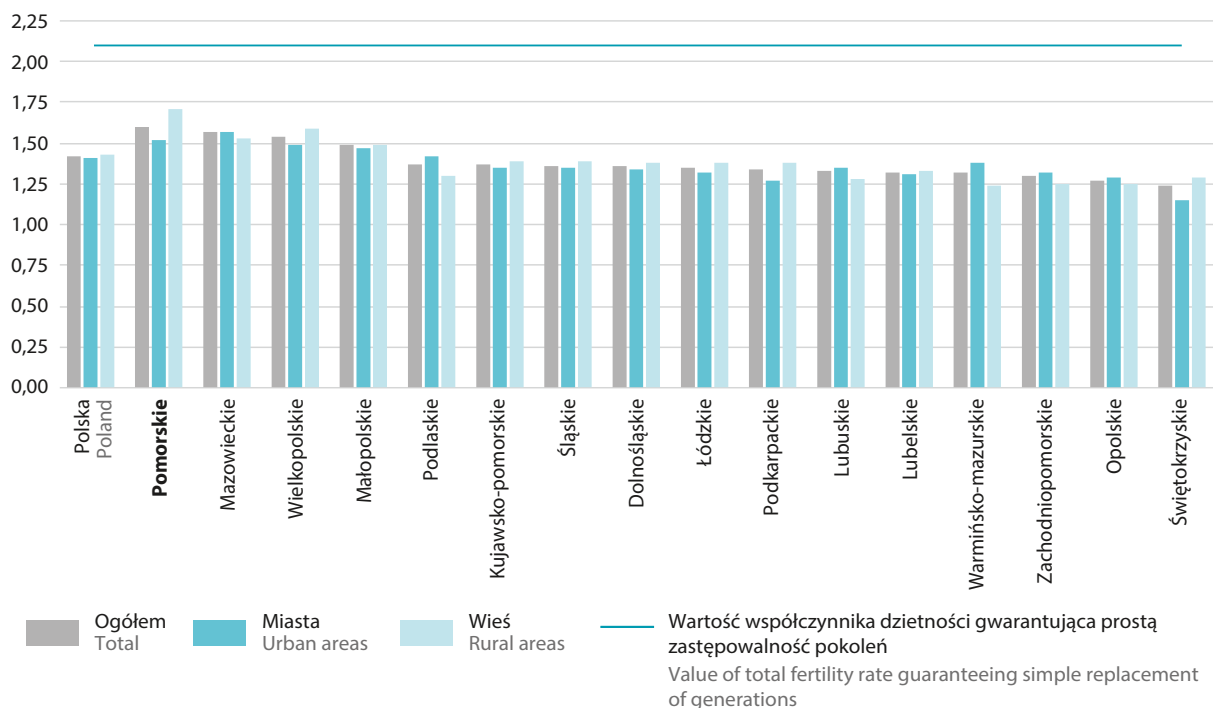
Oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15-49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie.

Total fertility rate

The number of children that would be born on average by a woman during her whole reproductive period (15-49 years), assuming that in particular phases of this period she would give birth to children with the intensity observed in a given year, i.e. the age-specific fertility rates are treated as constant.

W województwie pomorskim, w porównaniu z pozostałymi województwami, współczynnik urodzeń na 1000 ludności utrzymuje się na wysokim poziomie. Mimo to liczba urodzeń nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń. W ostatnich latach wartość współczynnika dzietności kształtuje się poniżej 2, podczas gdy wielkość optymalna – określana jako korzystna dla stabilnego rozwoju demograficznego – to 2,10-2,15, tj. gdy w danym roku na 100 kobiet w wieku 15-49 lat przypada średnio 210-215 urodzonych dzieci. W 2002 r. współczynnik dzietności wyniósł 1,34, co oznacza, że na 100 kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat) przypadały 134 urodzenia. W 2019 r. wartość ta wzrosła do 1,60 i mimo, że była najwyższa w całym kraju, to nadal była poniżej wartości optymalnej. Najniższą wartość współczynnika dzietności została odnotowana w województwie świętokrzyskim (1,24), podczas gdy przeciętnie w Polsce analizowany wskaźnik kształtował się na poziomie 1,42.

In Pomorskie Voivodship, compared to other voivodships, the birth rate per 1,000 population remains high. Nevertheless, the number of births does not guarantee a simple replacement of generations. In recent years, the total fertility rate was below 2, while the optimal level – described as beneficial for stable demographic development – is 2.10-2.15, i.e. when 210-215 children are born to 100 women aged 15-49 during a year. In 2002, the total fertility rate was 1.34, which means that there were 134 births per 100 women of reproductive age (15-49 years). In 2019, this value increased to 1.60 and, although the highest countrywide, it was still below the optimal value. The lowest total fertility rate was recorded in Świętokrzyskie Voivodship (1.24), while the average national rate stood at 1.42.

Wykres 36. Współczynnik dzietności według województw w 2019 r.**Chart 36. Total fertility rate by voivodships in 2019**

Uwaga. Dane posortowane malejąco według ogólnego współczynnika dzietności.

Note. Data sorted in descending order of total fertility rate.

W 2019 r. w większości województw (za wyjątkiem lubuskiego, mazowieckiego, opolskiego, podlaskiego, warmińsko-mazurskiego i zachodniopomorskiego) wartość współczynnika dzietności na wsi nieznacznie przewyższała wartości notowane w miastach. Największa różnica notowana była w województwie pomorskim, gdzie wartość współczynnika dzietności na wsi osiągnęła poziom 1,71 (najwyższa wartość w kraju) wobec 1,52 w miastach (druga lokata po województwie mazowieckim).

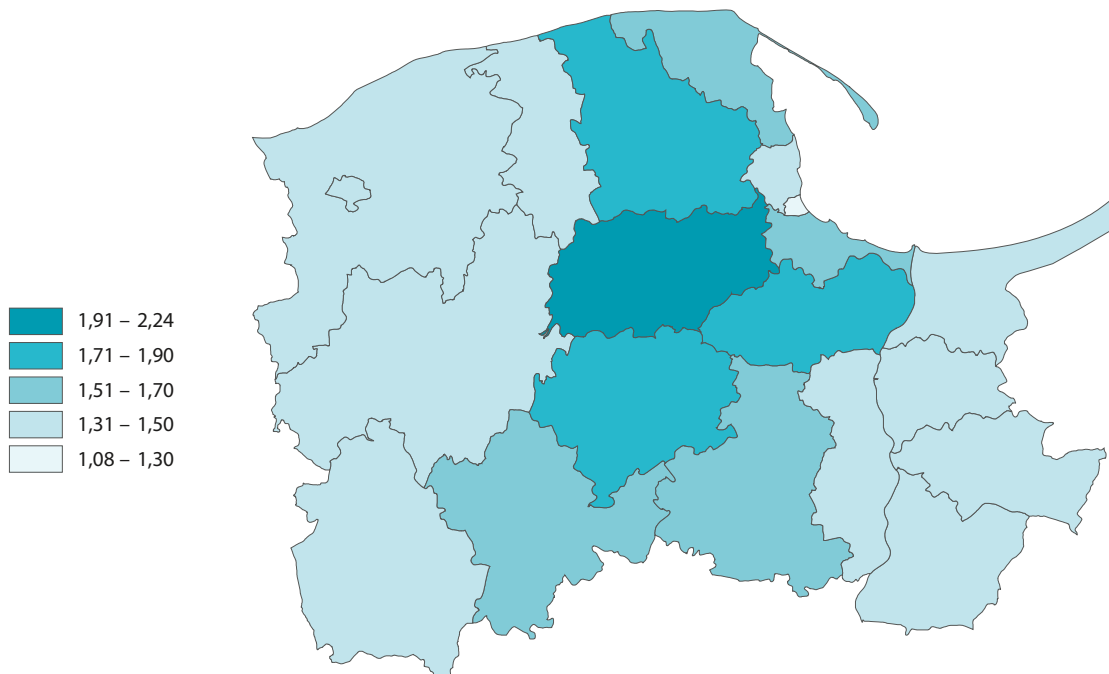
W 2019 r. w skali województwa pomorskiego, jak i kraju, jedynie w powiecie kartuskim współczynnik dzietności osiągnął wartość 2,24 gwarantującą prostą zastępowalność pokoleń, tj. na 100 kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat) przypadały 224 urodzenia. Wartość ta była nieznacznie wyższa na obszarach wiejskich tego powiatu (2,29), podczas gdy w miastach nie osiągnęła optymalnego poziomu i wyniosła 1,91. Najniższą wartością współczynnika dzietności charakteryzował się Sopot (108 urodzeń na 100 kobiet w wieku rozrodczym). Była to również jedna z najniższych wartości w kraju. Pod względem najniższego współczynnika dzietności zaraz za Sopotem znalazł się powiat słupski, gdzie odnotowano 131 urodzeń na 100 kobiet w wieku rozrodczym.

In 2019, most voivodships (except Lubuskie, Mazowieckie, Opolskie, Podlaskie, Warmińsko-Mazurskie and Zachodniopomorskie) recorded marginally higher total fertility rate in rural areas than in cities. The biggest discrepancy occurred in Pomorskie Voivodship where the total fertility rate in rural areas reached 1.71 (the highest value in the country) compared to 1.52 in cities (second place after Mazowieckie Voivodship).

In 2019, across Pomorskie Voivodship and the whole country, only in Kartuski Powiat the total fertility rate accounted for 2.24 which guarantees a simple replacement of generations. This means that there were 224 births per 100 women of reproductive age (15-49 years). This value was slightly higher in rural areas of this Powiat (2.29), while in cities it did not reach the optimal level and stood at 1.91. The lowest value of the total fertility rate was recorded in Sopot (108 births per 100 women of reproductive age) and it was one of the lowest values in Poland. In terms of the lowest total fertility rate in Pomorskie Voivodship, Słupski Powiat was second after Sopot with 131 births per 100 women of reproductive age.

Mapa 12. Współczynnik dzietności w 2019 r.

Mapa 12. Total fertility rate in 2019

Współczynnik reprodukcji brutto

Przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę, przy założeniu, że kobieta będąc w wieku rozrodczym (15-49 lat) rodzić będzie z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodząc w roku, dla którego oblicza się współczynnik (niezmienne współczynniki płodności).

Gross reproduction rate

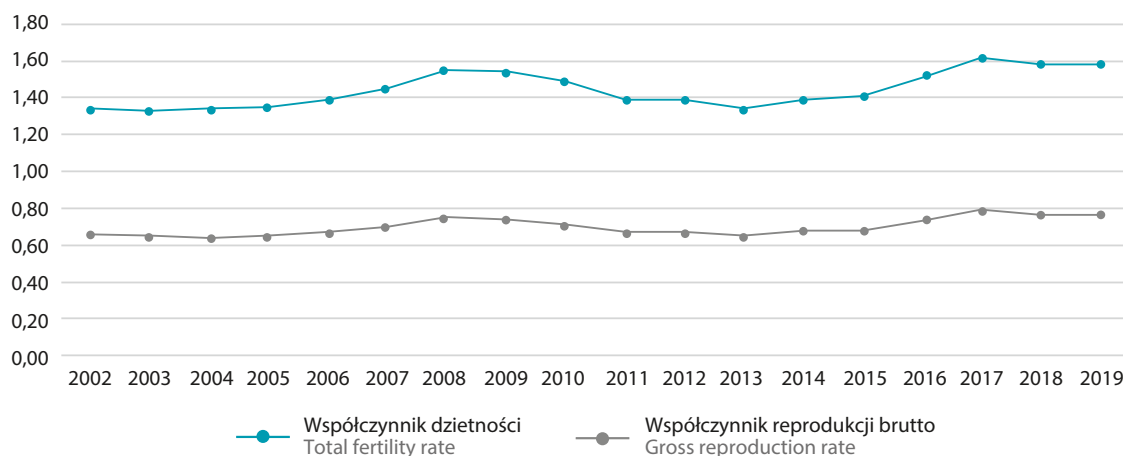
Represents the number of daughters born on average by a woman assuming that a woman of reproductive age (15-49) would give birth with the intensity characteristic for all women giving birth in the year for which the rate is calculated (constant fertility rates).

Modyfikacją współczynnika dzietności, przy wyodrębnieniu z ogólnej liczby urodzeń żywych urodzeń dzieci płci żeńskiej, jest współczynnik reprodukcji brutto wyrażający stopień zastępowalności pokoleń matek przez córki z założeniem, że wszystkie córki osiągną (dożyją) wieku swoich matek w momencie ich urodzenia.

Gross reproduction rate, expressing the replacement of generations of mothers by daughters on assumption that all daughters will live at least up to the age their mothers had reached at childbirth, is a modification of the total fertility rate, separating female infants from the total number of live births.

Wykres 37. Współczynniki dzietności i reprodukcji brutto

Chart 37. Total fertility rate and gross reproduction rate

W 2019 r. w województwie pomorskim wartość współczynnika reprodukcji brutto wyniosła 0,77 (0,66 w 2002 r.), co przy założeniu stałego wzorca płodności z danego roku oznacza, że na 100 kobiet w wieku rozrodczym przypadało 77 żywo urodzonych córek (66 w 2002 r.). Była to najwyższa wartość w kraju, gdzie wskaźnik osiągnął poziom 0,69. Najniższą wartość współczynnika reprodukcji brutto odnotowano w województwie świętokrzyskim (0,61).

Podobnie jak w przypadku współczynnika dzietności w większości województw wyższe wartości współczynnika reprodukcji brutto odnotowano na wsi niż w miastach, przy czym w województwie pomorskim na wsi była to najwyższa wartość w kraju (0,83), a w miastach druga po województwie mazowieckim (0,73). Przy takich samych warunkach płodności generacja matek w województwie pomorskim zostałaby zastąpiona przez mniejszą populację córek, która na wsi stanowiłaby 82,8% wyjściowej populacji matek, a w miastach 73,5%. Najniższą wartość współczynnika reprodukcji brutto na wsi została odnotowana w województwie warmińsko-mazurskim (0,60), a w miastach w województwie świętokrzyskim (0,57).

W przekroju powiatów województwa pomorskiego w 2019 r. wartość współczynnika reprodukcji brutto wahała się od 1,07 w powiecie kartuskim do 0,55 w Sopocie.

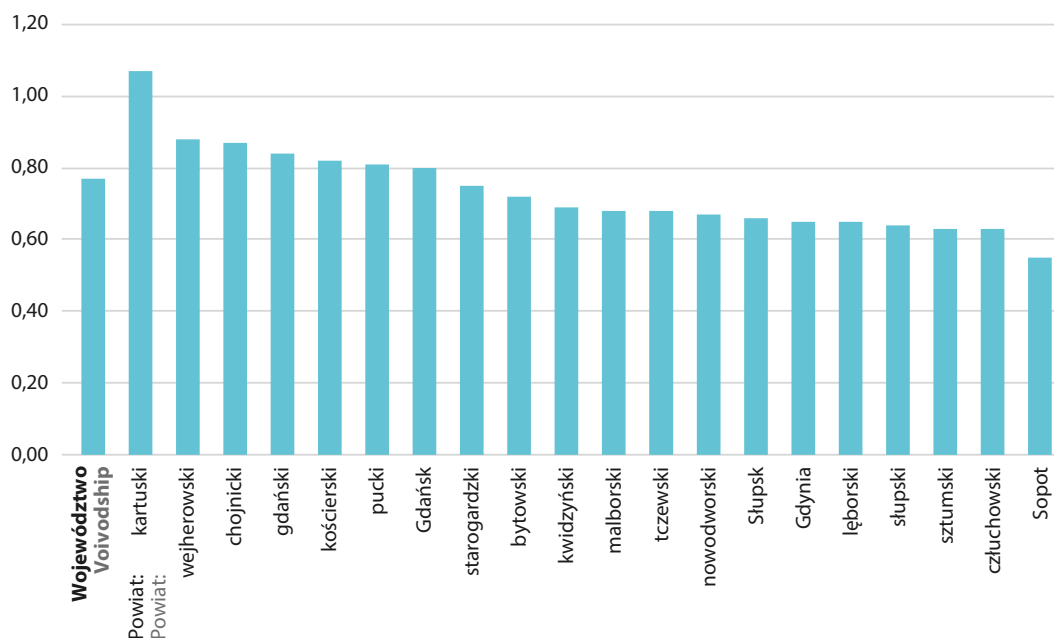
In 2019, the gross reproduction rate in Pomorskie Voivodship was 0.77 (0.66 in 2002), which, assuming a constant fertility pattern in a given year, means that there were 77 live born daughters (66 in 2002) per every 100 women of reproductive age. It was the highest value in Poland where the indicator reached 0.69. The lowest gross reproduction rate was recorded in Świętokrzyskie Voivodship (0.61).

Like in the case of total fertility rate, higher gross reproduction rates were achieved in rural than in urban areas in most voivodships. In Pomorskie Voivodship it was the highest value countrywide in rural areas (0.83), and second in urban areas (0.73) after Mazowieckie Voivodship. Assuming that fertility conditions were the same, the generation of mothers in Pomorskie Voivodship would be replaced by a smaller population of daughters, which in rural areas would constitute 82.8% of the original mother population, and in cities – 73.5%. The lowest gross reproduction rate in rural areas was recorded in Warmińsko-Mazurskie Voivodship (0.60), while in urban areas – in Świętokrzyskie Voivodship (0.57).

Across powiats of Pomorskie Voivodship in 2019, the gross reproduction rate ranged from a high of 1.07 in Kartuski Powiat to a low of 0.55 in Sopot.

Wykres 38. Współczynnik reprodukcji brutto według powiatów w 2019 r.

Chart 38. Gross reproduction rate by powiats in 2019

Współczynnik dynamiki demograficznej

Jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie (liczba urodzeń przypadająca na jeden zgon).

Demographic dynamics rate

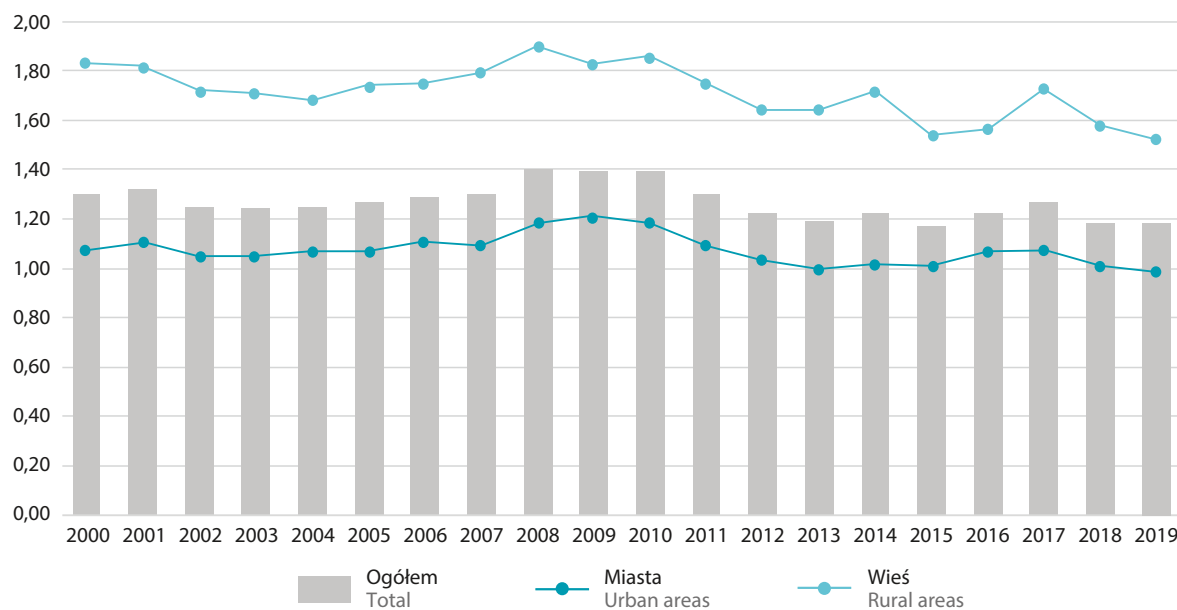
Is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period (the number of births per one death).

Niezmienne od kilkunastu lat w województwie pomorskim współczynnik dynamiki demograficznej kształtował się na poziomie powyżej 1,00, co oznacza, że liczba urodzeń żywych przekraczała liczbę zgonów. Od 2001 r. wskaźnik ten jest najwyższy w kraju, wynosząc w 2019 r. 1,16 (1,18 w 2018 r.), a w przeliczeniu na 100 zgonów było to 116 urodzeń żywych (118 w 2018 r.). W kraju przeciętnie wartość współczynnika wyniosła 0,92 (0,94 w 2018 r.), podczas gdy najniższa została odnotowana w województwie łódzkim i świętokrzyskim (po 0,71).

In Pomeranian Voivodeship, the demographic dynamics rate stood at above 1.00 invariably for over ten years, which means that the number of live births exceeded the number of deaths. Since 2001, its value has been the highest in Poland, accounting for 1.16 in 2019 (1.18 in 2018) – 116 live births per 100 deaths (118 in 2018). The rate was 0.92 nationally (0.94 in 2018), while the lowest was recorded in Łódzkie and Świętokrzyskie Voivodeships (0.71 in each).

Wykres 39. Współczynnik dynamiki demograficznej

Chart 39. Demographic dynamics rate

W 2019 r. w większości województw (oprócz lubelskiego, podlaskiego, mazowieckiego i warmińsko-mazurskiego) współczynnik dynamiki demograficznej był wyższy na wsi niż w miastach. Największą dysproporcję między nimi odnotowano w województwie pomorskim, gdzie na wsi na 100 zgonów przypadały 153 urodzenia (najwięcej w kraju), a w miastach 99 (czwarta lokata w kraju). W Polsce analogiczne relacje wyniosły odpowiednio 99 urodzeń na wsi i 87 w miastach.

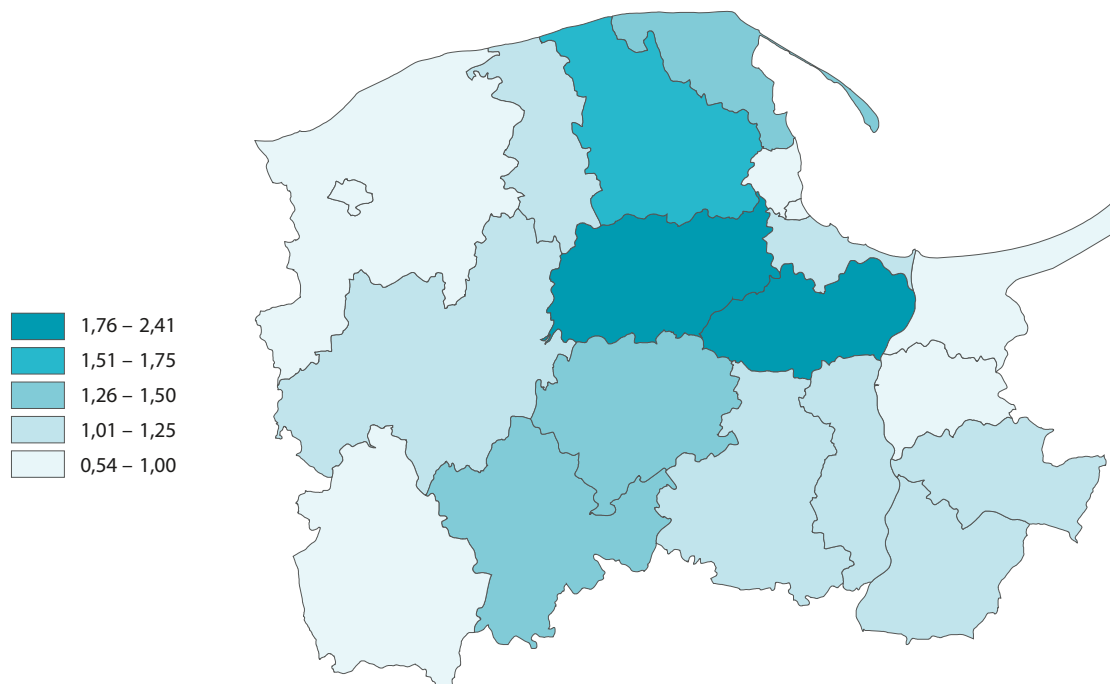
W 2019 r. w 13 powiatach województwa pomorskiego poziom współczynnika dynamiki demograficznej przekraczał 1,00. Szczególnie wyróżniał się powiat kartuski, gdzie niezmiennie od kilkunastu lat notowano najwięcej urodzeń żywych w stosunku do liczby zgonów. W 2019 r. wartość wskaźnika dla tego powiatu wyniosła 2,41, tj. na 100 zgonów przypadało 241 urodzeń żywych. Była to jednocześnie najwyższa wartość wśród wszystkich powiatów w kraju. Na kolejnym miejscu (również i w kraju) był powiat gdański, gdzie odnotowano 190 urodzeń żywych na 100 zgonów. Powiatami, gdzie w 2019 r. współczynnik dynamiki demograficznej nie osiągnął wartości 1,00, były: człuchowski, nowodworski, słupski i malborski oraz miasta na prawach powiatu: Gdynia, Słupsk i Sopot. Wśród nich najniższą wartością współczynnika dynamiki demograficznej charakteryzował się Sopot, gdzie w przeliczeniu na 100 zgonów przypadały 54 urodzenia żywe.

In 2019, the demographic dynamics rate was higher in rural than in urban areas in most voivodships (except Lubelskie, Podlaskie, Mazowieckie and Warmińsko-Mazurskie). The greatest disparity occurred in Pomorskie Voivodship with 153 births per 100 deaths in rural areas (the most in Poland), and 99 in cities (fourth place countrywide). At central level, the corresponding results amounted to 99 births in rural areas and 87 in cities.

In 2019, the demographic dynamics rate exceeded 1.00 in 13 powiats of Pomorskie Voivodship. Kartuski Powiat was particularly distinguished, as it has achieved the highest number of live births in relation to deaths for over ten years. In 2019, the rate reached 2.41, i.e. 241 live births per 100 deaths, which was the highest value among all powiats in Poland. The second highest value in the Voivodship and countrywide was recorded in Gdański Powiat (190 live births to 100 deaths). The demographic dynamics rate was below 1.00 in Człuchowski, Nowodworski, Słupski and Malborski Powiats and the cities with powiat status: Gdynia, Słupsk and Sopot. Sopot, with 54 live births to 100 deaths, represented the lowest demographic dynamics rate.

Mapa 13. Współczynnik dynamiki demograficznej w 2019 r.

Map 13. Demographic dynamics rate in 2019

2.6. Zgony

2.6. Deaths

Zgon

Trwałe, czyli nieodwracalne ustanie czynności narządów niezbędnych do życia (niezależnie od okresu po urodzeniu żywym), w konsekwencji czego następuje ustanie czynności życiowych całego ustroju.

Death

Permanent, that is irreversible arrest of functions of organs necessary to sustain life (regardless of the period following life birth), as a result of which all the life functions of the whole organism stop.

W województwie pomorskim od 2002 r. niemal co roku (z wyjątkiem 2010 r. i 2013 r.) liczba zgonów wzrasta. W 2019 r. zmarło 22,5 tys. osób, o 0,2% więcej niż w poprzednim roku. Natomiast w kraju liczba zgonów w porównaniu z 2018 r. zmniejszyła się o 1,1%. W przekroju województw w większości z nich odnotowano spadek liczby zgonów, w tym największy w województwie podlaskim – o 3,6%. Przyrost liczby zgonów odnotowano w województwach podkarpackim, małopolskim, lubuskim i pomorskim, przy czym największy w województwie podkarpackim – o 2,0%.

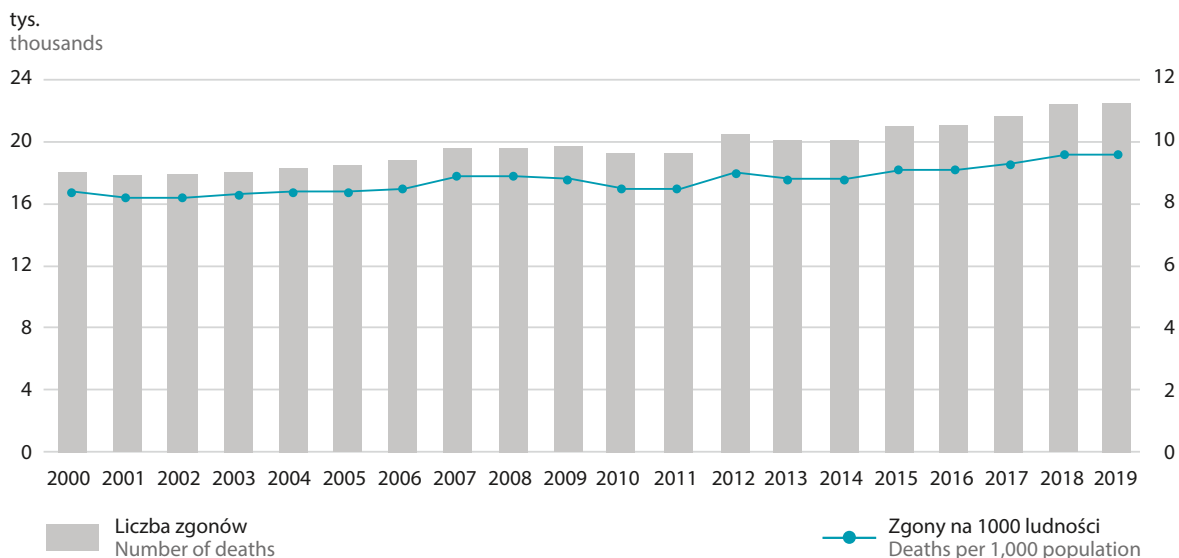
Since 2002, the number of deaths has increased year by year in Pomorskie Voivodship (except for 2010 and 2013). 22.5 thousand people died in 2019, by 0.2% more than in the previous year. Conversely, the number of deaths declined by 1.1% countrywide. In the regional cross-section, a decrease was recorded almost in all voivodships, the largest in Podlaskie – 3.6%. The number of deaths increased in Podkarpackie, Małopolskie, Lubuskie and Pomorskie Voivodships, the largest in Podkarpackie – by 2.0%.

Liczba zgonów w województwie pomorskim w przeliczeniu na 1000 ludności pozostała na poziomie z 2018 r. i wyniosła 9,6. Pod względem najniższej wartości tego wskaźnika była to druga lokata po województwie podkarpackim (9,4). W kraju wskaźnik zgonów był wyższy i wyniósł 10,7 w 2019 r. (10,8 w 2018 r.). Natomiast najwyższą wartość odnotowano w województwie łódzkim (12,4).

The number of deaths in Pomorskie Voivodship per 1,000 people accounted for 9.6, like in 2018. It was the second lowest value in the country after Podkarpackie Voivodship (9.4). The crude death rate was higher on a national scale and made up 10.7 in 2019 (10.8 in 2018). The highest rate was recorded in Łódzkie Voivodship (12.4).

Wykres 40. Zgony

Chart 40. Deaths

Dane o **zgonach** w podziale terytorialnym opracowano według miejsca zamieszkania osoby zmarłej.

Data regarding **deaths** in the territorial breakdown were compiled according to the place of residence of the deceased person.

W województwie pomorskim niezmiennie od wielu lat umieralność osób zamieszkałych w miastach była zdecydowanie wyższa niż ludności wsi. Różnica wartości współczynnika zgonów sięgała od 1,2 w 2000 r. do 2,2 w 2019 r. na korzyść mieszkańców wsi. W kraju do 2012 r. sytuacja była odmienna – niższe wartości współczynnika zgonów były notowane w miastach, natomiast od 2013 r. notuje się niższe natężenie zgonów wśród mieszkańców wsi.

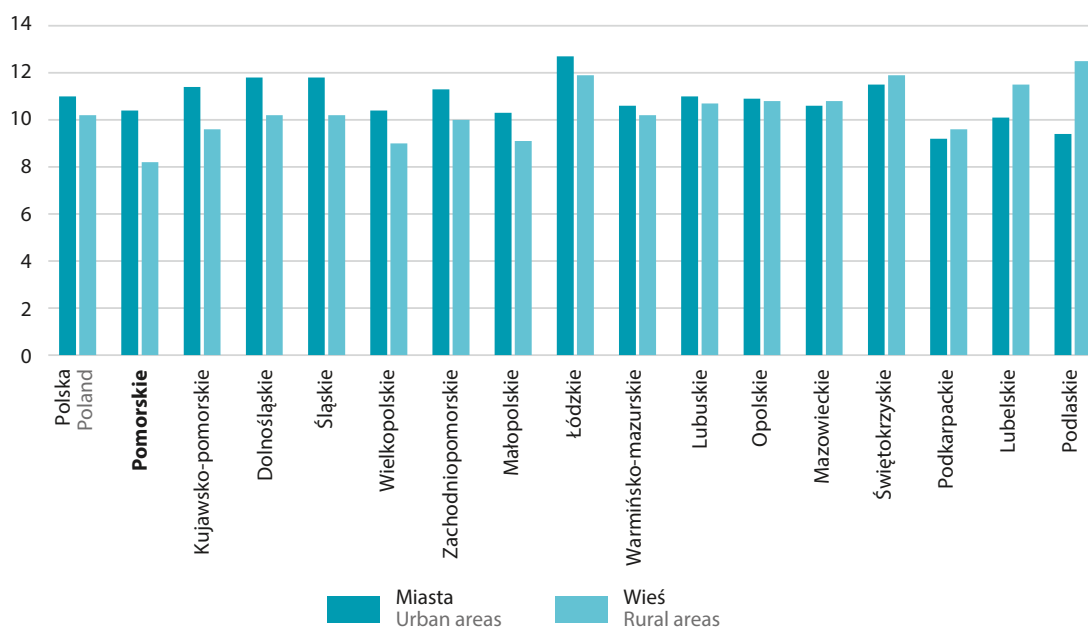
In Pomorskie Voivodship, the mortality of urban population has been markedly higher than of rural population for many years. The death rate gap ranged from 1.2 in 2000 to 2.2 in 2019 in favour of rural residents. Countrywide, the situation had been reversed until 2012 – lower values of death rate were recorded in cities, while a lower intensity of deaths in rural areas has been recorded since 2013.

W 2019 r. w miastach województwa pomorskiego zmarło 15,5 tys. osób, o 0,9% mniej niż rok wcześniej. Było to 69,0% ogólnej liczby zgonów w województwie. W kraju analogiczny udział był niższy i wyniósł 61,8%, natomiast roczny ubytek liczby zgonów podobny (0,8%). W województwie w miastach na 1000 ludności przypadało 10,4 zgonów (10,5 w 2018 r.). W kraju wartość ta była wyższa i wyniosła 11,0 (11,1 w 2018 r.). Wśród województw obserwuje się duże zróżnicowanie natężenia zgonów w miastach – od 9,2 w województwie podkarpackim do 12,7 w województwie łódzkim.

In 2019, 15.5 thousand people died in cities of Pomorskie Voivodship, by 0.9% fewer than in the prior year. This represented 69.0% of the total number of deaths in the Voivodship. Countrywide, the corresponding rate was lower – 61.8%, while the annual decrease in the number of deaths was similar (0.8%). In cities of the Voivodship, there were 10.4 deaths per 1,000 people (10.5 in 2018). The figure was higher nationally – 11.0 (11.1 in 2018). There is a large variation in intensity of deaths across cities – from 9.2 in Podkarpackie to 12.7 in Łódzkie Voivodship.

Wykres 41. Zgony na 1000 ludności według miejsca zamieszkania i województw w 2019 r.

Chart 41. Deaths per 1,000 population by place of residence and voivodships in 2019

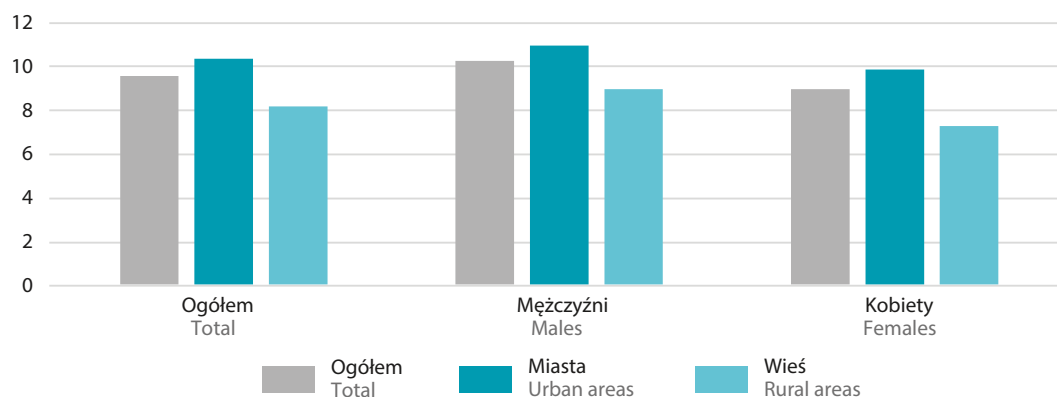

Uwaga. Dane posortowane według malejącej przewagi wskaźnika zgonów dla miast.

Note. Data sorted by narrowing advantage of the death rate for urban areas.

W 2019 r. na obszarach wiejskich województwa pomorskiego odnotowano 7,0 tys. zgonów (o 3,0% więcej niż w poprzednim roku), natomiast w kraju liczba zgonów na wsi zmniejszyła się o 1,5%. Wskaźnik zgonów dla województwa pomorskiego na wsi wyniósł 8,2 i był on najniższy w kraju, gdzie na 1000 ludności odnotowano 10,2 zgony. Najwyższą wartość analizowanego wskaźnika odnotowano w województwie podlaskim – 12,5.

In 2019, 7.0 thousand deaths were recorded in rural areas of Pomorskie Voivodship, by 3.0% more than in the previous year. The number of deaths in rural areas decreased by 1.5% countrywide. The crude death rate reached 8.2 and was the lowest in Poland where 10.2 deaths were recorded per a population of 1,000. The highest value was recorded in Podlaskie Voivodship – 12.5.

Wykres 42. Zgony na 1000 ludności według płci i miejsca zamieszkania w 2019 r.**Chart 42. Deaths per 1,000 population by sex and place of residence in 2019**

W województwie pomorskim, podobnie jak w kraju, niezmiennie od wielu lat obserwuje się zjawisko nadumieralności mężczyzn. W 2019 r. zgony mężczyzn stanowiły 52,1% ogólnej liczby zgonów w województwie pomorskim. W kraju udział ten był nieznacznie niższy i wyniósł 51,6%. Zbliżone wartości notowane były we wszystkich województwach.

In Pomorskie Voivodship, as in the whole country, the phenomenon of excess mortality of men has been consistently observed for many years. In 2019, male deaths accounted for 52.1% of the total number of deaths in Pomorskie Voivodship. Nationally, this percentage was slightly lower and averaged 51.6%. Similar values occurred in all voivodships.

Tablica 16. Zgony według wieku w 2019 r.**Table 16. Deaths by age in 2019**

Wiek zmarłych Age of deceased persons	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	Mężczyźni Males	Kobiety Females
W liczbach bezwzględnych In absolute numbers					
Ogółem Total	22 450	15 490	6 960	11 688	10 762
0-4 lata years	110	59	51	63	47
5-9	6	2	4	4	2
10-14	12	7	5	5	7
15-19	42	21	21	24	18
20-24	70	41	29	54	16
25-29	116	64	52	89	27
30-34	141	84	57	108	33
35-39	219	136	83	157	62
40-44	330	216	114	242	88
45-49	433	258	175	314	119
50-54	694	406	288	503	191
55-59	1 140	672	468	768	372
60-64	2 107	1 356	751	1 397	710
65-69	2 807	1 902	905	1 779	1 028
70-74	2 562	1 796	766	1 575	987
75-79	2 357	1 705	652	1 237	1 120
80-84	3 164	2 285	879	1 396	1 768
85 lat i więcej years and more	6 140	4 480	1 660	1 973	4 167

Tablica 16. Zgony według wieku w 2019 r. (dok.)

Table 16. Deaths by age in 2019 (cont.)

Wiek zmarłych Age of deceased persons	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	Mężczyźni Males	Kobiety Females
Na 100 tys. ludności danej płci i grupy wieku Per 100 thousand population of a given sex and age group					
Ogółem Total	960	1 042	817	1 027	897
0-4 lata years	84	76	97	94	74
5-9	5	3	7	6	3
10-14	9	9	9	7	11
15-19	36	33	41	41	32
20-24	55	58	51	83	26
25-29	73	69	80	111	34
30-34	75	71	84	115	35
35-39	111	105	121	158	63
40-44	180	182	178	263	97
45-49	282	267	308	407	156
50-54	521	494	565	755	287
55-59	804	754	887	1 106	514
60-64	1 311	1 252	1 434	1 844	836
65-69	1 946	1 840	2 213	2 719	1 304
70-74	2 681	2 512	3 182	3 797	1 824
75-79	4 043	3 870	4 578	5 351	3 184
80-84	6 557	6 295	7 353	8 206	5 659
85 lat i więcej years and more	14 371	13 746	16 379	15 794	13 782

Analizując strukturę zgonów według wieku można zauważyć szczególnie niską umieralność wśród osób w wieku 5-14 lat, zwłaszcza w porównaniu z kolejnymi grupami wieku. W 2019 r. w województwie pomorskim na 100 tys. dzieci odpowiednio w wieku 5-9 lat oraz 10-14 lat odnotowano odpowiednio 5 i 9 zgonów. Wraz z wiekiem umieralność rośnie, przy czym znacznie wyższe współczynniki zgonów obserwowano wśród mężczyzn. Dla miast i wsi istotne różnice w liczbie zgonów notowane są wśród osób powyżej 50 roku życia.

Analysing the age distribution of deaths, low mortality among people aged 5-14 is visible, especially in comparison with consecutive age groups. In 2019, as regards children aged 5-9 and 10-14 years in Pomorskie Voivodship, respectively 5 and 9 deaths per 100 thousand children were recorded in each of the groups. Mortality increases with age, yet rates are much higher for men. For urban and rural areas, significant differences in the number of deaths are recorded among people over 50 years of age.

Mediana wieku (wiek środkowy) osób zmarłych

Jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa osób zmarłych już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

Median age of deceased persons

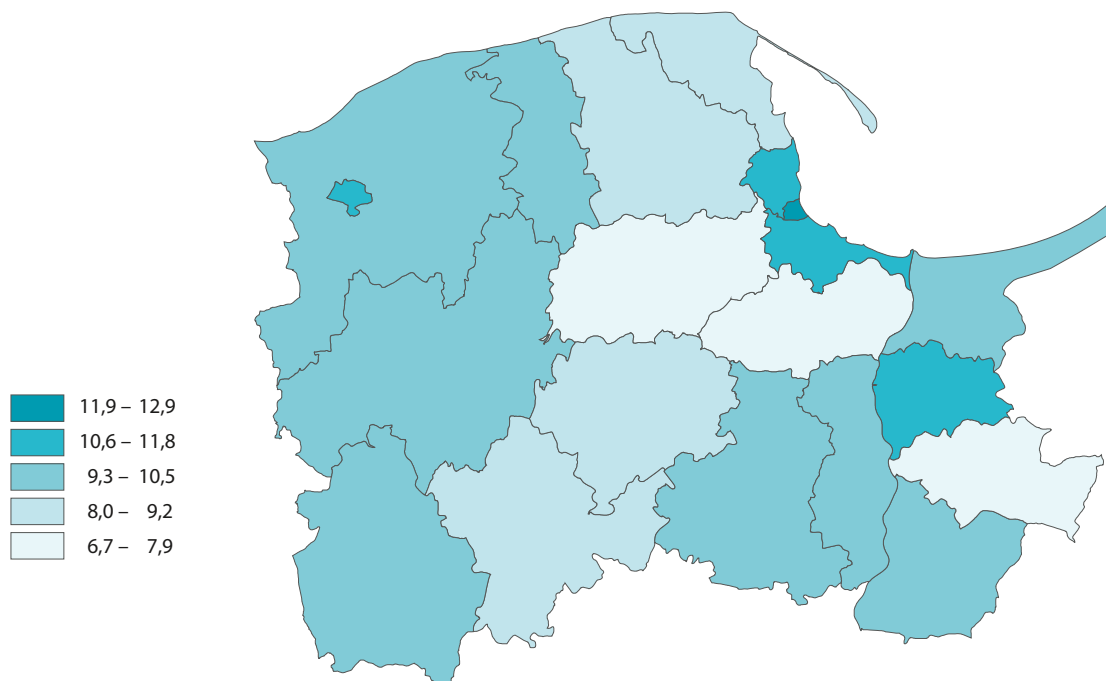
Is a parameter determining the exact age, which half the deceased have already crossed and the other half have not yet reached.

W 2019 r. w województwie pomorskim wiek średni zmarłych wyniósł 76,1 lat (w kraju 76,9 lat), przy czym dla mężczyzn – 70,9 lat, a dla kobiet – 81,8 lat. W miastach wiek średni zmarłych wyniósł 77,3 lat, a na terenach wiejskich – 72,7 lata.

In 2019, median age of the deceased amounted to 76.1 years in Pomorskie Voivodship (nationally, 76.9) – 70.9 years for men and 81.8 years for women. In cities, it reached 77.3 and in rural areas – 72.7 years.

Mapa 14. Zgony na 1000 ludności w 2019 r.

Map 14. Deaths per 1,000 population in 2019

W 2019 r. w 14 powiatach województwa pomorskiego liczba zgonów zwiększyła się w stosunku do 2018 r., a najbardziej w powiecie malborskim (o 16,3%). W pięciu powiatach liczba zgonów zmniejszyła się, w tym najbardziej w powiecie sztumskim (o 20,6%), natomiast w Słupsku pozostała na niezmiennym poziomie. W 2019 r. najwyższy współczynnik zgonów odnotowano w Sopocie (12,9) i Słupsku (11,2), a najniższy w powiecie gdańskim (6,7) i kartuskim (6,8).

In 2019, the number of deaths increased in 14 powiats of Pomorskie Voivodship in relation to 2018, the most in Malborski Powiat (by 16.3%). The number of deaths decreased in five powiats, the most in Sztumski Powiat (by 20.6%), whereas it remained stable in Słupsk. In 2019, Sopot (12.9) and Słupsk (11.2) experienced the highest death rate, while Gdański (6.7) and Kartuski (6.8) Powiats – the lowest.

Za **zgon niemowlęcia** uważa się zgon dziecka w wieku poniżej 1 roku, za **zgon noworodka** – zgon dziecka w wieku poniżej 4 tygodni (poniżej 28 dni), przez 0 dni określa się wiek żywo urodzonego noworodka, który nie przeżył 24 godzin.

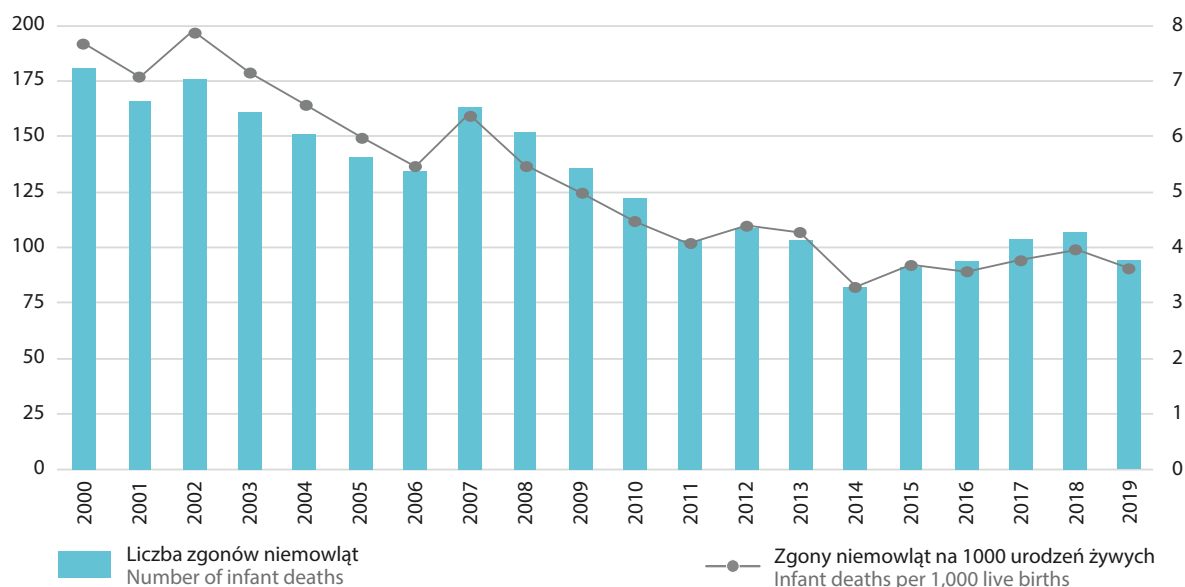
Infant death means the death of an infant under 1 year of age, **neonate death** – under 4 weeks of age (up to 28 days of life), 0 days indicate the age of a live born neonate who did not survive 24 hours.

Od wielu lat, podobnie jak w całym kraju, obserwuje się zmniejszenie umieralności niemowląt. W 2019 r. w województwie pomorskim odnotowano 94 zgony niemowląt. Współczynnik wyrażający liczbę zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych wyniósł 3,6 (w Polsce 3,8), tj. o połowę mniej niż w 2000 r. Wśród województw wartość współczynnika zgonów niemowląt wahała się od 2,8 w województwie świętokrzyskim do 4,9 w województwie kujawsko-pomorskim.

A decline in infant mortality has been observed for many years, like in the whole country. In 2019, there were 94 infant deaths in Pomorskie Voivodship. The rate expressing the number of infant deaths per 1,000 live births was 3.6 (3.8 nationally), i.e. half less than in 2000. Across voivodships, the value of infant deaths rate ranged from 2.8 in Świętokrzyskie to 4.9 in Kujawsko-Pomorskie Voivodship.

Wykres 43. Zgony niemowląt

Chart 43. Infant deaths

Pomimo, że w 2019 r. w województwie pomorskim liczba zgonów niemowląt na wsi (46) była niższa niż w miastach (48), to współczynnik zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych był wyższy na wsi niż w miastach (4,3 wobec 3,1). W Polsce sytuacja była zbliżona, a wskaźniki umieralności wyniosły odpowiednio 3,9 i 3,7.

Niezmiennie, zarówno w województwie pomorskim, jak i w kraju, liczba zgonów niemowląt płci męskiej jest wyższa niż żeńskiej. W 2019 r. w województwie pomorskim odnotowano 53 zgony niemowląt wśród chłopców i 41 wśród dziewczynek. Na 1000 urodzeń żywych były to 3,9 zgony chłopców i 3,3 dziewczynek (w kraju odpowiednio 3,9 i 3,6).

Although the number of infant deaths in rural areas (46) was lower in 2019 than in cities (48) of Pomorskie Voivodship, the infant death rate per 1,000 live births was higher in rural than urban areas – 4.3 versus 3.1. The situation was similar at the national level where mortality rates were 3.9 and 3.7 respectively.

Invariably, both in Pomorskie Voivodship and in the whole country, the number of deaths of male infants is higher than that of females. In 2019, there were 53 male infant deaths in Pomorskie Voivodship and 41 among girls. There were 3.9 deaths of boys and 3.3 of girls per 1,000 live births (nationally, 3.9 and 3.6 respectively).

Tablica 17. Zgony niemowląt według wieku w 2019 r.

Table 17. Infant deaths by age in 2019

Płeć Sex	Ogółem Grand total	W wieku At the age of				
		0-27 dni days				28-364 dni days
		razem total	0 ^a	1-6	7-27	
Ogółem Total						
Ogółem Grand total	94	73	38	18	17	21
Chłopcy Males	53	39	18	9	12	14
Dziewczynki Females	41	34	20	9	5	7
Miasta Urban areas						
Razem Total	48	38	19	12	7	10
Chłopcy Males	29	22	8	8	6	7
Dziewczynki Females	19	16	11	4	1	3
Wieś Rural areas						
Razem Total	46	35	19	6	10	11
Chłopcy Males	24	17	10	1	6	7
Dziewczynki Females	22	18	9	5	4	4

a Noworodki żywo urodzone, które nie przeżyły 24 godzin.

a Live born neonates who did not survive 24 hours.

W 2019 r. w województwie pomorskim 77,7% niemowląt zmarło przed ukończeniem pierwszego miesiąca życia (w okresie noworodkowym), w tym 59,6% wszystkich przypadków w okresie pierwszego tygodnia życia. Najwięcej zgonów niemowląt dotyczyło tych, których waga wynosiła poniżej 2500 g – 73,4% (w tym 44,7% niemowląt ważyło poniżej 1000 g) oraz tych, gdzie ciąża trwała 22-27 tygodni – 46,8%.

W 2019 r. w większości powiatów województwa pomorskiego (za wyjątkiem sztumskiego i słupska) odnotowano zgony niemowląt, a najwyższy współczynnik zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych odnotowano w powiecie nowodworskim (9,3) i kościerskim (6,4), a najniższy w powiecie puckim (2,1) oraz w Gdyni i powiecie słupskim (po 2,2).

In Pomorskie Voivodship, 77.7% of the infants died during the first month of life (in the neonatal period) in 2019, including 59.6% in the first week of life. The largest number of infant deaths concerned those whose weight was below 2,500 g – 73.4% (including 44.7% of infants weighing less than 1,000 g) and those whose gestation lasted 22-27 weeks – 46.8%.

In 2019, infant deaths occurred in most powiats of Pomorskie Voivodship (except for Sztumski Powiat and Słupski). The highest infant death rate per 1,000 live births was recorded in Nowodworski (9.3) and Kościerski (6.4) Powiats, while the lowest in Pucki Powiat (2.1) and in Gdynia and Słupski Powiat (2.2 each).

2.7. Zgony według przyczyn

2.7. Deaths by causes

Przy opracowywaniu danych o **zgonach według przyczyn** przyjmuje się wyjściową przyczynę zgonu. Za przyczynę wyjściową uważa się chorobę stanowiącą początek procesu chorobowego, który doprowadził do zgonu albo uraz czy zatrucie, w wyniku którego nastąpił zgon.

Od dnia 1 stycznia 1997 r. w zakresie orzecznictwa o przyczynach zgonów obowiązują w Polsce zasady Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych – X Rewizja.

Deaths by causes are compiled on the basis of the underlying cause of death. The underlying cause is the disease which developed at the beginning of the morbid process that led to death, or injury or poisoning that resulted in death.

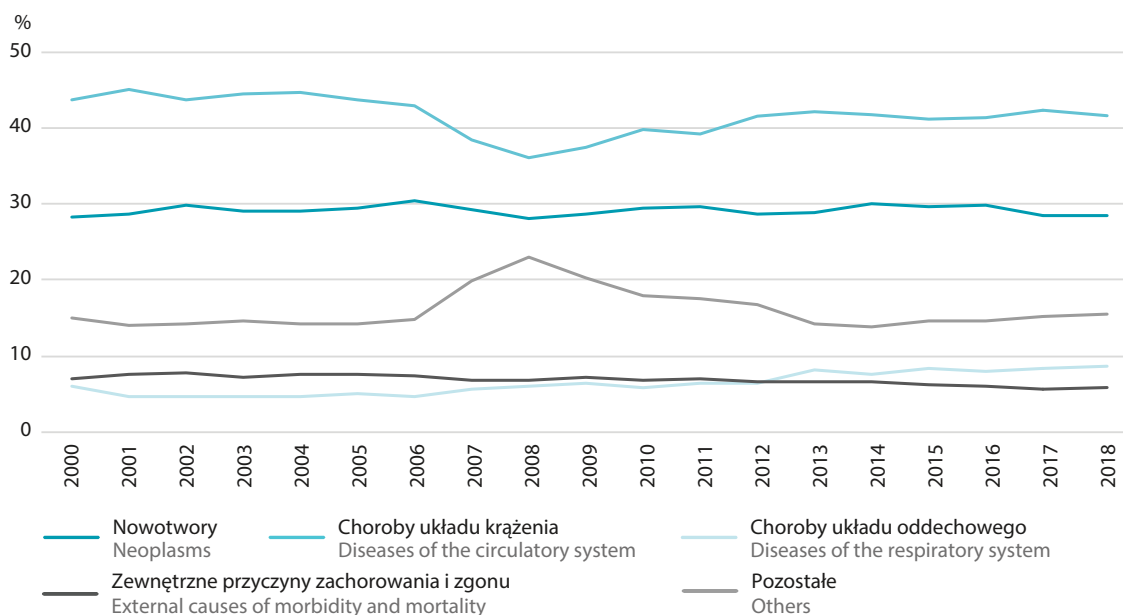
Since 1 January 1997 – in the medical practice and statistical reporting on morbidity and mortality – the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems – 10th Revision has been implemented in Poland.

Niezmiennie od wielu lat głównymi przyczynami zgonów w województwie pomorskim (tak jak i w całej Polsce) są choroby układu krążenia oraz choroby nowotworowe. W 2018 r. stanowiły one 70,5% wszystkich zgonów (66,9% w kraju). Do 2012 r. trzecią najczęstszą grupą przyczyn były zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonu (urazy, zatrucia i inne wypadki), natomiast od 2013 r. są to zgony z powodu chorób układu oddechowego. W 2018 r. 8,5% zgonów było spowodowanych przez choroby układu oddechowego (w kraju 6,7%), a 5,8% przez zewnętrzne przyczyny (4,2% w Polsce).

Invariably for many years, diseases of the circulatory system and neoplasms have been the main causes of deaths in Pomorskie Voivodship (as well as countrywide). In 2018, they accounted for 70.5% of all deaths (66.9% in the country). Until 2012, external causes of morbidity and mortality (injuries, poisoning and other accidents) had been the third most common group, while deaths due to diseases of the respiratory system have increased in number since 2013. In 2018, 8.5% of deaths were caused by diseases of the respiratory system (6.7% nationally), and 5.8% by external causes (4.2% countrywide).

Wykres 44. Zgony według wybranych przyczyn

Chart 44. Deaths by selected causes

W 2018 r. w województwie pomorskim z powodu chorób układu krążenia zmarło 9,4 tys. osób, co stanowiło 41,9% wszystkich zgonów. W kraju udział ten był nieznacznie niższy i wyniósł 40,5%. W przekroju województw natężenie umieralności spowodowane chorobami układu krążenia było zróżnicowane i kształtowało się od 361 zgonów na 100 tys. ludności w województwie wielkopolskim do 569 zgonów w województwie świętokrzyskim. W województwie pomorskim wartość ta wyniosła 403 zgony (siódma pozycja w kraju pod względem najniższej wielkości tego wskaźnika), podczas gdy w Polsce było to 437 zgonów.

W zależności od miejsca zamieszkania umieralność w wyniku chorób układu krążenia jest zróżnicowana. W 2018 r. w miastach województwa pomorskiego udział zgonów był ponad dwukrotnie wyższy niż na wsi i wyniósł 69,3% (w kraju 59,5%). Wśród kobiet umieralność spowodowana chorobami układu krążenia była wyższa (53,3%) niż wśród mężczyzn (46,7%). W kraju było to odpowiednio 54,3% wobec 45,7%.

Umieralność z powodu chorób układu krążenia jest zróżnicowana również ze względu na wiek. W 2018 r. wśród osób starszych (w wieku 65 lat i więcej) choroby te stanowiły przyczynę 47,2% wszystkich zgonów w tej grupie wieku, natomiast wśród osób w wieku poniżej 65 lat – 25,5%.

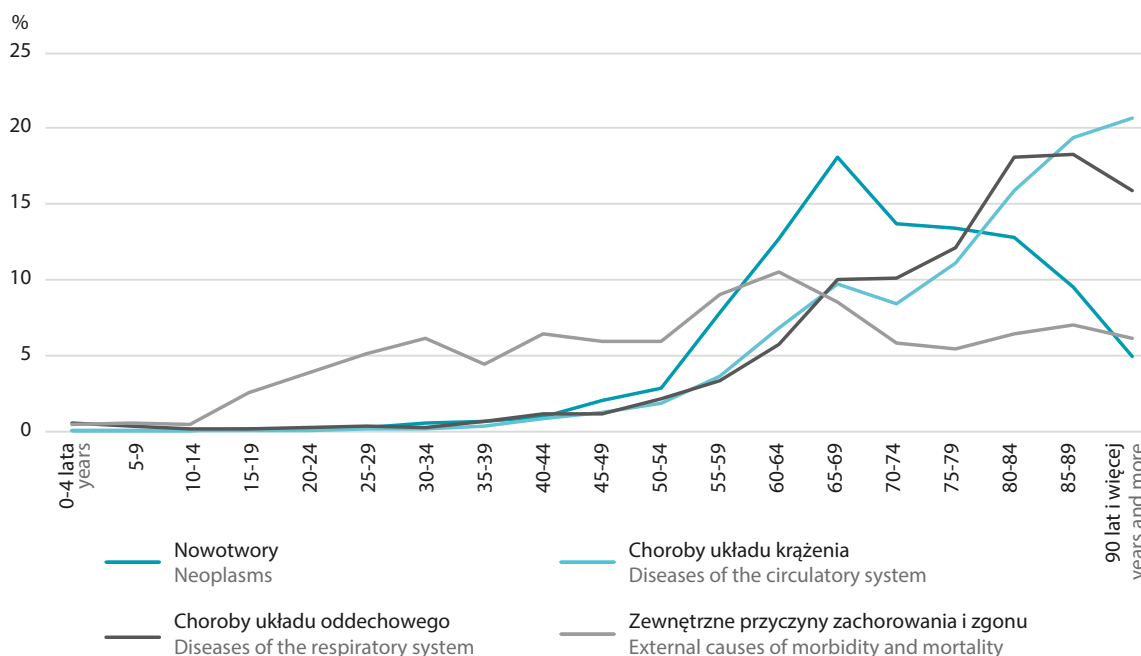
In 2018, 9.4 thousand persons died in Pomorskie Voivodship due to diseases of the circulatory system, which constituted 41.9% of all deaths. This percentage was slightly lower nationally where it averaged 40.5%. In a cross-classification by voivodships, the intensity of mortality caused by diseases of the circulatory system ranged from 361 deaths per 100 thousand population in Wielkopolskie to 569 deaths in Świętokrzyskie Voivodship. In Pomorskie Voivodship, there were 403 deaths (seventh lowest value in the country), while the national average stood at 437 deaths.

Depending on the place of residence, mortality due to cardiovascular diseases varies. In cities of Pomorskie Voivodship in 2018, the share of deaths was more than twice as high as in rural areas and reached 69.3%. The national figure accounted for 59.5%. Mortality caused by cardiovascular diseases was higher in women than in men – 53.3% against 46.7% (54.3% against 45.7% respectively countrywide).

Mortality due to diseases of the circulatory system is also varied according to age. In 2018, these diseases caused 47.2% of elderly people's deaths (aged 65 and more) and 25.5% of deaths among people below 65.

Wykres 45. Zgony według wybranych przyczyn i wieku w 2018 r.

Chart 45. Deaths by selected causes and age in 2018

W 2018 r. w województwie pomorskim najczęstszymi chorobami układu krążenia powodującymi zgony była choroba niedokrwienna serca – 228 zgonów na 100 tys. ludności (5,3 tys. przypadków). Wskaźnik ten był najwyższy wśród wszystkich województw, podczas gdy najniższy odnotowano w województwie mazowieckim – 65. W kraju przeciętnie z powodu choroby niedokrwiennej serca umierało 113 osób na 100 tys. ludności.

Kolejną często występującą chorobą układu krążenia będącą przyczyną zgonów jest choroba naczyń mózgowych. Z jej powodu w województwie pomorskim na 100 tys. ludności odnotowano 79 przypadków zgonów (w kraju 78). W przekroju terytorialnym była ona najczęstszą przyczyną zgonów w województwie łódzkim (93), a najrzadszą w województwie podkarpackim (61).

Z innych istotnych chorób układu krążenia należy wymienić jeszcze chorobę nadciśnieniową, będącą w 2018 r. w województwie pomorskim przyczyną 21 zgonów na 100 tys. ludności i 21 w kraju, a także miażdżycę, z powodu której w województwie pomorskim odnotowano 6 zgonów na 100 tys. ludności (najmniej w Polsce), podczas gdy w kraju było to 87. Województwem, gdzie miażdżycza najczęściej powodowała zgony było województwo małopolskie – 161 przypadków na 100 tys. ludności.

In 2018, the most common diseases of the circulatory system causing death in Pomorskie Voivodship was ischaemic heart disease which resulted in 228 deaths per 100 thousand people (5.3 thousand cases). This ratio was the highest among all voivodships, while the lowest occurred in Mazowieckie Voivodship – 65. The national average stood at 113 deaths due to ischemic heart disease per 100 thousand population.

Cerebrovascular disease is another common deadly disease of the circulatory system, which caused 79 deaths per 100 thousand people in Pomorskie Voivodship (78 nationally). Among voivodships, its rate was the highest in Łódzkie Voivodship (93) and the lowest in Podkarpackie (61).

Other important cardiovascular diseases include the hypertensive disease which in 2018 caused 21 deaths per 100 thousand people in Pomorskie Voivodship and 21 countrywide, as well as atherosclerosis which caused 6 deaths per 100 thousand people in Pomorskie Voivodship (the fewest in Poland) and 87 countrywide. Małopolskie Voivodship recorded the most deaths due to atherosclerosis – 161 cases per 100 thousand people.

Wykres 46. Zgony według wybranych przyczyn i płci w 2018 r.

Chart 46. Deaths by selected causes in 2018

W 2018 r. z powodu chorób nowotworowych w województwie pomorskim zmarło 6,4 tys. osób, 28,5% wszystkich zgonów. W kraju udział ten był niższy i wyniósł 26,4%. Natężenie umieralności z powodu nowotworów było zróżnicowane – od 236 zgonów na 100 tys. ludności w województwie podkarpackim do 316 zgonów w województwie łódzkim i śląskim, przy średniej dla kraju 284. W województwie pomorskim wartość wskaźnika wyniosła 275.

In 2018, 6.4 thousand inhabitants of Pomorskie Voivodship died from neoplasms, 28.5% of all deaths. The percentage was lower at the national level where it accounted for 26.4%. The intensity of neoplasm mortality varied from 236 deaths per 100 thousand people in Podkarpackie Voivodship to 316 deaths in Łódzkie and Śląskie Voivodships, while the national average reached 284. The rate for Pomorskie Voivodship was 275.

W miastach województwa pomorskiego umieralność z powodu nowotworów jest zdecydowanie wyższa. W 2018 r. udział zgonów z tego powodu był 2,5 razy wyższy niż na wsi i wyniósł 71,6% (w kraju – 65,0%). Częściej z powodu nowotworów umierali mężczyźni niż kobiety. W województwie pomorskim z tego powodu zmarło 54,0% mężczyzn, podczas gdy w kraju było to 54,4%.

Choroby nowotworowe są częstszą przyczyną zgonów wśród osób w wieku poniżej 65 roku życia. W 2018 r. były przyczyną 32,4% wszystkich zgonów w tej grupie wieku, podczas gdy wśród osób starszych (65 lat i więcej) było to 27,3% zgonów.

Wśród nowotworów najwięcej zgonów powodują nowotwory złośliwe. W 2018 r. w województwie pomorskim były one przyczyną 95,7% zgonów z powodu nowotworów (w kraju 92,8%). Najczęstszym nowotworem złośliwym powodującym zgony był nowotwór złośliwy oskrzela i płuca. W 2018 r. w województwie pomorskim z tego powodu odnotowano 62 zgony na 100 tys. ludności (tyle samo w kraju). Była to też najczęstsza przyczyna zgonów wśród mężczyzn i kobiet. Najniższą wartość omawianego wskaźnika odnotowano w województwie podkarpackim – 43 zgony, a najwyższą w województwie zachodniopomorskim – 74 zgony.

Kolejnym częstym nowotworem złośliwym powodującym zgony jest nowotwór złośliwy jelita grubego. W 2018 r. w województwie pomorskim był on przyczyną 22 zgonów na 100 tys. ludności. Zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet była to trzecia przyczyna zgonów z powodu nowotworów złośliwych. Umieralność z powodu tego nowotworu była zbliżona we wszystkich województwach i wahała się od 16 zgonów na 100 tys. ludności w województwie podkarpackim do 24 w województwie dolnośląskim i śląskim, przy wartości 20 zgonów w całym kraju.

Biorąc pod uwagę płeć drugim najczęstszym nowotworem złośliwym będącym przyczyną zgonów wśród mężczyzn był nowotwór złośliwy gruczołu krokowego. W 2018 r. w województwie z tego powodu odnotowano 15 zgonów na 100 tys. mężczyzn (tyle samo w kraju). Natomiast wśród kobiet na drugiej pozycji był nowotwór złośliwy sutka, który w województwie pomorskim był przyczyną 17 przypadków zgonów na 100 tys. kobiet (18 w kraju).

Mortality from neoplasms is definitely higher in cities of Pomorskie Voivodship. In 2018, the percentage of deaths was 2.5 times higher than in rural areas and came to 71.6% (65.0% countrywide). Men died from neoplasms more often than women. In Pomorskie Voivodship, men accounted for 54.0% of fatalities due to neoplasms, countrywide – 54.4%.

Neoplasms cause more deaths among people aged up to 65. In 2018, they were the cause of 32.4% deaths in this age group, and 27.3% of deaths among older people (65 years and more).

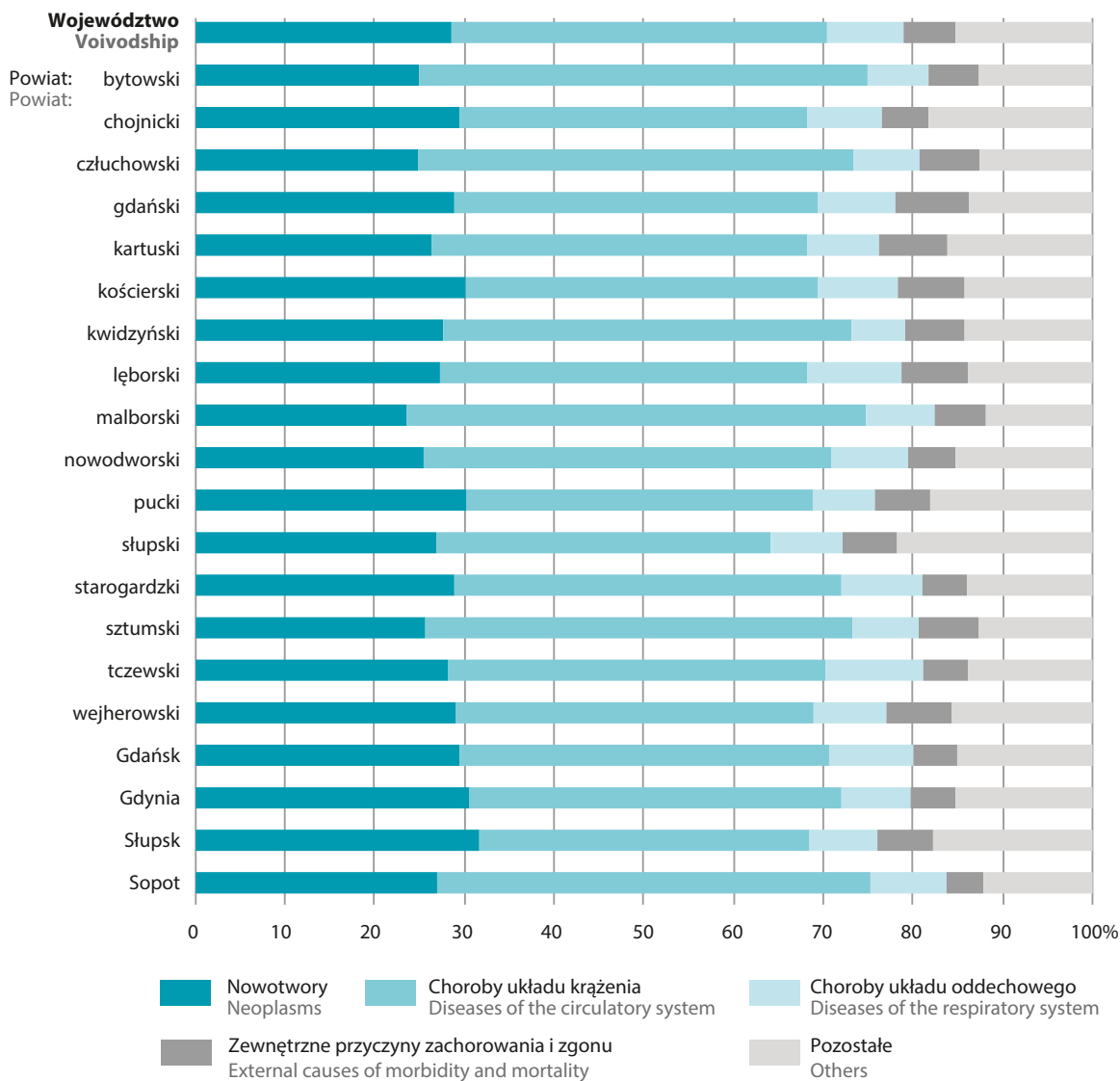
Malignant neoplasms are the most deadly neoplasms. In 2018, they caused 95.7% of deaths from neoplasms in Pomorskie Voivodship (92.8% countrywide). The malignant neoplasm causing the most deaths was the malignant neoplasm of bronchus and lung. In 2018, its toll were 62 deaths per 100 thousand inhabitants of Pomorskie Voivodship (like countrywide). This was the leading cause of death of both men and women. The lowest value of the indicator was recorded in Podkarpackie Voivodship – 43 deaths, and the highest in Zachodniopomorskie – 74 deaths.

Another frequent cause of fatalities due to malignant neoplasm is malignant neoplasm of colon. In 2018, it caused 22 deaths per 100 thousand people in Pomorskie Voivodship and was the third underlying cause of deaths from malignant neoplasms, both among men and women. Mortality due to this disease was alike in all voivodships and ranged from 16 deaths per 100 thousand people in Podkarpackie Voivodship to 24 in Dolnośląskie and Śląskie Voivodships, while the national average stood at 20 deaths.

Considering sex, the second most deadly malignant neoplasm among men was malignant neoplasm of prostate. In 2018, it caused 15 deaths per 100 thousand men in the Voivodship (like countrywide). Malignant neoplasm of breast was the second most frequent neoplasm to cause women's death. It led to 17 fatalities per 100 thousand women in Pomorskie Voivodship (18 countrywide).

Wykres 47. Zgony według wybranych przyczyn i powiatów w 2018 r.

Chart 47. Deaths by selected causes and poviats in 2018

W powiatach województwa pomorskiego w 2018 r., podobnie jak w całym województwie, choroby układu krążenia i nowotwory również były najczęstszą przyczyną zgonów, przy czym umieralność z ich powodu była zróżnicowana. W przypadku chorób układu krążenia najniższy wskaźnik zgonów na 100 tys. ludności danego powiatu odnotowano w powiecie gdańskim (262 zgony) i kartuskim (297), a najwyższy w Sopocie (608) i w powiecie malborskim (483). Najniższą umieralnością z powodu nowotworów charakteryzował się powiat gdański i kartuski (po 186), a najwyższą Słupsk (354) oraz Gdańsk i Sopot (po 339).

In 2018, diseases of the circulatory system and neoplasms were also the most common cause of deaths across the whole Voivodship, although the mortality rate was varied. In the case of diseases of the circulatory system, the lowest death rate per 100 thousand people of a powiat was recorded in Gdański Powiat (262 deaths) and Kartuski (297), while the highest in Sopot (608) and in Malborski Powiat (483). The lowest mortality rates due to neoplasms were recorded in Gdański and Kartuski Powiats (186 in each), while the highest in Słupsk (354) as well as Gdańsk and Sopot (339 in each).

Tablica 18. Zgony^a niemowląt według wybranych przyczyn w 2018 r.Table 18. Infant deaths^a by selected causes in 2018

Przyczyny zgonów Causes of death	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	Chłopcy Males	Dziewczynki Females
W liczbach bezwzględnych In absolute numbers					
Ogółem Total	107	60	47	55	52
w tym: of which:					
Choroby układu nerwowego Diseases of the nervous system	2	2	-	2	-
Choroby układu krążenia Diseases of the circulatory system	2	1	1	1	1
Choroby układu oddechowego Diseases of the respiratory system	7	2	5	4	3
Wybrane stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym Certain conditions originating in the perinatal period	65	38	27	32	33
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	24	14	10	12	12
Na 10 tys. urodzeń żywych Per 10 thousand live births					
Ogółem Total	40	38	44	40	41
w tym: of which:					
Choroby układu nerwowego Diseases of the nervous system	1	1	-	1	-
Choroby układu krążenia Diseases of the circulatory system	1	1	1	1	1
Choroby układu oddechowego Diseases of the respiratory system	3	1	5	3	2
Wybrane stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym Certain conditions originating in the perinatal period	25	24	25	23	26
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	9	9	9	9	9

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (10th Revision).

W 2018 r. w województwie pomorskim najczęstszymi przyczynami zgonów niemowląt były stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym, tzn. powstające w trakcie trwania ciąży i w okresie pierwszych 6 dni życia noworodka (60,7% ogólnej liczby zgonów niemowląt) oraz wady rozwojowe wrodzone (22,4%). W Polsce udziały te wyniosły odpowiednio 51,4% i 38,0%. Pozostałe zgony były spowodowane chorobami nabytymi w okresie niemowlęcym.

In 2018, the most common causes of infant deaths in Pomorskie Voivodship originated in the perinatal period, i.e. those arising during the pregnancy and the first 6 days of life (60.7% of the total number of infant deaths) and congenital malformations (22.4%). The national rates accounted for 51.4% and 38.0% respectively. Other deaths were caused by diseases acquired during infancy.

2.8. Przyrost naturalny

2.8. Natural increase

Przyrost naturalny ludności

Stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Natural increase of the population

Represents the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Tablica 19. Przyrost naturalny w 2019 r.

Table 19. Natural increase in 2019

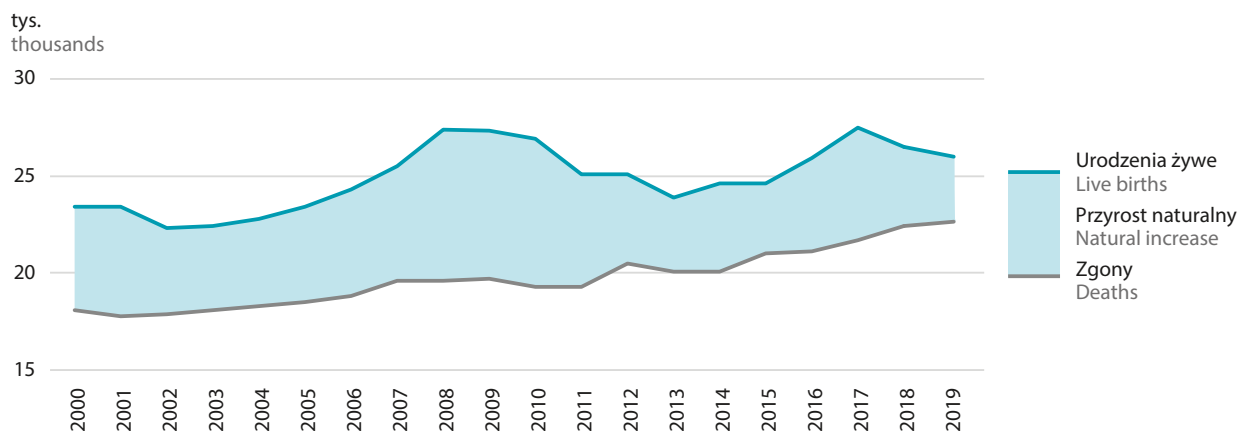
Płeć	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	Sex
W liczbach bezwzględnych In absolute numbers				
Ogółem	3 591	-91	3 682	Total
Mężczyźni	1 738	131	1 607	Males
Kobiety	1 853	-222	2 075	Females
Na 1000 ludności Per 1,000 population				
Ogółem	1,5	-0,1	4,3	Total
Mężczyźni	1,5	0,2	3,7	Males
Kobiety	1,5	-0,3	4,9	Females

W 2019 r. w województwie pomorskim liczba urodzeń żywych była o 3,6 tys. wyższa od liczby zgonów (w 2018 r. wyższa o 4,1 tys.), co spowodowało, że przyrost naturalny liczony na 1000 ludności wyniósł 1,5 (1,8 w poprzednim roku) i od 2001 r. był najwyższy w kraju. W Polsce od 2013 r. przyrost naturalny jest ujemny, a w 2019 r. odnotowano o 34,8 tys. więcej zgonów niż urodzeń żywych, przez co wskaźnik przyrostu naturalnego wyniósł minus 0,9 (minus 0,7 w 2018 r.).

In 2019, live births outnumbered deaths by 3.6 thousand in Pomorskie Voivodship (by 4.1 thousand in 2018). Therefore, the natural increase counted per 1,000 of the population equalled 1.5 (1.8 in the previous year) and was the highest countrywide since 2001. A negative natural increase has been recorded in Poland since 2013. There were by 34.8 thousand more deaths than live births in 2019, thus the rate of natural increase was minus 0.9 (minus 0.7 in 2018).

Wykres 48. Ruch naturalny ludności

Chart 48. Vital statistics of population

W 2019 r. w przekroju województw dodatni przyrost naturalny odnotowano jeszcze w 4 województwach. Oprócz województwa pomorskiego wysokimi wartościami przyrostu naturalnego na 1000 ludności wyróżniało się województwo małopolskie (1,2) i wielkopolskie (0,9). Natomiast w województwie łódzkim i świętokrzyskim odnotowano najniższe wartości wskaźnika wynoszące odpowiednio minus 3,6 i minus 3,5.

W 2019 r. w województwie pomorskim dodatni przyrost naturalny na 1000 ludności odnotowano na wsi, podczas gdy w miastach po raz pierwszy był ujemny i wyniósł odpowiednio 4,3 wobec minus 0,1 (w 2018 r. odpowiednio 4,7 i 0,1). W kraju przyrost naturalny w miastach i na wsi był ujemny, przy czym na wsi po raz pierwszy. W przeliczeniu na 1000 ludności wskaźniki wyniosły odpowiednio – na wsi minus 0,1 (0,0 w 2018 r.), a w miastach minus 1,4 (odpowiednio minus 1,2).

W przekroju województw w 2019 r. w miastach dodatni przyrost naturalny na 1000 ludności odnotowano w 3 województwach: podlaskim (0,8) mazowieckim (0,7) i małopolskim (0,4), a w pozostałych ujemny, w tym najniższy w miastach województwa łódzkiego (minus 4,3) i świętokrzyskiego (minus 4,0). Na wsi sytuacja była zbliżona – dodatni przyrost naturalny na 1000 ludności notowano w 5 województwach, w tym najwyższy w województwie pomorskim (4,3) i wielkopolskim (2,4), a najniższy w województwie podlaskim (minus 3,8) i świętokrzyskim (minus 3,0).

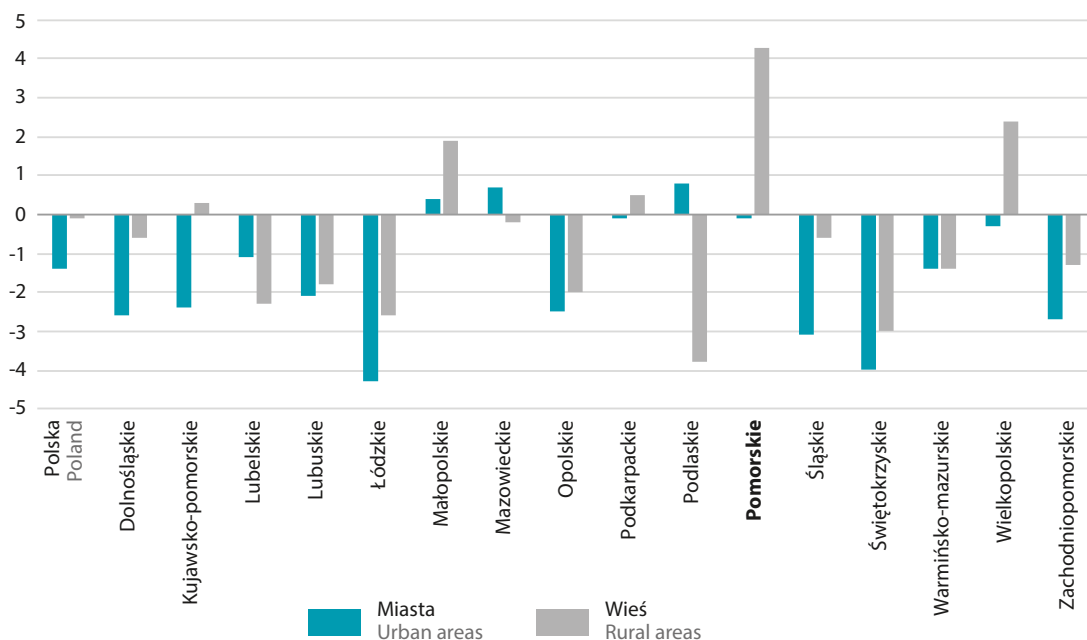
In 2019, a positive natural increase was recorded in four voivodships. Apart from Pomorskie Voivodship, Małopolskie (1.2) and Wielkopolskie (0.9) Voivodships also stood out with high values of natural increase per a population of 1,000. On the other hand, the lowest values of the indicator were recorded in Łódzkie and Świętokrzyskie Voivodships, namely minus 3.6 and minus 3.5.

In 2019, a positive natural increase per a population of 1,000 was recorded in rural areas of Pomorskie Voivodship, while it was negative in urban areas for the first time, accounting for 4.3 against minus 0.1 respectively (in 2018, 4.7 and 0.1 respectively). On a national scale, the natural increase in urban areas and rural areas was negative, in rural areas for the first time. Counted per 1,000 population, it was minus 0.1 in rural areas (0.0 in 2018) versus minus 1.4 in urban areas (minus 1.2 respectively).

In a cross-classification by voivodships, a positive natural increase in urban areas per 1,000 people was recorded in 3 voivodships in 2019: Podlaskie (0.8), Mazowieckie (0.7) and Małopolskie (0.4), negative in the rest of Voivodships, of which the lowest rates of natural increase occurred in cities of Łódzkie Voivodship (minus 4.3) and Świętokrzyskie (minus 4.0). The situation was similar in rural areas, as 5 voivodships achieved a positive natural increase per a population of 1,000 – Pomorskie (4.3) and Wielkopolskie (2.4) Voivodships the largest, Podlaskie (minus 3.8) and Świętokrzyskie (minus 3.0) the lowest.

Wykres 49. Przyrost/ubytek naturalny na 1000 ludności według miejsca zamieszkania i województw w 2019 r.

Chart 49. Natural increase/decrease per 1,000 population by place of residence and voivodships in 2019

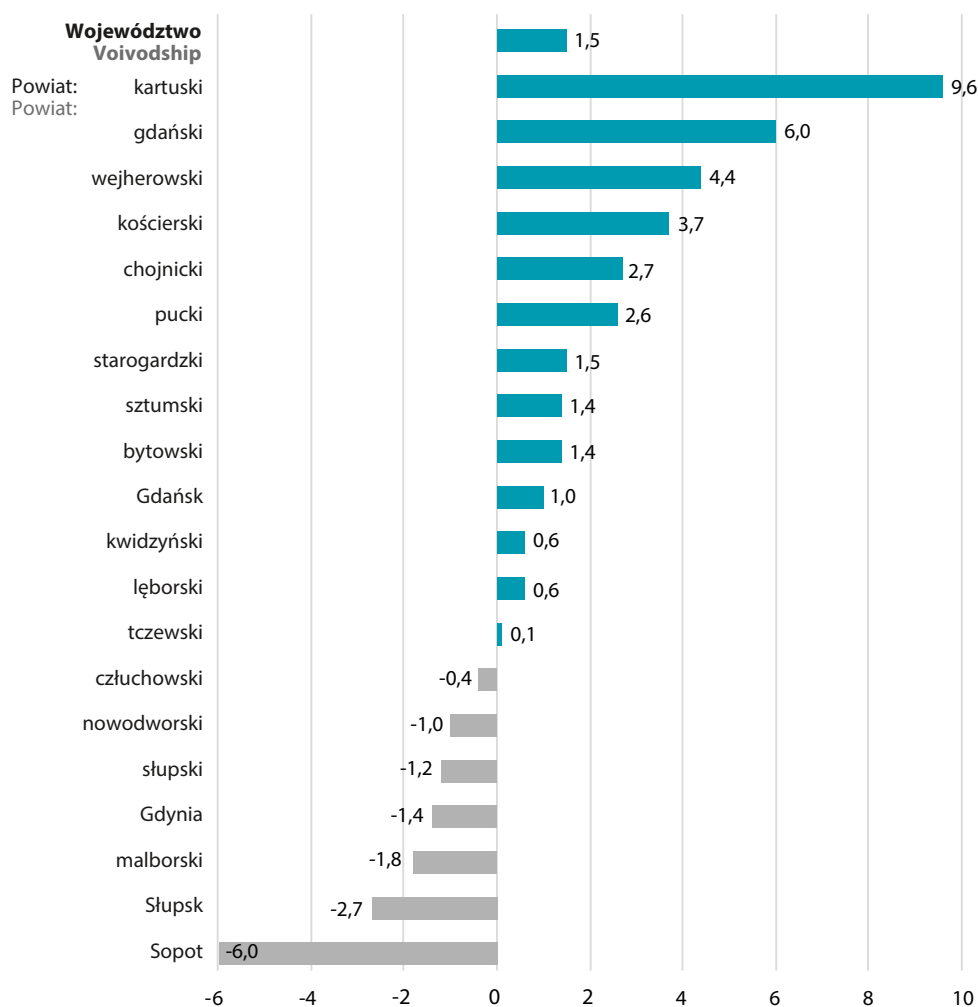

W 2019 r. dodatni przyrost naturalny odnotowano w 13 powiatach województwa pomorskiego. Niezmiennie od kilkunastu lat najwyższy wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności notuje się w powiecie kartuskim. Jego wartość w 2019 r. wyniosła 9,6 i podobnie jak w poprzednim roku była najwyższa wśród wszystkich powiatów w kraju. Wysokim wskaźnikiem przyrostu naturalnego wyróżniał się jeszcze powiat gdański (6,0) i wejherowski (4,4) – odpowiednio 2 i 7 lokata wśród powiatów w kraju oraz powiat kościerski (3,7; 10 lokata). W 7 powiatach województwa odnotowano ujemny przyrost naturalny na 1000 ludności. Wśród nich najniższy wskaźnik odnotowano w Sopocie (minus 6,0), Słupsku (minus 2,7) i w powiecie malborskim (minus 1,8).

In 2019, a positive natural increase was recorded in 13 poviats of Pomorskie Voivodship. Invariably for over ten years, the highest rate per 1,000 inhabitants has been recorded in Kartuski Powiat. Its value in 2019 was 9.6 and, like in the previous year, was the highest among all poviats in Poland. High rates of natural increase were also achieved in Gdański (6.0) and Wejherowski (4.4) Poviats – respectively 2nd and 7th place countrywide and in Kościerski (3.7; 10th place). There was a negative natural increase per 1,000 people in 7 poviats of the Voivodship. The lowest rate occurred in Sopot (minus 6.0), Słupsk (minus 2.7) and in Malborski Powiat (minus 1.8).

Wykres 50. Przyrost/ubytek naturalny na 1000 ludności według powiatów w 2019 r.

Chart 50. Natural increase/decrease per 1,000 population by poviats in 2019

2.9. Typologia demograficzna Webba

2.9. Webb's demographic typology

Na stan ludności wpływa ruch naturalny i migracje ludności. Relacja przyrostu naturalnego i salda migracji pozwala zaklasyfikować daną jednostkę terytorialną do określonego typu rozwoju demograficznego. W tym celu wykorzystuje się metodę Webba, według której wyróżnia się następujące typy rozwoju ludności:

Typy rozwojowe (aktywne) – przyrost liczby ludności:

- Typ A – dodatni przyrost naturalny przewyższa ujemne saldo migracji,
- Typ B – dodatni przyrost naturalny jest wyższy od dodatniego salda migracji,
- Typ C – dodatni przyrost naturalny jest niższy od dodatniego salda migracji,
- Typ D – dodatnie saldo migracji z nadwyżką rekompensuje ujemny przyrost naturalny.

Typy regresyjne (nieaktywne) – spadek liczby ludności:

- Typ E – ujemny przyrost naturalny nie jest rekompensowany przez dodatnie saldo migracji,
- Typ F – ubytek liczby ludności powodowany jest w większym stopniu ujemnym przyrostem naturalnym niż ujemnym saldem migracji,
- Typ G – ubytek liczby ludności powodowany jest w większym stopniu ujemnym saldem migracji niż ujemnym przyrostem naturalnym,
- Typ H – ujemne saldo migracji nie jest rekompensowane przez dodatni przyrost naturalny.

Typ badanej jednostki określa się odczytując relację badanych zmiennych na układzie współrzędnych, gdzie oś rzędnych odpowiada wartościom współczynnika przyrostu naturalnego, a oś odciętych wartościom współczynnika salda migracji stałej w badanym okresie. Dodatkowo wprowadzona przekątna wyznacza granice między przyrostem a ubytkiem ludności.

Vital statistics and migration flows are the factors affecting the population size. A given territorial unit can be classified under a certain type of demographic development based on the relation between natural increase and net migration. For this purpose, Webb's method is employed to distinguish the following types of population dynamics:

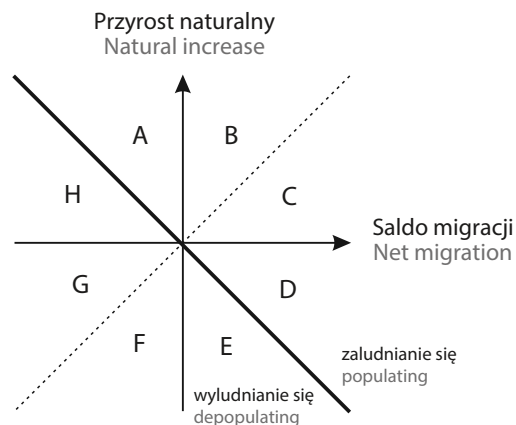
Developmental (active) types – increase in population size:

- Type A – positive natural increase surpasses negative net migration,
- Type B – positive natural increase surpasses positive net migration,
- Type C – positive natural increase is lower than positive net migration,
- Type D – positive net migration with surplus compensates for negative natural increase.

Regressive types (non-active) – a decrease in population size:

- Type E – negative natural increase is not compensated for by positive net migration,
- Type F – negative natural increase with negative, but not lesser (in absolute value) net migration,
- Type G – negative natural increase with negative, but not bigger (in absolute value) net migration,
- Type H – negative net migration is not compensated for by positive natural increase.

The type of a unit is determined from the relation of the analysed variables on the coordinate system, where the y-axis corresponds to the values of the natural increase rate, and the x-axis to the values of permanent net migration during the study period. In addition, the introduced diagonal sets the boundaries between the population growth and loss.

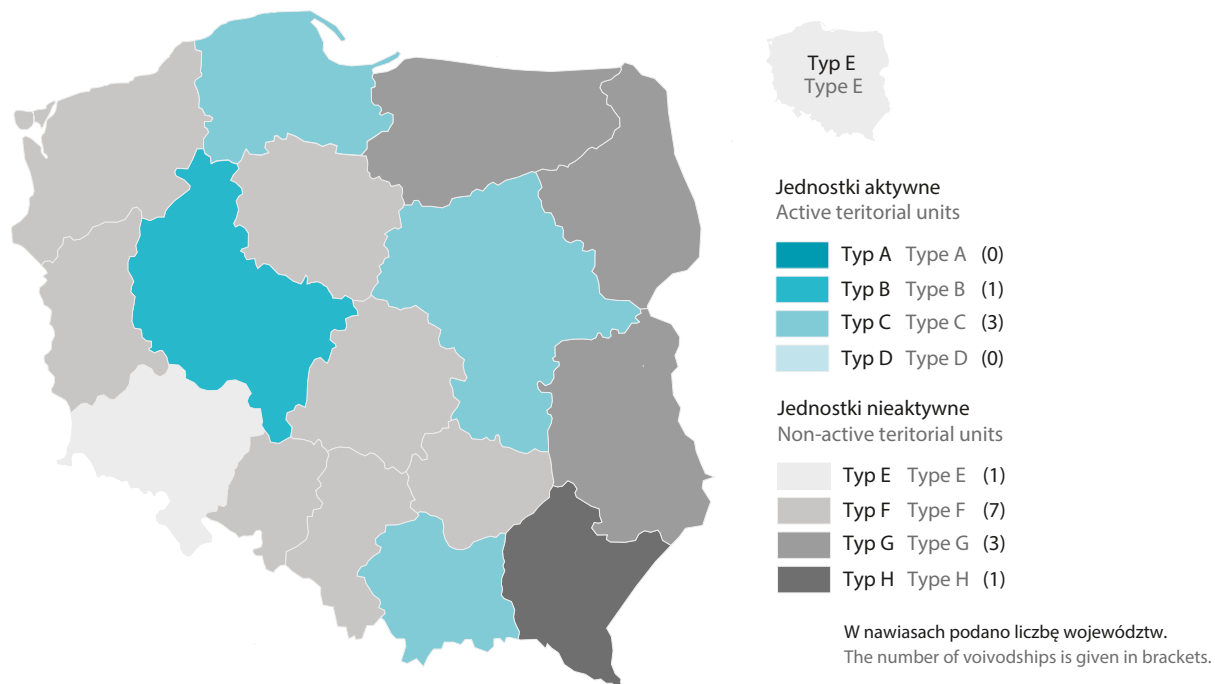

Według metody Webba w 2019 r. Polska została zaklasyfikowana ponownie do typu E, czyli ujemny przyrost naturalny nie był rekompensowany przez dodatnie saldo migracji. Niekorzystnym zjawiskiem było przejście z rozwojowego typu D w 2017 r. do regresyjnego typu E.

According to Webb's method, Poland was again classified as type E in 2019, i.e. the negative natural increase wasn't compensated by positive net migration. The transition from the developmental type D in 2017 to the regressive type E was an adverse phenomenon.

Mapa 15. Typologia demograficzna województw według Webba w 2019 r.

Map 15. Demographic typology of voivodships by Webb in 2019

W 2019 r., tak jak rok wcześniej, tylko 4 spośród wszystkich województw były aktywne demograficznie, tj. zaludniające się. W województwach tych notowano wzrost liczby ludności, przy czym w województwie wielkopolskim wynikał on z dodatniego przyrostu naturalnego wyższego od dodatniego salda migracji (typ B). Natomiast w województwach małopolskim, mazowieckim i pomorskim odnotowano dodatni przyrost naturalny niższy od dodatniego salda migracji (typ C). Do typu A (gdzie dodatni przyrost naturalny przewyższa ujemne saldo migracji) i typu D (w którym dodatnie saldo migracji z nadwyżką rekompensuje ujemny przyrost naturalny) nie zaklasyfikowano żadnego województwa.

Pozostałe województwa zostały zaklasyfikowane do nieaktywnych demograficznie, tj. wyludniających się. W województwie dolnośląskim ujemny przyrost naturalny nie został zrekompensowany przez dodatnie saldo migracji (typ E). W 10 województwach odnotowano równocześnie ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji, przy czym w województwach kujawsko-pomorskim, lubuskim, łódzkim, opolskim, śląskim, świętokrzyskim i zachodniopomorskim ubytek liczby ludności w większym stopniu powodowany był ujemnym przyrostem naturalnym niż ujemnym saldem migracji (typ F), a w województwach lubelskim, podlaskim i warmińsko-mazurskim na ubytek liczby ludności większy wpływ miało ujemne saldo migracji niż ujemny przyrost naturalny (typ G). W województwie podkarpackim ujemne saldo migracji nie zostało zrekompensowane przez dodatni przyrost naturalny (typ H).

Województwo pomorskie od kilkunastu lat było klasyfikowane do aktywnego demograficznie typu B, w którym dodatni przyrost naturalny jest wyższy niż dodatnie saldo migracji. Natomiast w 2018 r. przeszło do typu C, również aktywnego demograficznie z tym, że dodatni przyrost naturalny był niższy od dodatniego salda migracji (w 2006 r. było nawet klasyfikowane do typu A, gdzie wzrost liczby ludności wynikał z dodatniego przyrostu naturalnego przewyższającego ujemne saldo migracji).

W 2019 r. wśród powiatów województwa pomorskiego 8 było aktywnych demograficznie. Zaludnianie ludności, wynikające z dodatniego przyrostu naturalnego przewyższającego ujemne saldo migracji (typ A) odnotowano w trzech powiatach: chojnickim, kościerskim i starogardzkim. W pozostałych pięciu (gdański, kartuski, pucki, wejherowski i Gdańsk) dodatni przyrost naturalny był niższy niż dodatnie saldo migracji (typ C). Natomiast żaden z powiatów nie został zaklasyfikowany do typu B (gdzie dodatni przyrost naturalny jest wyższy od dodatniego salda migracji) oraz typu D (w którym dodatnie saldo migracji z nadwyżką rekompensuje ujemny przyrost naturalny).

In 2019, like in the previous year, only 4 of all voivodships were demographically active, i.e. populating. The population growth was recorded in these voivodships, in Wielkopolskie Voivodship due to positive natural increase higher than positive net migration (type B). Positive natural increase was lower than positive net migration (type C) in Małopolskie, Mazowieckie and Pomorskie Voivodships. No voivodship was classified under type A (in which positive natural increase surpasses negative net migration) and type D (in which positive net migration with surplus offsets negative natural increase).

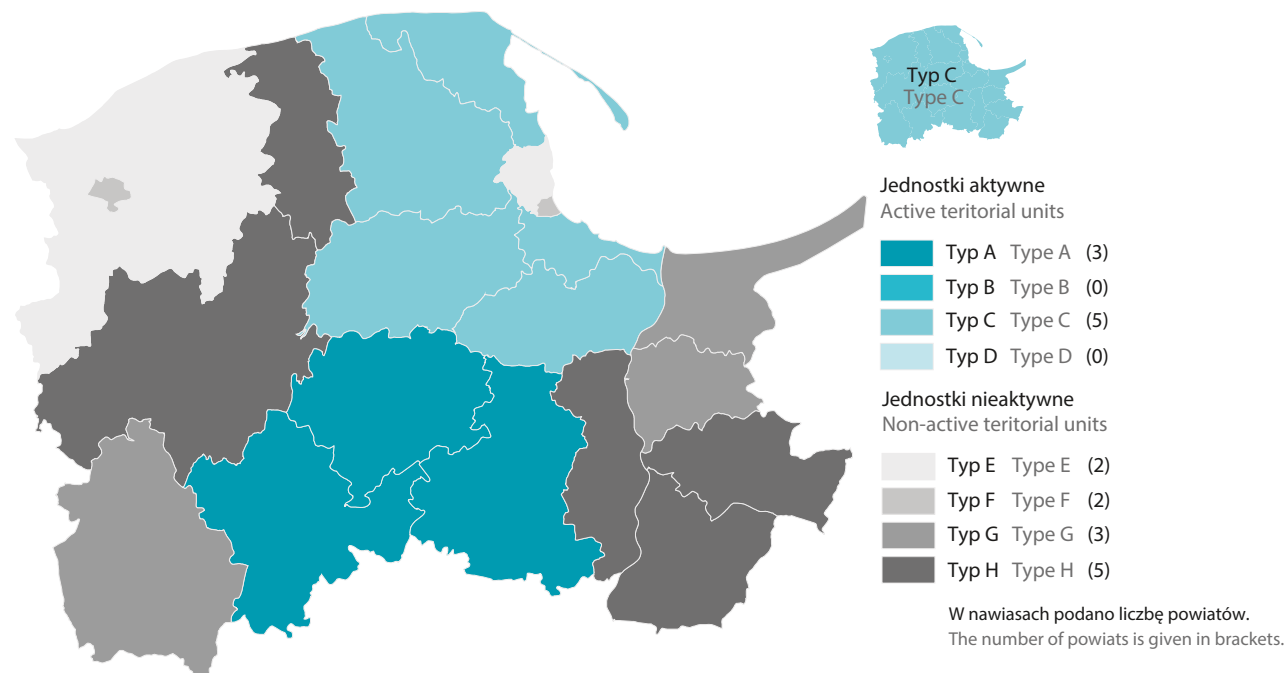
Other voivodships were classified as demographically non-active, i.e. depopulating. Negative natural increase was not offset by positive net migration (type E) in Dolnośląskie Voivodship. Both negative natural increase and negative net migration occurred in 10 voivodships, while in Kujawsko-Pomorskie, Lubuskie, Łódzkie, Opolskie, Śląskie, Świętokrzyskie and Zachodniopomorskie the population loss was caused more by negative natural increase than negative net migration (type F), and the population loss was influenced by negative net migration to a greater extent than by negative natural increase (type G) in Lubelskie, Podlaskie and Warmińsko-Mazurskie. In Podkarpackie, negative net migration was not compensated for by positive natural increase (type H).

For over a decade, Pomorskie Voivodship has been classified as demographically active type B in which positive natural increase is higher than positive net migration. However, it changed to type C in 2018, also demographically active, but in which positive natural increase was lower than positive net migration (in 2006 it was even classified to type A where the population growth resulted from the excess of positive natural increase over negative net migration).

In 2019, 8 powiats of Pomorskie Voivodship were demographically active. The population growth, resulting from the excess of positive natural increase over negative net migration (type A), was recorded in three powiats: Chojnicki, Kościerski and Starogardzki. The remaining five (Gdański, Kartuski, Pucki, Wejherowski and Gdańsk) recorded positive natural increase which was lower than positive net migration (type C). However, none of the powiats was classified under type B (in which positive natural increase surpasses positive net migration) and type D (in which positive net migration with surplus offsets negative natural increase).

Mapa 16. Typologia demograficzna powiatów według Webba w 2019 r.

Map 16. Demographic typology of powiats by Webb in 2019

Według metody Webba w 2019 r. do powiatów nieaktywnych demograficznie zaklasyfikowano 12. W Gdyni i powiecie słupskim ubytek liczby ludności powodowany był ujemnym przyrostem naturalnym, który nie został zrekompenzowany dodatnim saldem migracji (typ E). Słupsk i Sopot zakwalifikowano do typu F, w którym ubytek liczby ludności powodowany był w większym stopniu ujemnym przyrostem naturalnym niż ujemnym saldem migracji. W powiecie człuchowskim, malborskim i nowodworskim sytuacja była odwrotna – ubytek liczby ludności spowodowany był w większym stopniu ujemnym saldem migracji niż ujemnym przyrostem naturalnym (typ G). Natomiast w powiatach bytowskim, kwidzyńskim, lęborskim, tczewskim i sztumskim ujemne saldo migracji nie było zrekompenzowane przez dodatni przyrost naturalny (typ H).

W porównaniu z 2018 r. negatywnym zjawiskiem była zmiana z typu rozwojowego na typ regresyjny – w przypadku powiatu słupskiego z typu C na typ E, a w powiatach bytowskim i lęborskim z typu A na typ H. Z typu G swój status zmieniły Słupsk – na typ F i powiat sztumski – na typ H. Zmiany odnotowano także w powiecie malborskim (z typu H na typ G) oraz w powiecie nowodworskim (z typu F na typ G).

According to Webb's method, 12 powiats were classified as demographically non-active in 2019. In Gdynia and Słupski Powiat, the population loss was caused by negative natural increase which was not compensated for by positive net migration (type E). Słupsk and Sopot were classified under type F – the population loss was caused more by negative natural increase than negative net migration. The reversed situation was noted in Człuchowski, Malborski and Nowodworski Powiats – the population loss was caused more by negative net migration than negative natural increase (type G). However, Bytowski, Kwidzyński, Lęborski, Tczewski and Sztumski Powiats represented type H (negative net migration was not compensated for by positive natural increase).

In comparison with 2018, the shift from a developmental type to regressive type was a negative phenomenon – in the case of Słupski Powiat from type C to type E, and in the case of Bytowski and Lęborski Powiats from type A to type H. Słupsk shifted from type G to type F and Sztumski Powiat – from type G to type H. Also Malborski Powiat recorded a change (from type H to type G) and Nowodworski Powiat (from type F to G).

Tablica 20. Typologia demograficzna powiatów według Webba

Table 20. Demographic typology of powiats by Webb

Wyszczególnienie Specification	2005	2010	2015 ^a	2016	2017	2018	2019
	typ type						
Ogółem Total	B	B	B	B	B	C	C
Powiaty: Powiats:							
bytowski	H	A	A	A	A	A	H
chojnicki	A	A	A	A	A	A	A
człuchowski	H	H	G	H	H	G	G
gdański	C	C	C	C	C	C	C
kartuski	B	B	B	B	B	C	C
kościerski	A	A	A	A	B	A	A
kwidziński	A	A	H	A	H	H	H
łęborski	A	A	H	H	A	A	H
malborski	H	A	G	G	G	H	G
nowodworski	F	A	H	G	G	F	G
pucki	B	C	C	C	C	C	C
słupski	A	B	B	C	C	C	E
starogardzki	A	B	A	A	A	A	A
sztumski	H	H	H	H	G	G	H
tczewski	A	A	H	H	A	H	H
wejherowski	C	C	B	B	B	C	C
Miasta na prawach powiatu: Cities with powiat status:							
Gdańsk	G	A	C	C	C	C	C
Gdynia	G	H	F	F	F	E	E
Słupsk	G	G	G	G	G	G	F
Sopot	F	F	F	F	G	F	F

a Do obliczenia salda migracji wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

a To calculate net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

Analizując od 2005 r. metodą Webba sytuację demograficzną w powiatach województwa pomorskiego można potwierdzić, że w najbardziej korzystnym położeniu są powiaty gdański, kartuski, pucki i wejherowski, które przez cały badany okres były klasyfikowane do aktywnego demograficznie typu B lub C, czyli ich zaludnianie się wynika z dodatniego przyrostu naturalnego oraz dodatniego salda migracji. Pozytywną sytuacją charakteryzował się również powiat słupski klasyfikowany do 2018 r. do typów A, B lub C (w 2019 r. typ E). Zaludniającymi się powiatami były też bytowski, chojnicki, kościerski i starogardzki, w których w większości lat przeważał typ A.

Analysing the demographic situation in powiats of Pomorskie Voivodship since 2005 using Webb's method, Gdański, Kartuski, Pucki and Wejherowski Powiat have been in the most favourable situation. Throughout the whole period, they have been classified to demographically active type B or C, i.e. their population growth is due to positive natural increase and positive net migration. The situation was also beneficial in Słupski Powiat which was classified under types A, B or C (type E in 2019) until 2018. Likewise, Bytowski, Chojnicki, Kościerski and Starogardzki Powiats, where type A predominated during most of the years, recorded increasing population.

Szczególnie niekorzystną sytuacją demograficzną charakteryzował się Sopot, który przez cały analizowany okres był klasyfikowany do typu F lub G, gdzie ubytek liczby ludności powodowany był ujemnym przyrostem naturalnym oraz ujemnym saldem migracji. Ubytki ludności notowano też w Gdyni i Słupsku, które w większości lat klasyfikowano do typu F i G, a w kilku latach do typu H (gdzie ujemne saldo migracji nie było rekompensowane przez dodatni przyrost naturalny). Z kolei powiat człuchowski i sztumski niemal przez cały badany okres były klasyfikowane do typu H.

W pozostałych powiatach naprzemiennie występowały okresy aktywne i nieaktywne demograficznie, przy czym od 2009 r. Gdańsk jest klasyfikowany do typów rozwojowych, w tym od 2014 r. do typu C.

An adverse demographic situation was characteristic of Sopot which, throughout the analysed period, was classified as type F or G where the loss of population was caused by negative natural increase and negative net migration. Population losses were also recorded in Gdynia and Słupsk which over most of the years were classified as type F and G, and for several years as type H (where negative net migration was not compensated for by positive natural increase). Człuchowski and Sztumski Powiats were classified under type H for most of the analysed period.

In other powiats, demographically active and non-active periods occurred alternately, Gdańsk has been classified as development types since 2009 and as type C since 2014.

Rozdział 3

Chapter 3

Migracje ludności na pobyt stały

Migrations of population for permanent residence

Migracje ludności

Przemieszczenia ludności związane ze zmianą miejsca zamieszkania połączone z przekroczeniem granicy administracyjnej podstawowej jednostki terytorialnej.

Migration of population

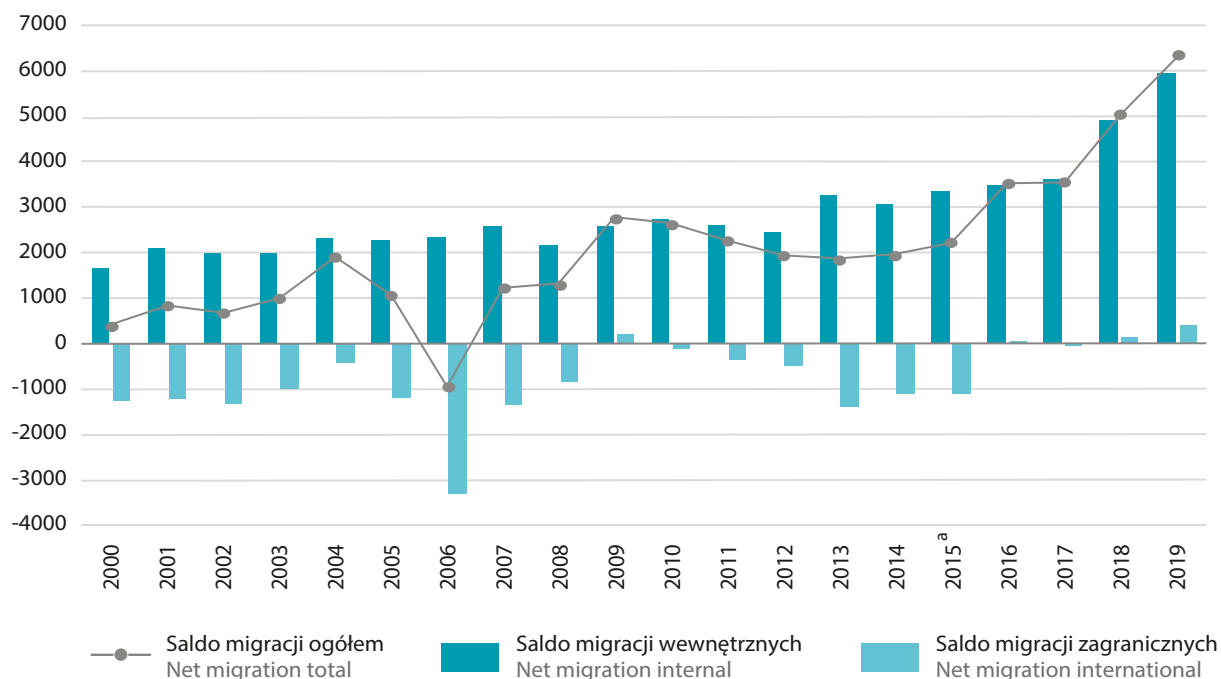
Population movements related to a change of place of residence, involving crossing the administrative border of a basic territorial unit.

Drugim, obok przyrostu naturalnego, czynnikiem mającym istotny wpływ na liczbę ludności, jej strukturę i przestrzenne rozmieszczenie są migracje ludności. W województwie pomorskim od kilkunastu lat (za wyjątkiem 2006 r.) obserwuje się dodatnie saldo migracji ludności – liczba zameldowań na pobyt stały przewyższa liczbę wymeldowań z pobytu stałego, przy czym w ruchu wewnętrznym saldo migracji jest dodatnie, a w zagranicznym ujemne (z wyjątkiem lat 2009, 2016, 2018 i 2019).

The second factor, beside the natural increase, having a significant impact on the population size, its structure and spatial distribution are population migrations. In Pomorskie Voivodship, the population migration has been increasing for over ten years (except 2006) – the number of permanent residence registrations exceeds the number of deregistrations, the internal net migration rate being positive, while international negative (except for 2009, 2016, 2018 and 2019).

Wykres 51. Saldo migracji ludności

Chart 51. Net migration of population

a Do obliczenia salda migracji wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

a To calculate net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

Współczynniki dotyczące migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 czerwca).

Rates concerning migration of the population in the territorial breakdown have been calculated as the ratio of the number of defined events to the population size (as of 30 June).

Przez określenie **napływ** rozumie się nowe zameldowania na pobyt stały, przez **odpływ** – wymeldowania z pobytu stałego (tj. zameldowania w innej jednostce na pobyt stały).

The term **inflow** is used in the case of registration of arrival for permanent residence, the term outflow – in the case of registration of departure from the place of permanent residence (i.e. registration of arrival for permanent residence in another administrative unit).

Tablica 21. Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały w 2019 r.

Table 21. Internal and international migration of population for permanent residence in 2019

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			na 1000 ludności per 1,000 population		
Napływ Inflow						
Ogółem Total	37 083	20 865	16 218	15,9	14,0	19,0
Z miast From urban areas	23 097	12 127	10 970	9,9	8,2	12,9
Ze wsi From rural areas	12 806	7 881	4 925	5,5	5,3	5,8
Z zagranicy From abroad	1 180	857	323	0,5	0,6	0,4
Odpływ Outflow						
Ogółem Total	30 747	19 278	11 469	13,2	13,0	13,5
Do miast To urban areas	15 312	8 608	6 704	6,5	5,8	7,9
Na wieś To rural areas	14 638	10 095	4 543	6,3	6,8	5,3
Za granicę Abroad	797	575	222	0,3	0,4	0,3
Saldo migracji Net migration						
Ogółem Total	6 336	1 587	4 749	2,7	1,1	5,6
Wewnętrznych Internal	5 953	1 305	4 648	2,5	0,9	5,5
Zagranicznych International	383	282	101	0,2	0,2	0,1

3.1. Migracje wewnętrzne

3.1. Internal migration

Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały

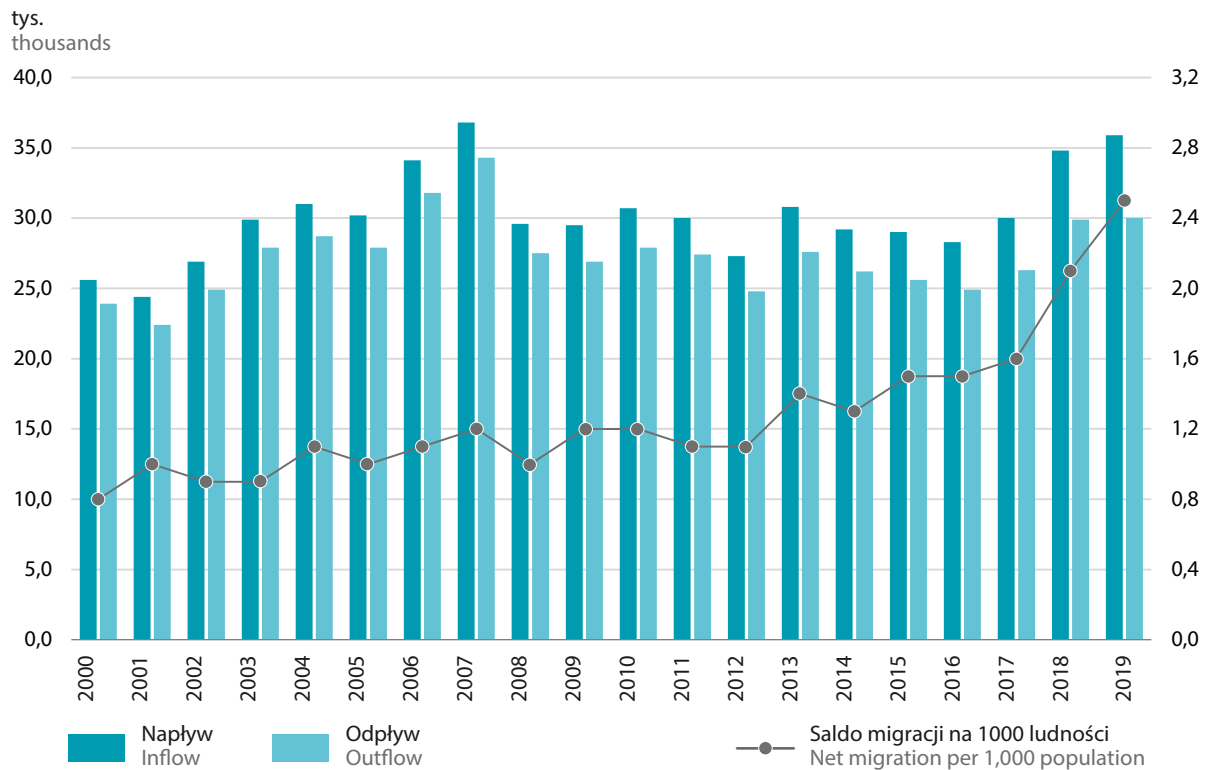
Są to zmiany miejsca stałego (lub czasowego) pobytu, polegające na przekroczeniu granicy administracyjnej gminy w celu osiedlenia się na stałe (lub pobyt czasowy) oraz przemeldowanie z pobytu czasowego na pobyt stały w danej miejscowości, jeżeli poprzednie miejsce pobytu stałego znajdowało się w innej gminie. W przypadku gminy miejsko-wiejskiej migracją jest również zmiana miejsca zamieszkania między terenami miejskimi i wiejskimi gminy. Migracje wewnętrzne ludności nie uwzględniają zmian adresu w granicach tej samej jednostki, gdyż takie przemieszczenie nie powoduje zmiany w liczbie i strukturze ludności tej jednostki.

Internal migration of population for permanent residence

Is a change of place of permanent (or temporary) residence or stay connected with crossing the administrative border of a gmina with the purpose to settle in another administrative unit. In the case of urban-rural gmina, the change of place of residence between urban and rural area of this gmina is also considered as migration. Changes of address within the same unit are excluded from data on internal migration, as they do not influence the size and structure of the population of this unit.

W 2019 r. w województwie pomorskim w ruchu wewnętrznym na pobyt stały zameldowało się 35,9 tys. osób, natomiast wymeldowało się z pobytu stałego 30,0 tys. osób. W związku z tym odnotowano dodatnie saldo migracji wewnętrznych, które wyniosło 6,0 tys. osób. W przeliczeniu na 1000 ludności saldo migracji wewnętrznych wyniosło 2,5 (2,1 w 2018 r.), co oznacza, że na 10 tys. ludności liczba mieszkańców województwa wzrosła o 25 osób. Wysokość tego wskaźnika uplasowała województwo pomorskie na drugiej pozycji w kraju. Poza województwem pomorskim, dodatnie saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności odnotowano jeszcze w 4 województwach, wśród których najwyższy wskaźnik był w województwie mazowieckim (2,9). Najniższym saldem migracji wewnętrznych na 1000 ludności charakteryzowało się natomiast województwo lubelskie (minus 3,1) oraz świętokrzyskie (minus 3,0).

In 2019, 35.9 thousand people registered, while 30.0 thousand deregistered their permanent residence in internal migration in Pomorskie Voivodship. Consequently, a positive net internal migration rate of 6.0 thousand people was recorded, which accounted for 2.5 per 1,000 of the population (2.1 in 2018). This means that there were by 25 more residents per each 10 thousand of the Voivodship's population. The value of this rate ranked Pomorskie Voivodship second in Poland. There were other four voivodships in Poland to record positive internal migration rates per 1,000 people, with Mazowieckie Voivodship (2.9) at the top and Lubelskie (minus 3.1) and Świętokrzyskie (minus 3.0) at the bottom end.

Wykres 52. Napływ i odpływ ludności w migracjach wewnętrznych**Chart 52. Inflow and outflow of population in internal migration****Saldo migracji wewnętrznych**

Różnica pomiędzy liczbą osób przybyłych w danym okresie do danej jednostki administracyjnej z innych miejscowości w kraju a liczbą osób, które w tym okresie opuściły tę jednostkę przenosząc się do innych miejscowości w kraju (napływ-odpływ).

Saldo migracji wewnętrznych dla kraju jako całości jest równe 0.

Net internal migration

Difference in the number of people who arrived during a given period in the administrative unit from other localities in the country and the number of people who in this period left this unit to move to other localities in the country (inflow-outflow).

Internal migration balance for the country as a whole is equal to 0.

W województwie pomorskim główny wpływ na saldo migracji wewnętrznych miało dodatnie saldo migracji na obszarach wiejskich (4,6 tys. osób), które znacznie przewyższyło dodatnie saldo w miastach (1,3 tys. osób). W przeliczeniu na 1000 ludności saldo migracji na wsi wyniosło 5,5, podczas gdy w miastach 0,9. Oprócz województwa pomorskiego, dodatnie saldo migracji na 1000 ludności w miastach odnotowano jeszcze tylko w 2 województwach: mazowieckim (2,7) i małopolskim (2,0). Pozostałe województwa charakteryzowały się saldem ujemnym, a najniższe wystąpiło w województwie

In Pomorskie Voivodship, a positive net migration in rural areas (4.6 thousand people) largely influenced the net internal migration which markedly outweighed the net migration in cities (1.3 thousand people). The net migration rate in rural areas was 5.5 per 1,000 people, while in cities 0.9. Except for Pomorskie Voivodship, the positive net migration per 1,000 people in cities was recorded only in two voivodships: Mazowieckie (2.7) and Małopolskie (2.0). The rate was negative in other voivodships, of which the lowest in Świętokrzyskie (minus 5.4). A positive rate was recorded in rural areas of

świętokrzyskim (minus 5,4). Na wsi dodatnie saldo migracji na 1000 ludności odnotowano w 11 województwach, wśród których najwyższe w województwie dolnośląskim (6,3) i pomorskim (5,5). W pozostałych województwach było ono ujemne, w tym najniższe w województwie warmińsko-mazurskim (minus 2,2).

W 2019 r. w województwie pomorskim w migracjach wewnętrznych wśród osób przemieszczających się przeważały kobiety – 52,9% ogólnej liczby ludności napływowej i 52,5% ogólnej liczby ludności odpływowej oraz mieszkańcy miast – odpowiednio 55,7% i 62,4%.

11 voivodships, the highest in Dolnośląskie (6.3) and Pomorskie Voivodships (5.5). Other voivodships recorded a negative rate, the lowest Warmińsko-Mazurskie Voivodship (minus 2.2).

In 2019, women prevailed in internal migration in Pomorskie Voivodship – 52.9% of the total inflowing population and 52.5% of the outflowing population, as well as urban residents – 55.7% and 62.4% respectively.

Tablica 22. Migracje wewnętrzne według wieku i kierunków migracji w 2019 r.

Table 22. Internal migration by age and directions of migration in 2019

A. Napływ
Inflow

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Do miast To urban areas		Na wieś To rural areas	
		z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas
Ogółem Total	35 903	12 127	7 881	10 970	4 925
0-4 lata years	3 463	955	763	1 112	633
5-9	2 620	600	490	1 082	448
10-14	1 624	390	348	617	269
15-19	1 249	346	317	410	176
20-24	2 186	632	631	499	424
25-29	6 093	2 410	1 706	1 100	877
30-34	5 524	2 129	1 136	1 456	803
35-39	3 847	1 335	734	1 348	430
40-44	2 550	836	471	948	295
45-49	1 504	526	268	565	145
50-54	1 013	342	199	390	82
55-59	912	298	180	342	92
60-64	1 179	425	209	438	107
65-69	886	352	173	310	51
70-74	550	227	118	163	42
75-79	278	135	63	67	13
80-84	208	92	35	60	21
85 lat i więcej years and more	217	97	40	63	17

Tablica 22. Migracje wewnętrzne według wieku i kierunków migracji w 2019 r. (dok.)

Table 22. Internal migration by age and directions of migration in 2019 (cont.)

B. Odpływ

Outflow

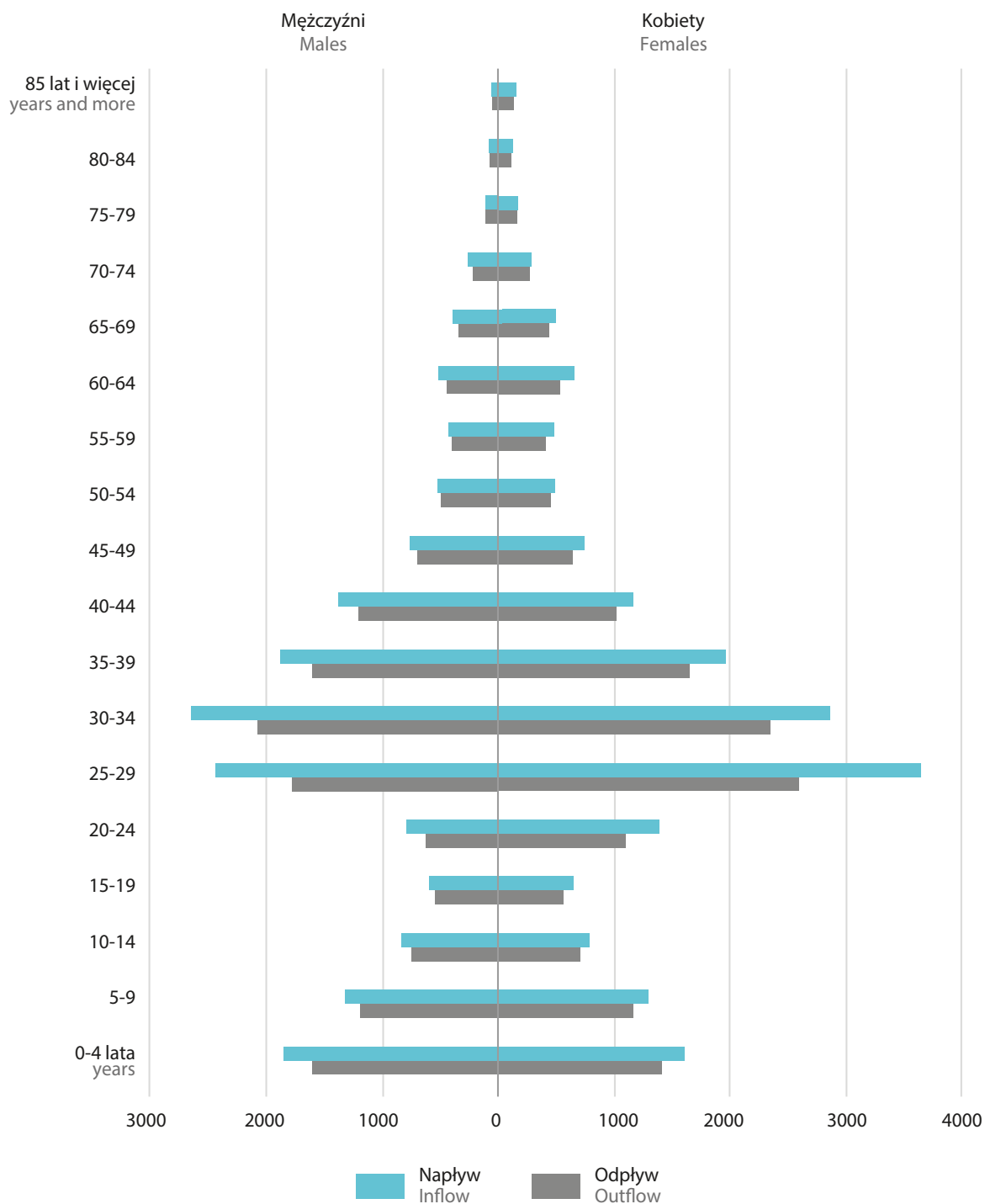
Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Z miast From urban areas		Ze wsi From rural areas	
		do miast to urban areas	na wsi to rural areas	do miast to urban areas	na wsi to rural areas
Ogółem Total	29 950	8 608	10 095	6 704	4 543
0-4 lata years	3 017	709	1 046	676	586
5-9	2 359	471	1 015	458	415
10-14	1 460	307	569	324	260
15-19	1 110	255	386	287	182
20-24	1 730	371	467	487	405
25-29	4 373	1 350	968	1 265	790
30-34	4 432	1 465	1 281	962	724
35-39	3 259	961	1 240	655	403
40-44	2 231	665	891	408	267
45-49	1 344	428	541	243	132
50-54	944	304	377	176	87
55-59	810	235	325	166	84
60-64	981	301	383	204	93
65-69	777	313	277	151	36
70-74	486	190	149	109	38
75-79	272	121	71	66	14
80-84	185	86	53	31	15
85 lat i więcej years and more	180	76	56	36	12

Analizując wiek osób migrujących, najczęściej w ramach ruchu wewnętrznego przemieszczały się osoby w wieku 25-29 lat (17,0% wśród osób napływowych i 14,6% wśród ludności odpływowej), 30-34 lata (odpowiednio 15,4% i 14,8%) oraz 35-39 lat (10,7% i 10,9%). Miejsce zamieszkania zmieniają często całe rodziny stąd dosyć istotny był również udział najmłodszych osób w wieku 0-9 lat – 16,9% wśród ludności napływowej i 17,9% wśród odpływowej.

Most internal migrants were aged 25-29 (17.0% of the inflowing and 14.6% of outflowing population), 30-34-year-olds (respectively 15.4% and 14.8%) and people aged 35-39 (10.7% and 10.9%). The place of residence is often changed by whole families, hence the share of the youngest aged 0-9 was quite significant – 16.9% in inflowing and 17.9% in outflowing population.

Wykres 53. Migracje wewnętrzne ludności według płci i wieku w 2019 r.

Chart 53. Internal migration of population by sex and age in 2019

W ramach migracji wewnętrznych ludności rozróżnia się **ruch międzywojewódzki**, czyli przemieszczenia ludności z jednego województwa do innego województwa oraz **ruch wewnątrzwojewódzki**, tj. zmiany miejsca zamieszkania osób w granicach tego samego województwa.

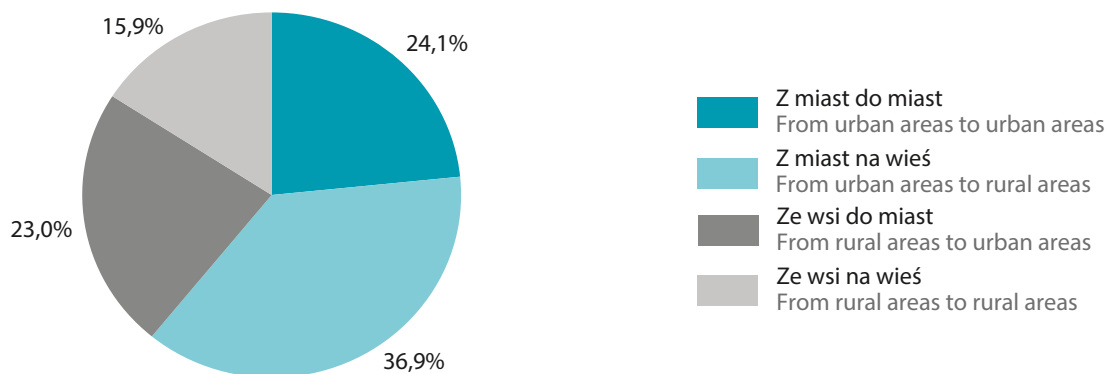
Internal migration is divided into two groups: **inter-voivodship migration** (from one to another voivodship) and **intra-voivodship migration** (within the same voivodship).

Wśród migracji wewnętrznych zdecydowanie przeważały migracje wewnątrzwojewódzkie. W 2019 r. w województwie pomorskim w granicach województwa przemieściło się 24,6 tys. osób. Tego typu migracje objęły 68,4% ludności napływowej i 82,0% ludności odpływowej. Migracje wewnątrzwojewódzkie wyraźnie przeważały również w pozostałych województwach, chociaż ich proporcje były różne. Analizując napływ ludności największy udział migracji wewnątrzwojewódzkich odnotowano w województwie lubelskim (83,9%), a najmniejszy w województwie mazowieckim (66,6%). Odpływ ludności w migracjach wewnątrzwojewódzkich wahał się od 83,3% w województwie mazowieckim do 56,0% w województwie świętokrzyskim.

Intra-voivodship migration was markedly prevalent among internal migrations. In 2019, 24.6 thousand people migrated within Pomorskie Voivodship. Such migrations covered 68.4% of the inflowing and 82.0% of outflowing population. Intra-voivodship migrations also prevailed in other voivodships, although their proportions were varied. The highest share of such migration in the total inflow was recorded in Lubelskie Voivodship (83.9%), the smallest in Mazowieckie Voivodship (66.6%). The outflow of population in intra-voivodship migration ranged from 83.3% in Mazowieckie to 56.0% in Świętokrzyskie Voivodship.

Wykres 54. Kierunki migracji wewnątrzwojewódzkich w 2019 r.

Chart 54. Directions of intra-voivodship migration in 2019

W skali całego województwa pomorskiego w migracjach wewnątrzwojewódzkich najczęstszym kierunkiem ruchu ludności były przemieszczenia z miast na wieś, które objęły 9,1 tys. osób. W przeciwnym kierunku (ze wsi do miast) przeprowadziło się 5,7 tys. osób. Najmniej osób przemieściło się ze wsi na wieś – 3,9 tys. osób.

W skali kraju w migracjach wewnątrzwojewódzkich również dominował kierunek z miast na wieś. Kierunek ten, oprócz województwa pomorskiego, przeważał jeszcze w 13 województwach, przy czym najwięcej osób z miast na wieś przemieściło się w województwie wielkopolskim – 42,0% wszystkich migracji w obrębie tego województwa. W województwie śląskim przeważał kierunek

The most frequent direction of population migration within Pomorskie Voivodship was from urban to rural areas, which involved 9.1 thousand people, and vice versa – 5.7 thousand people. The fewest people migrated between rural areas – 3.9 thousand.

Migrations from urban to rural areas within intra-voivodships also predominated countrywide. Apart from Pomorskie Voivodship, this trend was prevalent in 13 other voivodships, principally in Wielkopolskie Voivodship – 42.0% of all migrations within this Voivodship. Migrations between cities predominated in Śląskie Voivodship (respectively 51.7%), whereas in

z miast do miast (odpowiednio 51,7%), a w województwie warmińsko-mazurskim dominowały przemieszczenia ze wsi do miast (36.2%).

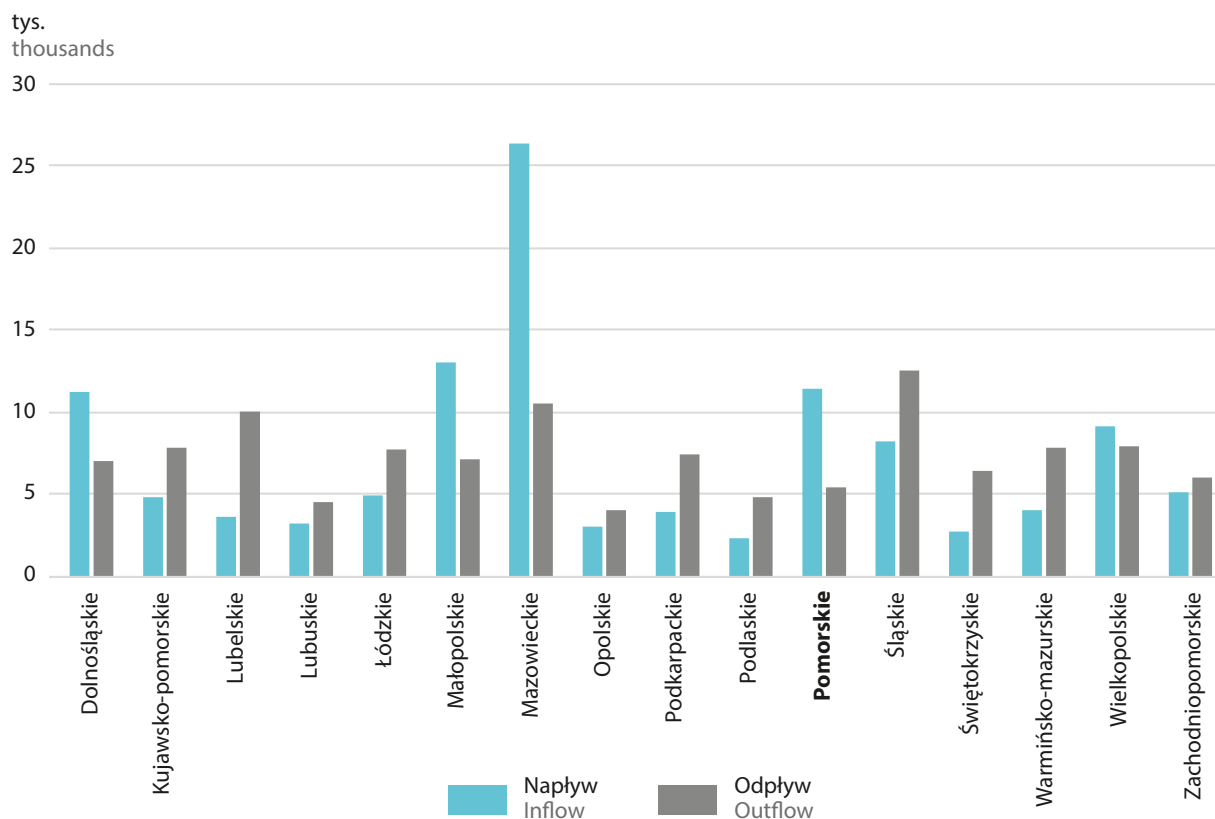
W ruchu wewnątrzwojewódzkim dodatnie saldo migracji dla miast notowane było jedynie w województwie warmińsko-mazurskim, a w pozostałych było ujemne, czyli wielkość odpływu z miast na wieś przewyższała wielkość napływu ze wsi do miast.

Warmińsko-Mazurskie migrations from rural to urban areas were more numerous (36.2%).

Within voivodships, a positive net migration for cities occurred only in Warmińsko-Mazurskie, while other voivodships recorded a negative net, i.e. the outflow from urban to rural areas exceeded the inflow from rural to urban areas.

Wykres 55. Migracje międzywojewódzkie według województw w 2019 r.

Chart 55. Inter-voivodship migration by voivodships in 2019

W 2019 r. w ramach ruchu międzywojewódzkiego w Polsce przemieściło się 116,7 tys. osób. Najwięcej z nich zameldowało się w województwie mazowieckim (22,5%) i małopolskim (11,1%), a najmniej w województwie podlaskim (2,0%) i świętokrzyskim (2,3%). W województwie pomorskim z innych województw zameldowało się 11,4 tys. osób (9,7%, tj. trzecia lokata w kraju). Najwięcej osób pochodziło z województw: warmińsko-mazurskiego – 24,5% ogólnej liczby migracji międzywojewódzkich do województwa pomorskiego, kujawsko-pomorskiego – 18,8%, mazowieckiego – 11,4% i zachodniopomorskiego – 10,4%.

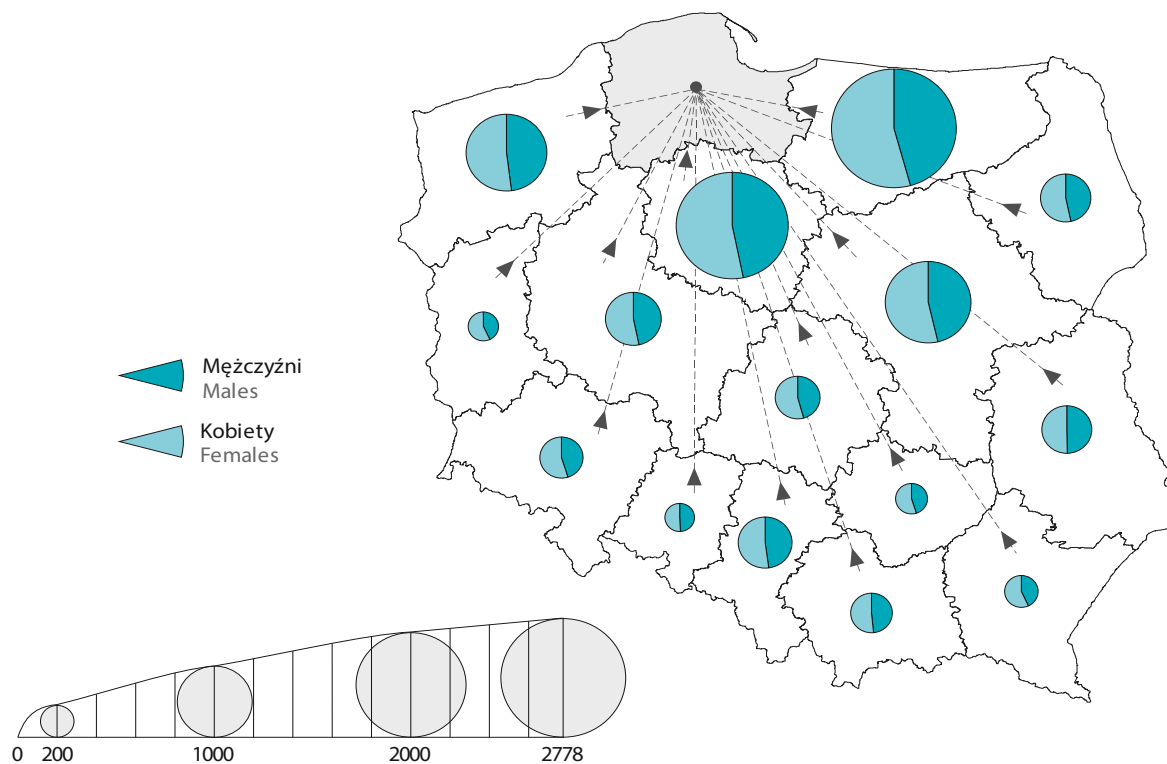
In 2019, 116.7 thousand people migrated between voivodships. The most registered their residence in Mazowieckie (22.5%) and Małopolskie (11.1%) Voivodships, the fewest in Podlaskie (2.0%) and Świętokrzyskie (2.3%). 11.4 thousand migrants from other voivodships registered their residence in Pomorskie Voivodship (9.7%, i.e. the third place countrywide). The most people came from Warmińsko-Mazurskie Voivodship – 24.5% of the total number of inter-voivodship migrations to Pomorskie Voivodship, Kujawsko-Pomorskie – 18.8%, Mazowieckie – 11.4% and Zachodniopomorskie – 10.4%.

W przypadku wymeldowań najwięcej osób opuściło województwo śląskie (10,7% ogólnej liczby migracji międzywojewódzkich) i mazowieckie (9,0%), a najmniej województwo opolskie (3,5%) i lubuskie (3,8%). Z województwa pomorskiego do innych województw wymeldowało się 5,4 tys. osób (4,6%). Najczęściej osoby te wybierały województwo mazowieckie – 19,2% migracji międzywojewódzkich z województwa pomorskiego, kujawsko-pomorskie – 16,1%, warmińsko-mazurskie – 14,4% i zachodniopomorskie – 14,0%.

The biggest number of people deregistered their residence in Śląskie Voivodship (10.7% of the total number of inter-voivodship migrations) and Mazowieckie (9.0%), while the fewest in Opolskie (3.5%) and Lubuskie (3.8%). 5.4 thousand people moved from Pomorskie Voivodship to other voivodships (4.6%). The most popular destination was Mazowieckie Voivodship – 19.2% of the total number of inter-voivodship migrations from Pomorskie Voivodship, Kujawsko-Pomorskie – 16.1%, Warmińsko-Mazurskie – 14.4% and Zachodniopomorskie – 14.0%.

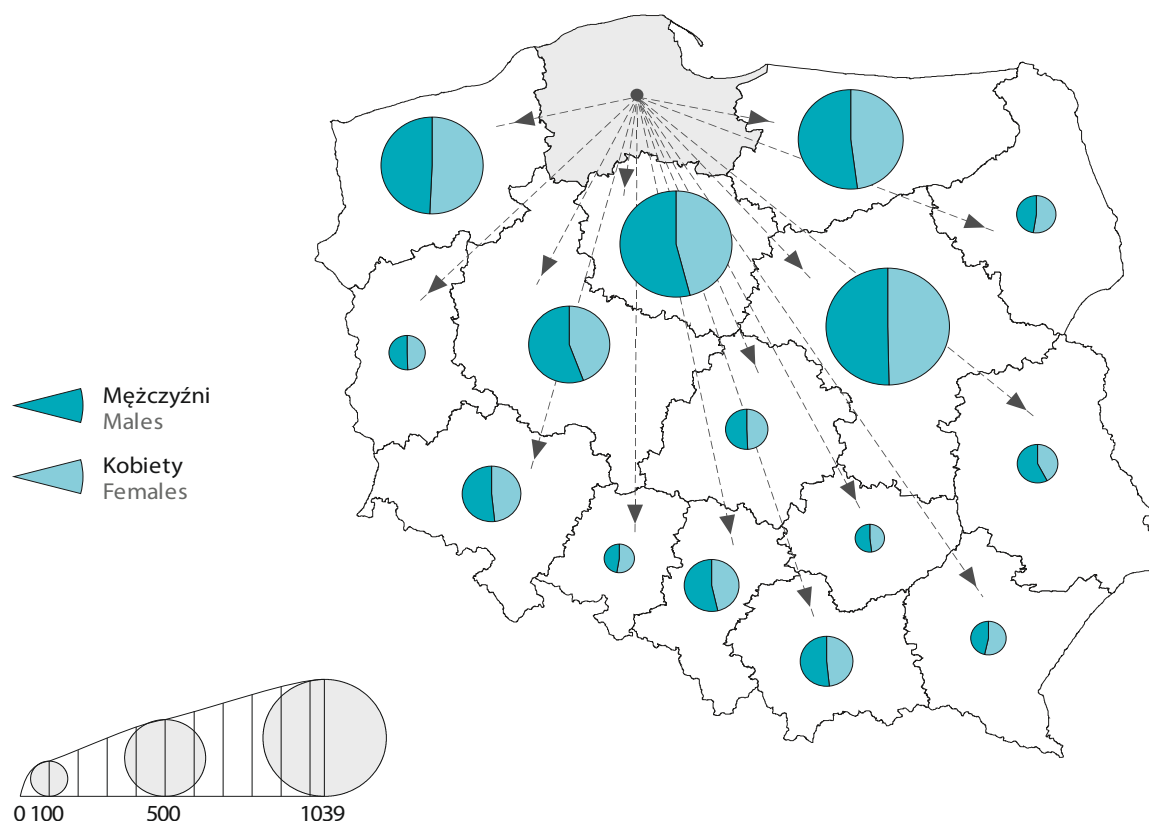
Mapa 17. Napływ migrantów z innych województw do województwa pomorskiego na pobyt stały według płci w 2019 r.

Map 17. Inflow of migrants from other voivodships to Pomorskie Voivodship for permanent residence by sex in 2019

Mapa 18. Odpływ migrantów do innych województw z województwa pomorskiego na pobyt stały według płci w 2019 r.

Map 18. Outflow of migrants to other voivodships from Pomorskie Voivodship for permanent residence by sex in 2019

W 2019 r. w ramach migracji międzywojewódzkich w województwie pomorskim ludność najczęściej przemieszczała się z miast do miast (napływ – 6,2 tys. osób, odpływ – 2,7 tys. osób). Kolejnym, co do wielkości kierunkiem migracji ludności były przemieszczenia ze wsi do miast (napływ – 2,2 tys. osób, odpływ – 1,1 tys. osób). Najmniej osób migrowało ze wsi na wieś (napływ – 1,0 tys. osób i odpływ – 0,6 tys. osób).

W przypadku migracji międzywojewódzkich można zauważyć większe zróżnicowanie kierunków migracji niż w przypadku migracji wewnątrzwojewódzkich. Przede wszystkim różna była proporcja pomiędzy liczbą przemieszczeń z miast do miast oraz z miast na wieś. Dla migracji międzywojewódzkich saldo dla miast było dodatnie (4,7 tys. osób), natomiast dla migracji wewnątrzwojewódzkich było ono ujemne (minus 3,4 tys. osób).

In 2019, people usually migrated between cities within Pomorskie Voivodship (inflow – 6.2 thousand people, outflow – 2.7 thousand people). Migrations from rural to urban areas were the second biggest direction (inflow – 2.2 thousand people, outflow – 1.1 thousand). The fewest migrations were recorded between rural areas (1.0 thousand inflowing and 0.6 thousand outflowing population).

Directions of inter-voivodship migrations are more varied than within voivodships. The proportion of the number of migrations between urban areas and from urban areas to rural areas was different. In inter-voivodship migrations, the rate for cities was positive (4.7 thousand people), while its value was negative in intra-voivodship migrations (minus 3.4 thousand people).

Wykres 56. Kierunki migracji międzywojewódzkich w 2019 r.

Chart 56. Directions of inter-voivodship migration in 2019

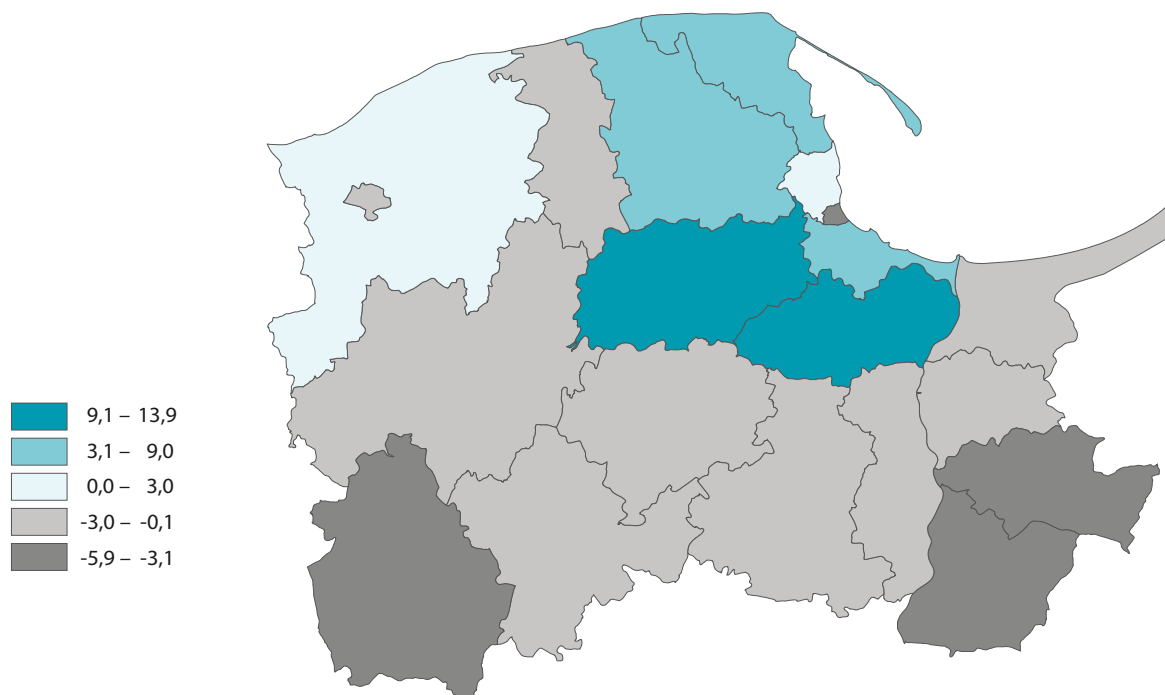

W 2019 r. w 7 powiatach województwa pomorskiego odnotowano dodatnie saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności. Najwyższym dodatnim wskaźnikiem charakteryzował się powiat gdański (13,9) i kartuski (11,0), natomiast najniższy ujemny wskaźnik salda migracji na 1000 ludności odnotowano w powiecie sztumskim (minus 5,9) i w Sopocie (minus 5,2).

In 2019, a positive net internal migration rate per 1,000 people was recorded in seven powiats of Pomorskie Voivodship. Gdański Powiat (13.9) and Kartuski (11.0) achieved the highest positive rates, while the lowest negative migration rates per 1,000 people were recorded in Sztumski Powiat (minus 5.9) and Sopot (minus 5.2).

Mapa 19. Saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności w 2019 r.

Map 19. Internal net migration per 1,000 population in 2019

Wśród ludności napływowej prawie we wszystkich powiatach przeważały kobiety. Ich udziały nie były zbyt zróżnicowane i wahały się od 56,3% w Sopocie do 51,0% w powiecie kwidzyńskim. Tylko w powiecie nowodworskim wśród osób które napłynęły nieznacznie przeważali mężczyźni (51,7%). W przypadku ludności odpływowej przeważały kobiety – od 56,0% w powiecie puckim do 50,5% w Gdańsku.

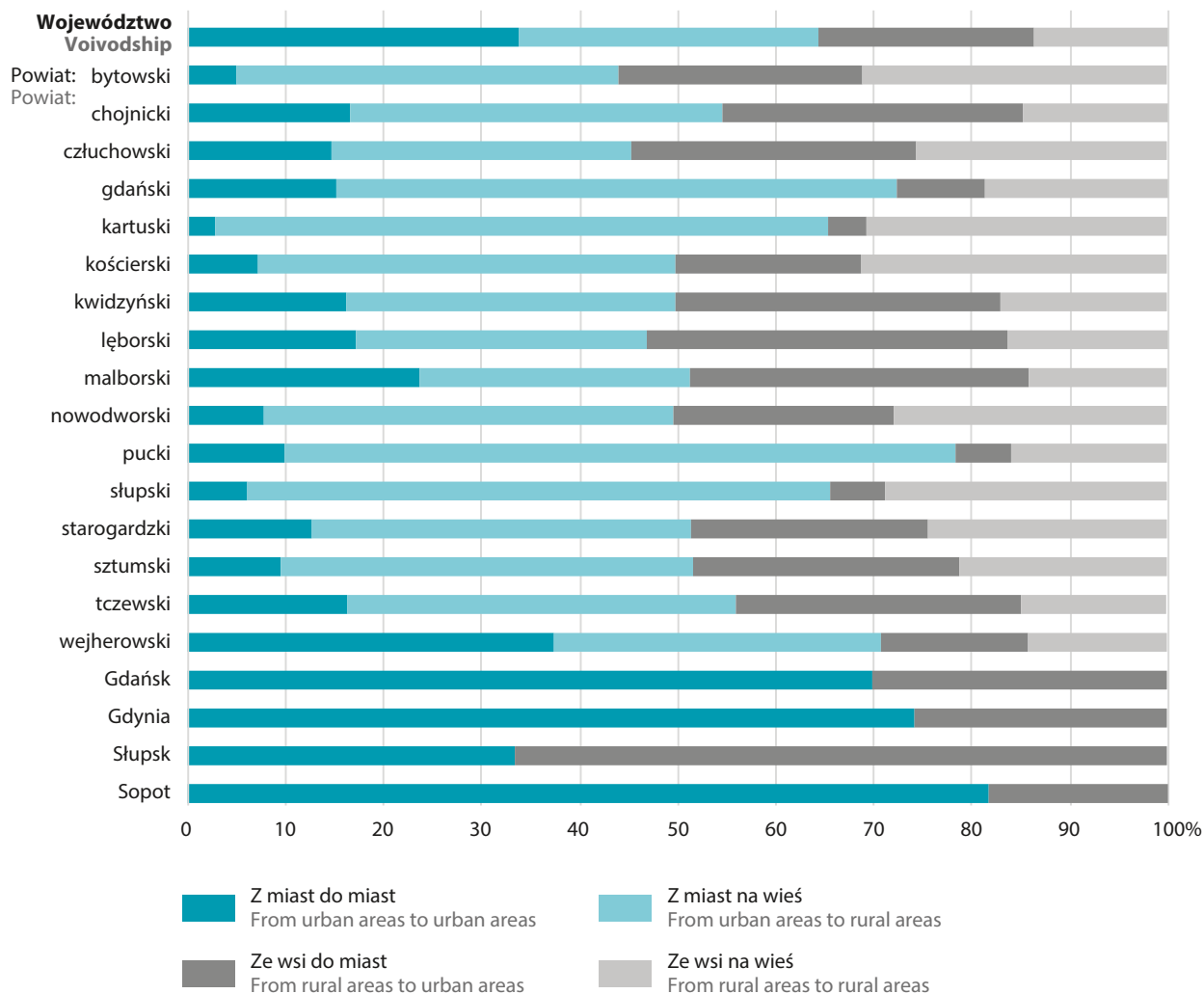
W 2019 r. w przekroju województwa pomorskiego w migracjach wewnętrznych ludność najczęściej napływała z miast do miast (33,8%). Kierunek ten przeważał tylko w powiecie wejherowskim oraz w Gdańsku, Gdyni i Sopocie, w którym to odnotowano największy udział (81,8%). W 13 powiatach najczęstszy był kierunek z miast na wieś (największy udział odnotowano w powiecie puckim – 68,5%). Migracje z miast na wieś (największy udział odnotowano w powiecie puckim – 68,5%). W powiatach lęborskim i malborskim oraz w Słupsku dominowały przemieszczenia ze wsi do miast.

Women predominated among the inflowing population in almost all powiats. Their shares were not very diverse and fluctuated from 56.3% in Sopot to 51.0% in Kwidzyński Powiat. Male migrants slightly outnumbered females only in Nowodworski Powiat (51.7%). The outflowing population consisted mostly of women – from 56.0% in Pucki Powiat to 50.5% in Gdańsk.

In 2019, most of the inflowing population within Pomorskie Voivodship migrated between cities (33.8%). This direction prevailed only in Wejherowski Powiat as well as in Gdańsk, Gdynia and Sopot, which recorded the biggest share of this migration (81.8%). Direction from urban to rural areas was the most frequent in 13 powiats (principally in Pucki Powiat – 68.5%). Migrations from rural to urban areas predominated in Lęborski and Malborski Powiats, as well as in Słupsk.

Wykres 57. Migracje wewnętrzne ludności (napływ) według powiatów w 2019 r.

Chart 57. Internal migration of population (inflow) by powiats in 2019

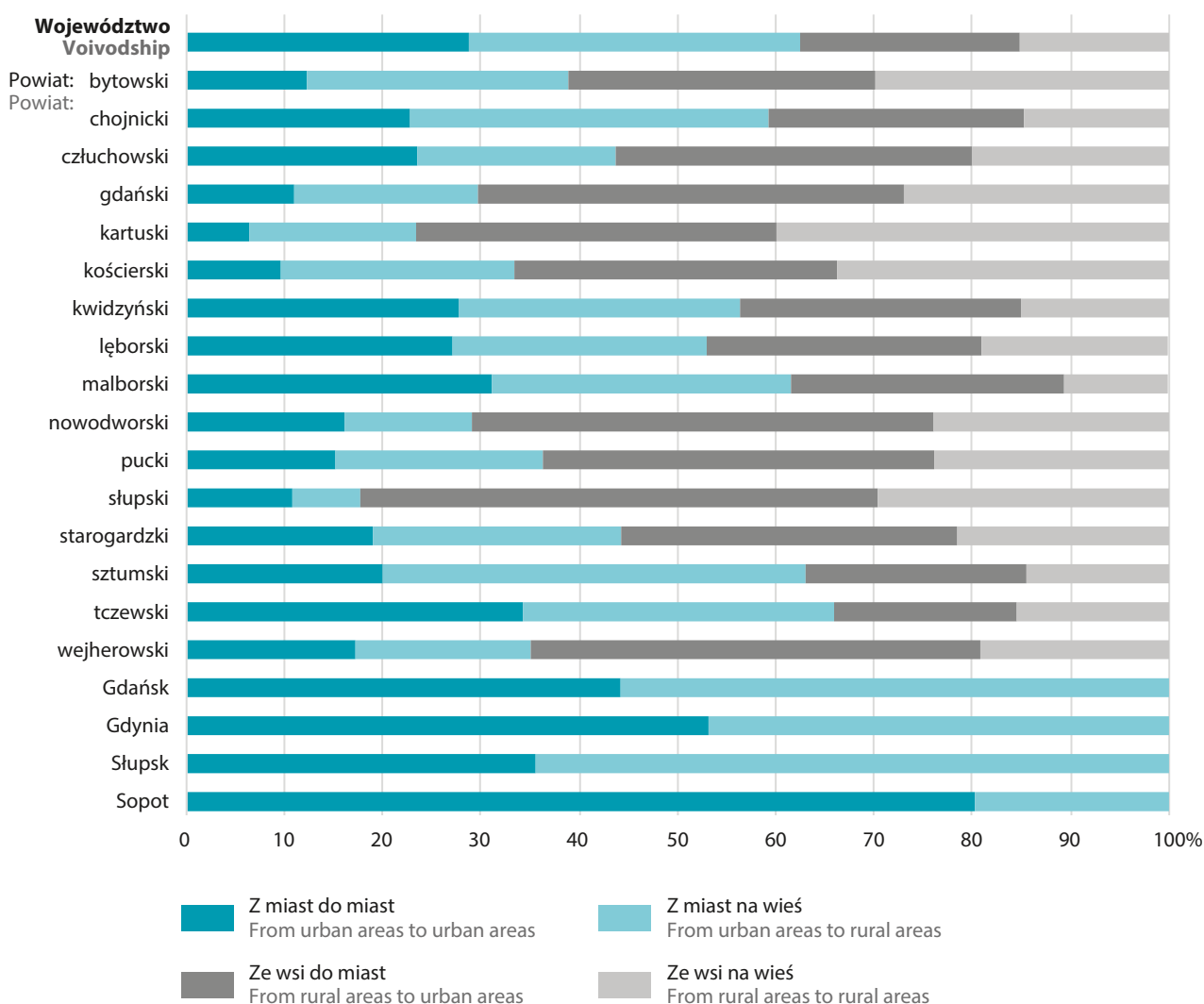

Kierunki migracji wewnętrznych wśród ludności odpływowej były inne niż wśród ludności napływowej. Najczęstszy był kierunek z miast na wieś (33,7%), ale przeważał jedynie w 5 powiatach (chojnickim, kwidzyńskim, tczewskim, w Gdańsku i w Słupsku), wśród których najwięcej osób z miast na wieś przenieśli się w Słupsku (64,5%). W powiecie malborskim i wejherowskim oraz w Gdyni i Sopocie przeważał kierunek z miast do miast, w powiecie kartuskim i kościerskim dominowały przenieśnienia ze wsi na wieś, a w pozostałych 9 powiatach ze wsi do miast.

The directions of internal migration differed between outflowing and inflowing populations. Migrations from urban to rural areas were the most frequent (33.7%), but predominated only in five powiats (Chojnicki, Kwidzyński, Tczewski, as well as in Gdańsk and Słupsk) and the biggest migration from urban to rural areas was recorded in Słupsk (64.5%). Migrations between cities were the most widespread in Malborski and Wejherowski Powiats, as well as in Gdynia and Sopot. Migrants moved mostly within rural areas in Kartuski and Kościerski Powiats, and from rural to urban areas in the remaining 9 powiats.

Wykres 58. Migracje wewnętrzne ludności (odpływ) według powiatów w 2019 r.

Chart 58. Internal migration of population (outflow) by powiats in 2019

W 2019 r. w województwie pomorskim migracje wewnętrzno-wojewódzkie przeważały w każdym powiecie (za wyjątkiem Gdańska), chociaż w poszczególnych powiatach proporcje były różne. Największy udział migracji wewnętrzno-wojewódzkich w przypadku napływu ogółem odnotowano w powiecie kościerskim (91,2%) i tczewskim (87,3%), a najmniejszy w Gdańsku (40,1%) i w Gdyni (51,0%). W przypadku odpływu największy jego udział odnotowano w powiecie kartuskim (92,8%) i wejherowskim (91,4%), a najmniejszy w powiecie człuchowskim (62,8%) i kwidzyńskim (71,3%).

In 2019, migrations within Pomorskie Voivodship prevailed in all powiats (except for Gdańsk), although the proportions varied. The largest share of intra-voivodship migration in the total inflow occurred in Kościerski Powiat (91.2%) and in Tczewski (87.3%), the smallest in Gdańsk (40.1%) and Gdynia (51.0%). Kartuski Powiat (92.8%) and Wejherowski (91.4%) recorded the biggest outflow, whereas Człuchowski (62.8%) and Kwidzyński (71.3%) the smallest.

Tablica 23. Migracje wewnętrzno-wojewódzkie i międzywojewódzkie według powiatów w 2019 r.

Table 23. Intra-voivodship and inter-voivodship migration by powiats in 2019

Wyszczególnienie Specification	Napływ Inflow			Odpływ Outflow		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innego województwa from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innego województwa to other voivodship
		w % in %			w % in %	
Ogółem Total	35 903	68,4	31,6	29 950	82,0	18,0
Powiаты: Powiats:						
bytowski	893	86,0	14,0	1 105	82,2	17,8
chojnicki	1 172	75,5	24,5	1 306	75,3	24,7
człuchowski	633	68,7	31,3	846	62,8	37,2
gdański	3 426	77,4	22,6	1 797	87,0	13,0
kartuski	390	81,3	18,7	1 578	92,8	7,2
kościerski	725	91,2	8,8	808	91,1	8,9
kwidzyński	888	74,9	25,1	1 155	71,3	28,7
łęborski	688	83,0	17,0	888	84,2	15,8
malborski	778	76,0	24,0	902	74,4	25,6
nowodworski	373	61,7	38,3	470	72,8	27,2
pucki	1 712	76,3	23,7	940	84,5	15,5
słupski	1 763	79,0	21,0	1 722	81,9	18,1
starogardzki	1 453	86,2	13,8	1 498	89,0	11,0
sztumski	368	75,8	24,2	614	76,2	23,8
tczewski	1 456	87,3	12,7	1 686	88,8	11,2
wejherowski	4 168	80,5	19,5	3 126	91,4	8,6
Miasta na prawach powiatu: Cities with powiat status:						
Gdańsk	7 417	40,1	59,9	4 376	75,4	24,6
Gdynia	3 313	51,0	49,0	3 184	82,0	18,0
Słupsk	1 187	69,8	30,2	1 364	75,2	24,8
Sopot	400	58,3	41,8	585	82,7	17,3

3.2. Migracje zagraniczne

3.2. International migration

Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały

Są to przemieszczenia ludności związane ze zmianą kraju zamieszkania. Obowiązujące w Unii Europejskiej Rozporządzenie (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. zawiera definicję migracji uwzględniającą zamierzony okres zamieszkiwania w innym kraju wynoszący co najmniej 12 miesięcy.

W rozumieniu tej definicji:

- **imigracja** to przybycie do kraju osoby będącej uprzednio rezydentem innego kraju z zamiarem przebywania przez okres co najmniej 12 miesięcy,
- **emigracja** to opuszczenie kraju przez jego rezydenta z zamiarem przebywania za granicą przez okres co najmniej 12 miesięcy.

International migration of population for permanent residence

It is relocation of people involving a change of country of residence. Regulation (EC) No. 862/2007 of the European Parliament and the Council of 11 July 2007 contains a definition of migration taking into account intended period of residence in another country of at least 12 months.

According to this definition:

- **immigration** means arrival in a country other than that of the person's usual residence with the intention to stay for a period of at least 12 months,
- **emigration** means departure from the country of usual residence with the intention to stay abroad for a period of at least 12 months.

Tablica 24. Migracje zagraniczne ludności w 2019 r.

Table 24. International migration of population in 2019

Płeć	Imigracja Immigration	Emigracja Emigration	Saldo migracji Net migration	Sex
Ogółem Total				
Ogółem	1 180	797	383	Total
Mężczyźni	671	413	258	Males
Kobiety	509	384	125	Females
Miasta Urban areas				
Ogółem	857	575	282	Total
Mężczyźni	502	296	206	Males
Kobiety	355	279	76	Females
Wieś Rural areas				
Ogółem	323	222	101	Total
Mężczyźni	169	117	52	Males
Kobiety	154	105	49	Females

W 2019 r. w województwie pomorskim w ramach migracji na pobyt stały zameldowało się 1,2 tys. osób z zagranicy, natomiast za granicę wymeldowało się 0,8 tys. osób. W związku z tym odnotowano dodatnie saldo migracji zagranicznych, które wyniosło 0,4 tys. osób. W przeliczeniu na 1000 ludności współczynnik salda migracji

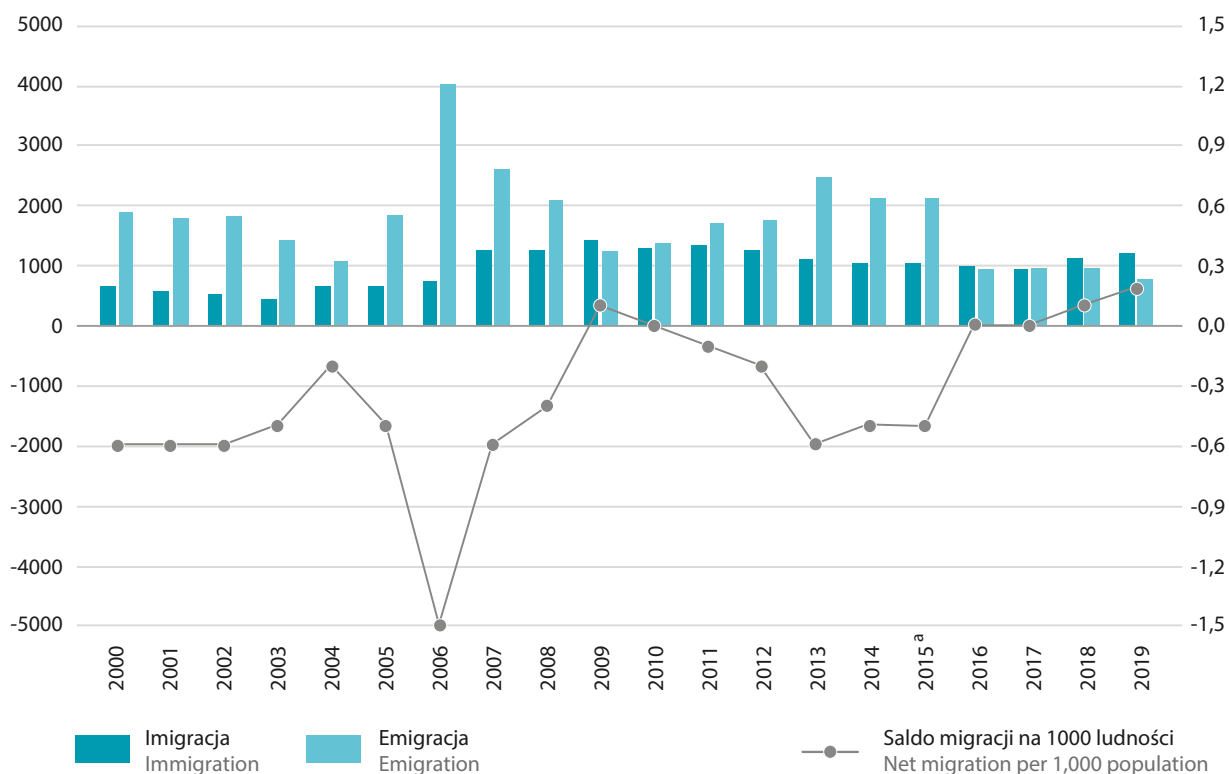
In 2019, 1.2 thousand immigrants registered their permanent residence in Pomorskie Voivodship, while 0.8 thousand persons emigrated. Hence, a positive international net migration amounted to 0.4 thousand persons. The international migration rate per 1,000 of the population was 0.2 (0.1 in 2018). Apart from Pomorskie

zagranicznych wyniósł 0,2 (0,1 w 2018 r.). Poza województwem pomorskim, dodatnie saldo migracji zagranicznych notowano jeszcze w 13 województwach (najwyższe w województwie mazowieckim 0,4). Ujemne saldo migracji wystąpiło tylko w województwie opolskim (minus 0,5 na 1000 ludności) i śląskim (minus 0,1).

Voivodship, a positive rate also occurred in 13 voivodships, of which the highest in Mazowieckie (0.4). A negative international net migration was recorded only in Opolskie Voivodship (minus 0.5 per 1,000 population) and Śląskie (minus 0.1).

Wykres 59. Migracje zagraniczne ludności

Chart 59. International migration of population

^a Dane dotyczą 2014 r.
^a Data concern 2014.

Saldo migracji zagranicznych

Różnica między liczbą osób przybyłych w danym okresie do danej jednostki administracyjnej/kraju z zagranicy a liczbą osób, które w tym okresie wyjechały z tej jednostki/kraju za granicę (imigracja – emigracja).

Ogólne saldo migracji dla całego kraju jest równe saldu migracji zagranicznych.

Net international migration

Difference in the number of people who arrived in a given administrative unit/country from abroad during a given period of time and the number of people who left the unit/country abroad during this time (immigration – emigration).

The total net migration for the whole country is equal to the net international migration.

W 2019 r. w województwie pomorskim większy wpływ na saldo migracji zagranicznych miało dodatnie saldo w miastach (282 osoby), które przewyższyło dodatnie saldo na obszarach wiejskich (101 osób). W przeliczeniu na 1000 ludności saldo migracji w miastach i na wsi wyniosło odpowiednio 0,2 i 0,1. Wśród województw w miastach dodatnie saldo migracji na 1000 ludności odnotowano w 13, w tym najwyższe w województwie mazowieckim (0,5), a najniższe w województwie opolskim (minus 0,2). Na wsi dodatnie saldo migracji na 1000 ludności odnotowano w 14 województwach, wśród których najwyższe w województwie podlaskim (0,4), natomiast najniższe w województwie opolskim (minus 0,7).

W 2019 r. w województwie pomorskim w migracjach zagranicznych przeważali mężczyźni – 56,9% ogólnej liczby imigrantów i 51,8% ogólnej liczby emigrantów oraz mieszkańcy miast – odpowiednio 72,6% i 72,1%.

Wśród imigrantów najczęściej przemieszczały się osoby w najmłodszych grupach wiekowych: 0-4 lata (32,6%) i 5-9 lat (12,2%), a także osoby w wieku 35-39 lat (9,0%). Wśród emigrantów najwięcej było osób w wieku 35-39 lat (14,8%), 30-34 lata (13,3%) oraz 40-44 lata (12,8%).

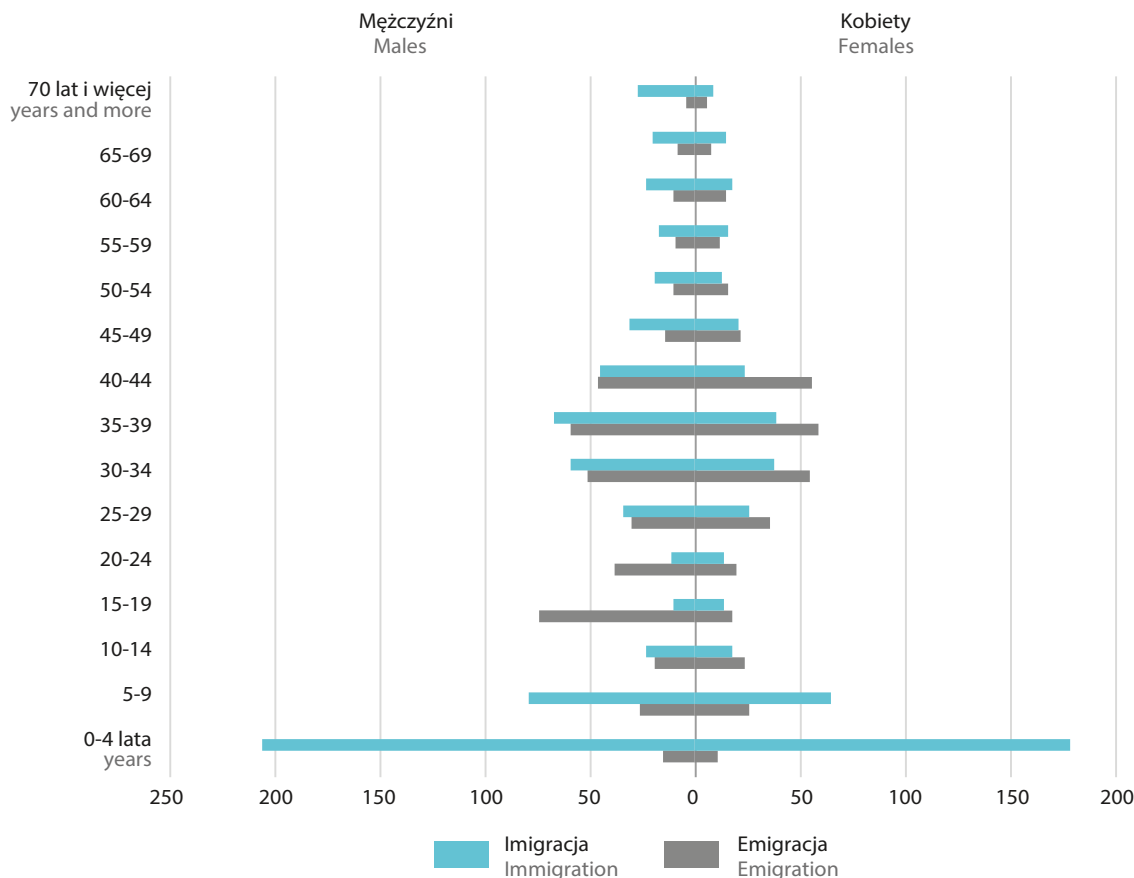
In 2019, a positive net migration in urban areas of Pomorskie Voivodship (282 people) had a greater impact on the net international migration, exceeding the positive net migration in rural areas (101 persons). The rate in urban areas and rural areas per 1,000 people was 0.2 and 0.1 respectively. 13 voivodships recorded a positive net migration in cities, Mazowieckie Voivodship the highest (0.5), while Opolskie the lowest (minus 0.2). In rural areas, positive rates were recorded in 14 voivodships, the highest in Podlaskie (0.4), while the lowest in Opolskie Voivodship (minus 0.7).

In 2019, men outnumbered women in international migration in Pomorskie Voivodship – 56.9% of the total number of immigrants and 51.8% of emigrants, and city residents – 72.6% and 72.1% respectively.

Most immigrants belonged to the youngest age groups: 0-4 years (32.6%) and 5-9 years (12.2%), as well as 35-39 (9.0%). Emigrants were usually people aged 35-39 (14.8%), 30-34 (13.3%) and 40-44 (12.8%).

Wykres 60. Migracje zagraniczne ludności według płci i wieku w 2019 r.

Chart 60. International migration of population by sex and age in 2019

W 2019 r. najwięcej osób z zagranicy do województwa pomorskiego przybyło z krajów europejskich – 90,3% ogólnej liczby imigrantów, w tym najwięcej pochodziło z Wielkiej Brytanii – 27,7% ogólnej liczby imigrantów i z Niemiec – 16,6%, a następnie z Ukrainy – 8,7%, Irlandii – 5,1% oraz Norwegii – 4,9%. Z Ameryki Północnej pochodziło 4,0% imigrantów, w tym 2,9% ogólnej liczby imigrantów przybyło ze Stanów Zjednoczonych. Z Azji przybyło 3,6% imigrantów, w tym najwięcej z Kazachstanu (1,2%).

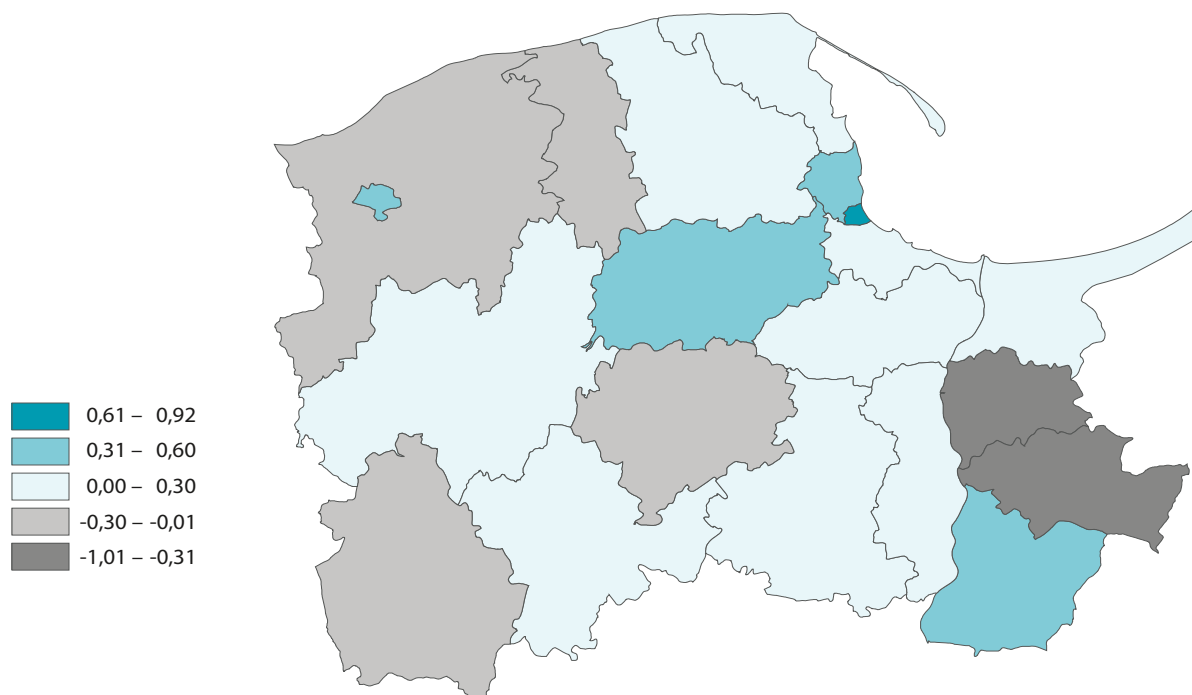
W 2019 r. zdecydowana większość osób wyjeżdżająca z województwa pomorskiego za granicę wybrała kraje europejskie – 93,0% ogólnej liczby emigrantów, w tym najwięcej Niemcy – 32,2% oraz Wielką Brytanię – 26,3%, a także Holandię – 6,9% oraz Norwegię – 5,1%. Do Ameryki Północnej wyjechało 5,4% emigrantów, w tym 3,9% do Stanów Zjednoczonych.

In 2019, the greatest number of immigrants arrived in Pomorskie Voivodship from European countries – 90.3% of the total number of immigrants, the most from the United Kingdom – 27.7%, and Germany – 16.6%, while 8.7% arrived from Ukraine, 5.1% from Ireland and 4.9% from Norway. 4.0% of immigrants came from North America, 2.9% of whom from the United States. 3.6% arrived from Asia, the most from Kazakhstan (1.2%).

In 2019, the vast majority of people moving from Pomorskie Voivodship abroad chose European countries – 93.0% of the total number of emigrants, primarily Germany – 32.2% and the United Kingdom – 26.3%, as well as the Netherlands – 6.9%, and Norway – 5.1%. 5.4% of emigrants left for North America, including 3.9% to the United States.

Mapa 20. Saldo migracji zagranicznych na 1000 ludności w 2019 r.

Map 20. International net migration per 1,000 population in 2019

W 2019 r. w 14 powiatach województwa pomorskiego notowane było dodatnie saldo migracji zagranicznych na 1000 ludności. Najwyższy dodatni wskaźnik odnotowano w Sopocie (0,9) i w powiecie kwidzyńskim (0,6), natomiast najniższy ujemny wskaźnik salda migracji zaobserwowano w powiecie sztumskim (minus 1,0) i malborskim (minus 0,8).

In 2019, a positive net international migration rate per 1,000 people was recorded in 14 powiats of Pomorskie Voivodship – the highest in Sopot (0.9) and Kwidzyński Powiat (0.6). Sztumski Powiat (minus 1.0) and Malborski (minus 0.8) had the lowest negative migration rate.

Spośród 1180 osób przybyłych do województwa pomorskiego w 2019 r., najczęściej imigrantów zameldowało się w Gdańsku (23,2%) i w Gdyni (13,6%), a także w powiecie wejherowskim (8,0%). W przypadku 797 osób, które wyjechały za granicę, najczęściej było emigrantów z Gdańska (24,3%), powiatu malborskiego (11,2%) i z Gdyni (10,5%).

In 2019, the most of 1,180 immigrants in Pomorskie Voivodship registered their residence in Gdańsk (23.2%) and Gdynia (13.6%) as well as in Wejherowski Powiat (8.0%). Among 797 emigrants from the Voivodship, a majority left Gdańsk (24.3%), Malborski Powiat (11.2%) and Gdynia (10.5%).

3.3. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały

3.3. Internal and international net migration for permanent residence

Saldo migracji na pobyt stały

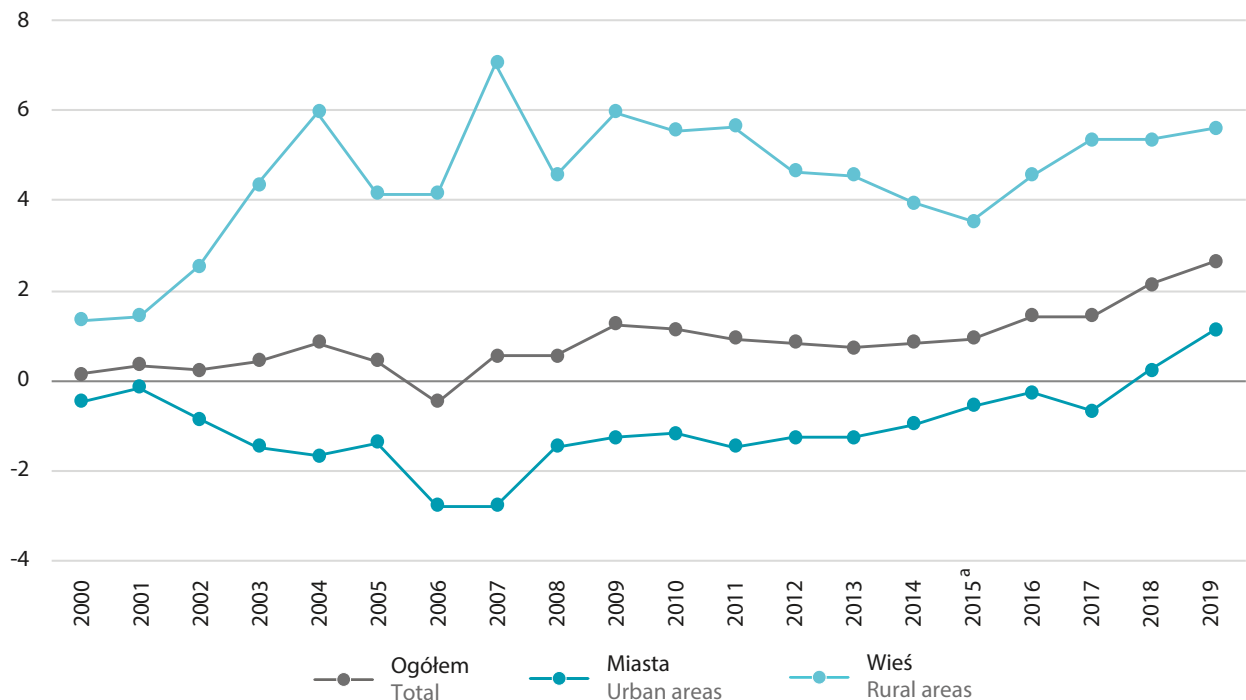
Różnica między liczbą osób, które przybyły na stałe do danej jednostki administracyjnej/kraju w danym okresie a liczbą osób, które wyjechały na stałe z danej jednostki administracyjnej/kraju w danym okresie.

Net migration for permanent residence

Difference in the number of people who arrived for permanent residence in a given administrative unit/country during a given period of time and the number of people who left the administrative unit/country during a given period of time in order to live permanently in other unit/country.

Wykres 61. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na 1000 ludności według miejsca zamieszkania

Chart 61. Internal and international net migration per 1,000 population by place of residence

a Do obliczenia salda migracji wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

a To calculate net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

W 2019 r. w województwie pomorskim saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały było dodatnie. W wyniku ruchów migracyjnych ogólna liczba ludności zwiększyła się o 6,3 tys. osób. Saldo migracji stałej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców województwa wyniosło 2,7 (2,2 w 2018 r.). W porównaniu z innymi województwami wskaźnik ten był jednym z najwyższych w kraju – druga lokata po województwie mazowieckim (3,3). Najniższy wskaźnik odnotowano w województwie lubelskim (minus 2,9). W kraju o 6,2 tys. osób więcej zameldowało się na pobyt stały niż wymeldowało z pobytu stałego. W przeliczeniu na 1000 ludności dało to dodatnie saldo migracji stałej (0,2).

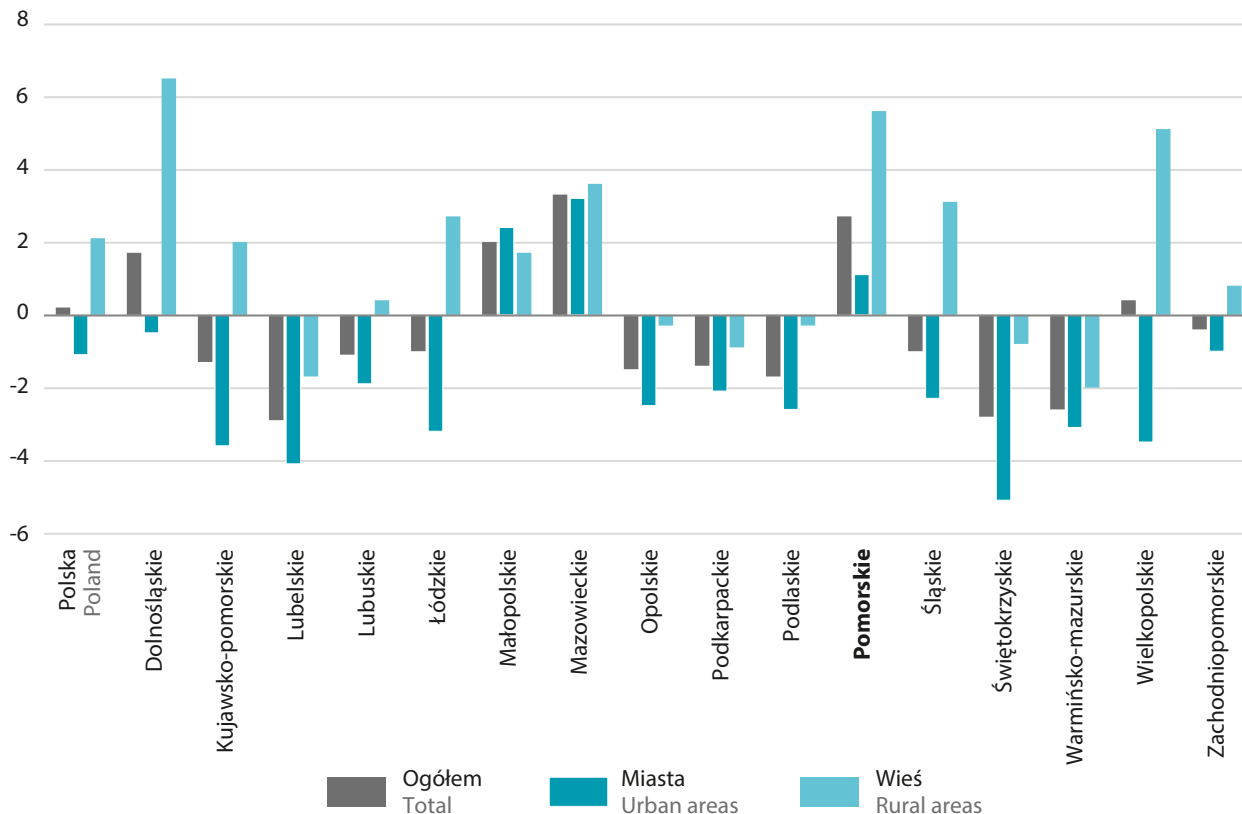
W dalszym ciągu mamy do czynienia z obserwowaną od kilkunastu lat tendencją wzrostową liczby mieszkańców wsi. W 2019 r. w wyniku migracji liczba ludności wsi zwiększyła się o 4,7 tys. osób (tj. saldo migracji na wsi wyniosło 5,6 na 1000 ludności). W miastach drugi rok z rzędu odnotowano dodatnie saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały – do miast przybyło 1,6 tys. osób (odpowiednio 1,1 na 1000 mieszkańców).

In 2019, the internal and international net migration for permanent residence was positive in Pomorskie Voivodship. As a result of migratory movements, the total population increased by 6.3 thousand people. The balance of permanent migration per 1,000 inhabitants of the Voivodship reached 2.7 (2.2 in 2018). In comparison with other voivodships, this indicator was one of the highest countrywide – the second after Mazowieckie Voivodship (3.3). The lowest rate was recorded in Lubelskie Voivodship (minus 2.9). Countrywide, there were by 6.2 thousand more people who registered for permanent residence than those who cancelled registration. This resulted in a positive permanent migration rate (0.2) per 1,000 of the population.

There has been an upward trend (observed for more than ten years) in the number of rural residents. In 2019, rural population increased by 4.7 thousand persons due to migrations (i.e. the net migration in rural areas was 5.6 per 1,000 population). For the second year running, a positive internal and international net migration for permanent residence was recorded among the urban population which increased by 1.6 thousand people (respectively 1.1 per 1,000 inhabitants).

Wykres 62. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na 1000 ludności według miejsca zamieszkania i województw w 2019 r.

Chart 62. Internal and international net migration per 1,000 population by place of residence and voivodships in 2019

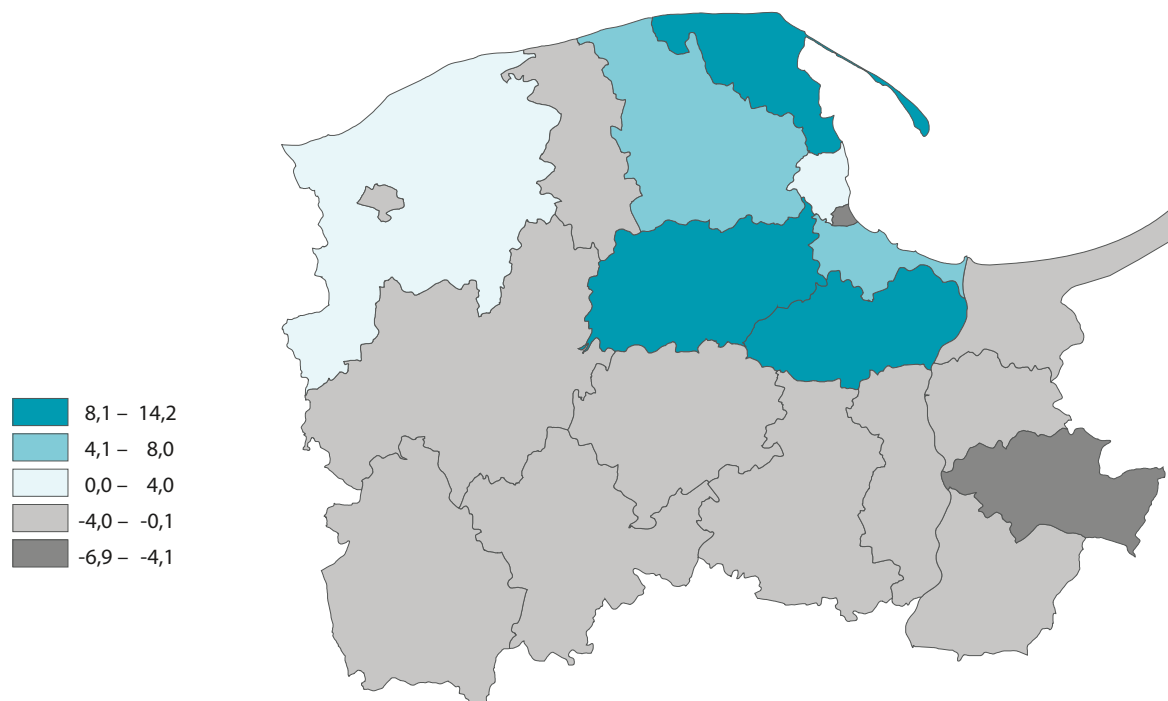

W przekroju województw w miastach dodatnie saldo migracji stałej, oprócz województwa pomorskiego, odnotowano jeszcze tylko w województwie mazowieckim (3,2 na 1000 ludności) i małopolskim (2,4). W pozostałych województwach saldo było ujemne, w tym najniższe w województwie świętokrzyskim (minus 5,1). W przypadku obszarów wiejskich dodatnie saldo migracji notowane było w 10 województwach, w tym najwyższe w województwie dolnośląskim (6,5) i pomorskim (5,6). W pozostałych województwach saldo migracji było ujemne, a najniższy wskaźnik odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (minus 2,0). W kraju wskaźnik salda migracji stałej na 1000 ludności w miastach wyniósł minus 1,1, a na wsi 2,1.

Across voivodships, a positive permanent migration rate in urban areas, apart from Pomorskie Voivodship, was reached only in Mazowieckie Voivodship (3.2 per 1,000 people) and Małopolskie Voivodship (2.4). The balance was negative in other voivodships, the lowest in Świętokrzyskie Voivodship (minus 5.1). A positive net migration rate was recorded in rural areas of 10 voivodships, the highest in Dolnośląskie (6.5) and Pomorskie (5.6). Other voivodships recorded a negative rate, of which Warmińsko-Mazurskie the lowest (minus 2.0). On a national scale, the rate of migration for permanent residence per a population of 1,000 was minus 1.1 in urban and 2.1 in rural areas.

Mapa 21. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na 1000 ludności w 2019 r.

Map 21. Internal and international net migration per 1,000 population in 2019

W 2019 r. tylko w 7 powiatach województwa pomorskiego odnotowano dodatnie saldo migracji stałej na 1000 ludności. Najwyższym dodatnim wskaźnikiem charakteryzowały się powiaty: gdański (14,2), kartuski (11,3) i pucki (9,1), natomiast najniższy ujemny wskaźnik salda migracji odnotowano w powiecie sztumskim (minus 6,9), Sopotie (minus 4,2) i powiecie człuchowskim (minus 3,9).

In 2019, only 7 powiats of Pomorskie Voivodship recorded a positive rate of permanent migration per 1,000 people. The highest positive rate characterised Gdański (14.2), Kartuski (11.3) and Pucki (9.1) Powiats, while the lowest negative migration rate occurred in Sztumski Powiat (minus 6.9), Sopot (minus 4.2) and Człuchowski Powiat (minus 3.9).

Uwagi metodologiczne

Methodological notes

1. Dane opracowano na podstawie:

- 1) do 2009 r. – wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, a od 2010 r. w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011;
- 2) szacunków stanu i struktury ludności na terenie gminy opracowanych **metodą bilansową**. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (z wyjątkiem danych dla lat 2000-2001 i 2010 r. – patrz ust. 3) przy uwzględnieniu zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy na pobyt stały oraz czasowy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych;
- 3) rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały oraz pobyt czasowy;
- 4) sprawozdawczości gmin – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt czasowy;
- 5) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
- 6) sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

2. Bilans ludności został opracowany według **krajowej definicji zamieszkania**, w której uwzględniane są migracje czasowe wewnętrzne, tj. różnica między liczbą osób, które czasowo wyjechały z gminy na ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) do innego miasta w kraju a liczbą osób przybyłych z innego miejsca w kraju na okres ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące); do ludności gminy nie są zatem zaliczani imigranci przebywający w Polsce czasowo, natomiast są zaliczani stali mieszkańcy Polski przebywający czasowo za granicą (bez względu na okres ich czasowego przebywania/nieobecności).

3. Dane o ludności (według stanu w dniu 30 czerwca i 31 grudnia) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1000 ludności itp. opracowano przyjmując jako bazę wyjściową:

1. Data were compiled on the basis of:

- 1) until 2009 – the results of the Population and Housing Census 2002, and from 2010 – on the basis of the Population and Housing Census 2011.
- 2) the estimates of the size and structure of the population in a gmina were prepared using the **balance method**. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the latest census (with the exception of data for 2000-2001 and 2010 – see section 3), taking into account changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas, from abroad for permanent residence and temporary stay), as well as address changes of the population due to changes in the administrative division;
- 3) the registers of the Ministry of Digital Affairs – on internal and international migration of population for permanent residence and temporary stay;
- 4) documentation of gminas regarding internal and international migration of population for temporary stay;
- 5) documentation of the registry offices regarding registered marriages, births and deaths;
- 6) documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

2. The population balance was compiled according to the **national definition of residence** which includes internal migration for temporary stay, i.e. the difference between the number of persons who temporarily left a gmina for more than 3 months (until 2005 – more than 2 months) to another place in the country and the number of persons who arrived from somewhere else in the country for more than 3 months (until 2005 – more than 2 months). The gmina population, therefore, does not include immigrants staying in Poland temporarily, unlike Polish permanent residents temporarily staying abroad (regardless of the period of their temporary presence/absence) who are counted among the population of a gmina.

3. Data on population (as of 30 June and 31 December) as well as demographic rates and indicators per 1,000 population etc. were compiled on the basis:

- dla lat 2000-2009 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, z tym że dla lat 2000-2001 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2002 r. (dla pozostałych lat – każdorazowy podział administracyjny),
- dla lat 2010-2019 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r. (dla pozostałych lat – każdorazowy podział administracyjny).

4. Dane o małżeństwach uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego – ustawa Prawo o aktach stanu cywilnego z dnia 28 listopada 2014 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018, poz. 2224). Na mocy ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu kościoła lub związku wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe ze skutkami cywilnymi mogą być zawierane jedynie w następujących dziesięciu kościołach oraz jednym związku wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

5. Instytucja separacji została wprowadzona w Polsce 16 grudnia 1999 r. ustawą z dnia 21 maja 1999 r. (Dz. U. 1999 Nr 52, poz. 532).

W statystyce separacji jako kryterium podziału na województwa (powiaty, miasto i wieś) przyjęto województwo zamieszkania osoby wnoszącej powództwo o separację. W przypadku, gdy pozew wniosła osoba zamieszkała za granicą, separacja została zaliczona do województwa, w którym zamieszkiwał współmałżonek. W podziale terytorialnym nie uwzględniono przypadków, gdy małżonkowie w momencie wniesienia powództwa mieszkali za granicą.

6. Instytucja rozwodów została wprowadzona na terenie całego kraju w dniu 1 stycznia 1946 r. dekretem z dnia 25 września 1945 r. – Prawo małżeńskie (Dz. U. 1945 Nr 48, poz. 270). Przepisy prawa rodzinnego reguluje ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 1964 Nr 9, poz. 59, z późn. zm.).

- for 2000-2009 – of the results of the Population and Housing Census 2002, for 2000-2001 by the administrative division valid as of 31 December 2002 (for the remaining years – administrative division in force at a given moment),
- for 2010-2019 – of the results of the Population and Housing Census 2011, for 2010 by the administrative division valid as of 31 December 2011 (for the remaining years – administrative division in force at a given moment).

4. Data regarding marriages refer to marriages contracted in a form provided by law at the registry offices – Act of 28 November 2014, the Vital Records Law (uniform text Journal of Laws 2018 item 2224). Under the Act of 24 July 1998 (Journal of Laws No. 117, item 757), all marriages are registered in local registry offices in Poland, including those based on the internal law of the churches or the religious associations, contracted in the presence of a priest. A marriage contracted in this form is subject to Polish law and entails the same civil law effects as a marriage concluded before the head of the registry office.

Religious marriages with civil effects may be contracted only in the following ten churches and one religious association: The Catholic Church, The Polish Autocephalous Orthodox Church, The Lutheran Church, The Evangelical Reformed Church, The Evangelical Methodist Church, The Baptist Christian Church, The Seventh Day Adventist Church, The Polish National Catholic Church, The Union of Jewish Religious Communities, The Catholic Mariavite Church, The Pentecostal Church.

5. Separations as a legal institution were introduced in Poland on 16 December 1999 on the basis of the Act of 21 May 1999 (Journal of Laws 1999 No. 52, item 532).

In the separation statistics, the voivodship of residence in Poland of a persons filing petition for separation has been taken as criterion of division by voivodships (powiats, urban areas, rural areas). In the case when a claim is filed by a person residing abroad, the separation is recorded in the voivodship in which the spouse resides. Data exclude cases of separation adjudicated on the basis of petitions of spouses who both resided abroad at the moment of filing petition.

6. Divorces as a legal institution were introduced in Poland on 1 January 1946 on the basis of the Act of 25 September 1945 – Marriage Law (Journal of Laws 1945 No. 48, item 270). The family law is regulated by the Act of 25 February 1964 – Family and Guardianship Code (Journal of Laws 1964 No. 9, item 59, with later amendments).

W statystyce rozwodów jako kryterium podziału na województwa (powiaty, miasto i wieś) przyjęto województwo zamieszkania w Polsce osoby wnoszącej powództwo o rozwód lub – w przypadku, gdy pozew wniosła osoba zamieszkała za granicą – rozwód został zaliczony do województwa, które stanowiło miejsce zamieszkania współmałżonka. W podziale terytorialnym nie uwzględniono przypadków, gdy małżonkowie w momencie wniesienia powództwa mieszkali za granicą.

7. Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

8. W sprawozdawczości statystycznej jako **urodzenia** pochodzące z roku sprawozdawczego przyjmuje się urodzenia, jakie miały miejsce na terenie Polski i zostały zarejestrowane przez USC w danym roku, w tym urodzenia, jakie miały miejsce w latach wcześniejszych (po 31 marca 2011 r., tj. po przeprowadzeniu NSP 2011), ale zostały zarejestrowane w roku sprawozdawczym.

Do 2014 r. źródłem danych o urodzeniu żywym i martwym był, wykorzystywany wtórnie przez statystykę publiczną, dokument Ministerstwa Zdrowia podstawowy dla akt stanu cywilnego „Pisemne zgłoszenie urodzenia dziecka”. Od 2015 r. źródłem danych medycznych o urodzeniu żywym jest dokument Ministerstwa Zdrowia „Karta urodzenia”), natomiast dane demograficzno-społeczne pochodzą z rejestru stanu cywilnego oraz rejestru PESEL.

9. Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

10. W sprawozdawczości statystycznej jako **zgony** pochodzące z roku sprawozdawczego przyjmuje się fakty, które miały miejsce na terenie Polski i zostały zarejestrowane przez USC w danym roku, w tym zgony, jakie miały miejsce w latach wcześniejszych, ale zostały zarejestrowane w roku sprawozdawczym.

Źródłem danych o zgonie jest, wykorzystywany wtórnie przez statystykę publiczną, dokument Ministerstwa Zdrowia podstawowy dla akt stanu cywilnego „Karta zgonu” oraz dane z rejestru stanu cywilnego i – od 2015 r. – z rejestru PESEL.

11. Do przedstawienia procesów starzenia się społeczeństwa w podziale terytorialnym zastosowano tzw. trójkąt Osanna. Zbudowano go w układzie współrzędnych, którego osiami są boki trójkąta równobocznego charakteryzujące jedną z cech. Osie wyskalowane są od 0% do 100%. W przypadku analizy starzenia się społeczeństwa wykorzystano udziały ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem danej jednostki terytorialnej.

In the divorce statistics, the voivodship of residence in Poland of a persons filing petition for a divorce has been taken as criterion of division by voivodships (powiats, urban areas, rural areas). In the case when a divorce is filed by a person residing abroad, it is included in the voivodship in which the spouse resides. Data by territorial division exclude cases of divorces adjudicated on the basis of petition of spouses who both resided abroad at the moment of filing petition.

7. Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

8. All **births** which took place in Poland and were registered by the registry offices in the current year are included in statistical reporting for that year. It regards also children born after 31 March 2011 (i.e. after the reference day of the population census), but registered in the reporting year.

Until 2014, "Notification of birth", the document of the Ministry of Health basic for the registry records, was the source of data on live birth and still birth. It was used secondarily by official statistics. Since 2015, the document of the Ministry of Health "Birth certificate" has been the source of medical data on live births. Sociodemographic data come from the vital records register and PESEL register.

9. Infant is a child under the age of 1 year.

10. All **deaths** registered by the registry offices in Poland during the current year are included in statistical reporting for that year, including the deaths which took place in the previous years, but were recorded in the reporting year.

Data on death are derived from the document of the Ministry of Health "Death certificate" which is basic for the registry records and is used secondarily by official statistics, as well as from the vital records register and – since 2015 – from PESEL register.

11. To present the population ageing processes in a territorial division, the so-called Osann triangle was used. It was built in a coordinate system whose axes are sides of an equilateral triangle characterising one of the features. Axes were scaled from 0% to 100%. The shares of economic age groups in the total population of a given territorial unit were employed to analyse the population ageing. As a result, the age profile of a given territorial

W efekcie charakter struktury wieku danej jednostki terytorialnej wyraża położenie odpowiadającego jej punktu, który znajduje się w miejscu przecięcia się trzech linii równoległych do trzech boków trójkąta. Trójkąt ten podzielono na sześć typów określających etapy rozwoju struktury wieku ludności. Jako kryterium podziału zastosowano przeciętne udziały poszczególnych grup wiekowych osób (położenie punktu wewnątrz trójkąta informuje o udziale poszczególnych grup wieku w ogólnej liczbie ludności). Typy wieku ludności pogrupowano klasyfikując powiaty według struktur wieku ludności jako młode demograficznie, stabilne demograficznie i starzejące się demograficznie.

12. Relacja przyrostu naturalnego i salda migracji pozwala zaklasyfikować daną jednostkę terytorialną do określonego typu rozwoju demograficznego. W tym celu wykorzystuje się metodę Webba, według której wyróżnia się następujące typy rozwoju ludności:

Typy rozwojowe (aktywne) – przyrost liczby ludności:

- Typ A – dodatni przyrost naturalny przewyższa ujemne saldo migracji,
- Typ B – dodatni przyrost naturalny jest wyższy od dodatniego salda migracji,
- Typ C – dodatni przyrost naturalny jest niższy od dodatniego salda migracji,
- Typ D – dodatnie saldo migracji z nadwyżką rekompensuje ujemny przyrost naturalny.

Typy regresyjne (nieaktywne) – spadek liczby ludności:

- Typ E – ujemny przyrost naturalny nie jest rekompensowany przez dodatnie saldo migracji,
- Typ F – ubytek liczby ludności powodowany jest w większym stopniu ujemnym przyrostem naturalnym niż ujemnym saldem migracji,
- Typ G – ubytek liczby ludności powodowany jest w większym stopniu ujemnym saldem migracji niż ujemnym przyrostem naturalnym,
- Typ H – ujemne saldo migracji nie jest rekompensowane przez dodatni przyrost naturalny.

13. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych i zaokrąglenia w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić nieznacznie od podanych wielkości „ogółem”.

14. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w analizie i tabelach.

15. Więcej informacji oraz szczegółowe wyjaśnienia metodologiczne są dostępne w Zeszytach metodologicznych: „Ruch naturalny. Bilanse ludności” oraz „Migracje ludności”.

unit is expressed by the position of its corresponding point which is located at the intersection of three lines parallel to three sides of the triangle. This triangle is divided into six types defining the stages of development of the population age structure. The average shares of particular age groups were used as a criterion for the division (position of the point within the triangle informs about the share of each age group in the total population). The age types of the population were grouped by powiats as demographically young, stable, and demographically ageing.

12. A given territorial unit can be classified under a certain type of demographic development based on the relation between natural increase and net migration. For this purpose, Webb's method is employed to distinguish the following types of population dynamics:

Developmental (active) types – increase in population size:

- Typ A – positive natural increase surpasses negative net migration,
- Typ B – positive natural increase surpasses positive net migration,
- Typ C – positive natural increase is lower than positive net migration,
- Typ D – positive net migration with surplus compensates for negative natural increase.

Regressive types (non-active) – a decrease in population size:

- Typ E – negative natural increase is not compensated for by positive net migration,
- Typ F – negative natural increase with negative, but not lesser (in absolute value) net migration,
- Typ G – negative natural increase with negative, but not bigger (in absolute value) net migration,
- Typ H – negative net migration is not compensated for by positive natural increase.

13. Due to electronic method of data processing and rounding, in some cases sums of components may slightly differ from the amounts given in the item “total”.

14. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the analyses and tables

15. More information and detailed methodological description are available in the Methodological report: “Vital statistics. Balances of population” and “Migration of population”.